

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 13

Proceedings of the 13 th BENJAMITRA Network National & International Conference

อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล
The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age

เล่มที่ 1

กลุ่ม มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ นิติศาสตร์
การศึกษา และบริหารธุรกิจ

วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤษภาคม 2566

B
S
J

รายชื่อกองบรรณาธิการรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและ นานาชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13

ศาสตราจารย์ พลเรือตรีหญิงยุวดี เปรมวิชัย	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
รองศาสตราจารย์ ดร.พิชากรณ์ ธนิตเบญจสิทธิ์	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรวิก พรนิมิตร	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี สำเภาทอง	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรรัตน์ แยมชุตติ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกาญจน์ สุวรรณธारा	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิต	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานการจัดงานการประชุมวิชาการระดับชาติและ นานาชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13

ผศ.ดร.ณัฐกาญจน์ สุวรรณธारा	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.นิวัตต์ น้อยมณี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร. อัครวิน เสนีชัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
นางสาวอัมพวัน วันวงศ์	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
นางชัญญานุช ธนาภัทรนวกิจ	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Reviewer)
การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “เบนจามิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13

ดร.ภูษิตย์ วงษ์เล็ก	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.จักรพันธ์ พงษ์เมศตรา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.ทัศนา หงษ์มา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.สมรศรี คำตรง	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผศ.ดร.วันทิกา หิริญเทศ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผศ.ดร.พรพิมล สัมพันธ์พงศ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ นवानุช	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ผศ.ดร.ตระกุล จิตวัฒน์กร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ดร.ฐิติพร กรัยวิเชียร	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.อุไรรัตน์ แยมชุตี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.บุษยา วงษ์สวัสดิกุล	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.เชษฐภณัฐ ปัญญาวัชรวงศ์	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.พิสมัย เหล่าไทย	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.นันท์หทัย อีนอก	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข	มหาวิทยาลัยธนบุรี
รต.ดร.กมลภาพ แก้วศรี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.ประสงค์ อุทัย	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.วุฒิ วัชโรดมประเสริฐ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.จรรยา จรรย์านุสรณ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.มารีษา เทศปลื้ม	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.สมรศรี คำตรง	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.วันทิกา หิริญเทศ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.อุทุมพร อยู่สุข	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.ฉัตรชัย เหล่าเขตการณ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี

ดร.ณัฐชานันท์ วงศ์มูลิทธิกร	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ดร.พิมพ์วัลย์ ชรีบุญ	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ดร.กานต์รวี โกมลดิษฐ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง
ดร.ศินีณาฏ ยมวรรณ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง
ดร.อรุณี สำเภาทอง	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผศ.ดร.บุษยา วงษ์สวัสดิ์กุล	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.นฤมล สุ่นสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.อำพล นววงศ์เสถียร	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.ประจักษ์ พรหมงาม	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.พนัส อุณหบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.ดร.เจษฎา ความคั่นเคย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ดร.กิตติทัศน์ หวานฉ่ำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ.ดร.กนก พานทอง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผศ.ดร.จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.ณฐา ธรเจริญกุล	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
รศ.ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณนา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.วิยะดา วรรณท้วนิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ดร.สุรเดช บุญลือ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผศ.ดร.สันติธร ภูริภักดี	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ดร.ประทานพร อุ่นอ้อ	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.ไศยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ผศ.ดร.เพียงเดือน เกิดอำแพง	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.สุกัญญา สุदारารัตน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.เชษฐภรณ์ ปัญญวชิรวงศ์	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ดร.กรวิทย์ พรนิมิต	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
ผศ.ดร.ญาณวัฒน์ พลอยเทศ	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ดร.อนุชาติ บุณนาค	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ผศ.ชนินันท์ พงษ์ประมุข	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.วัลยา ชูประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
รศ.ดร.วีระศักดิ์ ชุมภูคำ	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ดร.นลินฉัตร ธาราสีวีร์ภัท	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ดร.สมศักดิ์ ต้นตาศนี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผศ.นนทรี สัจจาธรรม	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.กัญญา จิรทิวาวัช	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.นัทธีรา พุ่มมานันท์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.พงศ์ศิริ คำชันแก้ว	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ดร.จตุพร วงศ์มหาดเล็ก	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ผศ.ดร.ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.เฉลิมพล นุชอุดม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.ภณสิทธิ์ อ้นยะ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.นิวัตต์ น้อยมณี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.ธารกมล ฐานะชาลา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.วฤตดา สัจวรกิตติวุฒิ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.อัศวิน เสนีชัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.พัทธ์ธีรา จิรอุดมสาโรจน์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
ดร.ชนิตา เอี่ยมสอาด	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

หมายเหตุ : การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13 บทความวิจัยจะ
ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ(Peer Reviewer) จำนวน 3 ท่าน

คำกล่าวรายงาน

การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 13 (The 13th BENJAMITRA Network National & International Conference)

“อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล”

The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age

วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤษภาคม 2566

ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

เรียน ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลรพี ทูมาพันธ์ รองเลขาธิการคุรุสภา ท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ท่านอธิการบดีผู้บริหารจากเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ และท่านผู้เข้าร่วมประชุมทั้งในหอประชุมแห่งนี้และที่ระบบOnline ทุกท่าน

กระผม ดร. อัศวิน เสนีชัย ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ในนามของคณะผู้จัดงานการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13 โดยการจัดงานในครั้งนี้มหาวิทยาลัยได้รับเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดงานครั้งนี้ด้วย นอกจากนั้นทางสำนักงานเลขาธิการคุรุสภายังได้ให้เกียรติเป็นผู้บรรยายพิเศษ เรื่อง “อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล” (The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age) โดยท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลรพี ทูมาพันธ์ รองเลขาธิการคุรุสภา มหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตรต้องขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ณ โอกาสนี้กระผมจึง ขอรายงานวัตถุประสงค์ในการจัดการประชุมครั้งนี้ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการร่วมมือพัฒนางานด้านวิชาการและสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ร่วมกันใน 8 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

2. เพื่อเปิดโอกาสให้เป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิจัย เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและทางการวิจัยของสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยในการประชุมครั้งนี้มีนักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นิสิต และนักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ มีจำนวนบทความทั้งสิ้น 349 บทความ

สุดท้ายนี้มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ในนามของเจ้าภาพจัดการประชุม ขอขอบคุณ
ผู้บริหารสถาบันในเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ คณาจารย์ในฐานะสภาวิชาชีพครู คณะผู้จัดงาน
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่กลั่นกรองบทความวิชาการและบทความวิจัยให้ข้อเสนอแนะและตัดสินผลงาน
การนำเสนอในวันนี้

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอเรียนเชิญท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณ
ภูมิ ท่านดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ กล่าวเปิดงานการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ “เบญจ
มิตรวิชาการ” ครั้งที่ 13 ขอเรียนเชิญครับ

คำกล่าวเปิดงาน

การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 13 (The 13th BENJAMITRA Network National & International Conference)

“อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล”

The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age

วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤษภาคม 2566

ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

เรียน ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลรพี ทูมมาพันธ์ จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
กระทรวงศึกษาธิการ ท่านอธิการบดีผู้ทรงเกียรติ ท่านผู้บริหารในเครือข่ายเบญจมิตร ท่านนักวิจัย และ
แขกผู้มีเกียรติทุกท่านทั้งที่อยู่ในระบบ online และ ระบบ onsite

งานเบญจมิตรวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 ซึ่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
เป็นเจ้าภาพจัดงานในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ตามที่ท่านผู้อำนวยการสำนักวิจัยได้กล่าวมาแล้วนั้น ผม
คาดว่าจะบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิได้เคยเป็นเจ้าภาพเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 28
พฤษภาคม 2558 มาจนถึงในครั้งนี้ครั้งที่ 13 ได้เห็นความเปลี่ยนแปลง ความเจริญ ความก้าวหน้า
และมาตรฐานงานวิจัยที่พัฒนาขึ้นของนักวิจัยในรุ่นแรกๆ รุ่นต่อๆมาจนถึงนักวิจัยใหม่ๆ ในรุ่นปัจจุบัน
ที่มีความสามารถในการทำงานวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

ในฐานะเจ้าภาพในการจัดงานครั้งนี้ ผมขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่าน นักวิจัยทุกคน และผม
ขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้เกียรติมอบหมายให้ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พลรพี ทูมมาพันธ์ ปาฐกฐาในหัวข้อ อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล (The
Future of Thai Educational Professions in the Digital Age) ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่
ครู อาจารย์ ในปัจจุบัน

เพื่อให้การประชุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ขอเปิดงานเบญจ
มิตรวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 ณ บัดนี้ ขอขอบคุณครับ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 13 (The 13th BENJAMITRA Network National & International Conference)

“อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล”

The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age

ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

วันพฤหัสบดีที่ 25 พฤษภาคม 2566

08.30 – 08.45 น.	ผู้เข้าร่วมการประชุมลงทะเบียนและเข้าร่วมพิธีเปิด
08.45 – 08.50 น.	ชมวิดีโอทัศน์ แนะนำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
08.50 – 09.00 น.	พิธีเปิดการประชุมวิชาการ กล่าวรายงานวัตถุประสงค์งาน โดย ดร.อัศวิน เสนีย์ชัย ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและนวัตกรรม
09.00 – 09.05 น.	กล่าวเปิดงาน อย่างเป็นทางการ โดย ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
09.05 – 09.15 น.	อธิการบดีสถาบันในเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการรับของที่ระลึก การส่งมอบเจ้าภาพครั้งต่อไป และ การถ่ายภาพร่วมกัน
09.15 – 09.30 น.	ประกาศผลรางวัลบทความยอดเยี่ยมในมหาวิทยาลัยภายในเครือข่าย
09.30 – 10.30 น.	ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล The Future of Thai Educational Professions in the Digital Age โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลรพี ทูมมาพันธ์ รองเลขาธิการคุรุสภา
10.30 – 10.50 น.	ประกาศรายละเอียดการเข้าร่วมนำเสนอบทความวิจัยในแต่ละกลุ่ม (การเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะท่านอธิการบดีภายในเครือข่าย)
11.00 – 16.30 น.	นำเสนอผลงานวิจัยในแต่ละกลุ่ม

ที่ ศธ ๕๑๐๖.๒/ 762

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

27 มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การเป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดงานประชุมวิชาการเบนจามิตร ครั้งที่ ๑๓

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ ที่ มกส ๐๒๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ จัดงานประชุมวิชาการเบนจามิตร ครั้งที่ ๑๓ ในรูปแบบออนไลน์ เรื่อง “อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล” (The future of Thai educational professions in the digital age) ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นั้น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการดังกล่าว มีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา องค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ กับบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงมีความยินดีเป็นเจ้าภาพร่วมการจัดงานประชุมทางวิชาการดังกล่าว ดังนี้

๑. ร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดงานประชุมวิชาการเบนจามิตร ครั้งที่ ๑๓

๒. อนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

๓. อนุญาตให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลรพี ทูมมาพันธ์ รองเลขาธิการคุรุสภา ปาฐกถา ในหัวข้อเรื่อง “อนาคตภาพวิชาชีพทางการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล” (The future of Thai educational professions in the digital age) ในภาคภาษาอังกฤษ รูปแบบออนไลน์ (Online) ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.

ทั้งนี้ หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นางสาวอัญรัตน์ ศิริเมฆา โทรศัพท์ ๐๘ ๑๙๕๕ ๗๕๓๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุดา สุขอ่ำ)

รองเลขาธิการคุรุสภา รักษาการแทน
เลขาธิการคุรุสภา

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๔๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ksp@saraban.mail.go.th

สารบัญ

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
การจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	ปทุมวัลย์ เตโซ ธีรวัฒน์ ธวัชรต้นโกคิน	1
พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร	วรรณวิมล จงจรรยาสุกุล	12
การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	จินดารัตน์ ศรีอรุณฉาย โกวิท กังสนันท์	26
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	ประพจน์ ท่ามกระโทก ดร.เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์	43
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	ดวงเนตร โกสินทร์ ยุทธนาท บุญยะชัย	55
ผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ต่อความคาดหวังในการวางแผนทางการเงินของประชาชนในประเทศไทย	สุนันทา สังข์ทัศน์	73
คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	แก้วทิพย์ กรรโณ	86
คุณภาพการให้บริการร้านเสริมสวย พิมพม์มีบัวดี อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	พิมพ์นารา จีรติวานิชย์	101
พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี	ธรรมรัตน์ อังกิตานนท์ รศ.ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	112
การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	จิรวัฒน์ จัปจิตต์ รศ.ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	126

สารบัญ

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี	ทวิชัย อรุณฉัตร	143
แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ดวงพร เอกกัน โกวิท กังสนันท์	157
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร	ทิพมาศ รัตนพิทักษ์	169
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ทิพมาศ รัตนพิทักษ์ ทศวรรษ มหาเรือนขวัญ	180
ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง	รัชนิภรณ์ คล่องแคล่ว	192
ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี	สกลพร พิบูลย์วงศ์	209
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	มณีรัตน์ เอียดงามสม	221
คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง	สุนันทา สุรินทร์ ดร.เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์	234
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มทรัพยากร	พัทธ์ธีรา จิระอุดมสารโวจน์	251
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษาหน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน	จตุพร ดั่งชัยภูมิ คณิน คำหล่อ ปัทมา พันธุ์พัฒน์ ทัทยา แยมชุติ	259

สารบัญ

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom	หิรัญ แซ่ลิ้ม พุดมิกร พุกฝึกดี วัชรพงษ์ ขุนอาจ ฉัญญพัทธ์ ศักดิ์บุญญารัตน์	271
ผลการใช้สื่อเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทย ประเภทแกง ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	อรณลิน อินทร์แก้ว อัญพร น้อยวัด ภูษิตา รักษารัตน์ นภวรรณ แยมชุตี	284
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์	ธัชชพันธ์ อมรวงศ์ไพบุลย์ ทินกร ภูผาจาง ไพโรจน์ แจ่มศรี	295
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน	ไอริน ทับทอง โศรดา พาหุวัฒนกร ฐาวรฤทธิ์ ทองบุญสุข นพัชกร ทองเรือนดี พีระยุทธ์ คุ่มศักดิ์	307
การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ	จิรัชศักดิ์ มาลาตุ้ย เด่นดาว ชลวิทย์	318
การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซุทสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	ชุตินมณฑน์ คล้ายสมบูรณ์ วิพาวรรณ สุขเกษม พรพิรุณ วงศ์สมุด	330
การพัฒนาผลการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ธนพร จิตติปัญญากุล กิตติยา สันติภพ ธนายพันธ์ จิตต์ปลื้ม มนัส บุญประกอบ	340

สารบัญ

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภูติส เหล่าสิม วรกมล บัวนาค ปาณิสรา สมทอง มาริษา เทศปลื้ม	352

การจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงาน ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

Risk Management for office syndrome in the employee work of industrial workers in the Northern Industrial Estate

ปทุมวัลย์ เตโช¹, อธิวัฒน์ ธวัชรตันโกศล²

¹คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธนบุรี, tru_lpn@thonburi-u.ac.th

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, theerawataui@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน จำนวน 389 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการจัดการความเสี่ยง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา อธิบายด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง Independent Sample t-test และ One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.30 อายุอยู่ระหว่าง 30 ถึง 39 ปี ร้อยละ 58.50 เป็นพนักงานประจำสำนักงานฝ่ายบัญชีและการเงิน ร้อยละ 30.50 และส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวันแบบไม่ต่อเนื่อง หรือใช้มากกว่า 1 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 74.40 พนักงานมีปัจจัยเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมจากลักษณะของเก้าอี้ โดยพบบริเวณที่พนักของเก้าอี้ไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ 85.40 และพนักพิงไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ 82.90 การทำงานหน้าจอคอมพิวเตอร์พบว่า พนักงานมีการใช้งานกับหน้าจอคอมพิวเตอร์มีระดับต่ำเกินไป จนต้องก้มคอเพื่อมองหน้าจอ ร้อยละ 58.50 การใช้เมาส์โดยไม่มีที่รองข้อมือ ส่งผลให้มีจุดกดทับในขณะที่ใช้งาน ร้อยละ 89.00 และลักษณะของระดับแป้นพิมพ์อยู่สูงเกินไป ผลการประเมินความเสี่ยงตามเพศ และอาชีพ พบว่า เพศและฝ่ายงานมีความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษาค้นคว้านี้ ชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงจากการนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ด้วยอุปกรณ์และท่าทางที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อความเสี่ยงการเกิดโรคออฟฟิศซินโดรม

คำหลัก: การจัดการความเสี่ยง การทำงานของพนักงาน นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

Abstract

This is an exploratory research. The objective is to manage the risk of office syndrome in the work of industrial workers in the Northern Industrial Estate. The study was conducted from a

sample group of 296 people who used a computer to work. Data was collected using a risk management questionnaire. and data were analyzed using descriptive statistics. Explained by frequency, percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics. The analysis was performed to compare the differences Independent Sample t-test and One-way ANOVA. Most of the employees are female, 57.30 percent, aged between 30 and 39 years, 58.50 percent are employees in the accounting and finance department. 30.50 percent and most of them use computers more than 4 hours per day non-stop. Or use more than 1 hour continuously, 74.40% of employees have risk factors for office syndrome from the nature of the chair. It was found that the armrests of the chairs could not be adjusted 85.40 percent and the backrest could not be adjusted 82.90 percent. Working on computer screens It was found that employees were used with computer screens that were too low. Until having to bend the neck to look at the screen 58.50 percent using a mouse without a wrist rest Resulting in 89.00 percent of the pressure points while in use and the appearance of the keyboard level being too high. The results of the risk assessment by sex and occupation showed that sex and department had no different risks. and the results of this study It suggests that the risk of sitting at a computer with inappropriate devices and postures affects the risk of office syndrome.

Keywords: risk management, employee work, Northern Industrial Estate

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรมเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งเป็นภัยเงียบจากการใช้คอมพิวเตอร์ ที่ไม่ควรละเลยหรือมองข้ามไป พนักงานต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว ซึ่งช่วยให้สามารถ ดูแลสุขภาพกลุ่มวัยทำงานได้ดียิ่งขึ้น สำหรับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนเกิดพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมอย่างยั่งยืน “ความรู้ด้านสุขภาพ” เป็นกระบวนการทางปัญญา และทักษะทางสังคมที่ก่อเกิดแรงจูงใจและความสามารถของปัจเจกบุคคลที่จะเข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมนำไปสู่สุขภาพะ กลุ่มอายุ 7-18 ปี ในสถานศึกษาพื้นที่เป้าหมาย ดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมตาม แนวทางสุขบัญญัติแห่งชาติ ปี 2557 นักเรียน 4,800 คน มีความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับพอใช้ร้อยละ 86.48 และมีเพียงร้อยละ 5.25 อยู่ระดับดีมาก ในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ประเมินความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเรื่องอาหาร อารมณ์ดี ออกกำลังกาย งดสูบบุหรี่ งดดื่มสุรา พบว่าระดับไม่ดีพอ ร้อยละ 59.4 รองลงมาคือระดับพอใช้ร้อยละ 39.0 และระดับดีมากเพียงร้อยละ 1.64 และระดับความรู้ด้านสุขภาพต่ำ มีแนวโน้มที่จะเจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ใช้บริการรักษาฉุกเฉินมากกว่า มีความสามารถในการป้องกันและดูแลสุขภาพน้อยกว่าบุคคลที่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพที่สูงกว่าอย่างมี

นัยสำคัญ ในขณะที่หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับองค์ประกอบต่างๆ ของระบบสุขภาพ [2]

สำหรับปัญหาโรคจากการทำงาน อัตราความชุกของการป่วย ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของประเทศไทย ให้มีการส่งเสริมและผลักดันด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดังนั้น พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การปรับวิธีการทำงาน การจัดสิ่งแวดล้อมการทำงาน การใช้อุปกรณ์ป้องกัน พฤติกรรมป้องกันอื่นๆ เพื่อนำมาสู่การสร้างความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของผู้ปฏิบัติงานในระยะยาวต่อไป ดังนั้นการป้องกันและการแก้ไขกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรมจึงมีความสำคัญ เช่นกัน จากการศึกษา ความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายของการรับรู้ความเสี่ยงอันตรายที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรมของบุคลากร พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงอันตรายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอำนาจทำนาย พฤติกรรมการป้องกันกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน การศึกษาการรับรู้ความเสี่ยงอันตรายและพฤติกรรมการป้องกันของพนักงานถ่ายเอกสาร พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงอันตรายจากเครื่องถ่ายเอกสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันอันตราย ของพนักงานถ่ายเอกสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นพฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่าง ๆ ของผู้ทำงานจึงมีความสำคัญมาก เพราะมีผลทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ซึ่งการป้องกันโรคก่อนแสดงอาการนับเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีความคุ้มค่าสูงทั้งในด้านการประหยัดทรัพยากร ช่วยลดความเจ็บป่วยของประชาชน [5]

ปัจจุบันเทคโนโลยีและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในการศึกษาค้นคว้า ดังจะเห็นได้จากนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่มุ่งเน้นการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในระบบการเรียนการสอนส่งผลให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ นำเอาเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาใช้เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2558) ระบุว่า ผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 32.00 เป็นร้อยละ 34.90 อาการเจ็บป่วยขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยง และพื้นฐานร่างกายของแต่ละคน เช่น กิจวัตรการทำงานที่จำเจเป็นประจำ ใช้ชีวิตเคร่งเครียดกับการทำงานมากจนเกินไปการทำงานผิดท่าผิดทาง การนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์นานกว่า 1 ชั่วโมง โดยไม่มีการเปลี่ยนอิริยาบถ เป็นสาเหตุทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ คอ บ่า ไหล่และหลัง ซึ่งอาจมีอาการเจ็บปวดเรื้อรังส่งผลให้โครงสร้างของร่างกายผิดปกติ หรือเรียกกลุ่มอาการต่าง ๆ เหล่านี้ว่า ออฟฟิศซินโดรม (Office Syndrome) เมื่อร่างกายขาดการเคลื่อนไหวเป็นระยะเวลาานาน ๆ โดยเฉพาะการนั่งทำงานหน้าจอคอมพิวเตอร์ต่อเนื่องกันเป็นเวลานานๆ ไม่ได้มีการเปลี่ยนอิริยาบถจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกาย ก่อให้เกิดการเจ็บปวดไหล่คอหลัง สะบัก โรคหมอนรองกระดูกทับเส้นประสาท ข้อมือ เท้า สายตา และส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตอีกด้วย นอกจากนี้โรคอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการทำงานในออฟฟิศ เช่น โรคภูมิแพ้ โรคกรดไหลย้อน โรคกระเพาะอาหาร โรคลำไส้แปรปรวน โรคอ้วน ความผิดปกติทางเมตาบอลิซึม และโรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ [6]

การป้องกันกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรม จำเป็นต้องทำการจัดการความเสี่ยงทางด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกับคอมพิวเตอร์ เช่น เก้าอี้ หน้าจอคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เม้าส์ แป้นพิมพ์ และการศึกษาของ [4] ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีคำถามวิจัยการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

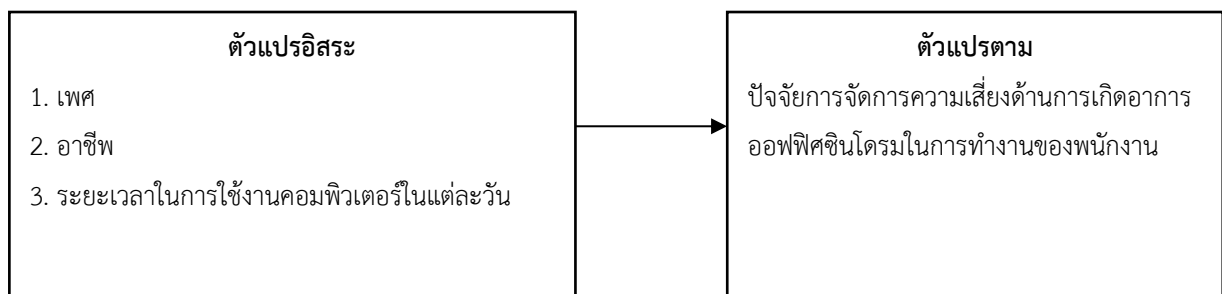
เพื่อการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการระบบงานในองค์กร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาทางด้านข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 1) เพศ 2) อาชีพ 3) ระยะเวลาในการใช้งานคอมพิวเตอร์ในแต่ละวัน และตัวแปรตาม ปัจจัยการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงาน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประกอบด้วย

ประชากร คือ เป็นของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำนวน 99 โรงงาน

[7] ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากรที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ในกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนั้น ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย เป็นของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำนวน 99 โรงงานที่ทำงานในสำนักงานโดยไม่ทราบจำนวนของพนักงานที่แน่นอน เก็บแบบสอบถามได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 389 ชุด ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนร้อยละ 97.25 ซึ่งสอดคล้องกับ [8] ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถาม อย่างน้อยอัตราร้อยละ 20 จึงเป็นที่ยอมรับได้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตร ยามาเน่ คือ $n = N / (1 + (Ne^2))$ กำหนดความคลาดเคลื่อนไว้ที่ 0.05 แทนค่าและคำนวณได้ 400 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความเสี่ยงประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาในการใช้งานคอมพิวเตอร์ในแต่ละวัน ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงาน เช่น แก้อ้อ หน้าจอคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เม้าส์ แป้นพิมพ์ และระยะเวลาในการใช้งานอุปกรณ์ โดยผลคะแนนของการประเมินจะมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 10 คะแนน หากมีค่าคะแนนการประเมินมากกว่า 5 แปลว่า มีความเสี่ยงสูง และควรจะมีการวิเคราะห์ลักษณะงานเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงสภาพการทำงาน และลดภาวะเสี่ยงที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา อธิบายด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศของพนักงานต่อการประเมินความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างฝ่ายงานต่อการประเมินความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน

จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 389 ราย พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.30 มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี ร้อยละ 58.50 ฝ่ายบัญชีและการเงิน ร้อยละ 30.50 และมีการใช้งานคอมพิวเตอร์มากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 74.40

สภาพแวดล้อมการทำงานของพนักงาน

จากการสอบถามทางด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน พบว่า พนักงานมีการใช้งานอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรม ดังนี้ ลักษณะของแก้อ้อที่ใช้ขณะนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ พบว่า บริเวณที่พนักของแก้อ้อไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ 85.40 และพนักพิงไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ 82.90 การประเมินหน้าจอคอมพิวเตอร์ พบว่า พนักงานมีการใช้งานกับหน้าจอคอมพิวเตอร์มีระดับต่ำเกินไป จนต้องก้มคอเพื่อมองหน้าจอ ร้อยละ 58.50 การใช้เม้าส์โดยไม่มีที่รองข้อมือ ส่งผลให้มีจุดกดทับในขณะใช้งาน ร้อยละ 89.00 และ

ลักษณะของระดับแป้นพิมพ์อยู่สูงเกินไป ส่งผลให้ไหล่ของพนักงานอยู่ในลักษณะยกขึ้น ร้อยละ 79.30 รายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของพนักงาน จำแนกตามสภาพแวดล้อมการทำงาน

สภาพแวดล้อมการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความสูงของเก้าอี้		
- ข้อพับงอ 90 องศา	273	70.00
- ต่ำเกินไป ข้อพับงอ < 90 องศา	33	8.50
- สูงเกินไป ข้อพับงอ > 90 องศา	20	4.90
- เท้าไม่สัมผัสพื้น	62	15.90
- พื้นที่ได้โต๊ะไม่เพียงพอไม่สามารถยกขา	171	43.90
- ไม่สามารถปรับได้	147	37.80
2. ความลึกของเก้าอี้		
- ช่องว่างระหว่างข้อพับเข่าและขอบของที่นั่งประมาณ 5-7 ซม.	275	70.70
- ที่นั่งยาวเกินไป < 5 ซม.	67	17.10
- ที่นั่งสั้นเกินไป > 7 ซม.	47	12.20
- ไม่สามารถปรับระยะระหว่างข้อพับเข่า และขอบที่นั่งได้	190	48.80
3. ที่พักแขน		
- ลักษณะข้อศอกมีมุมประมาณ 90 องศา และไหล่คู่ผ่อนคลาย	290	74.40
- ที่พักแขนสูงเกินไป ไหล่อยู่ในลักษณะยกขึ้น	0	0.00
- ที่พักแขนต่ำเกินไป ข้อศอกไม่มีที่รองรับ	100	25.60
- ที่พักแขนมีพื้นผิวแข็งเกินไปหรือชำรุดเสียหาย ทำให้วางได้ไม่เต็มทั้งแขน	266	68.30
- ระยะของที่พักแขนกว้างเกินไปที่ที่พักแขนปรับไม่ได้	5	1.20
4. พนักพิง		
- มีพนักพิงที่เหมาะสม มีที่รองเอว พนักพิงเอียง 95 องศา ถึง 100 องศา	332	85.40
- ไม่มีที่รองเอว หรือที่รองเอวไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม	100	25.60
- พนักเอียง > 110 องศา หรือ < 35 องศา	10	2.40
- ไม่มีพนักพิง (มีท่าทางการนั่งที่ไม่เหมาะสม)	43	11.00
- พนักพิงปรับไม่ได้	322	82.90
- พื้นโต๊ะทำงานสูงเกินไป (ใช้อยู่ในลักษณะยกไหล่)	180	46.30

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของพนักงาน จำแนกตามสภาพแวดล้อมการทำงาน (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. หน้าจอ		
- มีระยะประมาณความยาวแขน 40 – 75 ซม. และหน้าจออยู่ระดับสายตา	152	39.00
- ต่ำเกินไป ก้มคอเพื่อมองจอ	228	58.50
- สูงเกินไป เงยคอเพื่อมองจอ	10	2.40
- ต้องหมุนคอเพื่อมองจอ	14	3.70
- ไม่มีที่แขวนเอกสาร (ไม่จำเป็น)	0	0.00
- มีแสงสะท้อนบนหน้าจอ	5	1.20
6. โทรศัพท์		
- ชุดหูฟัง / รับโทรศัพท์คอดังตรง	356	91.50
- ระยะโทรศัพท์ห่างเกิน 30 ซม.	33	8.50
- วางหูฟังโทรศัพท์ระหว่างคอและไหล่เมื่อใช้งาน	5	1.20
- โทรศัพท์ไม่มีระบบที่ทำงานโดยไร้มือจับ	0	0.00
7. เม้าส์		
- เม้าส์อยู่ในแนวเดียวกับไหล่	138	35.40
- เม้าส์ไม่ได้อยู่ในแนวเดียวกับไหล่ การเชื่อมถึงเม้าส์ไม่สะดวก	251	64.60
- เม้าส์มีขนาดเล็กเกินไป ใช้นิ้วมากกว่าใช้ฝ่ามือ	33	8.50
- เม้าส์กับแป้นพิมพ์อยู่ต่างระดับกัน	10	2.40
- ไม่มีที่รองข้อมือหรือที่รองข้อมือมีพื้นผิวแข็งหรือมีจุดกดทับในขณะที่ใช้งาน	346	89.00
8. แป้นพิมพ์		
- ข้อมือตรงและไหล่อยู่ในลักษณะผ่อนคลาย	195	50.00
- ข้อมืองอขึ้นมากกว่า 15 องศา	195	50.00
- ข้อมือเบียดออกซ้าย-ขวา ขณะพิมพ์	5	1.20
- ระดับแป้นพิมพ์สูงเกินไป ไหล่ผู้ใช้อยู่ลักษณะยกขึ้น	309	79.30
- ที่วางแป้นพิมพ์ปรับระดับไม่ได้	209	53.70
- ต้องมีการใช้งานหรือหยุดอุปกรณ์ที่อยู่ในระดับเหนือศีรษะ	0	0.00

การประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานใน โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงตามแบบประเมินมาตรฐาน ROSA เพื่อประเมินการจัดการความเสี่ยง
ด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม
ภาคเหนือ

ตารางที่ 2 ค่าจำนวน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความเสี่ยง (0 – 4 คะแนน)	71	18.30
มีความเสี่ยง (5 – 10 คะแนน)	318	81.70
รวม	389	100.00

การประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือพบว่า พนักงานมีความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรม
ซึ่งเป็นผลจากท่าทางในการทำงานกับคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 81.70 รายละเอียดดังนี้

การประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานใน โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 3 การประเมินความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D	t	P
ชาย	166	5.40	1.143	-.098	.922
หญิง	223	5.43	1.175		

การประเมินการจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำแนกตามเพศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงจำแนกตาม
เพศ พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมีความเสี่ยงทางการยศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

การจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำแนกฝ่ายงาน

ตารางที่ 4 การประเมินความเสี่ยง

ฝ่ายงาน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	84	.27	0.68	.439	.780
ภายในกลุ่ม	305	11.98	.156		
รวม	389	12.25			

การจัดการความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำแนกฝ่ายงานพบว่าพนักงานฝ่ายงานต่างมีความเสี่ยงด้านการ
เกิดอาการออฟฟิศซินโดรมในการทำงานของพนักงานไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.30 อายุอยู่ระหว่าง 30 ถึง 39 ปี ร้อยละ
58.50 เป็นพนักงานประจำสำนักงานฝ่ายบัญชีและการเงิน ร้อยละ 30.50 และส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า 4
ชั่วโมงต่อวันแบบไม่ต่อเนื่อง หรือใช้มากกว่า 1 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 74.40 พนักงานมีปัจจัยเสี่ยงด้านการ
เกิดอาการออฟฟิศซินโดรมจากลักษณะของเก้าอี้ โดยพบบริเวณที่พนักของเก้าอี้ไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ
85.40 และพนักพิงไม่สามารถปรับได้ ร้อยละ 82.90 การทำงานหน้าจคอมพิวเตอร์ พบว่า พนักงานมีการใช้งาน
กับหน้าจคอมพิวเตอร์มีระดับต่ำเกินไป จนต้องก้มคอเพื่อมองหน้าจอ ร้อยละ 58.50 การใช้เมาส์โดยไม่มีที่รอง
ข้อมือ ส่งผลให้มีจุดกดทับในขณะที่ใช้งาน ร้อยละ 89.00 และลักษณะของระดับแป้นพิมพ์อยู่สูงเกินไป ผลการ
ประเมินความเสี่ยงตามเพศและอาชีพ พบว่า เพศและฝ่ายงานมีความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษารังนี้
ชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงจากการนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ด้วยอุปกรณ์และท่าทางที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อความเสี
งการเกิดโรคออฟฟิศซินโดรม

อภิปรายผล

การนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ด้วยท่าทางการนั่งทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานตั้งแต่ 30 นาทีขึ้นไป
ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคออฟฟิศซินโดรม จากการศึกษาความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรม
ของพนักงานจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ พบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.30 สอดคล้องกับ
การศึกษา [3] ที่พบกลุ่มศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 88.89 เมื่อทำการศึกษาด้านอายุของพนักงาน พบว่า
มีอายุระหว่าง 30 ถึง 39 ปี ร้อยละ 58.50 ซึ่งในช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยทำงานที่มีความพร้อมทางด้านร่างกายและ
สุขภาพ [1] จากการศึกษาข้อมูลพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีระยะเวลาการใช้งานคอมพิวเตอร์มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อ

วันอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 74.40 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [10] พบว่า การใช้งานคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่จะมีการใช้งานอยู่ระหว่าง 2 ถึง 5 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 64.10 ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมกับผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ ดังเห็นได้จากความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ของพนักงาน ร้อยละ 81.70 เกิดจากการนั่งทำงานติดต่อกันเป็นเวลานาน [9] และเมื่อผู้วิจัยประเมินความเสี่ยงจากการทำงานกับตัวแปรเพศ ฝ่ายงาน พบว่า เพศและฝ่ายงานไม่มีความแตกต่างในด้านความเสี่ยงทางการยศาสตร์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ของเพศชายและเพศหญิงไม่ได้มีสภาพแวดล้อมการนั่งทำงาน ในด้านสภาพการทำงาน อุปกรณ์โต๊ะ เก้าอี้ และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำงานภายในมหาวิทยาลัยที่ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ [1] ดังนั้น เพศ และฝ่ายงานจึงไม่มีผลต่อการเพิ่มความเสี่ยงด้านการเกิดอาการออฟฟิศซินโดรมคอมพิวเตอร์ของพนักงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 พนักงานควรปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ที่นั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ เช่น เก้าอี้ หน้าจอคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เม้าส์ แป้นพิมพ์ และท่าทางในการนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ให้มีความถูกต้อง

1.2 พนักงานควรปรับเปลี่ยนอิริยาบถระหว่างการใช้งานคอมพิวเตอร์ทุก 1 ชั่วโมง

1.3 พนักงานควรยืดเหยียดกล้ามเนื้อ หรือการท่ายบริหารก่อน และหลังการใช้งานคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ลดความเสี่ยงการเกิดโรคออฟฟิศซินโดรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยด้านสุขภาพ งานอดิเรก และปัจจัยอื่นรวมด้วย ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงการเกิดโรคออฟฟิศซินโดรมจากการทำงานกับคอมพิวเตอร์ของพนักงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรุณา จันทุม. (2556). ความชุกและปัจจัยที่มีผลต่อความผิดปกติทางระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ในบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ.
- [2] ปาจร่า โปธิหัง และคณะ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรมกับพฤติกรรมการป้องกันกลุ่มอาการออฟฟิศซินโดรมของบุคลากรสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [3] ปรีชา ลอเสรีวานิช และคณะ. (2556). การประเมินความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บกล้ามเนื้อจากการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยด้วยวิธี ROSA. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- [4] ธนาภรณ์ รุ่งเรือง. (2555). การศึกษาลักษณะโครงสร้างกระดูกสันนอกในประชากรไทยเพื่อใช้ในการระบุเพศ. สาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- [5] วรวรรณ จันทวีเมือง. (2560). นักศึกษาพยาบาลกับการพัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณ.วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและสาธารณสุขภาคใต้. สงขลา ; เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและสาธารณสุขภาคใต้.
- [6] วศิน กุลสมบูรณ์. (2559). ออฟฟิศซินโดรม อาการป่วยเล็กๆที่ไม่ควรมองข้าม. กรุงเทพฯ:โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์.
- [7] สำนักงานอุตสาหกรรมภาคเหนือ. (2565). รายชื่อโรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ คั่นเมื่อ 9 กันยายน 2565, จาก <http://www.nrie.org/company>.
- [8] Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). Marketing research. New York: John Wiley & Son.
- [9] Callaghan, J.P., & McGill, S.M. (2001). Low back joint loading and kinematics during standing and unsupported sitting. Ergonomics.
- [10] Hafiz. M., et al. (2016). Frequency of Computer Vision Syndrome & Ergonomic Practices among Computer Engineering Students. International Journal of Medical and Health Sciences.

พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร

Lifestyle Behavior According to the Philosophy of Sufficiency Economy of Students, Vocational Institutions in Bangkok

วรรณวิมล จงจรวายสกุล

คณะศิลปศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, vochon@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถาบันอาชีวศึกษา จำนวน 375 คน โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมาตามลำดับคือ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและใช้จ่ายเงิน ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการแต่งกาย 2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์ภาพรวมจำแนกตามสถานภาพบุคคล ด้านระดับการศึกษา นักศึกษาที่ระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมความแตกต่างกัน ด้านสาขาวิชา พบว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกัน ด้านเกรดเฉลี่ย พบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมแตกต่างกัน จำแนกตามสภาพครอบครัว ด้านอาชีพบิดามารดา พบว่า นักศึกษาที่บิดามารดาอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกัน และด้านรายได้บิดามารดา พบว่านักศึกษาที่บิดามารดาได้รายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสถาบันการศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีสถาบันการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมไม่ต่างกัน

คำหลัก: พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิต หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาอาชีวศึกษา

Abstract

This research aims to study the level and compare the students' lifestyle behavior according to the Sufficiency Economy Philosophy. Vocational Institute in Bangkok Classified by personal and family status The sample group includes 375 students at the Vocational and Diploma level at Vocational Training Institutions were calculated for the size of Taro Yamane's group. Reliability by Cronbach's α -Coefficient method, the reliability was 0.94. The data were analyzed including frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test (t -test) ANOVA and paired testing using the LSD method. The results of the study found that 1) the students' behavioral levels according to the Sufficiency Economy Philosophy Vocational Institute The overall and individual aspects are at a high level. The side with the highest average was Residential followed by food, economic and spending health care and dress 2) Comparison of overall behavior classified by personal condition level of education Students at different educational levels have behaviors and live according to the philosophy of sufficiency economy. In overall, differences in fields of study found that students with different fields of study have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall different GPA It was found that students with different grade point averages They have different lifestyle behaviors according to the philosophy of sufficiency economy as a whole. Classified by family condition in terms of parents' occupations, it was found that students whose parents had different occupations have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall different and parents' income It was found that students whose parents had different incomes. have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall, the difference was statistically significant at the .05 level for educational institutions. found that students with different educational institutions The overall behavior of the sufficiency economy philosophy was not different.

Keywords: lifestyle behavior, philosophy of sufficiency economy, vocational students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปีพ.ศ. 2540 ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ อย่างหนัก กล่าวคือ ประเทศไทยมีหนี้สินไม่สามารถชำระได้ในระยะเวลาสั้น ต้องปรับค่าเงินบาทลดลงอย่างมาก สถาบันการเงินและธุรกิจจำนวนมากได้รับความเสียหายและต้องล้มละลายไป ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากราคาสินค้าและค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากวิกฤติเศรษฐกิจปีพ.ศ. 2540 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการขาดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้นตอของวิกฤติในครั้งนั้น (ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ และนิรมล อริยอาภาภมล, 2555) วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงปลอบใจและทรงขยายความเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อิ่มชูตัวเองได้” “ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไป ทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจ แบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้แต่ครึ่งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ก็สามารถอยู่ได้”

ในการดำเนินชีวิต ช่วงโควิด-19 ระบาด (เปลว สีเงิน, 2564) การดำเนินชีวิตของนักศึกษาปัจจุบันมีรูปแบบการใช้ชีวิต ตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเป็นบริโภคนิยมตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตก ใช้จ่ายเกินตัวจนทำให้ขาดวินัยทางการออม และการประหยัดมัธยัสถ์ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้สามารถหาทางออกและแก้ไขได้ จากตัวบุคคลโดยการปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนรู้ถึงความพอเพียง พอใจในสิ่งที่ตนมีไม่ฟุ้งเฟ้อ และใช้แนวทางตามวิถีชีวิตความพอเพียงที่ถูกต้อง คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาคือการลงทุนที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ด้านประกอบกันทั้งพลังกาย พลังใจ และพลังทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ และประสบผลสำเร็จได้ตามต้องการ ปัจจัยทางด้านทุนทรัพย์ ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากยิ่งต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับทุนทรัพย์ จากการส่งเสริมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่บางคนนำเงินที่ไปใช้จ่ายซื้อของที่จำเป็น ซื้อของราคาแพงๆ รัยไปกว่านั้นบางคนใช้เงินที่ได้หมดไปกับการเที่ยวกลางคืน เสพสิ่งบันเทิง ต้มสุรา หรือติดการพนัน โดยไม่ได้นึกถึงความยากลำบากของการหาเงินเลยแม้แต่เล็กน้อยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนถือเป็นสิ่งยั่วยุคมอมเมาชวน และปัญญาชนของชาติได้เป็นอย่างดี คงจะดีไม่น้อยถ้าหากคนเหล่านี้สำนึก และเห็นคุณค่าความสำคัญของเงิน และหันกลับมาช่วยค่าใช้จ่ายของพ่อแม่ผู้ปกครองให้น้อยลงด้วยการประหยัดใช้จ่ายแต่พอตัวตามความจำเป็น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร มีรูปแบบการใช้ชีวิต การใช้จ่าย การออม และการประหยัดมัธยัสถ์ และมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับใด อีกทั้งนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างไร

แนวคิดที่เกี่ยวข้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทาน มานานกว่า 30 ปี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559) ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา, 2557) โดยเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมีพอกินพอใช้ของคนส่วนใหญ่ ทรงเตือนสติประชาชนไทยไม่ให้ประมาท ให้ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต (นิวัฒน์ รักษ์รอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อาษาสุจริต, 2558)

เศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมาภายหลังจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 เนื่องจากทศวรรษก่อนการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการผลิต มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับระบบอุตสาหกรรม ด้วยเหตุที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ทั้งด้านการผลิตและการส่งออก (ณัฐพงษ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผเวส, 2540) การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้ประเทศไทยมีเสถียรภาพสูง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการกระจายรายได้ในประเทศแย่ง กลุ่มผู้มั่งคั่งและผู้มีรายได้น้อยมีรายได้น้อยเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันกลุ่มผู้มั่งคั่งจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สูงกว่า และยังไม่มีความสมดุลอีกหลายด้าน อาทิ ความแตกต่างรายได้และความเจริญระหว่างเมืองกับชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน แต่ก็มีผลที่ไม่สมดุลของโครงสร้างในหลายมิติ ด้วยพฤติกรรมการใช้เงินของครัวเรือนอย่างเกินความพอดี ทำให้สัดส่วนการออมต่อรายได้ประชาชาติลดลงรวมไปถึงภาคธุรกิจที่มีการกู้มากกว่าการลงทุน ทำให้เกิดสัดส่วนหนี้สินต่อทุนสูง การใช้จ่ายและการลงทุนที่เกินตัวทำให้ประเทศไทยมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐไม่มีความรู้เพียงพอต่อการบริหารและการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศเกิดการทวีปัญหาทางด้านการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้คือสาเหตุของการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา และในวโรกาสต่าง ๆ ซึ่งพระราชดำรัสที่พระราชทานเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงนั้นได้ทรงอธิบายให้แก่ผู้ที่เข้าเฝ้าและประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับหลักแนวคิด และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังพระราชดำรัสที่อัญเชิญมา ดังนี้ “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป” พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2516 พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง (กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2517)

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง (เกษม วัฒนชัย, 2545:18) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้นมีหลักพิจารณาเริ่มแรกเป็นกรอบแนวคิดเป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงคุณลักษณะและความยั่งยืนในการพัฒนาทั้งนี้ คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ความพอเพียงนั้นประกอบด้วย 5 คุณลักษณะ ดังนี้ 1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การ

เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการที่จะเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การจะตัดสินใจหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ระดับความพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน 4. เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ 5. เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (สมศักดิ์ อมรสิริพงษ์, 2551: 56-57)

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (ปรียะ จิยางกูร, 2560) 1) พฤติกรรมด้านการแต่งกาย มีการรับเอาวัฒนธรรมการแต่งตัวที่ไม่ค่อยงามมาจากต่างชาติมากเกินไป 2) พฤติกรรมด้านการใช้เครื่องมือสื่อสาร วัยรุ่นไทยสมัยใหม่มักจะใช้เครื่องมือสื่อสารผิดที่ผิดเวลา ควรแยกแยะเวลาในการใช้ให้ถูกต้อง 3) พฤติกรรมด้านการใช้เวลาว่าง วัยรุ่นไทยยังแบ่งเวลาไม่เป็น ใช้เวลาหมดไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น การนอน เที่ยวเล่น ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา 4) พฤติกรรมด้านการใช้จ่าย วัยรุ่นไทยสมัยนี้ยังไม่สามารถหาเงินเองได้แต่ก็ยังใช้เงินฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง ควรมีวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น 5) พฤติกรรมด้านการวางแผนเป้าหมายในชีวิต วัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบันบางคนจะรอให้ถึงเวลาแล้วจึงคิดถึงอนาคต ไม่เตรียมตัว ทำให้ไม่เกิดความพร้อมในการก้าวต่อไป ควรมีเป้าหมายในชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

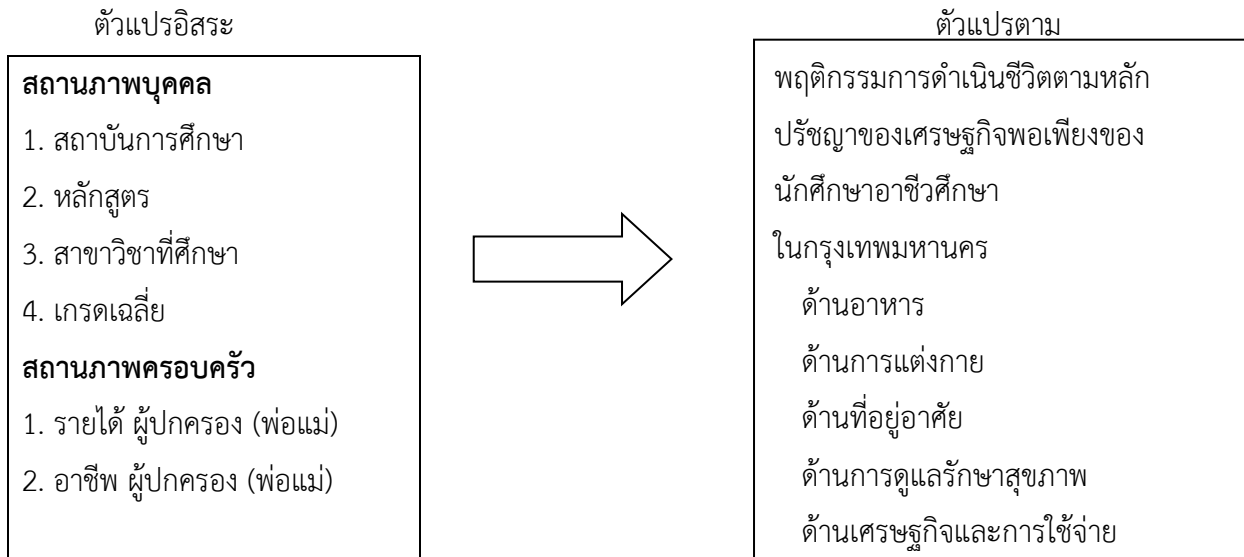
1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว

ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

1. มหาวิทยาลัยได้ทราบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มหาวิทยาลัยทราบผลความแตกต่างของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพบุคคลสถานภาพครอบครัวในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มหาวิทยาลัยนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มาใช้พัฒนาการดำเนินชีวิตของนักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดและวิธีการศึกษาที่มีการปรับมาจาก งานของ พิบูล ภูมิโคกรัก (2561) ซึ่งมีกรอบวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 2,461 คน และระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง จำนวน 2,185 คน รวม 4,569 คน (งานทะเบียน, 2564) กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ สัดส่วนโดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจากสถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 1 จำนวน 161 คน สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 2 จำนวน 123 คน และสถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 3 จำนวน 91คน รวมทั้งหมด 375 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ความคิดเห็นเรื่องพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามในเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น สถานภาพบุคคล และ สถานภาพครอบครัว ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง มี 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเป็นด้านอาหาร จำนวน 10 ข้อ ด้านการแต่งกาย จำนวน 10 ข้อ ด้านที่ พักอาศัย จำนวน 10 ข้อ ด้านการดูแลสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแต่ละข้อกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้

5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของ นักศึกษาต่อพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติด ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

วิธีดำเนินการวิจัย

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจนก่อนนำไปใช้ การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94ซึ่งถือว่า มีคุณภาพเพราะมีความเที่ยงมากกว่า 0.7 โดยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปทำการทดสอบ แบบสอบถาม (Pre-Test) จากนิสิตมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ จำนวน 30 คน เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์พิจารณาความเป็นปรนัยของแบบสอบถาม เนื้อหา ความเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่จะนำมาแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 3 แห่ง เพื่อขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปยังสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตอบแบบสอบถาม โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัย (อาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 3 แห่ง) เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2565 เพื่อตรวจสอบการตอบแบบสอบถามและประมวลสรุปผลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD

ผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.55-3.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมาตามลำดับคือ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านการแต่งกาย

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม

2.1 สถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายสถาบันพบว่า สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นสถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 1 และสถาบันอาชีวศึกษาแห่งที่ 2 ตามลำดับ

2.2 ระดับการศึกษา นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึง สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวส. มีค่าเฉลี่ยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า

2.3 สาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น สาขาวิชาการการตลาด สาขาวิชาบัญชีและสาขาวิชาอื่น ๆ

2.4 เกรดเฉลี่ย นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษากลุ่มเกรด 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นเกรด 2.00-2.51 เกรด 3.01-3.50 เกรดน้อยกว่า 200 และเกรด 3.51-4.00

2.5 อาชีพของบิดามารดา นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น อาชีพค้าขาย อาชีพเกษตร พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง/อิสระ และอาชีพอื่น ๆ

2.6 รายได้ของบิดามารดา นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม รายได้ 30,001-40,000 บาทขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายได้อื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายได้ 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในทุก ๆ ด้าน คือด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่พักอาศัย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

3.1 พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

3.2 พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ ด้านอาหาร พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน ด้านการแต่งกาย พบว่า สาขาวิชา

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี ด้านที่พิกอาศัย พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ

3.3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านอาหาร เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 กับเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และ เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 และเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากับเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และ เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 ด้านการแต่งกาย เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 กับเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 กับเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และ เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 ด้านที่พิกอาศัย เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 กับเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00 และเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 กับเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 กับเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00

3.4 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านอาหาร กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ กับกลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระกับกลุ่มค้าขาย ด้านการแต่งกาย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระกับกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มค้าขาย กลุ่มเกษตรกรกับกลุ่มอื่น ๆ มารดา ด้านที่พิกอาศัย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มรับจ้าง/อิสระกับกลุ่มค้าขาย ด้านสุขภาพ กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐกับ กลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระ กับกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มค้าขาย ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนกับกลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระกับกลุ่มค้าขาย และกลุ่มค้าขายกับกลุ่มอื่น ๆ

3.5 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านอาหาร รายได้ 30,001-40,00 บาทกับรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป รายได้ 20,001-30,000 บาทกับรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท รายได้ 20,001-30,000 บาท รายได้ 30,001-40,000 บาท ด้านการแต่งกาย รายได้ 30,001-40,00 บาทกับรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป รายได้ 20,001-30,000 บาทกับรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท รายได้ 20,001-30,000 บาท รวมทั้งรายได้ 30,001-40,000 บาท ด้านที่พิก

อาศัย กลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาทกับรายได้ 20,001-30,000 บาท รายได้ 10.000 บาทกับรายได้ 20,001-30,000 บาท รวมทั้งรายได้ 30,001-40,000 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป ด้านการดูแลสุขภาพ รายได้ 30,001-40,000 บาทกับรายได้สูงกว่า 20,001-30,000 บาท น้อยกว่า 10.000 บาท รายได้ 20,001-30,000 บาท รายได้ 10,001-20,000 บาท และ รายได้ 40,001 บาทขึ้นไป ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย รายได้ 30,001-40,000 บาทกับรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท รายได้ 20,001-30,000 บาทกับรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป และรายได้ 10,001-20,000 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่พักอาศัย ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านการแต่งกาย

2. ด้านอาหารของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรับประทานอาหารโดยคำนึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ กินเท่าที่อิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ภูมิโคกรักษ์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่พบว่า การเลือกรับประทานอาหารสด ใหม่ สะอาด การรับประทานอาหารแต่พออิ่ม การคำนึงถึงความอร่อยของอาหารมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากอาหาร

3. ด้านการแต่งกายของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเลือกซื้อเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ภูมิโคกรักษ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่พบว่า การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมใช้ได้หลายโอกาส รู้จักดัดแปลงเสื้อผ้า เลือกซื้อเสื้อผ้าที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม และรู้จักวิธีดูแลเสื้อผ้า

4. ด้านที่พักอาศัยของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ภูมิโคกรักษ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่พบว่า ไม่เปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและก๊อกน้ำทิ้งไว้ ตรวจสอบสภาพซ่อมแซมของได้ ประหยัดน้ำและเชื้อเพลิงต่าง ๆ ในบ้าน

5. ด้านการดูแลสุขภาพของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง มีสุขภาพกายดี มีสุขภาพจิตดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของพิบูล ภูมิโคกรัก (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พบว่า การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด การทำความสะอาดห้องนอนและที่พัก การล้างทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม

6. ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้จ่ายสิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของเพ็ญเพ็ญ (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่พบว่า การประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านหรือที่พักอาศัย การวางแผนการใช้จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย

7. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ในภาพรวม สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันอื่น ๆ จำแนกตามระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำแนกตามสาขาวิชา ในภาพรวมสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า จำแนกตามเฉลี่ยในภาพรวม เกรด 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ส่วนสภาพครอบครัวจำแนกตามอาชีพของบิดามารดาในภาพรวม อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า และจำแนกตามรายได้ของบิดามารดาในภาพรวม ภาพรวม รายได้ 30,001-40,000 บาทขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายได้อื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษของการทานอาหารที่ไม่สุข ผ่านทางอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และการให้ความรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของสถาบัน

2. สถานศึกษาควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ความรู้ ข้อมูล ภูมิปัญญาไทย ในการทำผ้าทอ ผ้าฝ้าย สวมใส่เหมาะกับเมืองไทยที่มีอากาศร้อน จัดกิจกรรมการส่งเสริม เช่น การประกวดการแต่งกายเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาไทย

3. ครอบครัวซึ่งใกล้ชิดกับเด็กจึงควรปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ลูกช่วยกันดูแล การใช้พลังงานอย่างประหยัด เช่น การปิดไฟฟ้าเมื่อไม่ใช้เครื่องไฟฟ้าต่างๆ เป็นการประหยัดทั้งพลังงานและค่าใช้จ่าย การให้รางวัลแก่หน่วยงาน สาขาวิชาที่ประหยัดพลังงานของสถาบัน ฯลฯ

4. สถานศึกษาควรให้ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถึงโทษของการดื่มสุรา เหล้า เบียร์ และเสพของมีเมาต่าง ๆ จัดกิจกรรมรณรงค์หลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดทุกรูปแบบ โดยการมีส่วนร่วมทั้งจาก

หน่วยงานภายนอกและภายในสถาบัน

5. สถาบัน หน่วยงานภายนอกและครอบครัว ควรใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการใส่ใจต่อพฤติกรรมของนักศึกษา สังเกต และให้ความสำคัญกับพฤติกรรม ท่าที ต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงลบที่เกิดขึ้น เปิดใจรับฟังปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการพนันออนไลน์ที่ปัจจุบันเข้าถึงได้ง่ายและนำมาซึ่งความเสียหายทั้งทรัพย์สินและอนาคตในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเชิงเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน สภาพจึงแตกต่างกัน อาจเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาต่อไป
2. ควรส่งเสริมให้ความรู้ และแรงจูงใจให้ทราบถึง ข้อดี ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อไป ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนทั่วไป
3. ควรสนับสนุนนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ใช้เวลาว่างในการหาอาชีพเสริม การควบคุมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี ด้วยความกรุณาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ให้เงินทุนสนับสนุน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตนักศึกษาในสถานศึกษา ขอขอบคุณ รศ.ดร. โกสุม สายใจ ที่เป็นที่ปรึกษางานวิจัย ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุง ขอขอบคุณ ดร.ชมแข พงษ์เจริญ รศ.ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ และ ดร.นิติศักดิ์ ไพโรจน์ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและประเมินเครื่องมือสำหรับการทำวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานวิจัย และอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอาชีวศึกษาที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา**. คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนกระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2517). **ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส** ค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564 จาก <http://www.sa.ku.ac.th>.
- [3] กานดา เตชะชั้นหมาก. (2556). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา: ก.

- [4] เกษม วัฒนชัย. (2545). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545): 18.
- [5] จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช ธรรมปิยา. (2557). **ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- [6] ณีฐพงษ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผเวส. (2540). **ประเทศไทยในทศวรรษหน้า: วิสัยทัศน์ของ NIDA แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจ**. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 30 ปีแห่งการสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [7] เทพ เพียมะลัง. (2560). **พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม**. รายงานการวิจัยสำนักงานคณบดี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2560 หน้า (ก).
- [8] นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2544. **มิติทางวัฒนธรรมในยุคเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- [9] นิวัฒน์ รักษ์รอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อาษาสุจริต. (2558). **การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในกลุ่มสุราษฎร์ธานี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, ปีที่ 2 ฉบับที่ (1), มกราคม-มิถุนายน 2558: 88-100.
- [10] บัญชา จำปารักษ์. (2551). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [11] ประยุทธ์ ประยุตโต. (2541). **พระไตรปิฎก ธรรมนุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- [12] ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ และนิรมล อริยาภาภม. (2555). **เศรษฐกิจไทย 15 ปีหลังวิกฤติ: พอเพียงหรือยัง?** สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2559 จาก <https://www.ytc.ac.th>.
- [13] ประเวศ วะสี. 2542. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม: แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม** กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- [14] เปลว สีเงิน. (2564). **รู้จักกินใช้เท่าที่มี” หลักพอเพียง..ฝ่าโควิด-19 ไทยโพสต์ออนไลน์ (10 พฤษภาคม 2564)** ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.thaipost.net>.
- [15] พิกุล ภูมิโคกรัก. (2561). **พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เล่มที่ 20 ฉบับพิเศษ (กันยายน-ตุลาคม) 2561. หน้า 215-216.
- [16] ภาวัช พุ่มพันธ์. (2562). **การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบล ตู่ลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร**. ค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2564 จาก <https://conference.kku.ac.th>.
- [17] มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). **เศรษฐกิจพอเพียง**. ค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2559 จาก <http://www.chaipat.or.th>.
- [18] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [19] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). **การบริหารการตลาด**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

- [20] สอนง ปัจโจปการี. (2553). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [21] สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. (2544). **เศรษฐกิจพอเพียง: พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- [22] สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย**. วารสารพัฒนาสังคม ปี 21 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562.
- [23] สุขสรศักดิ์ กันตะบุตร. (2553). **เศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรธุรกิจเพื่อความยั่งยืน**. กรุงเทพฯ.
- [24] สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียง. **วารสารข้าราชการ**, 45(2), 1-6.
- [25] เสรี พงศ์พิศ. (2552). **แนวคิดแนวปฏิบัติ ยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
- [26] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). **กรอบแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- [27] อาธิป ปัญญาประเสริฐ. (2563: 1). **การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของบุคลากร: กรณีศึกษากรมศุลกากร**. การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

The Factors Promoting the Development digital technologies skills and the Efficiency of the National Defence College (NDC) Personnel

จินดารัตน์ ศรีอรุณฉาย¹, โกวิทย์ กังสนันท์²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 63106920017@rpu.ac.th

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, kowitan@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาทักษะดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กับปัจจัยส่วนบุคคล พร้อมหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการพัฒนาทักษะดิจิทัลกับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำนวน 150 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การทดสอบ Analysis of Variance (ANOVA) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแสดงผลว่ามีความแตกต่างทางสถิติ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านกระบวนการพัฒนา ด้านบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านนโยบายของหน่วย 2. ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณภาพการทำงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ ด้านค่าใช้จ่าย 3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง ยกเว้น ชั้นยศ ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรโดยรวมอยู่ในระดับสูง

คำหลัก: การพัฒนาทักษะดิจิทัล ประสิทธิภาพ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

Abstract

The objectives of this research were to study factors that promoted digital technologies skills. The study examined the performance of the National Defense College (NDC) personnel and compared the performance of the National Defense College personnel with personal factors, as well as finding the relationship between the digital technologies skills development factor and the performance of the personnel. A total of 150 samples were used and questionnaires deployed as a research tool. Statistics used to analyze data included a frequency, percentage, average, standard deviation. Use the Analysis of Variance (ANOVA) test to analyze variation and compare the mean values of different groups to show statistical differences, and analyze correlations using the Pearson correlation coefficient statistics.

The results of the research showed what followed first that 1. The factors that promoted the development of digital technology skills of the National Defense College personnel as a whole are at very high level, and when considering each aspect, it was found that the average of all aspects was at very high level, namely, the development process, personnel, external environment, policy of the unit. second the overall working efficiency of (NDC) personnel was at high level, where subdivided into individual aspects, all were at high level, namely, were quality of work, quantity of work, time used, and costs. Thira, the comparative analysis of the working efficiency of the NDC personal and personal factors, it was indicated that there was no difference of all personal. Factor opinions, except for rank, which had a statistically significant difference of 0.05

Keywords: digital technologies skills development, efficiency, National Defence College

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy Project) เป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้มีความตระหนักร่วมกันถึงความจำเป็นในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ตามทิศทางและนโยบายของรัฐบาล และได้เล็งเห็นถึงโอกาสและความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลในโลกยุคปัจจุบัน ที่ข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานของรัฐจะต้องเผชิญในปัจจุบัน และในอนาคตอันใกล้ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐสามารถปรับตัวและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในบริบทของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับภาครัฐและประเทศต่อไป จึงได้มีเจตนารมณ์ร่วมกันในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากร

ภาครัฐ โดยในระยะเริ่มต้น เห็นควรให้มีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital Literacy ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดทักษะด้านดิจิทัลที่ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐควรมี และสามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2560) ^[1]

เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2560 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบในหลักการตาม ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการ และบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล มาใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพกำลังคนภาครัฐ ให้เร่งพัฒนาตนเองและสนับสนุนการพัฒนาผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างทักษะด้าน ดิจิทัลในระดับที่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ใน การปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถ สร้างสรรค์นวัตกรรมการทำงานหรือการให้บริการภาครัฐที่ทันสมัย มีการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลข้าม หน่วยงาน โดยให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรกลางบริหารงานบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้มีการนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้ในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล การสร้างรัฐบาลแบบเปิดด้วย เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งได้กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) และแนวคิดประเทศไทย 4.0 : โมเดลขับเคลื่อนสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ให้มี การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา(สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2561) ^[2]

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจึงได้จัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลบุคลากรของ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2563 - 2570 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาบุคลากรกระทรวงกลาโหม ให้กำลังพล ของกระทรวงกลาโหม มีสมรรถนะในการปฏิบัติภารกิจอย่างมืออาชีพ และกำหนดให้ สำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จัดทำแผนงาน/โครงการ และ กำหนดตัวชี้วัดของหน่วยเอง เพื่อพัฒนาบุคลากรของตนตามแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลบุคลากรของ กระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามทักษะดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาล ดิจิทัล(กระทรวงกลาโหม , 2563) ^[3]

กองบัญชาการกองทัพไทยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ว่า ในปี พ.ศ.2565 กองบัญชาการกองทัพไทยจะเป็น "DIGITAL HQ" และจะเป็น SMART HQ ภายในปี พ.ศ.2580 ตามนโยบายการพัฒนาและขับเคลื่อนกองบัญชาการ กองทัพไทยและกองทัพไทยสู่เป้าหมาย DIGITAL Headquarter โดยจะเป็นกองบัญชาการที่มีการบริหารจัดการ ด้วยเทคโนโลยี Digital มีระบบการอำนวยความสะดวก ระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ ถูกต้องแม่นยำ มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ด้วยเทคโนโลยี AI มีความอ่อนตัวและมีความพร้อมต่อสถานการณ์ในระดับสูงสุด มีโครงข่าย NCO ที่ผู้บังคับบัญชาสามารถบัญชาการเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ ซึ่งการ ขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทยดังกล่าว จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้าน ดิจิทัล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งหน้าที่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ พัฒนา เตรียมความพร้อมและยกระดับทางด้านทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากร เพื่อให้สามารถมุ่งสู่เป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ (กองบัญชาการกองทัพไทย, 2562) ^[4]

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นส่วนราชการขึ้นตรงกับสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีหน้าที่ประสานวิทยากรชั้นสูงที่เกี่ยวข้องในการป้องกันราชอาณาจักร ให้แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งผู้บริหารจากภาคเอกชน และภาคการเมือง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าตลอดไป ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะของกำลังพลด้านดิจิทัล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานรองรับนโยบายของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จึงได้ถ่ายทอดนโยบายและแผนงานระดับชาติในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรดังกล่าว เพื่อการปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงาน ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ โดยลักษณะของการบริการภาครัฐหรือบริการสาธารณะดังกล่าว จะอยู่ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ขับเคลื่อน โดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการเป็นหลัก ซึ่งประชาชนทุกคนจะสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านกายภาพ พื้นที่และภาษา และในระยะต่อไปรัฐบาลเองก็จะสามารถหลอมรวมการทำงานในส่วนต่างๆ ของภาครัฐได้เป็นเสมือนหนึ่งองค์กรเดียวกัน ภาครัฐจะถูกแปรเปลี่ยนสภาพไปเป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อสร้างการบริการสาธารณะโดยเอกชนและประชาชนที่เรียกว่าเป็นการบริการระหว่างกัน (Peer to Peer) ที่เป็นไปตามหลักการที่เป็นสากลของการออกแบบ (Universal Design) ส่วนในภาคประชาชนเองก็จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของรัฐบาลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการบริหารบ้านเมือง ด้วยการเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประเทศได้อย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการที่จะศึกษาทบทวนการดำเนินงานพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัลของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ให้มีความเชี่ยวชาญก้าวหน้าและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นการเตรียมความพร้อมที่สำคัญต่อการยกระดับขององค์กรเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นหน่วยงานดิจิทัลให้สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งยังสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และคาดการณ์ได้ยากในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

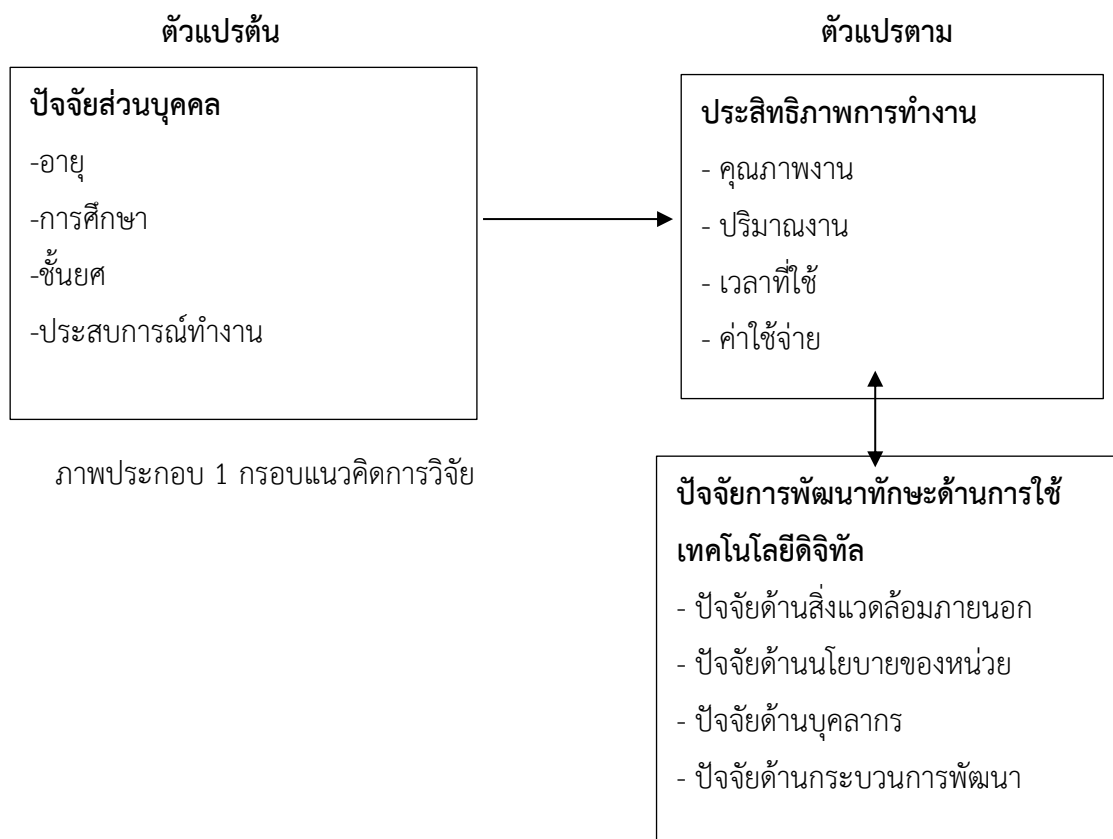
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับกำลังพลของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน

2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับกำลังพลของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

กรอบแนวคิด

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ตัวแปรตามด้านประสิทธิภาพการทำงาน ได้นำแนวคิดของของ Peterson & Plowman, (1989) ^[5] และ ด้านปัจจัยการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้นำแนวคิดของ Brown, & Moberg (1980) ^[6] ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ คําลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำนวน 150 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บครบจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการการสร้าง เครื่องมือที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษามีค่า เท่ากับ 0.94 และนำแบบสอบถามไปหาความ เชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อระดับ ตามวิธีของ (ชานิชา มุลอามาตย์, 2557)^[7] เป็นระดับการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5	4.51 – 5.00	ระดับมากที่สุด
4	3.51 – 4.50	ระดับมาก
3	2.51 – 3.50	ระดับปานกลาง
2	1.51 – 2.50	ระดับน้อย
1	1.00 – 1.50	ระดับน้อยที่สุด

มีสาระครอบคลุมกับปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในทุกด้าน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โดยสถิติเชิง อนุมาน (Inferential statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{xy} ซึ่งของ (Pearson's product moment correlation coefficient) เพื่อใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักรโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และ แปรผลค่า R ตามเกณฑ์ของ David's Descriptors (อ้างอิงในผ่องพรรณ ตรีรัมย์คลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์, 2541: 91)^[8] โดยค่า R จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความสัมพันธ์
0.70 หรือสูงกว่า	ระดับความสัมพันธ์สูงมาก
0.50 - 0.69	ระดับความสัมพันธ์สูง
0.30 - 0.49	ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10 - 0.29	ระดับความสัมพันธ์ต่ำ
0.01 - 0.09	ระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก

ผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับระดับปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในภาพรวม

(n = 150)

ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้าน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	3.89	0.70	มาก	3
2. ด้านนโยบายของหน่วย	3.85	0.78	มาก	4
3. ด้านบุคลากร	3.90	0.72	มาก	2
4. ด้านกระบวนการพัฒนา	3.92	0.73	มาก	1
รวม	3.89	0.63	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $SD = 0.63$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.73$) รองลงมา ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.72$) ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $SD = 0.70$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านนโยบายของหน่วยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.78$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรโดยภาพรวม

(n = 150)

ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	$\bar{X}$	SD	ระดับ	
			ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านคุณภาพการทำงาน	3.95	0.70	มาก	1
2. ด้านปริมาณงาน	3.90	0.63	มาก	2
3. ด้านเวลาที่ใช้	3.87	0.70	มาก	3
4. ด้านค่าใช้จ่าย	3.86	0.67	มาก	4
รวม	3.89	0.61	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.70$) รองลงมา ด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.63$) ด้านเวลาที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.70$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.67$)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 อายุ แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ระดับการศึกษา แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายได้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านเวลา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3.3 ชั้นยศ แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามชั้นยศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่าย มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.4 ประสบการณ์การทำงาน แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรโดยภาพรวม

ตัวแปร ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	ประสิทธิภาพการทำงานของ กำลังพล โดยภาพรวม		
	r	p	การแปล ผล
1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	0.741**	0.000	สูง
2. ด้านนโยบายของหน่วย	0.727**	0.000	สูง
3. ด้านบุคลากร	0.727**	0.000	สูง
4. ด้านกระบวนการพัฒนา	0.713**	0.000	สูง
ปัจจัยที่ส่งเสริมโดยรวม	0.808**	0.000	สูงมาก

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.808$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แสดงว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านนโยบายของหน่วย ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการพัฒนา

อภิปรายผล

ระดับปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าหน่วยงานท่านมีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีพร้อมทั้งหน่วยงานมีการยกระดับความสามารถและสร้างความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ^[9]กล่าวว่า ยุคเทคโนโลยีหรือยุคดิจิทัล 4.0 iva เป็นยุคที่ความฉลาดของเทคโนโลยีจะทำให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เทคโนโลยีในอดีตเปรียบเสมือนเป็นแขน ขา ให้แก่นมนุษย์ เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก

สะดวก แต่ไม่มีมุมมองเป็นของตัวเอง ในยุค 4.0 เทคโนโลยีถูกนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อลดบทบาทของมนุษย์และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ในการใช้ความคิด เพื่อข้ามขีดจำกัดสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆ โดยจะใช้ชื่อยุคนี้ว่าเป็นยุค Machine to Machine

2. ด้านนโยบายของหน่วย แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านนโยบายของหน่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยมีการนำทรัพยากรภายในองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมทั้งมีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของวรพล พรวาณิชย์ (2561)^[10] กล่าวว่า ยุคดิจิทัล เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลง แนวความคิดและนำเทคโนโลยีมาใช้ในธุรกิจในยุคดิจิทัล ตั้งแต่การวางรากฐาน เป้าหมายไปจนถึงการดำเนินธุรกิจ และส่งต่อคุณค่าให้แก่ผู้บริโภค ไม่เพียงแต่ภาคการปฏิบัติที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เท่านั้นแต่สิ่งนี้รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมที่องค์กรและบุคลากรทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงพนักงานตำแหน่งล่างสุดจะต้องมีส่วนร่วมในการปรับตัวไปสู่ยุค 4.0 นี้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มศักยภาพให้องค์กรสามารถแข่งขันในยุคที่มีการต่อสู้กันอย่างดุเดือดได้

3. ด้านบุคลากร แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับเพราะ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานไม่เป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับท่าน พร้อมทั้ง เพื่อนร่วมงานสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ในการสื่อสารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแม้ว่าจะทำงานกันคนละแผนกบ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวลักษณ์ พันธบุตร (2560)^[11] กล่าวว่า ยุคดิจิทัลนั้นเป็นสังคมยุคดิจิทัลที่สื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต การติดต่อสื่อสารการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เป็นได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นั้น ส่งผลต่อวิถีคิดตั้งแต่วัยเด็กจนถึงคนสูงวัย แล้วการอยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลต้องมีปรับตัว เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเท่าทันเทคโนโลยี และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้นั้นต้องพัฒนาความรู้ และมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เพื่อนำมาสู่การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเท่าทัน และการปรับตัวเพื่อเป็นคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลนั้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนความคิดให้เท่าทันอย่างสร้างสรรค์ ผสมผสานการยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลและความแตกต่างของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายภายใต้แนวคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ ในฐานะคนไทยควรรักษาความเป็นตัวตนด้วยสติปัญญา และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในสังคมภายใต้ความแตกต่างทางความคิดจากคนอื่น ๆ แต่ยังคงเหลือพื้นที่ของตนเองเพื่อใช้ชีวิตอย่างสร้างสรรค์อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัล

4. ด้านกระบวนการพัฒนา แสดงว่า ปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านกระบวนการพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์กรมีการนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ที่มีประโยชน์มาใช้กับหน่วยงาน มีพร้อมทั้งมีองค์กรให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของเพ็ญพิมล คงมนต์ (2561)^[12] กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเป็นสังคมที่สื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้คนในสังคมมีความสะดวกในการ

ติดต่อสื่อสารและสืบค้นข้อมูล สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ คนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลจึงต้องมีการปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี ต้องพัฒนาความรู้และการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง การเรียนรู้สิ่งใหม่ไม่หยุดนิ่งแล้วประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้การทำงานในอนาคตย่อมประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

ระดับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

1. ด้านคุณภาพการทำงาน แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านคุณภาพการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานของท่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและ ความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระพันธ์ เขมะนุเชษฐ์ (2563)^[13] กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง ผลสำเร็จที่พิจารณาในแง่ของเศรษฐศาสตร์ ที่มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความประหยัด หรือคุ่มค่า (ประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา) ความทันเวลา และมีคุณภาพ ทั้งกระบวนการ ได้แก่ Input Process และ Output โดยประสิทธิภาพนั้นจะประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะ 1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time) 2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) 3. คุณภาพ (Quality) โดยพิจารณาทั้ง กระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดี มีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต (Process) ที่ดี และมีผลผลิต (Output) ที่ดี

2. ด้านปริมาณงาน แสดงว่าประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านปริมาณงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงาน ส่งผลให้สามารถส่งมอบงานได้ตามปริมาณที่กำหนดแม้ว่าจะทำงานอยู่นอกสถานที่ตั้งของหน่วยงาน และ ความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ท่านปฏิบัติงานได้ด้วยความสำเร็จตามปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Peterson & Plowman (1989)^[5] การวัดประสิทธิภาพในการทำงานในความหมายอย่างแคบว่า หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และในความหมายอย่างกว้างขวาง หมายถึง คุณภาพในการผลิตสินค้าและบริการในปริมาณที่ต้องการโดยต้องคำนึงถึงสถานการณ์และด้านการเงินด้วยการวัดประสิทธิภาพ เช่น ปริมาณงาน (Quantity) การกำหนดปริมาณงานให้พอดีกับจำนวนคน และการวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามที่กำหนดไว้

3. ด้านเวลาที่ใช้ แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านเวลาที่ใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ท่านสามารถส่งงานได้ตรงตามเวลาที่กำหนดได้อย่างดีไม่มีความผิดพลาด และมีความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ท่านสามารถปฏิบัติงาน ได้ทำงานส่งตรงต่อเวลาและรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Good (1973, อ้างถึงในบุญหนา จิมาโนงและฤดี แสงเดือนฉาย)^[14] หมายถึง

ความสามารถที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามความปรารถนา โดยใช้เวลาและความพยายามเพียงเล็กน้อยก็สามารถทำให้ผลงานที่ได้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

4. ด้านค่าใช้จ่าย แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ด้านค่าใช้จ่ายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในปริมาณที่น้อยที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงานส่งผลให้ท่านปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความคุ้มค่าและประหยัดทรัพยากร สอดคล้องกับแนวคิดของจางล ทงโฌม (2555) ^[15] กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง คำตอบที่ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานนั้นได้ผลคุ้มค่ากับต้นทุนหรือไม่ และมีแนวทางที่ดีกว่าที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อีกนัยหนึ่งประสิทธิภาพ หมายถึง การพิจารณาผลผลิตที่เป็นไปตามเป้าหมายแล้ว ว่าวิธีการผลิตใดเสียต้นทุนต่ำกว่าหรือประหยัดกว่า

การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. อายุ แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญายุทธ ปรวิเชียรสุดตา (2563) ^[16] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่าบุคลากรของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่มีอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และ อายุการทำงานต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ระดับการศึกษา แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านเวลา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชู ใจใส (2564) ^[17] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ต่างกันไม่แตกต่างกัน

3. ชั้นยศ แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามชั้นยศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่าย มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญายุทธ ปรวิเชียรสุดตา (2563) ^[16] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผลวิจัยพบว่าบุคลากรของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่มีอายุระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และ อายุการทำงานต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ประสพการณ์การทำงาน แสดงว่า ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำแนกตามประสพการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภา ศรีมหาโพธิ์ (2564)^[18] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุดผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับ ประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

1. ด้านคุณภาพการทำงาน แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรด้านคุณภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง เพราะความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานหน่วยงานพร้อมทั้งหน่วยงานส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ทักษะในด้านเทคโนโลยีสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัฐ จิตตารพวงศ์สถิต (2565)^[19] ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูพานผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันทักษะดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ทักษะดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการ จำเป็น ได้แก่ ทักษะการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา และทักษะ การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล และ (3) แนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ผลการประเมินแนวทางพัฒนา โดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านปริมาณงาน แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรด้านปริมาณงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีการนำทรัพยากรภายในองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ที่มีประโยชน์สอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภา ศรีมหาโพธิ์ (2564)^[18] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุดผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยองค์การส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 3) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x = 3.96$, $S.D. = 0.577$) 4) ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ด้านโอกาสเข้า

รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองตามสายงานและทักษะด้านดิจิทัล ด้านทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคดิจิทัล ด้านความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเครือข่าย ด้านปริมาณงาน ที่มีจำนวนมาก และด้านหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ และ 5) แนวทางแก้ไขปัญหา ได้แก่ ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามสายงาน และพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อปรับทัศนคติให้เป็นบุคลากรในยุคดิจิทัล วางแผนระบบงาน ให้รองรับกับบุคลากรและปริมาณงาน สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์และปรับปรุงระบบเครือข่าย รวมถึงชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

3. ด้านเวลาที่ใช้ แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรด้านเวลาที่ใช้โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เพราะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานไม่เป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับกำลังพลจึงทำให้มีการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ รัตนโรจน์มงคล (2563) ^[20] ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของพนักงานธนาคารของรัฐขนาดใหญ่ ABC พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน ทัศนคติต่อการใช้งาน และสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยทัศนคติต่อการใช้งานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์มากที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน โดยมีการส่งผลไปในทิศทางเดียวกัน แต่สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกจะส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งานระบบ HR2020 ในทางตรงกันข้าม

4. ด้านค่าใช้จ่าย แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กับประสิทธิภาพการทำงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรด้านค่าใช้จ่ายโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เพราะมีการเทคโนโลยีมาช่วยและมีการนำทรัพยากรภายในองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานทำให้การทำงานไม่ยุ่งยาก และทำให้กำลังพลทำงานร่วมกันได้โดยสะดวกสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชูใจใส (2564) ^[17] ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่มีต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีตัวแปร 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้สมการในรูปคะแนนดิบ คือ $Y' = 3.11 + 0.46X3 + 0.54X4 + 0.23X1$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Zy' = 0.51Z3 + 0.57Z4 + 0.19Z1$ แนวทางส่งเสริมปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เสริมสร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติและการสนับสนุนของบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับโลกแห่งความจริงตาม

บริบท ศตวรรษที่ 21 ด้านบริหารวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารควรมีศักยภาพนำการเปลี่ยนแปลงโดยการกระตุ้นและสร้างความตระหนักถึงถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ มีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความสามารถด้านเทคโนโลยีและมีทักษะดิจิทัลเพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาและพัฒนางาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในที่นี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ควรมีการสำรวจความพร้อมของบุคลากร เพื่อเป็นการประเมินระดับความสามารถ แล้วจึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาต่อไป เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้
2. ในการพัฒนาบุคลากรนั้น ควรมีการจัดฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรในทุกๆระดับชั้น และควรมีการติดตามประเมินผลหลังจากที่บุคลากรได้การพัฒนาแล้วด้วย
3. ควรมีการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้สำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อความสะดวกในการบริหารงานที่รวดเร็วและทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในการทำงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านนโยบายของหน่วยงาน ด้านบุคลากร และด้านการพัฒนา ฉะนั้นการวิจัยในครั้งต่อไป จึงควรทำการศึกษาวิจัยในปัจจุบันอื่น ๆ นอกเหนือจากงานวิจัยครั้งนี้ หรือควรศึกษาทำวิจัยในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานข้าราชการพลเรือน. โครงการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร. [Online]. <https://www.ocsc.go.th/DLProject/about-dlp,2560>.
- [2] สำนักงานข้าราชการพลเรือน. ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ตาม ว6/2561. กรุงเทพมหานคร. [Online]. <https://dlp, 2561>.
- [3] กระทรวงกลาโหม. แผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล บุคลากรของกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2563-2570. [Online]. <https://dict.rtaf.mi.th/, 2563>.

- [4] กองบัญชาการกองทัพไทย. แผนปฏิบัติการราชการกองทัพไทย พ.ศ.2563–2565. กรุงเทพมหานคร. [Online]. <https://www.rtarf.mi.th/>, 2562.
- [5] Peterson, E & Plowman, E.G., Business Organization and Management. Homewood, Illinois: Richard D. Irwin, 1989.
- [6] Brown, W.B., & Moberg, D.J. Organization theory and management: A macro approach. New York: John Wiley and Sons, 1980.
- [7] ธาณิช มุลอามาตย์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- [8] ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- [9] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580). กรุงเทพมหานคร, 2561.
- [10] วรพล พรวาณิชย์. Digital Transformation ควรปรับตัวอย่างไรในยุคดิจิทัล. [Online]. <https://www.peerpower.co.th/blog/sme/management/digital-transformation-for-business/>, 2561.
- [11] เสาวลักษณ์ พันธบุตร. อยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัล.วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 5(2) 163-167, 2560.
- [12] เพ็ญพิมล คงมนต์. สังคมยุคดิจิทัล. เข้าถึง 15 พฤศจิกายน 2565 สืบค้นที่ [https://www.theprachakorn.com /](https://www.theprachakorn.com/), 2561.
- [13] วีระพันธ์ เขมะนุเชษฐ์. (2559). ประสิทธิภาพและประสิทธิผล. [Online]. <http://bankusayei.blogspot.com/2015/01/blog-post.html#comment-form>.
- [14] Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book, 1973.
- [14] บุญหนา จิมานัง และฤดี แสงเดือนฉาย. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค. [Online]. <http://202.28.110.162/e-esearch/files/51001chap2.pdf>.
- [15] จงกล โฉมทอง. (2550). ศัพท์เกี่ยวกับการประเมินผล. [Online]. <http://gotoknow.org/blog/jongkolt/86944>.
- [16] พิชญ์ภรณ์ ปรวิเชียรสุดตา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563.
- [17] บุญชู ใจใส. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. (วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำวารสาร ปีที่ 10 ฉบับที่ 37 (2564): ตุลาคม - ธันวาคม 2564), 2564.

- [18] เนตรนภา ศรีมหาโพธิ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในองค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุด. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2564.
- [19] กรณัญญ์ ฐิตากรพงศ์สถิต. สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. วารสารรัชภาคย์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 47 กรกฎาคม – สิงหาคม 2565, 2565.
- [20] พรรณี รัตนโรจน์มงคล. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของพนักงานธนาคารของรัฐขนาดใหญ่ ABC. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563.

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

Achievement Motivation of the National Defence College (NDC) Operations Personnel, National Defence College, National Defence Studies Institute

ประพจน์ ท่วมกระโทก¹, ดร.เสาวนารถ เล็กเลอลินธุ์²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, prapoj9133@gmail.com

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, saovanard@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ 2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จำนวน 150 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับสูง คือ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความรับผิดชอบตนเอง ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ ด้านความกล้าเสี่ยง และด้านความมีเอกลักษณ์ ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น อายุ สถานภาพสมรส ชัยยศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ทำงาน

คำหลัก: แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กำลังพล

Abstract

This research had the objectives to 1. study the level of achievement motivation in the performance of personnel. National Defence College (NDC) Operations Personnel, National Defence College, National Defence Studies Institute and 2. compare achievement motivation in the performance of personnel. National Defence College (NDC) Operations Personnel, National

Defence College, National Defence Studies Institute. The study employed a survey research method with the involvement of 150 NDC personnel and questionnaires used as a research tool. The applied statistical procedures included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The study results found that the overall achievement motivation of the NDC personnel was at high level. When divided into individual aspects, it was indicated that the aspects of enthusiasm, self-responsibility, working system skills, acknowledging decision-making results, risk-taking and having an identity were also at high level. With respect to the comparative study between personal factors and their effects on achievement motivation opinions, it was found that sex and education had differences at .05 statistical significance, whereas other factors like age, marital status, rank, average monthly salary, and work experience had no differences.

Keywords: achievement motivation, National Defence College, workforce and personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (วปอ.สปท.) เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัยระดับสูงของกระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยขึ้นตรงของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมเสนาธิการกลาโหม พ.ศ.2498 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2498 มีหน้าที่ประสานวิทยากรด้านการป้องกันราชอาณาจักร ให้แก่ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ ฝ่ายพลเรือน รัฐวิสาหกิจ รวมถึงผู้บริหารระดับสูงจากภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้เกิดความสำนึกและตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกันในอันที่จะต้องป้องกัน ต่อสู้ การจัดสรรกำลัง การปกครอง และการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2554)^[1]

จากภารกิจในการดำเนินการจัดการศึกษาแก่ผู้บริหารระดับสูงของประเทศของสถาบันการศึกษาระดับสูงของกระทรวงกลาโหม ภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วให้เกิดความทันสมัย ทันต่อเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงกลาโหม ตอบสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่มุ่งหวังให้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ มุ่งไปสู่การมีความพร้อมในการประสานวิชาการด้านความมั่นคงในหลักสูตรการศึกษาและการวิจัย หลักสูตรการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจบรรลุเป้าหมายขององค์การ ส่วนสำคัญประการหนึ่งในแต่ละองค์การจะต้องมีนั่นก็คือบุคคลกร หรือศัพท์ทางทหารจะเรียกว่า “กำลังพล” ซึ่งจะต้องประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะด้าน หากหน่วยงานใดมีบุคลากรที่มีคุณภาพ

มีความรู้ความสามารถสูง ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในหน่วยงานนั้นๆ มีสูงตามไปด้วย (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2554) ^[1]

ฉะนั้นในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ นอกจากความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย คือ การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน กำลังพลในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามที่ได้กล่าวมาแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ทางราชการกำหนด ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นข้าราชการที่รับราชการในสังกัดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลในสังกัด เพื่อที่จะได้ทราบระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรที่จะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของทางราชการอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งต้องการที่จะทราบว่ากำลังพลแต่ละระดับชั้นมีแรงจูงใจที่แตกต่างกันส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายที่แตกต่างกันหน่วยงานจะมีแนวทางอย่างไรที่จะให้กำลังพลทุกระดับชั้นมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงาน อันที่จะนำมาซึ่งการก้าวไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงาน และหากกำลังพลในองค์กรขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานหน่วยงานจะมีการพัฒนากำลังพลให้เข้าใจ และเห็นคุณค่าของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างไร (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2554) ^[1]

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งปรับปรุงหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าขององค์กรในอนาคต

วัตถุประสงค์

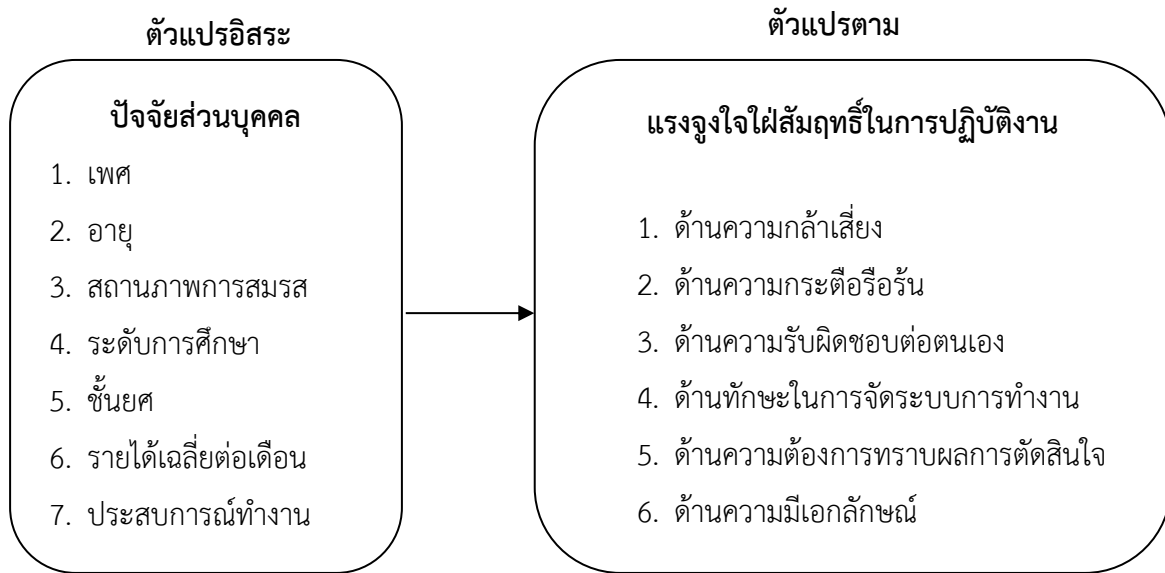
1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
3. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงาน เพื่อช่วยวางแผน ส่งเสริมสมรรถภาพของกำลังพล และเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เรื่อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (McClelland 1961)^[2] จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความกล้าเสี่ยง 2) ความกระตือรือร้น 3) ความรับผิดชอบต่อตนเอง 4) ทักษะในการจัดระบบการทำงาน 5) ความต้องการทราบผลการตัดสินใจและแนวคิดของเลิศศิลป์ รัตนมุกสิก (2538)^[3] 1 ด้าน คือ 6) ความมีเอกลักษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กำลังพลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำนวน 150 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บครบจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการการสร้างเครื่องมือที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษามีค่า เท่ากับ 0.97 และนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อระดับตามวิธีของ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)^[4] เป็นระดับการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5	4.50 – 5.00	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูงมาก
4	3.50 – 4.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูง
3	2.50 – 3.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับปานกลาง
2	1.50 – 2.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำ

1

1.00 – 1.49

มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำมาก

มีสาระครอบคลุมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศในทุกด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์ทำงาน กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในภาพรวม

(n = 150)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	μ	σ	ระดับ	
			แรงจูงใจ	อันดับ
1. ด้านความกล้าเสี่ยง	4.22	0.50	สูง	5
2. ด้านความกระตือรือร้น	4.43	0.45	สูง	1
3. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	4.40	0.39	สูง	2
4. ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน	4.29	0.42	สูง	3
5. ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ	4.27	0.43	สูง	4
6. ด้านความมีเอกลักษณ์	4.18	0.46	สูง	6
รวม	4.30	0.36	สูง	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.36$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความกระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับสูง ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.45$) รองลงมา ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.39$) ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.42$) ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.43$) ด้านความกล้าเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.50$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านความมีเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.46$)

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในภาพรวม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ชั้นยศ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ประสบการณ์ทำงาน
1. ด้านความกล้าเสี่ยง	0.47	0.11	0.26	0.00*	0.01	0.05	0.17
2. ด้านความกระตือรือร้น	0.08	0.51	0.81	0.00*	0.54	0.72	0.31
3. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	0.84	0.21	0.09	0.06	0.66	0.64	0.68
4. ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ	0.00*	0.01*	0.02*	0.50	0.63	0.25	0.92
5. ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน	0.00*	0.40*	0.19	0.25	0.46	0.48	0.57
6. ด้านความมีเอกลักษณ์	0.59	0.16	0.25	0.00*	0.09	0.16	0.63
รวม	0.28	0.79	0.25	0.00*	0.98	0.91	0.78

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2

1. **ด้านเพศ** แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านเพศชาย และเพศหญิง

มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความกระตือรือร้น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านความมีเอกลักษณ์ มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

2. ด้านอายุ แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ด้านสถานภาพสมรส แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะในการจัดระบบการทำงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ด้านระดับการศึกษา แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

5. ด้านชั้นยศ แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามระดับชั้นยศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความกล้าเสี่ยงมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

7. ด้านประสบการณ์ทำงาน แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

1. ด้านความกล้าเสี่ยง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านความกล้าเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานทุกครั้ง พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จลุล่วงด้วยความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสิริกานต์ จันสา (2555)^[5] ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของบุคคลที่อาศัยแรงจูงใจภายในจิตใจ ที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จโดยมีความต้องการทำงานให้เต็มที่ และเป็นงานที่ทำทลายความสามารถ กล้าเผชิญความ

ล้มเหลว มีการวางแผนการทำงานให้สำเร็จภายใต้บรรยากาศของความร่วมมือและการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และความมีอิสระในการตัดสินใจ

2. ด้านความกระตือรือร้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านความกระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากกำลังพลรู้สึกภูมิใจที่ได้รับมอบหมายให้เป็นส่วนหนึ่งในงานที่สำคัญ และมีจิตอาสา สามารถร่วมปฏิบัติงาน และช่วยเหลืองานในส่วนที่ท่านถนัดกับเพื่อนร่วมงานเสมอ เพื่อให้ภารกิจของหน่วยสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโสพจน์ รุ่งเรือง (2543)^[6] ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง เป็นความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีแบบแผน เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ โดยอาศัยศักยภาพของตนเองมากระตุ้นหรือผลักดัน พยายามที่จะประกอบกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะมุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม

3. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เพราะกำลังพลมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ทำและกล้ายอมรับในข้อผิดพลาด และมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบของบังคับของทางราชการอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแรบิเดอ (Rabideau, 2005)^[7] ได้ให้ความหมายไว้ในทำนองเดียวกันว่า บุคคล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จ หรือให้ได้ผลดีเลิศ แต่ละบุคคลจะบรรลุความต้องการของตนเองในหลากหลายวิธีและขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลภายในตัวบุคคลหรือเป็นเหตุผลจากความต้องการภายนอกก็ได้จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันมุ่งมั่นที่จะไปถึงเป้าหมาย

4. ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง กำลังพลมีการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และมีการนำข้อบกพร่องในการตัดสินใจมาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (McClelland, 1961)^[2] กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นแรงผลักดันที่ต้องการความสำเร็จหรือเรียกว่า Need for Achievement (nAch) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จ (nAch) สูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูงและกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว

5. ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านทักษะในการจัดระบบการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง กำลังพลมีการประเมินผลการทำงานของตนเองและนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุง พัฒนาแก้ไข พร้อมทั้งมีการวางแผน ปรีกษาหารือ หรือประชุมกับผู้ร่วมงานก่อนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

ธร สุนทรายุทธ (2551)^[8] กล่าวว่าแรงจูงใจเป็นพลังผลักดันให้มนุษย์มีการเคลื่อนไหวไปสู่เป้าหมายที่แต่ละคนต้องการ หากขาดแรงจูงใจมนุษย์อาจเปรียบได้กับหุ่นยนต์ตัวหนึ่งที่เคลื่อนไหวได้ตามคำสั่งหรือความต้องการของคนอื่น และพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างของมนุษย์จะไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) แรงจูงใจส่งเสริมให้ทำงานสำเร็จเป็นแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรม แรงผลักดันนั้น ๆ อาจเกิดจากภายในหรือภายนอกก็ได้ 2) แรงจูงใจกำหนดแนวทางของพฤติกรรมซึ่งควรเป็นไปในรูปแบบใดนำพฤติกรรมให้ตรงทิศทางเพื่อที่จะบรรลุเป้าประสงค์คือความสำเร็จของหน่วยงานหรือองค์การ

6. ด้านความมีเอกลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ด้านความมีเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการศึกษาหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโสพจน์ รุ่งเรือง (2543)^[6] ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง เป็นความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีแบบแผนเพื่อบรรลุไปสู่ความสำเร็จ โดยอาศัยศักยภาพของตนเองมากระตุ้น หรือผลักดันพยายามที่จะประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะมุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ด้านเพศ แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความกล้าเสี่ยง ด้านความกระตือรือร้น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านความมีเอกลักษณ์ มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระพงษ์ศักดิ์ สนมตมโน (เกษวงค์รอด) (2561)^[9] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และเงินเดือน ที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ด้านอายุ แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ กันภัย (2559)^[10] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลของการวิจัย พบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่พบความแตกต่าง

3. ด้านสถานภาพสมรส แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะในการจัดระบบการทำงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทาง

สถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรพรรณ ทาศรี(2564) ^[11] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข การศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข ผลจากการศึกษาพบว่าผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข ซึ่งจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองแสน สุขที่มีระดับการศึกษาและระดับตำแหน่งแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

4. ด้านระดับการศึกษา แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากศึกษาการศึกษาที่ต่างกันอาจจะมีความท้าทายความสามารถในงานที่ทำ และทักษะในการจัดระบบการทำงานที่มีรูปแบบใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ กันภัย (2559) ^[10] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงาน มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลวิจัยพบว่าพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่พบความแตกต่าง

5. ด้านขั้นยศ แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามระดับขั้นยศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความกล้าเสี่ยงมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระพงษ์ศักดิ์ สนตมโน (เกษวงค์รอด) (2561) ^[9] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และเงินเดือน ที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ปานประดิษฐ์ (2559) ^[12] แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผลวิจัยพบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ รายได้แตกต่างกัน มีระดับ แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน

7. ด้านประสบการณ์ทำงาน แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ กันภัย (2559) ^[10] แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลของการวิจัยพบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่พบความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าข้อเสนอแนะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของกำลังพล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ ควรจะส่งเสริมให้กำลังพลฯ ได้รับผิดชอบงานที่มีความท้าทายความสามารถที่มีรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากงานเดิมที่รับผิดชอบอยู่ โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบรองให้กับกำลังพล
2. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ ควรจะต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั่วไปของหน่วยงานให้เกิดการกระตุ้นความกระตือรือร้นในการทำงานของกำลังพลฯ โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรม 5 ส. กิจกรรม Big Cleaning Day เพื่อให้กำลังพลฯ มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน
3. ควรจะส่งเสริมให้กำลังพลฯ มีความรับผิดชอบกับงานที่ทำ และกล้ายอมรับในข้อผิดพลาด โดยผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น หรือกิจกรรมการสัมมนาหลังจากการปฏิบัติงาน
4. ควรจะส่งเสริมให้กำลังพลฯ รู้จักการเรียนรู้ผลของการตัดสินใจจากข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อทราบถึงผลการตัดสินใจ โดยผ่านกิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานด้านความต้องการทราบผลการตัดสินใจ
5. ควรจะส่งเสริมให้กำลังพลฯ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะในการจัดระบบการทำงาน โดยผ่านกิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบการทำงาน โดยเจาะลึกในหัวข้อความละเอียด รอบคอบ ใน การปฏิบัติงาน และมีการติดตามงาน
6. ควรจะสร้างเสริมความมีเอกลักษณ์ให้กับกำลังพลฯ เพื่อที่กำลังพลฯ จะได้ไม่รู้สึกอึดอัดใจที่ต้องทำงานตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชากำหนด โดยผ่านกิจกรรมการต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมหรือการให้ความรู้กับกำลังพลฯ ในภาพรวมเกี่ยวกับความมีเอกลักษณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมมากขึ้น
2. ควรเพิ่มการศึกษาวิจัยเป็นแบบผสมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสัมมนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมและรอบด้านมากกว่าที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

[1] วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. กำลังพลสถาบัน [Online]. <https://www.thaindc.org/>. 2554.

- [2] McClland, D. C. **Human motivation**. Cambridge University Press. Murray, Henry A. (1938). **Explorations in Personality : a Clinical and Experimental Study of Fifty Men of College Age**. 4th ed. New York: John Wiley & Sons. 1961.
- [3] เลิศศิลป์ รัตนมุสิก. การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. (2538).
- [4] วิเชียร เกตุสิงห์. “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้”. ข่าวสารวิจัยการศึกษา, 18(3), 8-11. 2538.
- [5] สิริกานต์ จันสา. **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.
- [6] โสพจน์ รุ่งเรือง. การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารผู้ช่วยบริหาร และอาจารย์โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 10., 2543. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- [7] Rabideau, T. S. (2005). **Effects of achievement motivation on behavior**. Retrieved 20 April 2022 from <http://www.personalityresearch.org/papers/rabideau.html>.
- [8] ธร สุนทรายุทธ. **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด, 2551.
- [9] พระพงษ์ศักดิ์ สนมมโน (เกษวงค์รอด). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561.
- [10] วชิระ กั้นภัย. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. การบริหารและการจัดการ การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559.
- [11] พัชรพรรณ ทาศรี. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข**. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2564.
- [12] กมลวรรณ ปานประดิษฐ์. **แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง**. รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2559.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

Transformational Leadership and Performance Efficiency of Personnel at Subdistrict Administrative Organization Pak Tho Ratchaburi

ดวงเนตร โกลินทร์¹, ยุทธนาท บุญยะชัย²

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 63101910015@rpu.ac.th

²หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, yoboorn@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะ ประชากรศาสตร์แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 คน ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) และการทดสอบหาความสัมพันธ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำหลัก: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aimed to 1) study the level of opinion about the transformational leadership of the executives and performance efficiency of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi 2) compare the level of opinions about transformational leadership of the executives and performance efficiency of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi and 3) the correlation of the transformational leadership and performance efficiency of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi. Classified by demography. Questionnaires were used to collect data from 309 people. Confidence 0.98 Statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. Analytical F-test one-way variance in case of differences were found, pairwise differences were tested using Least Significant Difference (LSD) and correlation was tested using Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results showed that 1) the level of opinions about transformational leadership of executives and performance efficiency according to opinions of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi as a whole and the side is at the highest level 2) comparison of demographic characteristics with the level of opinions about transformational leadership of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi overall no different and Comparison of demographic characteristics with the level of opinions about the performance efficiency of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi classified by duration of work overall, the difference was statistically significant at the 0.05 level and 3) the relationship between transformational leadership and performance efficiency of personnel at subdistrict administrative organization Pak Tho Ratchaburi. There was a high level of same direction relationship was statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: transformational leadership, performance efficiency, subdistrict administrative organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะถือว่าเป็นองค์กรที่ช่วยแบ่งเบาภารกิจจากส่วนกลางมาสู่ระดับท้องถิ่น เนื่องจากศักยภาพของรัฐบาลที่บริหารประเทศเพียงองค์กรเดียวไม่อาจตอบสนองแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เพราะในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหา ความต้องการและศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ทำให้การดำเนินงานวางแผน มีรูปแบบการจัดการที่แตกต่างกันออกไป

จำเป็นต้องอาศัยทักษะ ความรู้และเทคนิคการบริหารงานที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยอาศัยหลักการกระจายอำนาจ และให้อิสระแก่ท้องถิ่น เพื่อปกครองตนเองซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งวางหลักการอย่างชัดเจนไว้ในหมวดที่ 14 มาตรา 249 – 254 ยังคงให้ความสำคัญกับหลักการกระจายอำนาจให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ มีอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใด ที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย (พิชิตธรรม กิติคุณ, 2563)

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีหน้าที่ต้องพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้นำในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จึงเห็นได้ว่าผู้นำจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นในการบริหารงานใด ๆ ที่จะเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบ อย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน ผู้นำในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจึง มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยต้องสามารถปรับตัว และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างเหมาะสมกับทุกสถานการณ์ และใช้ความรู้ความสามารถของตน ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ผู้นำที่ดีควรจะมี ความสามารถในการบริหารงาน โดยให้บุคลากรร่วมมือปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ ผู้นำจะต้องมีความสามารถที่จะสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผลปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงาน เกิดความรัก ความศรัทธาในหน่วยงาน เกิดความรู้จักเสียสละเพื่องาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรจะต้องมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ถ้าการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรได้ ผู้นำจึงจำเป็นต้องคิดค้นหรือพัฒนาวิธีการต่างๆ ใช้ความรู้ความสามารถของตน ทำให้บุคลากรขององค์กรมีประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมต่อการปฏิบัติงาน เพราะถือได้ว่าบุคลากรเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้นเป็นสิ่งสำคัญ การที่องค์กรใดมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงจะทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ฉะนั้นผลการปฏิบัติงานหรือการสร้างผลงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างความบรรลุจุดเป้าหมายตามที่วางไว้ จะต้องพิจารณาจากคุณภาพของงานให้เป็นที่ยอมรับ ปริมาณงานที่เกิดขึ้น ต้องเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานต้องอยู่ในหลักการและมาตรฐาน และมีวิธีการบริหารให้มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ซึ่งการดำเนินงานขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของบุคลากร เพราะบุคลากรมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้นำจึงต้องคิดหาวิธีสร้างแรงผลักดันเพื่อไปกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรเกิดพลังและเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ ดังนั้นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกุญแจสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร และผู้นำต้องแสดงความเป็นผู้นำในรูปแบบต่าง ๆ

ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่องค์กรได้วางไว้และจากการศึกษาของ (Jyoti & Bhau, 2016 อ้างถึงในปฎิภา มโนรมย์ และธัญนันท์ บุญอยู่, 2564) พบว่า การรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงาน โดยผู้นำจะถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของสมาชิกที่จะต้องเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานที่กระตุ้นให้สมาชิกดำเนินการตามบทบาทในการทำงานของแต่ละบุคคลและเป็นตัวแทนขององค์กรที่มีอำนาจในการประเมินผลงานของสมาชิกให้สามารถสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพในการทำงานได้เช่นเดียวกับการศึกษาของ Manzoor et al, 2019 อ้างถึงในปฎิภา มโนรมย์ และธัญนันท์ บุญอยู่, 2564) พบว่า การรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเชิงบวกของพนักงาน โดยการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถกำหนดรูปแบบของผู้นำในการทำงานร่วมกัน และระบุนการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในการสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและแรงบันดาลใจควบคู่ไปกับการสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้นำไปปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของตนในส่วนที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนา ให้สามารถบริหารจัดการองค์การภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
2. สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียง

3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักวิจัย นักศึกษา ที่มีความสนใจศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

แบส และอวอลิโอ (Bass and Avolio, 1994) ได้เสนอโมเดลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน และผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับขั้น และศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์การจูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขา ไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์การ หรือสังคม ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน หรือผู้ตามนี้จะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ คือ

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence or Charisma Leadership: Or CL) หมายถึง การที่ผู้นำประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง หรือเป็นโมเดลสำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกัน ผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติ เหมือนกับผู้นำ และต้องการเลียนแบบผู้นำของเขา สิ่งที่คุณต้องปฏิบัติ เพื่อบรรลุถึงคุณลักษณะนี้ คือ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม ผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤติ ผู้นำเป็นผู้ที่ไวใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีจริยธรรมสูง ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น และเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ผู้นำจะแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ความมีสมรรถภาพความตั้งใจ การเชื่อมั่นในตนเอง ความแน่วแน่ในอุดมการณ์ ความเชื่อและค่านิยมของเขา ผู้นำจะเสริมความภาคภูมิใจ ความจงรักภักดี และความมั่นใจของผู้ตาม และทำให้ผู้ตามมีความเป็นพวกเดียวกันกับผู้นำ โดยอาศัยวิสัยทัศน์และการมีจุดประสงค์ร่วมกัน ผู้นำแสดงความมั่นใจช่วยสร้างความรู้สึก เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผู้ตามจะเลียนแบบผู้นำและพฤติกรรมของผู้นำ จากการสร้างความมั่นใจในตนเอง ประสิทธิภาพและความเคารพในตนเอง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงรักษาอิทธิพลของตนในการบรรลุเป้าหมายและปฏิบัติภาระหน้าที่ขององค์การ

2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation: IM) หมายถึง การที่ผู้นำจะประพฤติในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายในการให้ ความหมายและท้าทายในเรื่องงานของผู้ตาม ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (Team Spirit) ให้มีชีวิตรื่นรมย์ มีการแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้น โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ผู้นำจะทำให้ผู้ตามสัมผัสกับภาพที่งดงามของอนาคต ผู้นำจะสร้างและสื่อความหวังที่ผู้นำต้องการอย่างชัดเจน ผู้นำจะแสดงการอุทิศตนหรือผูกพันต่อเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันของตนต่อเป้าหมายระยะยาว และบ่อยครั้งพบว่าการสร้างแรงบันดาลใจนี้เกิดขึ้นผ่าน

การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นทางปัญญาโดยการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าคุณค่า และกระตุ้นให้พวกเขาสามารถจัดการกับปัญหาที่ตนเองเผชิญได้ ส่วนการกระตุ้นทางปัญญาช่วยให้ผู้ตามจัดการอุปสรรคของตนเอง และเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulating: IS) หมายถึง การที่ผู้นำมีการกระตุ้นผู้ตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ มีการตั้งสมมติฐาน การเปลี่ยนกรอบ (Reframing) การมองปัญหา และการเผชิญกับสถานการณ์เก่า ๆ ด้วยวิถีทางแบบใหม่ๆ มีการจูงใจและสนับสนุนความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหา มีการให้กำลังใจผู้ตามให้พยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ ผู้นำมีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและเหตุผล และไม่วิจารณ์ความคิดของผู้ตามแม้ว่ามันจะแตกต่างไปจากความคิดของผู้นำ ทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าคุณค่าที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ตามว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมาย ผู้นำจะพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้จากความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้ตามจะได้รับการกระตุ้นให้ตั้งคำถามต่อค่านิยมของตนเอง ความเชื่อและประเพณี การกระตุ้นทางปัญญาเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนักเข้าใจและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองชนิดของการกระตุ้นทางปัญญา

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration: IC) ผู้นำจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในฐานะเป็นผู้นำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่า และมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นโค้ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ของผู้ตามแต่ละคน เพื่อการพัฒนาผู้ตาม ผู้นำจะเอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคล เพื่อความสัมพันธ์และเติบโตของแต่ละคน ผู้นำจะพัฒนาศักยภาพของผู้ตามและเพื่อนร่วมงานให้สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้นำจะมีการปฏิบัติต่อผู้ตามโดยการให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศของ การให้การสนับสนุน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความจำเป็น และความต้องการ การประพฤติของผู้นำแสดงให้เห็นว่าเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น บางคนได้ร่าเริงใจมากกว่า บางคนได้รับอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่า บางคนมีมาตรฐานที่เคร่งครัดกว่า บางคนมีโครงสร้างงานที่มากกว่า ผู้นำมีการส่งเสริมการสื่อสารสองทาง และมีการจัดการด้วยการเดินดูรอบ ๆ (Management by Walking Around) มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นการส่วนตัว ผู้นำสนใจความกังวลของแต่ละบุคคล เห็นปัจเจกบุคคลเป็นทั้งคน (As a Whole Person) มากกว่า เป็นพนักงานหรือเป็นเพียงปัจจัยการผลิต ผู้นำจะมีการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) ผู้นำจะมีการมอบหมายงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้ตาม เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มที่ และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ท้าทายความสามารถ ผู้นำจะดูแลผู้ตามว่าต้องการคำแนะนำการสนับสนุน และการช่วยให้ก้าวหน้าในการทำงานที่รับผิดชอบอยู่หรือไม่ โดยผู้ตามจะรู้สึกว่าเขากำลังถูกตรวจสอบ

จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำพยายามเปลี่ยนแปลงผู้ตามให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความไว้วางใจ เกิดความจงรักภักดีและเชื่อถือในตัวผู้นำเกิดความคล้อยตาม พยายาม

แก้ปัญหาในการปฏิบัติ เกิดความมั่นใจในตนเอง มีความรับผิดชอบและยอมอุทิศตนเพื่อองค์กร ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีจึงต้องมีความสามารถในการจูงใจคนให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ทำให้ผู้คนรู้สึกอยากจะทำตามไปทุกหนทุกแห่ง ขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมลูกน้องให้ได้แสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึกความสามารถให้มีโอกาสพัฒนาตนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ต้องสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานที่อบอุ่น ซึ่งจะส่งผลให้ลูกน้องเกิดความรักความผูกพันต่อองค์กร

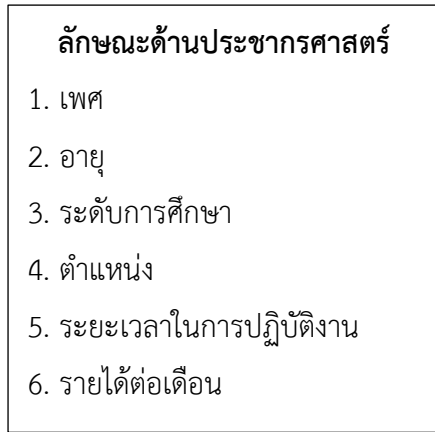
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

แนวคิดของปีเตอร์สัน และโพลวแมน (Peterson and Plowman, 1953 อ้างถึงในสิรินภา ทาระนัด, 2561) ได้ให้แนวคิดใกล้เคียงกับ Haring Emerson โดยได้ตัดทอนบางข้อลงและสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อด้วยกัน คือ

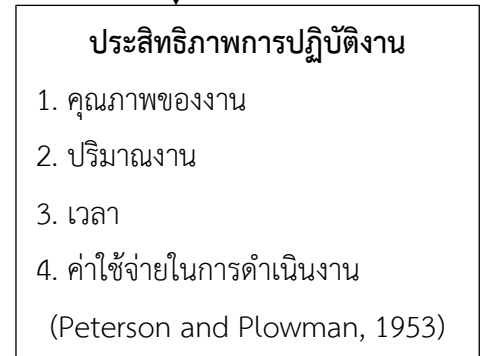
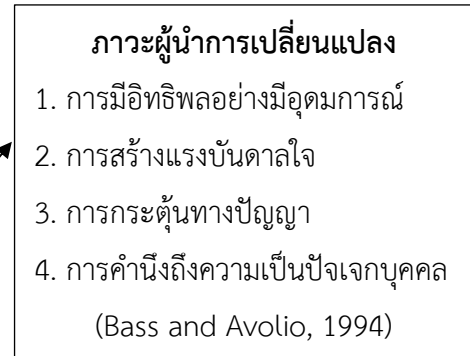
1. คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีคุณภาพสูง คือผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ
2. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงานโดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้และควรมีการวางแผนบริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการ เหมาะสมกับงานและทันสมัย มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้น
4. ค่าใช้จ่าย (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการคือจะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต ได้แก่การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำแนวคิดทฤษฎีของปีเตอร์สัน และโพลวแมน (Peterson and Plowman) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไว้ 4 ประการ คือ คุณภาพของงาน ปริมาณของงาน เวลา และค่าใช้จ่ายซึ่งมีความเหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมาปรับเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ตัวแปรต้น (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (dependent Variable)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กร บริหารส่วน ตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี คือ พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง ตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัด ราชบุรี จำนวน 309 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วน ตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเพียงข้อเดียว ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จัดทำแบบมาตราส่วน ประมาณ 5 อันดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดทำแบบมาตราส่วน ประมาณ 5 อันดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไป โดยตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัย วิจัยและ ข้อเสนอแนะ จำนวน 3 ท่าน มาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ได้เท่ากับ 0.98 เป็นแบบสอบถามที่มี คุณภาพพร้อมสำหรับใช้สอบถามในงานวิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาไปทำการทดสอบ (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่ม ตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทดสอบความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาความเชื่อมั่น โดยได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบพบว่าคำถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

โดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) (Likert, 1967) กำหนดคะแนนในแต่ละอันดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้ 1. ขอนหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ทั้ง 10 แห่ง เพื่อขอ ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการแจกแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล 2. ติดต่อ ประสานงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 10 แห่ง เพื่อนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และ 3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 10 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลครบ 175 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ และวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) และ 2) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential

Statistics) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test และ One-way ANOVA กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 72.60 อายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 55.40 ตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอายุงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.45	.57	มากที่สุด	1
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.41	.60	มากที่สุด	2
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.37	.65	มากที่สุด	4
ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.40	.72	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.41	.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD = .57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, $SD = .57$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD = .60$) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, $SD = .72$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, $SD = .65$)

ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
ด้านคุณภาพงาน	4.44	.56	มากที่สุด	2
ด้านปริมาณงาน	4.34	.59	มากที่สุด	4
ด้านเวลา	4.44	.79	มากที่สุด	1
ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	4.40	.57	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.41	.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD = .53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, $SD = .79$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, $SD = .56$) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, $SD = .57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปริมาณงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, $SD = .59$)

การเปรียบเทียบปัจจัยคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีจำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีจำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีจำแนกตามตำแหน่งงานโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

การเปรียบเทียบปัจจัยคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

3. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามตำแหน่งงาน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

5. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05 โดยบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1 ปี มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านคุณภาพของงาน น้อยกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี และบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1 ปี มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านปริมาณงาน น้อยกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี

6. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน				
		คุณภาพของงาน	ปริมาณงาน	เวลา	ค่าใช้จ่าย	รวม
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	Pearson	.70**	.68**	.39**	.61**	.69**
	Correlation	.00	.00	.00	.00	.00
	Sig (2-tailed)					
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	Pearson	.75**	.70**	.38**	.68**	.72**
	Correlation	.00	.00	.00	.00	.00
	Sig (2-tailed)					
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	Pearson	.66**	.67**	.39**	.64**	.68**
	Correlation	.00	.00	.00	.00	.00
	Sig (2-tailed)					
4. ด้านการคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล	Pearson	.57**	.58**	.29**	.59**	.58**
	Correlation	.00	.00	.00	.00	.00
	Sig (2-tailed)					
รวม	Pearson	.75**	.73**	.40**	.70**	.75**
	Correlation	.00	.00	.00	.00	.00
	Sig (2-tailed)					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งพนักงานส่วน
ตำบล ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีอายุงาน 10 ปีขึ้นไป และรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท 2) ผลการศึกษาระดับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ
ปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงปัจเจก
บุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด และสุดท้ายด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ 3) ผล
การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ
ปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นรายด้าน พบว่า ด้านเวลา
อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านคุณภาพของงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อยู่ใน
ระดับมากที่สุด และสุดท้ายด้านปริมาณงาน อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ 4) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะ
ด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความ
คิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 6) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทิศทาง
เดียวกันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานในภาพรวม รองลงมา คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันใน
ระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวม ด้านการกระตุ้นทางปัญญามีความสัมพันธ์ทิศทาง
เดียวกันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวม และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก
บุคคลมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวม

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การบริหาร
ส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พบว่า บุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ
งานวิจัยของพรนภา ภาคธรรม และภิญญาดา รื่นสุข (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ดี เอช แอล ดิสทริบิวชั่น (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของพนักงานโดยภาพรวม
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง

กับงานวิจัยของแพรวพรรณ ไพฑูรย์ และธนาญ ภู่วิทยาธร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการสาขา บริษัทออคเนย์ ประกันภัย จำกัด (มหาชน) พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ตามความคิดเห็นของบุคคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมไม่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติพงษ์ เจียวิทย์นันท์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า องค์ประกอบไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนก ตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา และตำแหน่งงาน

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ตามความคิดเห็นของบุคคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของปญิกา มโนรมย์ และธัญนันท์ บุญอยู่ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานธุรกิจขายวัสดุก่อสร้างขนาดใหญ่ในเขตบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า พนักงานที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่ปฏิบัติในระยะเวลาต่างกันนั้น ส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ต่างกัน ทำให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .75$) สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร อินทุสมิต พงนิย มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมาก ($r = .789$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เสนอแนะวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และสนับสนุนความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา ควรให้ออกาสผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น และควรกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาการทำงานด้วยแนวทางใหม่ ๆ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านปริมาณงาน มีระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรคำนึงถึงความสำคัญของปริมาณงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนดเวลา ปริมาณงานในความรับผิดชอบควรมีความเหมาะสมตรงกับตำแหน่งงานหรือสายงาน ตรงตามแผนงานที่กำหนด และปริมาณงานควรมีความเหมาะสมกับอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ในองค์กร

1.3 จากผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ในด้านคุณภาพของงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1 ปี มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านคุณภาพของงาน น้อยกว่าบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 – 10 ปี และบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า ส่งผลให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในการปฏิบัติงานมีน้อย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบและเกณฑ์มาตรฐาน และปฏิบัติงานได้อย่างเรียบร้อยทันกำหนดเวลาได้ ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย ได้เข้ารับการฝึกอบรม ได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีหลักการและวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน มีหลักการและวิธีการปฏิบัติงาน ในความรู้เฉพาะด้านเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวม โดยด้านการสร้างแรงบันดาลใจเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารแสดงให้เห็นการอุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม มองข้ามผลประโยชน์ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้น และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม แต่ไม่ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วย จึงขาดข้อมูลในเชิงลึก ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือ

ผสมผสานวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณเข้ามาประยุกต์ใช้กับการศึกษาควบคู่ไปด้วย ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความครอบคลุมรอบด้านและได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมุมมองของประชาชน ในพื้นที่เพื่อเปรียบเทียบกับมุมมองของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ควรศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความจงรักภักดีต่อองค์การ หรือความผูกพันต่อองค์การ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] พิธูวรรณ กิติคุณ. (2563). การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น: การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักวิชาการ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1, สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร.
- [2] ปุณิกา มโนรมย์ และธัญนันท์ บุญอยู่. (2564). การรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานธุรกิจขายวัสดุก่อสร้างขนาดใหญ่ในเขตบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- [3] พรนภา ภาคธรรม และภิญญาดา รื่นสุข. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ดี เอช แอล ดิสทริบิวชั่น (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- [4] แพรวพรรณ ไพฑูรย์ และธนาญ ภูวิทaylor. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดการสาขา บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน). วิทยการจัตการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- [5] จิราพร อินทุสมิต, พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- [6] Jyoti, J., & Bhau, S. (2016). Transformational leadership and job performance: A study of higher education. Journal of Services Research.
- [7] Manzoor, F., Wei, L., Nurunnabi. M., Subhan, Q. A., Shah, S. I. A., & Fallatah, S. (2019). The impact of transformational leadership on job performance and CSR as mediator in SMEs. Sustainability.
- [8] Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Transformational Leadership Development. PlllaAllto, CA: Consulting Psychologists Press.
- [9] Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbeic, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.

[10] Peterson, E. & Plowman, G. E. (1953). **Business Organization and Management**. (3rd ed.).
Ill: Irwin.

ผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ต่อความคาดหวังในการวางแผนทางการเงินของประชาชนในประเทศไทย

The Impact of The Epidemic of The Coronavirus 2019 (Covid-19) on Thai People Financial Planning Expectations

สุนันทา สังขทัตน์

คณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ting.sunantha@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ต่อความคาดหวังในการวางแผนทางการเงินของประชาชนในประเทศไทย เป็นการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบต่อความคาดหวังการวางแผนทางการเงิน ทั้งด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านสภาพคล่อง ประชาชนสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางการเงินในอนาคต เพื่อป้องกันสถานะขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีเกิดสถานการณ์ อื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การวางแผนที่ดีจะทำให้การบริหารสภาพคล่องทางการเงินมีประสิทธิภาพสูงสุด และประชาชนสามารถเลือกช่องทางการออมเงิน การลงทุน ที่เป็นการเพิ่มแหล่งรายได้และทรัพย์สินที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินต่อไปในอนาคตได้

คำหลัก: ความคาดหวัง การวางแผนทางการเงิน

Abstract

The purpose of this study was to study the impact of the Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) epidemic on Thai People Financial Planning Expectations. Study by collecting data from documents, literature and related research for analyzing and presenting the results by using descriptive research methodologies. It found that, The impact on financial planning expectations in terms of savings, investment and liquidity. People can use the information to make financial plans in the future to prevent a lack of financial liquidity. In case of other situations that cause economic problems, good planning will make the most effective liquidity management and people can choose a way to save money and investments that increase sources of income and assets that will help strengthen financial stability in the future.

Keywords: Expectation, Financial Planning

บทนำ

ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา ทั่วโลกประสบกับเหตุการณ์ความวุ่นวายต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น ภัยสงคราม ภัยธรรมชาติ ภัยจากเศรษฐกิจที่ซบเซา สิ่ง que ทุกคนทั่วโลกให้ความสนใจที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของทุกคนมากที่สุดคือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งการระบาดของโรคร้ายนี้ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของผู้คนเป็นจำนวนมากทั่วโลกแล้ว ยังทำให้ธุรกิจน้อยใหญ่ต้องทยอยปิดตัวลงไปเป็นจำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้นยังสร้างความตื่นตระหนกให้กับผู้คนเป็นวงกว้าง รวมไปถึงมีการสร้างวิถีชีวิตใหม่ (new normal) ของโลกให้เกิดขึ้น ภายหลังจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) สิ้นสุดลงด้วย จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมานั้น การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลกระทบต่อโลกแทบจะทุกภาคส่วน ตั้งแต่รัฐบาล ผู้ประกอบการรายใหญ่และรายย่อยไปจนถึงประชาชนทั่วไป ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างรุนแรง ประชาชนเกิดปัญหาทางการเงินส่วนบุคคล การดำรงชีวิตของทุกคนเป็นไปอย่างยากลำบาก ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในด้านความสามารถทางการเงินอย่างยิ่ง จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในสถานการณ์นี้ การเริ่มต้นสร้างความสามารถดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องรู้จักการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ตามที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา [1] ได้รายงานถึงปรากฏการณ์ในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ส่งผลต่อการว่างงาน การปรับเปลี่ยนโครงสร้างตลาดแรงงาน เกิดอาชีพและความต้องการแรงงานใหม่ การเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จะก่อให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ (new normal) หลากหลายรูปแบบ เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้งานออนไลน์ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นปรากฏการณ์ที่โลกได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะเรื่องการเงินที่ต้องมีการวางแผนอย่างระมัดระวังเพื่อความอยู่รอดและการดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตใหม่ [2] และในช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 ที่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลับมาแพร่ระบาดอีก สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยจนเป็นวิกฤติเศรษฐกิจไปแล้ว สร้างผลกระทบต่อรายได้อย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน บริษัท ห้างหุ้นส่วน และเจ้าของกิจการ หรือแม้กระทั่งมนุษย์เงินเดือน ดังนั้นหากรายได้มีแนวโน้มลดลงหรือเพิ่มได้ยากขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายและหนี้สินที่ยังคงต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เมื่อสถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย อีกทั้งผลกระทบก็ยังไม่มียกเว้นที่ชัดเจนทั้งในแง่ของขนาดและระยะเวลา การกลับมาวางแผนทางการเงิน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้รอดจากวิกฤติในครั้งนี้ [3] สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ระบาดทั้งในและต่างประเทศ นอกจากปัญหาด้านสุขภาพแล้ว สิ่งที่ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งในช่วงนี้ของประชาชนคือการเงินส่วนบุคคลที่จำเป็นต้องวางแผนอย่างรัดกุม และอาจต้องปรับพฤติกรรมการใช้เงินให้รอบคอบยิ่งขึ้น เนื่องจากทุกคนจะต้องดำเนินชีวิตท่ามกลางโรคที่ระบาดที่ยังไม่สิ้นสุด ธุรกิจที่ดำเนินอยู่ท่ามกลางเศรษฐกิจที่หดตัว ไม่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติใด ๆ นอกจากความช่วยเหลือจากภายนอก

ท้ายที่สุดแล้วการวางแผนทางการเงินของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญที่จะสามารถช่วยป้องกันโอกาสเจอวิกฤติทางการเงินที่เผชิญเหตุการณ์เหล่านี้ [4]

การวางแผนทางการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับแต่ละบุคคล เนื่องมาจากมีความสำคัญกล่าวคือ ทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต การวางแผนทางการเงินที่ครอบคลุมกิจกรรมทางการเงินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย การวางแผนการลงทุน การวางแผน การประกัน การวางแผนทางภาษี และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ จะช่วยให้เกิดความมั่นคงทางการเงินและความมั่นคงในชีวิต มีทรัพย์สินเงินทองพอใช้ตามอัตราทางเศรษฐกิจ สำหรับแต่ละช่วงวงจรชีวิต ตัวอย่างเช่น การวางแผนเพื่อวัยเกษียณที่ดีจะช่วยให้มีชีวิตในบั้นปลายภายหลังเกษียณ จากการทำงานได้อย่างมีความสุข มีทรัพย์สินเงินทองเพียงพอตามอัตราสำหรับการใช้จ่ายในแต่ละเดือน และสำหรับการดูแลรักษาสุขภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผนการออมและการลงทุนที่ดีมีประสิทธิภาพ มีการนำทรัพย์สินเงินทองดังกล่าวไปลงทุน ทำให้ทรัพย์สินเงินทองที่มีอยู่กองงาย มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น มีการเจริญเติบโตเพิ่มสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อ พร้อมกันนี้จะต้องมีการวางแผนทางภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายทางด้านภาษีและทำให้เงินได้สุทธิเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันต้องมีการวางแผนการประกันที่ดีเพื่อรองรับกับเหตุการณ์ที่มีได้คาดหวัง เช่น ประสบอุบัติเหตุ ต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทองเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือกลายเป็นบุคคลพิการ ทุพพลภาพ ไม่สามารถประกอบวิชาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เป็นผลให้เกิดการสูญเสียของทรัพย์สินเงินทองที่มีอยู่โดยไม่จำเป็น การวางแผนทางการเงิน สามารถตอบสนองความต้องการและเป้าหมายเฉพาะของบุคคลได้ จะช่วยให้บุคคลสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ละบุคคลต้องการได้ ถ้ามีการวางแผนทางการเงินที่ดีและมีการปฏิบัติตามการวางแผนทางการเงินดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เช่น การวางแผนเพื่อจัดหาเงินสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา การออมเพื่อซื้อบ้านหลังแรกหรือซื้อรถยนต์ เป็นต้น [5]

จากที่กล่าวมาข้างต้นบทความนี้จะกล่าวถึง การที่เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จนวิกฤติ ซึ่งเป็นภาวะวิกฤติ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจทุกระดับ การจัดการการเงินส่วนบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤติแบบนี้ ดังนั้นความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการวางแผนทางการเงินภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชนในประเทศไทย ประชาชนสามารถนำข้อมูลนำมาใช้ประโยชน์ในวางแผนทางการเงินในอนาคต เพื่อป้องกันสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีเกิดสถานการณ์อื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ [6]

การจัดการด้านการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินในเรื่องเกี่ยวกับด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านสภาพคล่องทางการเงิน ในช่วงที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการออม

การออม หมายถึง จำนวนเงินออมที่ได้จากเงินส่วนที่เหลือหลังรายได้หักค่าใช้จ่าย แล้วนำเงินแบ่งออกมา เพื่อให้มีสัดส่วนการออมที่เหมาะสม สมดุลกันระหว่างรายได้รายจ่าย การออมและปริมาณการออมจะ

เปลี่ยนไปตามรายได้รายจ่าย หรือการออมจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ในระบบเศรษฐกิจ ยังมีเงินออมมากเท่าใด ก็จะสามารถนำไปใช้ลงทุนและนำไปใช้พัฒนาประเทศได้มากขึ้น [6]

นเรศ หนองใหญ่ [7] ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะมีความต้องการถือเงินหรือเก็บเงินไว้เพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ประการที่ 1 ความต้องการถือเงินไว้เพื่อใช้จ่ายใช้สอย ประการที่ 2 ความต้องการถือเงินไว้เพื่อยามฉุกเฉิน และประการที่ 3 ความต้องการถือเงินไว้เพื่อเก็บกำไร โดยที่การออมเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามชรา ยามฉุกเฉิน ในยามที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน ใช้จ่ายสำหรับการศึกษา ซื้อที่อยู่อาศัย ซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพ ซื้อสินค้าและสินทรัพย์ถาวรเพื่อให้ได้มาสำหรับหลักประกันบางอย่าง เพื่อหาผลประโยชน์ หรือเพื่อจัดตั้งธุรกิจ โดยมีรูปแบบการออมเป็นหลายประเภทดังนี้ คือการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร การออมในรูปแบบทรัพย์สินในทางการเงิน คือการเก็บเงินเป็นทรัพย์สินในทางการเงินและการออมในสถาบันการออม ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนที่เป็นสถาบันการออมในรูปแบบของตัวสัญญาใช้เงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น บริษัทประกันชีวิต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์และกองทุนบำเหน็จบำนาญ

จากการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย [8] พบว่าวัตถุประสงค์ในการออมเงินของแต่ละบุคคล แตกต่างกันตามแนวคิดและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งจัดเรียงลำดับตามความสำคัญ ได้ดังนี้

- เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าจะจ่ายมากหรือน้อย ในการเจ็บป่วยหรือมีเหตุฉุกเฉินแต่ละครั้ง ซึ่งยากที่จะวางแผนล่วงหน้าได้ จึงต้องมีการเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง
- เพื่อบริหารรายรับ รายจ่าย เป็นการสร้างหลักประกันชีวิตในช่วงวัยทำงานเพื่อให้มีความมั่นคงทางการเงิน หรือออมเพื่อให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ที่จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น อาจจะเป็นการนำเงินออมไปซื้อสินทรัพย์ที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันในการค้า ประกันการกักเงินเพื่อการประกอบอาชีพ หรือนำเงินออมไปลงทุนประกอบอาชีพโดยตรงได้
- เพื่อให้มีเงินไว้ใช้ในยามชรา เป็นการเก็บออมไว้ใช้ในยามที่ชราหรือเกษียณเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานและสังคม ซึ่งสามารถวางแผนได้ว่าผู้ออมมีช่วงเวลาในวัยทำงานนานเพียงใด และยามชราจะต้องใช้เงินในแต่ละเดือนเท่าไร
- เพื่อไว้ใช้ทางการศึกษา เป็นการเก็บออมเพื่อเป็นทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นซึ่ง สามารถใช้ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้
- เพื่อมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เป็นการออมเพื่อให้มีโอกาสในการได้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ผู้ออมอาจเก็บเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยด้วยเงินสดหรือใช้เป็นเงินดาวน์ ซึ่งที่อยู่อาศัยเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตอย่างหนึ่ง
- เพื่อซื้อสินค้าคงทน เป็นการออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีมูลค่า และสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในยามฉุกเฉิน เช่น รถยนต์ ที่ดิน เครื่องใช้ไฟฟ้า

- เพื่อไว้ใช้กู้เงิน เป็นการออมโดยเก็บในรูปของเงินสด อสังหาริมทรัพย์และสินทรัพย์ที่สามารถนำไปเป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียน

- เพื่อการอื่น ๆ เป็นการออมเพื่อเก็บเงินไว้ใช้จ่ายนอกเหนือจากรายจ่ายประจำเกิดขึ้น ซึ่งไม่คาดคะเนไว้ล่วงหน้า เช่น เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเป็นมรดกให้ลูกหลานหรือสังคม เพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อการเสี่ยงโชค เพื่อทำบุญ เป็นต้น

ความคาดหวังการออมที่มีผลต่อการวางแผนการออมเงินของประชาชน ในช่วงวิกฤติการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ณัฐธ์ พันธุ์อูทัย [9] ศึกษาวิจัย พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการออมในสถาบันการเงิน เนื่องจากมีระบบรักษาเงินออมที่ปลอดภัย และยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้การฝาก ถอน โอน หรือออมเงินกับทางสถาบันการเงินสะดวกมากขึ้น โดยจะออมในรูปแบบฝากออมทรัพย์ และฝากในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ การออมในสินทรัพย์ เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน หรือเพื่อเก็งกำไร เพราะราคาสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร บ้าน จะเพิ่มมูลค่าสูงขึ้นในอนาคตได้ การออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เนื่องจากเงินออมในส่วนนี้ช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุเจ็บป่วย หรือแม้กระทั่งในช่วงวิกฤติโรคระบาด ที่รัฐบาลสั่งให้หยุดงาน อาจจะทำให้จำเป็นต้องนำเงินส่วนนี้มาใช้จ่ายเพื่อประทังชีวิตและใช้จ่ายในอนาคต และการออมเพื่อวัยเกษียณ เนื่องจากประชาชนต่างทำงาน ทำธุรกิจเพื่อเก็บออมเงินสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่จะได้มีไว้ใช้จ่ายในวัยที่ไม่มีกำลังที่จะทำงานหรือประกอบอาชีพ เพื่อจะไม่ให้เป็นภาระของลูกหลาน โดยการออมจะเป็นในรูปแบบเงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ (กบข.) การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้นสหกรณ์

การออมเป็นการนำเงินมาสะสมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนต่าง ๆ ธรรมเนียมประกันชีวิต ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น และที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน ได้แก่ การเก็บเงินสดไว้ในมือ เป็นสมาชิกฌาปนกิจ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย การซื้อสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน บ้าน อาคารที่อยู่อาศัย สินทรัพย์มีค่า เช่น ทองคำ เพชร พลอย ของมีค่าอื่น ๆ เป็นต้น

ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการวางแผนทางการเงินจากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในด้านการออมเงิน เพราะมีความคาดหวังว่า การออมเป็นค่านิยมที่ต่อมมีการออม เพื่อฐานะทางการเงินที่มั่นคง มีการตั้งเป้าหมายในการออมเงินจากรายได้ประจำของผู้ออม มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามเกษียณอายุหรือกรณีไม่ได้ทำงานหรือมีรายได้น้อยลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีการออมเงินในหลากหลายช่องทางที่เหมาะสมกับการออมโดยยอมรับความเสี่ยงและผลตอบแทนของที่ได้รับกับสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือ ประรธนา หลีกภัย [10] ได้กล่าวว่ารูปแบบการออมคือ การออมในรูปเงินสดไว้กับตนเอง และวัตถุประสงค์ของการออมคือ เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน และออมเงินจากรายได้ต่อเดือนที่จัดสรรแบ่งไว้ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ และธนภรณ์ เนื่องพล [11] ได้สรุปพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร ได้แก่ บ้านหรือที่ดิน และมีทรัพย์สินทางการเงิน เช่น เงินฝากใน

ธนาคาร ซื้อสลากออมสิน การทำประกันชีวิตและการออมผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยจะมีการออมมาตั้งแต่เริ่มทำงาน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ดอกเบี้ยจากการฝากเงินในธนาคารและสถาบันการเงินที่มีความมั่นคง เชื่อถือได้ ส่วนการทำประกันชีวิตจะได้รับความคุ้มครองหรือผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ที่ตนทำไว้ เป็นหนึ่งในการวางแผนการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงส่วนบุคคล ทั้งในเรื่องชีวิต สุขภาพและทรัพย์สิน ในส่วนของการซื้อสลากออมสิน เมื่อฝากครบกำหนด สามารถถอนและได้รับดอกเบี้ยตามที่ธนาคารกำหนดไว้ การที่บุคคลมีการวางแผนสำหรับการออมในอนาคต เพราะต้องการให้ลูกหลานสบายแม้ว่าจะเสียชีวิตไปและออมไว้ใช้จ่ายฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย เพื่อให้ตนสามารถใช้ชีวิตบั้นปลายได้อย่างมีความสุข โดยที่ไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน ประชาชนส่วนใหญ่จะเลือกออมในสถาบันการเงินที่เชื่อถือได้ เพราะมีความปลอดภัยและมั่นคง และนอกจากนี้เกรวิชัย ประชุมพันธ์ และคณะ [12] พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนเพื่อใช้จ่ายในอนาคต ได้แก่ รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นส่วนใหญ่

2. ด้านการลงทุน

การลงทุน หมายถึง การนำกระแสเงินสดส่วนเกินหรือนำเงินออมไปลงทุนซื้อสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในอนาคต การลงทุนที่ตายน้อยก็ควรจะให้ผลตอบแทนมากกว่าเงินเพื่อ การลงทุนส่วนบุคคล สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การลงทุนในการฝากธนาคาร การซื้อพันธบัตรรัฐบาล การซื้อหุ้นกู้ของบริษัทเอกชนหรือของรัฐวิสาหกิจเพื่อรับดอกเบี้ย การลงทุนในกองทุนรวมในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [13] ได้สรุปไว้ว่าการลงทุนในหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อรับเงินปันผล หรือการเพิ่มขึ้นของราคาสินทรัพย์การลงทุนในบริษัทเอกชน หรือไม่ว่าจะเป็นการลงทุนซื้อที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรืออสังหาริมทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ผู้ลงทุนควรที่จะคาดการณ์ว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการนำเงินไปลงทุนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ว่าได้ผลตอบแทนเท่าไร การลงทุนมีความเสี่ยง ซึ่งความเสี่ยงของการลงทุนจะมีมากหรือน้อยนั้น แตกต่างกันไปตามประเภทของสินทรัพย์และระยะเวลาที่นำเงินไปลงทุน และควรตั้งระยะเวลาการลงทุนในสินทรัพย์นั้นว่าจะใช้ระยะเวลายาวนานเท่าไรสำหรับความเสี่ยงของการลงทุน

การลงทุนมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรจากการซื้อขายหุ้น และสิทธิพิเศษอื่น ๆ กล่าวคือมุ่งผลตอบแทนจากการใช้ทุนในรูปแบบของผลตอบแทนทางการเงิน ผู้ลงทุนต่างมีจุดมุ่งหมายการลงทุนของตนเองตามความต้องการและสภาวะแวดล้อมของผู้ลงทุน ซึ่งแบ่งจุดมุ่งหมายการลงทุนในลักษณะด้านต่าง ๆ หลายประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ด้านความปลอดภัยของเงินลงทุน คือ การป้องกันเงินทุนก้อนแรก และการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอำนาจซื้อที่ลดลง หรือทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ การลงทุนแบบนี้จะมีการกำหนดระยะเวลาคืนเงินต้นที่แน่นอน

ประการที่ 2 ด้านเสถียรภาพของรายได้ คือ การลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้รายได้แน่นอนสม่ำเสมอ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผลหุ้น การลงทุนในลักษณะนี้ สามารถทำแผนการใช้เงินทุนได้ว่า จะหารายได้ไปใช้ทำอะไรบ้าง นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยหรือเงินปันผลที่ได้รับเป็นประจำย่อมมีค่ามากกว่าดอกเบี้ยหรือเงินปันผลที่ในสัญญาจะได้ในอนาคต ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะได้ตามที่สัญญาหรือไม่

ประการที่ 3 ด้านความงอกเงยของเงินลงทุน คือการนำรายได้ที่ได้รับไปลงทุนใหม่ก่อให้เกิดความงอกเงยของเงินทุนด้วย ส่วนมากจะนำเงินปันผล ดอกเบี้ย ที่ได้จากการลงทุน ไปลงทุนใหม่ เพื่อความงอกเงยของเงินทุน เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ลงทุนในด้านการปรับฐานะผู้ลงทุนในระยะยาวให้ดีขึ้น รักษาอำนาจซื้อให้คงไว้และให้การจัดการคล่องตัวดีขึ้น

ประการที่ 4 ด้านความคล่องตัวในการซื้อขาย หมายถึงหลักทรัพย์ที่สามารถซื้อหรือขายได้ง่ายและรวดเร็ว ขึ้นอยู่กับราคาขนาดของตลาดหลักทรัพย์ที่หุ้นจดทะเบียน ขนาดของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ จำนวนผู้ถือหุ้นและความสนใจประชาชนทั่วไปที่มีต่อหุ้น หุ้นที่มีราคาสูงมักจะขายได้ยากกว่าหุ้นที่มีราคาต่ำกว่า หุ้นของบริษัทใหญ่จำหน่ายได้ง่ายกว่าหุ้นของบริษัทเล็ก ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทใหญ่มีหุ้นออกจำหน่ายจำนวนมาก ทำให้การซื้อขายดำเนินติดต่อกันตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้หุ้นของบริษัทใหญ่จึงมีความคล่องตัวมากกว่า

และประการสุดท้าย ในด้านความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที เมื่อหลักทรัพย์ที่จะลงทุนมีสภาพคล่องสูง ความสามารถในการทำกำไรย่อมลดลง ผู้ลงทุนที่ต้องการลงทุน ในหลักทรัพย์ที่มีหรือหลักทรัพย์ที่ใกล้เคียงกับเงินสด โอกาสลงทุนที่น่าดึงดูดใจมาถึงผู้ลงทุน จะได้มีเงินพร้อมที่จะลงทุนได้ทันที การจัดการสำหรับเงินลงทุนส่วนนี้ ผู้ลงทุนอาจจะจัดสรรปันส่วนจากเงินลงทุนเพื่อการนี้โดยเฉพาะหรืออาจใช้เงินปันผลหรือดอกเบี้ยที่ได้รับมาเพื่อซื้อหุ้นใหม่ได้

ดังนั้นการลงทุนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล มีจุดมุ่งหมายคือ คือการวางแผนจัดสรรเงินทุนเพื่อไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความคล่องตัวของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ดอกเบี้ย อัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ เป้าหมายและระยะเวลาในการลงทุน ตลอดจนความเสี่ยงของการลงทุนที่สามารถรับได้

สำหรับความคาดหวังในด้านการลงทุนนี้ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการวางแผนทางการเงินจากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19 เพราะมีความคาดหวังว่าการลงทุนจะต้องมีความมั่นใจต่อสถาบันการเงินที่ไปลงทุน โดยดูจากงบการเงินของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบันการเงิน มีเป้าหมายของการลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ และสร้างความมั่นคงให้ชีวิต และสามารถนำสินทรัพย์ที่มีมาจัดการเพื่อเพิ่มทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานหรือดำเนินชีวิตประจำวันในกรณีจำเป็น การวางแผนการลงทุน เพื่อจัดสรรเงินทุนเพื่อไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ อัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ เป้าหมายและระยะเวลาในการลงทุน ตลอดจนความเสี่ยงของการลงทุนที่สามารถรับได้หลายช่องทาง ตามที่รุ่งตะวัน แซ่พั้ว [14] ได้กล่าวว่าพฤติกรรมการลงทุนของ คนรุ่น Generation X ส่วนใหญ่มีอคติที่เกิดจากการกลัวการตัดสินใจ (Regret Aversion Bias) ดังนั้น ช่องทางการลงทุนที่คนกลุ่มนี้เลือกลงทุนเป็นอันดับต้นๆ คือ กองทุนรวม ซึ่งเป็นการลงทุนทางอ้อม โดยมีสถาบันการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนและตัดสินใจในเงินลงทุน เช่น หุ้นสามัญ และอสังหาริมทรัพย์และที่ดิน จากช่องทางการลงทุนในสถาบันที่เกี่ยวข้องและยอมรับกับสภาพต่อการขาดทุนเงินต้นได้ เพื่อมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงในอนาคต และสมรรถนะ อภิรักษ์ [15] ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการการลงทุน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจและการเมือง ปัจจัยด้านภาวะอุตสาหกรรม ปัจจัยด้านบริษัทที่ลงทุน ปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะตลาดหลักทรัพย์โดยรวม และปัจจัยด้านความ

เสี่ยงและผลตอบแทน โดยมีเป้าหมายการลงทุนเพื่อเก็งกำไรในการลงทุน รูปแบบการลงทุนส่วนใหญ่สนใจที่จะลงทุนในเงินฝากธนาคาร กับสถาบันการเงินต่าง ๆ ลักษณะการลงทุนส่วนใหญ่เน้นลักษณะการลงทุนแบบเงินต้นปลอดภัยและได้รับผลตอบแทนสม่ำเสมอ

3. ด้านสภาพคล่องทางการเงิน

สภาพคล่องทางการเงินถือเป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไป ควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อนำไปใช้วางแผนอื่น ๆ ทางด้านการเงิน เพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินที่อาจนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคต สภาพคล่องทางการเงิน เป็นเรื่องความสามารถในการเปลี่ยนสิ่งของ หรือทรัพย์สินเป็นเงินสด การมีสภาพคล่องทางการเงินที่สูงคือการที่สามารถเปลี่ยนทรัพย์สินกลับมาเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เช่น การขายสินค้าที่เก็บไว้ในคลังสินค้าได้เป็นเงินสด การซื้อทองคำลงทุนและขาย เป็นต้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย [16] ได้กล่าวถึงสภาพคล่องทางการเงินว่า หมายถึง ภาวะที่ผู้ประกอบการหรือบุคคลมีเงินพอใช้ในการดำเนินกิจการ ไม่ว่าจะเอาเงินไปใช้เพื่อบริหาร จ้างคน ซื้อสินค้ามาขาย ขยายสถานที่ หรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในสำนักงาน สามารถดำเนินกิจการได้ หรือถ้าบุคคลมีสภาพคล่องที่จะจับจ่ายใช้สอย แต่ถ้ากิจการหรือบุคคลมีสภาพไม่คล่อง จะไม่สามารถดำเนินการอะไรได้สะดวก และสภาพคล่องในยุคสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การที่เจ้าของธุรกิจสามารถบริหารจัดการจัดการให้ธุรกิจมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้ สิ่งผู้ประกอบการต้องตระหนักตลอดเวลา คือ ปัญหาสภาพคล่องอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิด แม้ธุรกิจมีการเตรียมวางแผนรับมือไว้ล่วงหน้า อาจไม่เพียงพอเนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ธุรกิจอาจไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ ภาครัฐจะต้องแก้ปัญหาเพื่อบรรเทาปัญหาสภาพคล่องและช่วยให้ธุรกิจอยู่รอดท่ามกลางวิกฤตของการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ สภาพคล่องในระบบการเงินไทยมีอยู่ รวมถึงต้นทุนทางการเงินของไทยอยู่ในระดับต่ำเป็นประวัติการณ์ แต่การระดมทุนและสินเชื่อกระจุกตัวในบางกลุ่มธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ แม้ภาครัฐจะสนับสนุนให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา แต่ก็ไม่สามารถจูงใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มมากนัก ดังนั้นจึงเพิ่มสภาพคล่องในระบบการเงินโดยรวม เช่น มาตรการที่เข้ามาช่วยลดความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้ธนาคารกล้าปล่อยสินเชื่อมากขึ้น สำหรับการบรรเทาภาระหนี้สินนั้น มาตรการเน้นช่วยเหลือลูกหนี้ตามความเหมาะสมกับประเภทสินเชื่อและคำนึงถึงความเสี่ยงของลูกหนี้ตามลักษณะธุรกิจและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เช่น การขยายเวลาการชำระหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการให้สินเชื่อเพิ่มสภาพคล่อง โดยสามารถติดต่อสถาบันการเงินที่ใช้บริการอยู่ได้ตามที่ธนันธร มหาพรประจักษ์ ได้กล่าวไว้ [17]

ดวงพร เจียรสุธรรมพร [18] ได้แนะนำการบริหารเงินให้รอดพ้นช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไว้ดังนี้ คือ 1) ตรวจสอบสภาพคล่องทางการเงิน หมายถึง เงินสด เงินในบัญชีออมทรัพย์ หรือกระแสรายวัน ทองคำแท่ง ทองรูปพรรณ และสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เพื่อรู้ว่าเงินที่มีอยู่ในตอนนี้มีมากน้อยแค่ไหน โดยจะต้องมีเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำวันอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 6

เดือนถึง 1 ปี 2) ตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายของตัวเอง ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายประจำและค่าใช้จ่ายผันแปร ตรวจสอบสิทธิความคุ้มครองด้านสุขภาพจากกรมธรรม์โดยละเอียด ทบทวนว่าครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่อย่างไร 3) ทหารายได้เพิ่ม อาจเน้นไปที่ช่องทางออนไลน์ โดยพิจารณากระแสหลักในช่วงนี้ 4) หากิจกรรมใหม่ ๆ เช่น ลงเรียนหลักสูตรออนไลน์ ด้านการเงิน ด้านการพัฒนาตัวเอง หรือการเรียนเพิ่มเติมด้านภาษา เพื่อช่วยต่อยอดอาชีพของตัวเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ตัวเองได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก่อนการตัดสินใจลงทุน และ 5) ตรวจสอบสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการรับความเสี่ยง และหาความรู้การลงทุนก่อนตัดสินใจลงทุน

ดังนั้นสภาพคล่องทางการเงินจึงกล่าวโดยรวมได้ว่าเป็นความสามารถในการเปลี่ยนสิ่งของหรือทรัพย์สินเป็นเงินสด การมีสภาพคล่องทางการเงินที่สูง คือ การที่สามารถเปลี่ยนทรัพย์สินกลับมาเป็นเงินได้อย่างรวดเร็ว สามารถอยู่ในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงิน ได้แก่ เงินสด เงินฝากออมทรัพย์ หรือในรูปแบบกองทุนรวม กองทุนตลาดเงิน เพราะสินทรัพย์เหล่านี้สามารถแปลงกลับมาเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว สภาพคล่องเป็นสภาวะทางการเงินขั้นพื้นฐานของบุคคลทั่วไป ซึ่งก็มีทั้งสภาพคล่องที่ดีและไม่ดี โดยลักษณะของคนที่มีความคล่องทางการเงินที่ดีนั้น จะต้องมียาได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายใช้สอยตามรูปแบบชีวิตที่ต้องการ และมีเงินเหลือสะสมเพื่อเป้าหมายทางการเงินในอนาคต

สำหรับความคาดหวังของประชาชนต่อการวางแผนทางการเงินจากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีความคาดหวังว่าต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจจากมาตรการการเยียวยาจากภาครัฐ เนื่องจากการตกงานและการไม่มีงานทำ เป็นความเสี่ยงในด้านสภาพคล่องทางการเงิน การมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามข้อกำหนดและตรงเวลา และการมีสำรองเงินเพื่อไว้ใช้เสริมสภาพคล่อง เมื่อมีรายได้และภาวะ สภาพคล่องต่ำ ภัททิยา คงตัน [19] พบว่าพฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคลในเรื่อง ความมั่นคงในชีวิต สภาพคล่องทางการเงินและการรับรู้ถึงภาวะวิกฤติ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่คาดหวังในอนาคต ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านสภาพคล่องทางการเงินมากที่สุด และให้ความสำคัญกับการกักเงินเงินสดไว้ใช้จ่ายอย่างพอทีในแต่ละเดือน เป็นเรื่องที่ต้องทำให้ได้ ด้านการรับรู้ถึงภาวะวิกฤติ ให้ความสำคัญกับการติดตามข่าวสารจากเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้นจากช่องทาง หรือสื่อที่สามารถเข้าถึงได้เร็วที่สุด เพื่อคุณภาพชีวิตที่คาดหวังในอนาคต กรรณิกา วาระวิชนี [20] กล่าวว่า สภาพคล่องซึ่งวัดโดยอัตราส่วนสินทรัพย์ สภาพคล่องต่อรายจ่ายต่อเดือน/หนี้สิน ซึ่งวัดโดยอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และด้านเงินออม ซึ่งวัดโดยอัตราส่วนเงินออมและเงินลงทุนต่อรายรับต่อเดือน ส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงิน มีความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน มีหนี้สินและเงินออมที่มีสภาพคล่องเหมาะสม

จากผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ต่อความคาดหวังในการวางแผนทางการเงินของประชาชนในประเทศไทย สามารถนำข้อค้นพบความคาดหวังของประชาชนทั้งทางด้านการออมด้านการลงทุน และด้านสภาพคล่องทางการเงิน นำมาวางแผนทางการเงินในอนาคตได้ ผู้ประกอบการธุรกิจประชาชนทั่วไป ต้องมีการวางแผนทางการเงิน และนำแผนไปปฏิบัติเพื่อป้องกันสภาวะขาดสภาพคล่องทาง

การเงิน ในกรณีเกิดสถานการณ์วิกฤติอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การวางแผนการเงินที่ดีจะทำให้การบริหารสภาพคล่องทางการเงินมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้มั่นคงทางการเงินต่อไปในอนาคตได้

ผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่รุนแรงสำหรับประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเปราะบาง ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นเป็นเพราะผู้หารายได้หลักในครอบครัวกลุ่มนี้มักทำงานนอกระบบที่ขาดความมั่นคงของการทำงานและรายได้ เมื่อเกิดการระบาดของโรคร้ายนี้ จึงมักเป็นกลุ่มที่ถูกกระทบในเรื่องการสูญเสียรายได้เป็นอย่างมาก [21] จากที่กล่าวข้างต้น สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย อาทิ เช่น

ประการที่ 1 ควรเร่งศึกษาความคาดหวังของกลุ่มประชาชนเปราะบางต่อผลกระทบผลกระทบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้น เมื่อโรคระบาดนี้สิ้นสุดลง ทางเลือกของประชาชนเหล่านั้นมีการปรับตัวมากน้อยเพียงใด มาตรการของภาครัฐอะไรบ้างที่ช่วยประชาชนกลุ่มนี้ได้ มาตรการอะไรที่อาจช่วยได้แต่ไม่ได้หรือยังไม่ได้ และเพราะเหตุใดจึงไม่ได้หรือได้ช้า เป็นต้น

ประการที่ 2 รัฐบาลต้องมีมาตรการเยียวยาเป็นพิเศษสำหรับประชาชนกลุ่มเปราะบางและกลุ่มที่เสี่ยงจะเกิดแผลเป็น โดยควรเป็นมาตรการที่หลากหลาย เพิ่มเติมจากการให้เป็นเงิน เช่นการดูแลให้เข้าถึงบริการภาครัฐด้านต่าง ๆ เช่น การจ้างงาน การดูแลสุขภาพ การช่วยดูแลบุตรหลานให้เรียนรู้ออนไลน์ได้มากขึ้น การเข้าถึงบริการเหล่านี้ ต้องเป็นไปโดยทั่วถึง หรือควรเข้าถึงมากขึ้นกว่าในภาวะปกติ การป้องกันการช่วยเหลือไม่ทั่วถึงอาจใช้ทั้งกลไกภาครัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น ชุมชน ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งประชาชนทั่วไปในการแจ้งให้ภาครัฐทราบ กรณีพบเห็นกลุ่มประชาชนเปราะบางที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือและเยียวยา

ประการที่ 3 ควรมีมาตรการเฝ้าระวัง (monitoring) กิจการหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 แบบต่อเนื่องและไม่มีโอกาสฟื้นตัว แม้การระบาดของโรคจะสิ้นสุดลง ตัวอย่าง เช่น เจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สิ้นเนื้อประดาตัว ไม่มีเงินทุนจะเริ่มกิจการใหม่ แรงงานที่ถูกเลิกจ้างถาวรและไม่มีโอกาสได้รับการจ้างงานใหม่ เป็นต้น ควรต้องเร่งออกมาตรการในการบรรเทาความทุกข์ร้อนและประคับประคองให้ประชาชนกลุ่มนี้สามารถกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและฟื้นฟูทางสังคมควบคู่กันไป

และประการสุดท้าย ประเทศไทยต้องทำการปรับปรุงระบบความคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) อย่างต่อเนื่องในระยะยาวที่เหมาะสมกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบที่ต่อเนื่องและรุนแรงจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาที่กล่าวมา สามารถนำข้อค้นพบความคาดหวังของประชาชนนำมาวางแผนทางการเงินในอนาคตได้ ผู้ประกอบการธุรกิจ ประชาชนทั่วไป ต้องมีการวางแผนทางการเงิน และนำแผนไปปฏิบัติเพื่อป้องกันสถานะขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีเกิดสถานการณ์วิกฤติอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การวางแผนทางการเงินที่ดีจะทำให้ประชาชนสามารถเลือกช่องทางการวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการออมเงิน การลงทุนที่เป็นการเพิ่มแหล่งรายได้และทรัพย์สิน การบริหารสภาพคล่องทางการเงินให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินต่อไปในอนาคตได้

บทสรุป

จากที่ได้กล่าวมาจะพบได้ว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการวางแผนทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินประชาชน ในช่วงวิกฤติการแพร่ของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โดยสามารถสรุปความคาดหวังของประชาชนได้ดังนี้

ด้านการออมเงิน เพราะมีความคาดหวังว่า การออมเป็นค่านิยมที่ต้องมีการออม เพื่อฐานะทางการเงินที่มั่นคง มีการตั้งเป้าหมายในการออมเงินจากรายได้ประจำของผู้ออม มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามเกษียณอายุหรือกรณีไม่ได้ทำงานหรือมีรายได้น้อยลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีการออมเงินในหลากหลายช่องทางที่เหมาะสมกับการออม โดยยอมรับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ได้รับกับสถาบันการเงินที่น่าเชื่อถือ

ด้านการลงทุน เพราะมีความคาดหวังว่าการลงทุนจะต้องมีความมั่นใจต่อสถาบันการเงินที่ไปลงทุน โดยดูจากงบการเงินของสถาบันการเงิน ชื่อเสียงของสถาบันการเงิน มีเป้าหมายของการลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้และสร้างความมั่นคงให้ชีวิต และสามารถนำสินทรัพย์ที่มีมา จัดการเพื่อเพิ่มทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานหรือดำเนินชีวิตประจำวันในกรณีจำเป็น การวางแผนการลงทุน เพื่อจัดสรรเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ อัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ เป้าหมายและระยะเวลาในการลงทุน ตลอดจนความเสี่ยงของการลงทุนที่สามารถรับได้หลายช่องทาง

ในด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีความคาดหวังว่าต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจจากมาตรการการเยียวยาจากภาครัฐ เนื่องจากการตกงานและการไม่มีงานทำ เป็นความเสี่ยงในด้านสภาพคล่องทางการเงิน การมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามข้อกำหนดและตรงเวลา และการมีสำรองเงินเพื่อไว้ใช้เสริมสภาพคล่อง เมื่อมีรายได้และภาวะสภาพคล่องทางการเงินต่ำ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2566 มกราคม 4). *ข้อคิดทางการเงินที่ได้จากวิกฤต COVID-19* [Online]. แหล่งที่มา <https://www.krungsri.com/th/404.html>.
- [2] ยงยุทธ แฉล้มวงษ์. (2566 มกราคม 4). *สถานการณ์ผลกระทบ Covid - 19 ต่อตลาดแรงงาน*. [Online]. แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/>.
- [3] ปรีญานุช บุตรน้ำเพชร, “ปัจจัยที่มีผลต่อสถานะการเงินส่วนบุคคลในช่วงสถานการณ์ Covid-19 ของประชากรในกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี, สาขาวิชาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2563.
- [4] ธนาคารซีไอเอ็มบี. (2566 กุมภาพันธ์ 8). *คลังความรู้: การวางแผนทางการเงินให้รอดจากวิกฤติโควิด-19*. [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.principle.th./financial-planning-to-survive-covid-19>.
- [5] สมาคมบริษัทจัดการลงทุน. (2566 มกราคม 10). *ความสำคัญของการวางแผนการเงิน* [Online]. แหล่งที่มา : <http://www.sec.or.th>.

- [6] สุนันทา สังข์ทัศน์, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการวางแผนทางการเงินภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID- 19) ในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี”, รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, นนทบุรี, 2563.
- [7] นเรศ หนองใหญ่, “พฤติกรรมกรรมการออมของประชาชนในเขตพื้นที่พัทยา จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี, 2563.
- [8] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566 มกราคม 6). รายงานนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย. [Online]. แหล่งที่มา: [https://www. bot.cr.th](https://www.bot.cr.th).
- [9] ณ์ภูฏี พันธุ์อุทัย, “การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID-19”, วิทยานิพนธ์ บัณฑิตศึกษา, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2564.
- [10] ปราวรณา หลีกภัย, “พฤติกรรมกรรมการออมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในจังหวัดตรัง”, วารสารบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ, 2563.
- [11] วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และธนภรณ์ เนื่องพล, ‘พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุในอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี’, วารสารวิชาการ, Veridian E-Journal Silpakorn University, Vol.11 No.1(2018): ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ (มกราคม - เมษายน 2561), 2561.
- [12] ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ และคณะ, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร”, วารสารวิชาการ, บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ, 2561.
- [13] ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566 มกราคม 10). ความสำคัญการวางแผนทางการเงิน. [Online]. แหล่งที่มา <https://www.set.or.th/education/th/start/start.htm/>.
- [14] รุ่งตะวัน แซ่พั้ว, “การศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนของ Generation X ในกรุงเทพมหานคร”, การค้นคว้าอิสระ, หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ, 2560.
- [15] ธมวรรณ สมัครอภิรักษ์, “ศึกษาพฤติกรรมการลงทุนของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร”, การค้นคว้าอิสระ, สาขาการเงินและการธนาคาร, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2563.
- [16] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566 มกราคม 6). สภาพคล่องในยุคสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. [Online]. แหล่งที่มา: <https://www. bot.cr.th>.
- [17] ธนันธร มหาพรประจักษ์. (2566 มกราคม 6). สภาพคล่องทางอยู่รอดฝ่าวิกฤติ. [Online]. แหล่งที่มา: <https://www. bot.cr.th>.
- [18] ดวงพร เจียรสุธรรมพร. (2566 มกราคม 15). บริหารเงินให้รอดพ้นช่วงวิกฤติโควิด- 19 [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th./women/life/1808809>.
- [19] ภัทธิยา คงตัน, “พฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคล ความมั่นคงในชีวิต สภาพคล่องทางการเงินและการรับรู้ถึงภาวะวิกฤตที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่คาดหวังในอนาคตกรณีศึกษาพนักงาน บมจ.วิริยะ ประกันภัย

(สำนักงานใหญ่)”, การค้นคว้าอิสระ, สาขาการเงินการธนาคารคณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2563.

[20] กรุณิกา วาระวิชนี, “ความรู้ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินในสถาบันการเงิน กรณีศึกษาจากพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ, 2560.

[21] สมชัย จิตสุชน. (2566 มีนาคม 17). *ผลกระทบทางสังคมของการระบาดโรคโควิด-19 ระลอกใหม่และมาตรการที่ควรมี* [Online]. แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2021/01/impact-of-new-covid-19-wave/>.

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

Quality of Working life of Border Patrol Police Officers

แก้วทิพย์ กรรณ

คณะศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และ 2. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ฝ่ายอำนวยการ จำนวน 193 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ T-test ,One-way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของ LSD ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าด้านที่มีเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือ กระบวนการยุติธรรม รองลงมา ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรม และเพียงพอ ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม ผลการเปรียบเทียบตามสถานภาพส่วนบุคคลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อายุราชการ อัตราเงินเดือน ชั้นยศ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: คุณภาพชีวิต ตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the degrees of quality of working life of police officers, Border Patrol Police and 2) compare the quality of working life of police officers Border Patrol Police classified by demographics. The sample in the research was police officers under the Border Patrol Police, Administrative Department, totaling 193 participants. The research

was quantitative research. The author also employed questionnaire for the research data collection tool and the statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and statistical testing such as t-test, one-way ANOVA, and the pairwise testing by LSD method at statistical significance 0.05 level.

Overall, the author found that the quality of working life for Border Patrol Police officers was high. When considering each aspect, it was determined that the average score was high level in every category. The authors found that the factor with the highest average score was the nature of work that was based on law or the justice system, followed by fair and adequate remuneration, providing opportunities for workers to develop their knowledge and skills, the nature of work that promotes growth and stability for workers, a healthy and safe environment, and overall work-life balance. In addition, a comparison of the quality of working life between sub-sample groups categorized by demographics revealed that there are no differences between gender, age, marital status, age in the civil service, income, and police rank. The results indicated, however, that the difference in the quality of working life between education levels was statistically significant at 0.05 level.

Keywords: quality of working life, Border Patrol Police

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันในประเทศไทยคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งต่อบุคคลและสังคมอีกทั้งยังเป็นตัวชี้วัดหรือเป็นมาตรฐานที่ทำให้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายได้ คุณภาพชีวิตมีบทบาทสำคัญในแง่ความผาสุกของมนุษย์ ซึ่งคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการมนุษย์และความสุข (Oliver et al, 1996; 2009) การที่เราจะสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี อาชีพและการทำงานมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยภาพรวมแล้วมนุษย์ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงาน จึงควรมีสภาวะที่เหมาะสม ทำให้เกิดความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้สึกมั่นคงทั้งสุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางอารมณ์ สุขภาวะทางจิตวิญญาณ และสุขภาวะทางสังคม

รัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางระยะยาวในการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2580 “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ในด้านการพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศได้กำหนดตัวชี้วัดเรื่องของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจเพิ่มขึ้น ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือ 1. การจัดการองค์กรให้มีความเหมาะสม มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหาร และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ระบบการบริหารงานบุคคลมี

ประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ 3. ข้าราชการตำรวจมีความเป็นมืออาชีพ มีความรู้ทันสมัย เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน 4. ข้าราชการตำรวจมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรัก เชื้อมนั้น และศรัทธาต่อองค์กรตำรวจ 5. เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความโปร่งใส พล.ต.อ.จักรทิพย์ ชัยจินดา อดีตผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กำหนดนโยบายการบริหารราชการภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และกรอบแนวทางการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 ซึ่งคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) มีมติเห็นชอบในการประชุม เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2554 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยให้ถือเป็นนโยบาย ด้านที่ 6 การเสริมสร้างความสามัคคี และการบำรุงขวัญข้าราชการตำรวจกำหนดให้พัฒนาคุณภาพชีวิตตำรวจให้มีความสุขในการปฏิบัติงานปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เพียงพอ โดยไม่ให้เป็นการระดมเงินส่วนตนไปจัดซื้อจัดหามาใช้ในราชการกันเองปรับปรุงสวัสดิการของตำรวจ เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน โครงการอาหารกลางวัน การรักษาพยาบาล และสถานที่พักอาศัย เป็นต้น เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรีเป็นนโยบายสำคัญและ เร่งด่วนที่จะต้องร่วมกันขับเคลื่อนให้ปรากฏผลชัดเจนเป็นรูปธรรม (สุดารัตน์ สีสั่ง, 2560) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นกำลังเสริมแทนการใช้กำลังทหารในรักษาความสงบตามแนวตะเข็บชายแดน อันเนื่องจากสนธิสัญญากรุงเจนีวาระหว่างไทยกับฝรั่งเศส กำหนดห้ามไม่ให้มีกำลังทหารในระยะ 25 กิโลเมตรจากแนวชายแดน จุดประสงค์หลักในการจัดตั้ง ตชด. ในช่วงแรกคือป้องกันกองกำลังคอมมิวนิสต์ที่เข้ามารุกรานในประเทศ โดยให้ ตชด. เป็นหน่วยที่มีคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ 1. สามารถปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างตำรวจ 2. สามารถรบได้อย่างทหาร และ 3. สามารถบริการประชาชนแทนกระทรวง ทบวง กรม อื่นๆ ได้อย่างข้าราชการพลเรือนทั่วไป ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการปรับโครงสร้างหน่วยงานใหม่ตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้มีการปรับโครงสร้างขึ้นมาใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2548 เป็นต้นมา บทบาทหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนได้ถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาแต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงอยู่ คือเป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามแนวความคิดให้เป็นหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ปกป้องและรักษาสถานการณ์ชายแดนที่สามารถใช้กำลังทำการรบอย่างหน่วยทหารขนาดเล็ก รักษากฎหมาย ในหน้าที่ของตำรวจและพัฒนาช่วยเหลือประชาชนเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนหรือพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคง (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2564)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงสนใจทำวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน” เพื่อทำให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนว่า คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับใด และปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และนำข้อมูลที่ได้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับหน่วยงาน สามารถปฏิบัติร่วมกัน

ได้อย่างมีความสุขและในปัจจุบันนี้ยังไม่พบว่ามีการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตรวจ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวน
ชายแดน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
2. ทราบถึงความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
3. ทราบถึงแนวทางในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจ
ตระเวนชายแดน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนให้ดียิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของ
ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน” จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีจาก แนวคิดของ
วอลตัน (Walton) อันประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่
สุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี
ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่มีส่วนส่งเสริม
ด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือ กระบวนการยุติธรรม
ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม ด้านลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคม
โดยตรง ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

**ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการ
ตำรวจกองบัญชาการตำรวจ
ตระเวนชายแดน**

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อายุราชการ
6. อัตราเงินเดือน
7. ชั้นยศ

ตัวแปรตาม

**คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน**

1. ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ
2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย
3. ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้
ความสามารถได้เป็นอย่างดี
4. ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความ
มั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
5. ด้านลักษณะงานที่มีส่วนส่งเสริม ด้านบูรณาการทาง
สังคมของผู้ปฏิบัติงาน
6. ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือ
กระบวนการยุติธรรม
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม
8. ด้านลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคม
โดยตรง

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการวิจัยรูปแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ฝ่ายอำนวยการ ประกอบไปด้วย 1 กองบังคับการอำนวยการ 8 กองกำกับการ มีประชากรรวมทั้งหมดจำนวน 372 คน กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินศึกษาวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มในการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 193 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถาม แบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 7 ข้อ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ อัตราเงินเดือน ขั้นยศ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่มีส่วนส่งเสริม ด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือ กระบวนการยุติธรรม ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม ด้านลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามและกำหนด รหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามพื้นที่เก็บข้อมูล 1 กองบังคับการอำนวยการ 8 กองกำกับการ กองบังคับการอำนวยการ ฝ่ายอำนวยการ 1 ฝ่ายอำนวยการ 2 ฝ่ายอำนวยการ 3 ฝ่ายอำนวยการ 4 ฝ่ายอำนวยการ 5 ฝ่ายอำนวยการ 6 ฝ่ายอำนวยการ 7 และฝ่ายอำนวยการ 8 จำนวน 193 ชุด
3. เก็บแบบสอบถาม พร้อมตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาครบทั้งหมด 193 ชุด ทำการเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด
2. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. จัดคำตอบเป็นกลุ่มและเป็นหมวดโดยกำหนดรหัสข้อมูลพร้อมทั้งจัดทำคู่มือ
4. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ อัตราเงินเดือนและขั้นยศ กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 193 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 193 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ อัตราเงินเดือน และขั้นยศ

จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 110 คิดเป็นร้อยละ 57.0 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 สถานภาพโสด จำนวน 115 คิดเป็นร้อยละ 59.6 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001-15,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 อายุราชการ 6 – 10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 และขั้นยศส่วนใหญ่เป็นชั้นประทวน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตรวจตระเวนชายแดน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตรวจตระเวนชายแดน

n = 193

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตรวจ ตระเวนชายแดน	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและ เพียงพอ	4.00	0.54	มาก	2
2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกละเมิดและ ปลอดภัย	3.99	0.54	มาก	5
3. ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี	4.00	0.48	มาก	2
4. ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความ เจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน	4.00	0.51	มาก	2
5. ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมด้านบูรณา การทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน	3.94	0.53	มาก	7
6. ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของ กฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม	4.02	0.54	มาก	1
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการ ทำงานโดยส่วนรวม	3.88	0.58	มาก	8
8. ด้านลักษณะงานที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับสังคมโดยตรง	3.92	0.56	มาก	6
รวม	3.96	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ กองบัญชาการตรวจตระเวนชายแดน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.38$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้าน ลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือ กระบวนการยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.54$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ด้านด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.00, SD = 0.54$) ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, SD = 0.48$) ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, SD = 0.51$) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.99, SD = 0.54$) และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, SD = 0.58$)

ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ด้านเพศ พบว่าความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านสถานภาพสมรส ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านลักษณะงานที่มีส่วนส่งเสริมทางสังคมของผู้ปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุราชการ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ด้านอัตราเงินเดือน ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอัตราเงินเดือนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน

ด้านชั้นยศ พบว่า ความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมรายด้าน จำแนกตามชั้นยศ ชั้นประทวน และสัญญาบัตรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 193 คน พบว่า ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 110 คิดเป็นร้อยละ 57.0 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 สถานภาพโสด จำนวน 115 คิดเป็นร้อยละ 59.6 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001-15,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 อายุราชการ 6 – 10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 และชั้นยศส่วนใหญ่เป็นชั้นประทวน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8

2. การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.99$) และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

ด้านเพศ พบว่าความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านสถานภาพสมรส ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็น

แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านลักษณะงานที่มีส่วนส่งเสริมทางสังคมของผู้ปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุราชการ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ด้านอัตราเงินเดือน ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอัตราเงินเดือนมีความเห็นไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน

ด้านชั้นยศ พบว่า ความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมรายด้าน จำแนกตามชั้นยศ ชั้นประทวน และสัญญาบัตรมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับศิริวรรณ จันรจนา (2563) ศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน” โดยอภิปรายรายด้านได้ ดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮิวส์ และคัมมิงส์ (Huse and Cumming, 1980) และวอลตัน (Walton, 1974)

2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นปัจจัยที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

3. ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็น อย่างดีในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นไปตามแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

4. ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมีความมั่นคงในการทำงาน และลักษณะงานที่ทำการช่วยส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

5. ด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

6. ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นไปได้ว่าองค์กรมีความยุติธรรมต่อบุคคลอย่างเหมาะสม ได้รับการเคารพในสิทธิและความเป็นปัจเจกบุคคล ยอมรับฟังความคิดเห็น บรรยากาศขององค์กรมีความเสมอภาคและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับตามแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวมในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับความกดดันจากการปฏิบัติงานมากเกินไปด้วยการกำหนดชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงการทำงานที่คร่ำเคร่งจนไม่มีเวลาพักผ่อนหรือได้ใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับตามแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

8. ด้านลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรงในภาพรวมของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974)

การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ด้านเพศ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยศรีสกุล เจริญศร (2562)

2. ด้านอายุ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านในภาพรวม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ กลุ่มที่มีอายุ 21-30 ปี เห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี กลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี และอายุ 41-50 ปี เห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ผลที่ได้นี้ขัดแย้งกับงานวิจัยศรีสกุล เจริญศร (2562)

3. สถานภาพสมรส ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีอัตราเงินเดือนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งโดย

ภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้ในภาพรวม ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่กลุ่มเป็นโสดและสมรส/อยู่ด้วยกันเห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่ ผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยศรีสกุล เจริญศร (2562)

4. ระดับการศึกษา ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี ด้านลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานโดยส่วนรวม และด้านลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรง ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน โดยที่กลุ่มน้อยกว่าปริญญาตรีเห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมและรายด้านน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิริญา นิลพันธ์ (2561)

5. ด้านอายุราชการ ผลการศึกษาความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีอายุราชการต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสกุล เจริญศร (2562) และพิริญา นิลพันธ์ (2561)

6. อัตราเงินเดือน พบว่าข้าราชการตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีอัตราเงินเดือนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้ในภาพรวม ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่กลุ่มที่มีเงินเดือนน้อยกว่า 9,000 บาทเห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีเงินเดือน 9,001 – 15,000 บาทและ 15,001 – 20,000 บาท ส่วนกลุ่มที่มีเงินเดือน 9,001 – 15,000 บาทเห็นว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมมากกว่ากลุ่มที่มีเงินเดือน 20,001 – 30,000 บาท

7. ด้านชั้นยศ พบว่า ความคิดเห็นความคิดเห็นคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวมรายด้าน ชั้นประทวน และสัญญาบัตร มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (สุดารัตน์ สีสั่ง, 2560)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรส่งเสริมข้าราชการตำรวจในหน่วยงานให้สามารถวางแผนกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยและ ด้านลักษณะงานที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม ล่วงหน้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

1.2 ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ควรพิจารณาสนับสนุนค่าครองชีพ สวัสดิการหรือค่าตอบแทนพิเศษอื่น ๆ เพื่อเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงาน

1.3 ควรเพิ่มเงินเดือนให้เหมาะสมกับอายุราชการ และขั้นยศ เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้น ที่เป็นการส่งเสริมกำลังตำรวจภูธรในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน

1.4 ควรส่งเสริมข้าราชการตำรวจในหน่วยงานให้ได้รับการเชยชมหรือรางวัลจากการทำงานที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการสร้างความภูมิใจให้ตนเองและมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครั้งนี้เป็นของข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเท่านั้น ซึ่งควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น ๆ ภาคอื่นต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการวิจัยเชิงสำรวจศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ควรที่จะทำการวิจัยเชิงคุณภาพที่เจาะลึกข้อมูลมากยิ่งขึ้น ที่เป็นข้อมูลมาสนับสนุนในการตั้งสมมติฐานการวิจัย

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านองค์การ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลคุณภาพชีวิตในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. [ออนไลน์], (2564). ประวัติกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. http://www.bpp.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=108 สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2564.
- [2] กองสวัสดิการแรงงาน. 2547.คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life). อนุสารแรงงาน.11(4) :17-22.
- [3] ชวัลวิทย์ สวัสดิ์พันธ์. (2560). คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [4] พิริชญญา นิลพันธ์. (2561). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ในสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- [5] ศรีสกุล เจริญศร. (2562). วัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, 14(2), 17-34.
- [6] ศิริวรรณ จันรจนา. (2563). “คุณภาพชีวิตในการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน”. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(4)160.
- [7] สุदारัตน์ สีสั่ง. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ ตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- [8] อารียา การดี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [9] Huse, E. F., & Cummings, T. G. (1980). Organization Development and Change. New York: West. for Human Resource Professionals. Westport: Quorum Books.
- [10] Oliver, J.P.J. et al. 1996. Quality of Life and Mental Health Service. London: Routledge.
- [11] Walton, R. E. (1974). Improving the quality of life. Harvard Business Review, 6, 12-16.
- [12] Taro Yamane. สูตรการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง.

คุณภาพการให้บริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Quality of service, Beauty Salon Pimmy Beauty Don Suk District, Surat Thani Province

พิมพนารา จีรติวานิชย์

คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยตาปี, 6311120002@student.tapee.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพส่วนบุคคลของลูกค้าที่มาใช้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความถี่ในการใช้บริการต่อเดือน 2) คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ผู้ที่มาใช้บริการใช้การร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ จำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 291 คน และเพศชาย จำนวน 109 คน ส่วนมากมีอายุอยู่ที่ 31-40 ปี จำนวน 208 คน โดยมีระดับการศึกษาอยู่ที่ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 265 คน มีอาชีพเป็นธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 192 คน และมีรายได้ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท จำนวน 192 คน ส่วนมากผู้ที่เข้ามาใช้บริการส่วนมากมาใช้บริการประเภท สระ – ไดร – หนีบ จำนวน 255 คน รองลงมา คือ ทำสี/ยัด/เคมีต่างๆ 79 คน และความถี่ในการใช้บริการ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาและด้านความถี่ในการใช้บริการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: คุณภาพการให้บริการ ร้านเสริมสวย

Abstract

Research on quality of salon services Pimmy Beauty, Don Suk, Surat Thani. The objectives are to study 1) the personal status of customers who come to use pimmy beauty salon services

such as gender, age, occupation, average monthly income, frequency of service per month, 2) the quality of service provided by the salon and 3) the relationship between personal status and the quality of service provided by the salon Pimmy Beauty. The samples used in the research study were those who came to use the salon service Pimmy Beauty. The tools used in the research were questionnaires. Statistics used to analyze the data, frequency values, percentage values, average score values, standard deviations, 95% confidence levels, and sampling tolerances are accepted. 5%, or .05, achieved a total sample size of 400

The results showed that visitors to beauty salons The majority of print beauty is 291 females and 109 males, most of whom are aged 31-40 years, 208 are educated at undergraduate, 265 are have a career as a business/personal trade, and incomes ranging from 20,001-30,000 baht, of which 192. The frequency of using the service more than 5 times a month. Have opinions about the quality of service Overall, it was at a high level. and the personal factors of educational level and frequency of service use were related to service quality at statistically significant level of 0.05.

Keywords: beauty salon, quality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมนุษย์ล้วนต้องการความสวยงาม ไม่ว่าจะเป็นความสวยงามของใบหน้า รูปร่าง หรือ ทรงผม ล้วนแต่เป็นความปรารถนาที่มนุษย์คนหนึ่งต้องการอยากจะมี มนุษย์บางคนเชื่อว่า การมีรูปร่าง หน้าตาและทรงผมที่สวยงามนั้นเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจและเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับตนเอง ด้วยค่านิยมของเด็กวัยรุ่นที่อิงกระแสแฟชั่นส่งผลให้ธุรกิจร้านเสริมสวยเปิดตัวขึ้นอย่างมากมาย ร้านเสริมสวยบางแห่งมีการเปิดให้บริการแบบครบวงจร นอกจากจะให้บริการตัดแต่งทรงผมแล้วยัง เปิดให้บริการดูแลส่วนอื่น ๆ เช่น นวดหน้า แต่งหน้า ทำเล็บ เป็นต้น เพื่อดึงดูดให้ลูกค้ามาใช้บริการที่ร้านที่เดียวโดยไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปทำที่อื่น ซึ่งสามารถสร้างกำไรให้กับเจ้าของร้านเสริมสวยได้อย่างเป็นกอบเป็นกำทำให้ธุรกิจเสริมสวยมีอัตราการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วและมีสภาพการแข่งขันที่สูง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการบริการให้ทันสมัยและตอบสนองกับความต้องการ ของลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง ธุรกิจร้านเสริมสวยเป็นธุรกิจหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นธุรกิจบริการที่มีส่วนสำคัญในการ ดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการความสวยงามประกอบกับค่านิยมในการ ตกแต่งทรงผมให้เหมือนดารานักหรือที่ชื่นชอบมีมากขึ้น รวมถึงอิทธิพลกระแสแฟชั่นต่าง ๆ ทำให้ ธุรกิจร้านเสริมสวยเป็นที่นิยมและเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วมีสภาพการแข่งขันที่สูง เพราะสามารถดำเนินธุรกิจร้านเสริมสวยได้โดยไม่ต้องใช้เงินทุนสูงมากนักและไม่ต้องใช้เวลาในการเรียนเสริมสวย นาน ในปัจจุบันธุรกิจร้านเสริมสวยจึงถือเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก การบริการลูกค้าถือเป็นกิจกรรมหลัก

สำคัญอย่างหนึ่งที่ธุรกิจต่าง ๆ จะต้องกำหนดขึ้นในกิจการ ของตน ทั้งนี้เพราะการบริการมีส่วนช่วยในการ สนับสนุนการขายให้มากขึ้น เป็นที่พอใจแก่ลูกค้าและ ลูกค้าจะกลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ยิ่งการดำเนินธุรกิจ ในภาพที่มีการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นการ บริการลูกค้าที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจพบว่าลูกค้าอาจจะ เปลี่ยนแปลงการติดต่อทันทีเมื่อ พบว่า การบริการลูกค้าไม่เป็นที่พอใจ และไปแสวงหากิจการที่ให้บริการที่ดีกว่า (เดอะมอลล์, 2538, หน้า 2) ความล้มเหลวในการบริการจะเป็นผลเสียหายอย่างร้ายแรงหากไม่ได้รับการปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

ดังนั้นผู้รับผิดชอบในการ ให้บริการและการต้อนรับต้องตระหนักและระลึกอยู่เสมอว่าการบริการที่ดีต้องมึ ความรับผิดชอบมี คุณภาพจากตัวบุคคล ซึ่งต้องอาศัยเทคนิค กลยุทธ์ ทักษะ และความแนบเนียนต่าง ๆ ที่จะทำ ให้ชนะใจลูกค้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของลูกค้าที่มาใช้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความถี่ในการใช้บริการต่อเดือน
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงคุณภาพในการบริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
2. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ซึ่ง กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ

5. รายได้ต่อเดือน
6. ความถี่ในการใช้บริการต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย
  1. ความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangibility)
  2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability)
  3. การตอบสนองต่อลูกค้า (Responsiveness)
  4. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (Assurance)
  5. การรู้จักและเข้าใจลูกค้า (Empathy)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มาใช้บริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของ Khazanie Ramakant ไม่ทราบค่าประชากร โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน 5% หรือ .05 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 385 ตัวอย่างและเพิ่มเติมจำนวน 15 ตัวอย่าง รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชาชนที่มาใช้บริการร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทการให้บริการ ลักษณะสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมพมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานีแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความต้องการ	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

3.3 การแปลความหมายคะแนนของข้อมูล

ผู้วิจัยจะกำหนดเกณฑ์ในการวัดทัศนคติของผู้ตอบสอบถาม โดยนำค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัดความหมายของคะแนน ซึ่งเกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรต่างๆ ที่แสดงระดับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แบ่งระดับการตัดสินใจออกเป็น 5 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต, 2550, หน้า 55)

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรของระดับชั้น = 0.80 โดยกำหนดการแปลค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามตามการแปลความหมายเป็น 5 ช่วงชั้นที่เท่ากัน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับคุณภาพการให้บริการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับคุณภาพการให้บริการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับคุณภาพการให้บริการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับคุณภาพการให้บริการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับคุณภาพการให้บริการน้อยที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลได้จากการตอบแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 ตัวอย่าง และจึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดเก็บรวบรวมเพื่อนำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติ

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากหนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลในด้านสถิติที่ได้จากหน่วยงานต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชาชนที่มาใช้บริการร้านเสริมสวย พิมพ์มี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	265	66.20
ปริญญาตรี	118	29.50
สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.30
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	15.00
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	67	16.70
นักเรียน/นักศึกษา	79	19.80
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	192	48.00
อื่น ๆ	2	0.50
รายได้		
ต่ำกว่า 10,000	80	20.00
10,001-20,000	14	3.50
20,001-30,000	192	48.00
30,001-40,000	82	20.50
40,001-50,000	30	7.50
มากกว่า 50,000	2	0.50
ประเภทที่เข้าใช้บริการ		
สระ-ไตร์-หนีบ	255	63.70
ตัด-ซอย-เซ็ท	27	6.80
ทำสี-ยัด-เคมีต่าง ๆ	79	19.70
ทำเล็บ	39	9.80
ความถี่ในการใช้บริการ		
1 ครั้ง/เดือน	14	3.50
2-3 ครั้ง/เดือน	121	30.20
4-5 ครั้ง/เดือน	24	6.00

มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	241	60.30
รวม	400	100.00

ผู้ใช้บริการร้านเสริมสวย พิมพม์ บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 291 คน และเพศชาย จำนวน 109 คน ส่วนมากมีอายุอยู่ที่ 31-40 ปี จำนวน 194 คน โดยมีระดับการศึกษาอยู่ที่ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 265 คน มีอาชีพเป็นธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 192 คน และมีรายได้ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท จำนวน 192 คน ส่วนมากผู้ที่เข้ามาใช้บริการส่วนมากมาใช้บริการประเภท สระ – โดร์ – หนีบ จำนวน 255 คน รองลงมา คือ ทำสี/ยัด/เคมีต่างๆ 79 คน และความถี่ในการใช้บริการ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการให้บริการร้านเสริมสวย พิมพม์ บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

คุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1.ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	4.05	0.306	มาก
2.ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้	4.06	0.283	มาก
3.ด้านการตอบสนองของผู้มารับบริการ	4.09	0.324	มาก
4.ด้านความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ	4.08	0.285	มาก
5.ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในผู้มารับบริการ	4.14	0.267	มาก
รวม	4.08	0.179	มาก

โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.14$) รองลงมา คือ ด้านการตอบสนองของผู้เข้ารับบริการ (Responsiveness) โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ $\bar{x} = 4.09$ ด้านการดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการ (Empathy) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.08$ ด้านการให้ความมั่นใจต่อผู้ให้บริการ (Assurance) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.06$) และด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.05$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

สถานภาพส่วนบุคคล	คุณภาพการบริการโดยภาพรวม			
	ค่าสถิติ ($\bar{x}$)	Df	Asymp.Sig (2-sided)	ผลลัพธ์
เพศ	94.939	19	0.000	ปฏิเสธ H0
อายุ	224.190	57	0.000	ปฏิเสธ H0
ระดับการศึกษา	195.456	38	0.000	ยอมรับ H0
อาชีพ	174.740	76	0.000	ปฏิเสธ H0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	257.373	76	0.000	ปฏิเสธ H0
ความถี่ในการใช้บริการ	200.931	57	0.000	ปฏิเสธ H0
ประเภทของการใช้บริการ	140.339	57	0.000	ปฏิเสธ H0

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานีพบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนความถี่ในการใช้บริการ และประเภทของการใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพในการให้บริการ ร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพในการให้บริการ ร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของลูกค้าผู้ใช้บริการร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 291 คน และเพศชาย จำนวน 109 คน ส่วนมากมีอายุอยู่ที่ 31-40 ปี จำนวน 194 คน โดยมีระดับการศึกษาอยู่ที่ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 265 คน มีอาชีพเป็นธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 192 คน และมีรายได้ตั้งแต่ 20,001-30,000 บาท จำนวน 192 คน ส่วนมากผู้ที่เข้ามาใช้บริการส่วนมากมาใช้บริการประเภท สระ – ไดร – หนีบ จำนวน 255 คน รองลงมา คือ ทำสี/ยัด/เคมีต่างๆ 79 คน และความถี่ในการใช้บริการ มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการให้บริการร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2. ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ 3. ด้านการตอบสนองของผู้มารับบริการ 4. ด้านความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ 5. ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x}$

= 4.08) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.14$ รองลงมา คือ ด้านการตอบสนองของผู้เข้ารับบริการ (Responsiveness) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.09$ ด้านการดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการ (Empathy) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.08$ ด้านการให้ความมั่นใจต่อผู้ให้บริการ (Assurance) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.06$ และด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangible) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x} = 4.05$

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานีจากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของ ร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานีพบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนความถี่ในการใช้บริการ และประเภทของการใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพในการให้บริการ ร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพในการให้บริการ ร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งนภา ดวงทอง (2565) ศึกษาเรื่อง คุณภาพการบริการของโรงพยาบาลปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการด้านรูปลักษณ์หรือด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโตพล กมลรัตน์ (2564) ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล รัตนาธิเบศร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรวิษฐ์ สุดแก้ว (2563) ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลวังดาล อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของช่อดาว เมืองพรหม (2562) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรี ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในผู้มารับบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหัตทยา แก้วกิม (2561) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนต่อคุณภาพบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาใช้บริการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการด้านความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจในผู้มารับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของช่างเสริมสวยคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
2. ควรทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการให้บริการคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
3. ควรทำการศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพการให้บริการของร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงที่ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากอาจารย์หัตทยา ใจเปี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์อย่างแท้จริงและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณลูกค้าร้านเสริมสวย พิมมี บิวตี้ อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อนึ่งผู้วิจัยหวังว่า งานฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณแต่บิดามารดาที่ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน จนทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสทำงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขออภัยไว้เพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ช่อดาว เมืองพรหม. (2562). ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- [2] โดพล กมลรัตน์. (2564). คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล รัตนาธิเบศร์. บทความสาขาวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [3] ธนภัทร ขาววิเศษ, ไสริยา สุภาพล และวัลลวดี ต้วงทรัพย์. (2564). ปัจจัยนวัตกรรมบริการและปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าใช้บริการโรงแรมชัยนาทนธานี. รายงานวิจัยคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- [4] นิศาชล สหัสสา. (2562). ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลธนบุรี. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. สืบค้นจาก: e-research.siam.edu.
- [5] ภูริลาภ งามสิมะ. (2565). คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า. บทความสาขาวิชาการจัดการ. คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [6] รัตตินันท์ โรจนภูรินันท์, (2561). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกายภาพบำบัดโรงพยาบาลเอกชนในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [7] รุ่งนภา ดวงทอง และธนายุ ภูวิทยาธร. (2565). คุณภาพการบริการของโรงพยาบาลปลายพระยา จังหวัดกระบี่ การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- [8] สรวีร์ สุดแก้ว. (2563). คุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังตาล อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. การค้นคว้าอิสระบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] หทัยา แก้วกิม และคณะ. (2554). ความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนต่อคุณภาพบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2554.

พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

People's Behavior in Electing the Mayor and Member of Ban Yang Subdistrict Municipality Sao Hai District Saraburi Province

ธรรมรัตน์ อังกิตานนท์¹, รศ.ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ²

^{1, 2}หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, thammarat2130@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี 4 ชุมชน จำนวน 284 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที่ (t-test) และการหาความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า 1) พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก (3.54) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.62) ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.60) ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.38) 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพพบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกันมีพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ไม่ต่างกัน สำหรับอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ต่างกัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

Abstract

The objectives of this research were to investigate the voting behavior in the Mayor and Council Members election of the people in Ban Yang Sub-district Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province and to compare the voting behavior of the mayor and council members of the people in Ban Yang Sub-district Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province. The population was 284 voters living in Ban Yang Sub-district Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province. and LSD (Least Significant Difference)

The results of the research were as follows: 1) Overall voting behavior in the Mayor and Council Members election of the people in Ban Yang Sub-district Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province was at a high level. When considering each aspect, it was found that the behavior before voting, the decision to vote, and the motive for the election, respectively. 2) By comparing the voting behavior in the Mayor and Council Members election of the people in the Ban Yang Sub-district municipality, Sao Hai District, Saraburi Province classified by status, it was found that different gender, education level, and occupation affected indifferent voting behavior in the Mayor and Council Members election of Ban Yang Sub-district municipality, Sao Hai District, Saraburi Province. However, different ages affected different voting behavior in voting mayors and council members of the people in Ban Yang Sub-district Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province with the statistical significance level of .05.

Keywords: voting behavior, Ban Yang Subdistrict Municipality, Sao Hai District, Saraburi Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามวิธีและรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง โดยจัดระบบภาษีที่เหมาะสมรวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยกับประชาชนโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชนหน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่การปกครองในตนเองในที่สุด จึงกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กร ที่เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะทำภารกิจเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด (หัตถถาวร คงหอม, 2558)

การเลือกตั้ง (Election) “ผู้แทน” ของประชาชนในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการให้สิทธิหรืออำนาจแก่พลเมืองในการเลือกตั้งแทนเข้าไปมีตำแหน่งสาธารณะทำหน้าที่แทนประชาชนในห้วงเวลาหนึ่ง การเลือกตั้งจึงต้องมีการแข่งขัน (Competition) ระหว่างผู้สมัครเข้าเป็นตัวแทนของประชาชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนผ่านอำนาจเป็นไปอย่างราบรื่น (เสนีย์ คำสุข, 2557: 1) จะเห็นว่าการเมืองการปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานอันสำคัญของการปกครองประเทศถือได้ว่าเป็นการให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเอง ให้อิสระในการบริหารงาน ให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล ตามระบอบประชาธิปไตยผู้ที่ได้เสียงข้างมากนั้นถือได้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับตำแหน่ง เพื่อมาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นจะต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารงานท้องถิ่น รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนการได้แบ่งเบาระยะของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในเรื่องของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นเสมือนช่วยสนองนโยบายโครงการต่างๆ ของรัฐบาล โดยมีความจำเป็นบางประการภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันยิ่งจะเพิ่มขยายมากขึ้น ผู้นำที่เข้ามาบริหารท้องถิ่นนั้นๆ ก็ต้องสามารถรู้ว่าปัญหาท้องถิ่นของตนจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างไรบ้าง กิจกรรมบางอย่างในท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่นที่ช่วยบริหารจัดการ เพื่อให้ควบคุมบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยดูแลผลประโยชน์โดยรวมให้ประชาชนทุกคนในท้องถิ่น ฉะนั้นแล้วเห็นได้ว่า ถ้าหากไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล รัฐบาลจะเกิดความยุ่งยากในการรับภาระในการบริหารงานท้องถิ่นทุกอย่างและอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการในท้องถิ่นได้ดีเท่าที่ควร และอาจเกิดความล่าช้าในการตอบสนองดูแลทุกข์สุขประชาชน หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นให้ดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายไปแต่รัฐบาลก็จะทำหน้าที่เฉพาะควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถมีมาตรฐานแนวทางการทำงานที่ดี ให้มีความเป็นระบบระเบียบในการบริหารงาน

สืบเนื่องจากกว่า 7 ปี ประเทศไทยไม่มีการเลือกตั้งท้องถิ่น นับตั้งแต่การรัฐประหารเมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ไม่มีการเปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกระดับ โดยให้นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลที่เดิมทำหน้าที่รักษาการ บางแห่งไม่นายกเทศมนตรีเพราะพ้นตำแหน่งจากการเสียชีวิตหรือเหตุอื่น จะมีปลัดเทศบาลทำหน้าที่ ดังนั้นในช่วงที่ไม่มีเลือกตั้งทำให้การบริหารงานของเทศบาลเหมือนทำงานประจำ ทำงานตามนโยบายรัฐบาล และเมื่อประกาศให้มีการเลือกตั้งทำให้มีผู้สมัครหน้าใหม่บางรายที่มีการเปิดตัวล่วงหน้าหลายปี รวมถึงประชาชนที่มีความตื่นตัวในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อเลือกตัวบุคคลที่ให้ความไว้วางใจ ซึ่งนายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศบาลจะใกล้ชิดกับประชาชนและมีความสัมพันธ์โดยตรงกับวิถีชีวิตใน

ชุมชน ในขณะที่ผู้สมัครหน้าเก่าและหน้าใหม่สามารถประเมินได้ 2 แง่มุม ประการแรกผู้สมัครนายกเทศมนตรีที่เคยทำหน้าที่รักษาการ จะได้เปรียบจากการทำหน้าที่ต่อเนื่องยาวนานก่อนมีการรัฐประหาร มีการใช้งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาหลายด้านบางรายหากวางเป้าหมายเพื่อจะสมัครลงเลือกตั้งอีกครั้งก็จะมีฐานเสียงที่หน้าแน่น ประการต่อมาหากมองในแง่ลบจะเห็นได้ว่าบทบาทของผู้นำท้องถิ่นอาจจะได้แสดงศักยภาพความรู้ความสามารถไม่มากนักภายใต้บริบททางเมืองที่ไม่ปกติของระบบรัฐรวมศูนย์ในช่วงที่ไม่มีเลือกตั้ง สำหรับผู้สมัครหน้าใหม่ที่ใช้ออกาสนี้เสนอตัวเข้ามาทำชิงกับอดีตนายกเทศมนตรีก็อาจเสียเปรียบด้านฐานเสียง แต่จะต้องมีนโยบายที่จะทำให้ประชาชนเห็นว่าทำได้ดีกว่าหรือไม่ จะเป็นทางเลือกใหม่ที่ดีกว่าได้อย่างไร รวมทั้งชี้จุดอ่อนข้อบกพร่องที่อาจทำให้ประชาชนสูญเสียโอกาสจากการทำงานในอดีตที่ผ่านมา การหาเสียงจึงมีความเข้มข้น โอกาสจะแพ้หรือชนะอยู่ที่การนำเสนอนโยบาย เพราะเทศบาลถือเป็นเขตชุมชนเมือง จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ประชาชนมีทัศนคติอย่างไรในการลงคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

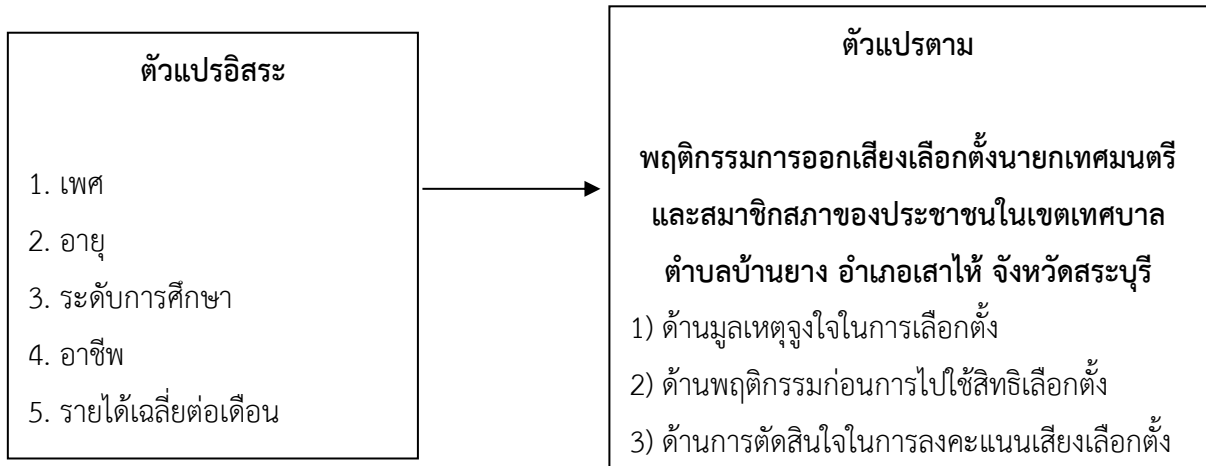
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ
3. ผลการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายการวางแผนการเลือกตั้งท้องถิ่นและระดับประเทศได้

กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี ของนักวิชาการและงานวิจัยสิริพล สงครามสี (2555) ศึกษา พฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวฝาย อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งพฤติกรรมในการเลือกตั้ง

ออกเป็น 3 ด้าน ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้วิจัยจึงได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ศึกษา

1. ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี 4 ชุมชน จำนวน 983 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (กัลยา วาณิชย์บัญชา 2548: 19)^[2] ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 284 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

- 1) ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง
- 2) ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 3) ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert' scale อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 45)^[4] จะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีการกำหนดเกณฑ์การคิดคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การตีความ ค่าเฉลี่ย ของระดับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ให้ความหมายตามเกณฑ์โดยแบ่งค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับต่ำมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การศึกษาระดับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	151	53.20
หญิง	133	46.80
รวม	284	100.00
อายุ		
18 ปี – 28 ปี	24	8.50
29 ปี – 39 ปี	82	28.90
40 ปี – 50 ปี	91	32.00
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	87	30.60
รวม	284	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	69	24.30
ปริญญาตรี	211	74.30
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.40
รวม	284	100.00
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	3.50
ธุรกิจส่วนตัว	40	14.10
รับจ้าง/พนักงานบริษัท	152	53.50
แม่บ้าน	13	4.60
เกษตรกร	12	4.20
ค้าขายออนไลน์	57	20.10
รวม	284	100.00

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000 บาท – 15,000 บาท	57	20.10
15,001 บาท – 25,000 บาท	115	40.50
25,001 บาท – 35,000 บาท	61	21.50
35,0001 ขึ้นไป	51	18.00
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20 มีอายุ 40 ปี-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีระดับระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.30 มีอาชีพ รับจ้าง/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 53.30 และมีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.50

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมกรออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ภาพรวม

พฤติกรรมกรออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชน	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง	3.38	0.50	ปานกลาง
2. ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.62	0.53	มาก
3. ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.60	0.59	มาก
รวม	3.53	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมกรออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 284 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20 มีอายุ 40 ปี-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีระดับระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.30 มีอาชีพ รับจ้าง/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 53.30 และมีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.50

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

พฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก (3.54) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.62) ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.60) ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.38)

1. **ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง** พบว่า ระดับพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับระดับปานกลาง (3.38) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การเชิญชวนของคนในครอบครัวหรือเครือญาติเป็นเหตุจูงใจให้ท่านออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก (3.60) รองลงมา ท่านต้องการเลือกผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีหัวหน้าพรรคที่มีความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.59) ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้สมัครเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับ(3.15)

2. **ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง** พบว่า ระดับพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ใน ระดับมาก (3.61) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครทุกคนเพื่อเปรียบเทียบนโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับมาก (3.88) รองลงมา ท่านเคยสมัครหรือเคยคิดว่าจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกเทศบาลตำบล นายกเทศมนตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.78) ส่วนท่านเคยรับเงินซื้อเสียงจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง (3.27)

3. **ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** พบว่า ระดับพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก (3.60) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่เป็นญาติพี่น้องกับผู้นำในชุมชนที่สังกัดพรรคการเมืองใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก (3.78) รองลงมา ท่านตัดสินใจเลือกผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่ท่านประทับใจให้กับ

ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.77) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่ท่านศรัทธา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก (3.45)

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล

3.1 **ด้านเพศ** พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 **ด้านอายุ** พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 **ด้านระดับการศึกษา** พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.4 **ด้านอาชีพ** พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 **ด้านรายได้** พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

1.1 **ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง** พบว่า ระดับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการออกไปเลือกตั้งตัวแทนตามสิทธิหน้าที่ที่ได้จากรัฐธรรมนูญและต้องการผู้แทนที่มีความรู้สามารถ มีการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถนำความรู้มาพัฒนาพื้นที่ให้เจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาเป็นไปอย่างเหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์ (2563)^[5] ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการลงคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่า

ประจจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

1.2 ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ถูกต้อง ครบคลุมและครบถ้วนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจทางการเมือง โดยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นกลาง เช่น ป้ายประกาศของทางราชการ การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ทำให้ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ประชาชนยังเข้าใจในสิทธิ์และหน้าที่ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล พรหมกุล และคณะ (2564) ^[6] พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 ตามหลักอคติ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนต้องการตัวแทนที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสบการณ์ในการทำงาน ซื่อสัตย์ สุจริต แก้ปัญหาชุมชนได้รวดเร็ว มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผลคือ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิกันต์ ไสยเกื้อ (2565) ^[3] ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2562 ในภาพรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ปัจจัยส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งครั้งแรกกับผู้ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน พบว่า กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับพฤติกรรมกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

2.1 ด้านเพศ พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย แลเพศหญิง มีความ

คิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล พรหมกุล และคณะ (2564)^[6] พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ด้านอายุ พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยชญ์ สมมุ่ง (2563) ^[1] ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตที่ 2 และเขตที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์ (2563) ^[5] ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.4 ด้านอาชีพ พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล พรหมกุล และคณะ (2564) พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ฉันทคติ โทสะคติ โมหาคติ ภยากติ โดยรวมต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

2.5 ด้านรายได้ พบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยชญ์ สมมุ่ง (2563) ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตที่ 2 และเขตที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง ข้อ

ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้สมัครเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วอยู่ในระดับต่ำ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งควรสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน รับฟังปัญหาที่ประชาชนประสบเพื่อนำไปนโยบายในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

1.2 ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านพฤติกรรมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ข้อท่านเคยรับเงินซื้อเสียงจากผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลบ้านยางไม่มีการซื้อเสียง ผู้ที่ลงเลือกตั้งเป็นบุคคลที่มีศักยภาพช่วยเหลือประชาชนพัฒนาพื้นที่ที่มีความเจริญได้ และประชาชนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.3 ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อท่านตัดสินใจเลือกผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่ท่านศรัทธาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากประชาชนเลือกผู้สมัครที่ตัวผู้สมัครไม่ได้เลือกเพราะการสังกัดของพรรค โดยให้ความสำคัญถึงตัวบุคคลที่ใกล้ชิดและช่วยเหลือประชาชนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดสระบุรี

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

2.3 ควรศึกษาแนวคิดของประชาชนเกี่ยวกับแผนงานหรือกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางให้พิจารณาประกอบการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กฤตยชญ์ สมมุ่ง. (2563). พฤติกรรมเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตที่ 2 และเขตที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [2] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ชนิกานต์ ไสยเกื้อ. (2565). พฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช. บทความวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [5] นิรันดร์ พันธุ์ศักดิ์. (2563). พฤติกรรมเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. บทความงานวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [6] สุรพล พรหมกุล และคณะ. (2564). พฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- [7] สิริพล สงครามสี. (2558). **ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามของประชาชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

The Participation of People in Local Political Election of Lumpo Supdistrict Administration Organization

จิรวัดณ์ จัปจิตต์¹, รศ.ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ²

^{1, 2}หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Jirawat_off1234@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 384 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และการหาความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน ด้านการเป็นผู้ประท้วง ด้านการติดต่อกับทางราชการ ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ด้านการเป็นผู้ณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามลำดับ และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไม่ต่างกัน สำหรับรายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ต่างกัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

Abstract

The objectives of this research were to investigate the participation level in local political elections of people in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province and to compare the participation in local political elections of the people in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District Nonthaburi Province classified by personal factors and to study the problems, obstacles, and suggestions of people participating in local political elections in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province. The sample consisted of 384 voters living in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province. The questionnaire was used as a research tool. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

The results indicated that 1) overall participation in local political elections of people in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province was at a high level. It was high as listening When considering each aspect, it was found that the community activist, the protester, the contact with the government, the political communicator, the election campaigner and the voting respectively and 2) from the comparison of participation in local political elections of people in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province classified by status, it was found that gender, age, education level, different occupations affected indifferent people's participation in local political elections in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province. However, different incomes affected different participation in local political elections of people in Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province with the statistical significance level of .05.

Keywords: local political participation, Lam Pho Subdistrict Administrative Organization, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งจะให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้นตามที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกบรรจุไว้ใน

มาตรา 247 ถึง 254 ในหมวด 14 ของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2560 ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ และการเรียนรู้ การปกครองท้องถิ่น เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยขึ้นกับการพัฒนาชุมชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยจะต้องมี 4 มิติ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันโดยการมีการเมืองเป็นฝ่ายบริหารจัดการประเทศตั้งแต่ ชุมชนท้องถิ่น ถึงระดับชาติ การเมืองเป็นเรื่องอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมเป็นตัวกำหนดกิจกรรมของสังคมนั้นๆ ในทุกแห่งทุกมุมโดยอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมนั้นๆ จะต้องเป็นธรรมและยั่งยืน การเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยได้ เลือกรูปแบบการควบอำนาจ (Fusion of Power) โดยทั่วไปเรียกว่าระบบรัฐสภา (Parliamentary System) เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาจากประเทศอังกฤษ โดยที่ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และเป็นสัตว์การเมือง “ไม่ว่าคุณจะเกี่ยวข้องกับการเมืองหรือไม่ แต่การเมืองจะเกี่ยวข้องกัชีวิตคุณแน่นอน” นั่นก็คือการเมืองจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิต และการดำรงชีวิตทุกด้านทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การเมืองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม (สถาบันพระปกเกล้า, 2560: 2)^[1]

การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองถือเป็นบริบทที่สำคัญยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นการสะท้อนอำนาจประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง และในรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2560 ยังได้กำหนดบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมทั้งการเมืองการพัฒนาตามบริบทของท้องถิ่นตนเอง โดยได้กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นสรุปได้ว่า 1) ต้องมีความต้องการการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2) ต้องเคารพกติกาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย 3) สนใจการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 4) ยอมรับในความเสมอภาคของบุคคล 5) การไม่ยอมรับการใช้อำนาจความไม่ชอบธรรม 6) ต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของคนอื่น 7) การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุมีผล 8) มองโลกในแง่ดีไว้วางใจผู้อื่น และ 9) ต้องมีความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองของตน (รัตนา บัวนาค, 2562: 2)^[2]

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสิ่งสำคัญคือ “ประชาชน” และความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตย คือ การที่ประชาชนสามารถเข้ามามีสิทธิมีเสียงในการปกครองมากที่สุดที่จะมากได้ แต่เนื่องจากความจำกัดในหลายๆ ด้าน เช่น จำนวนประชากรที่มีมากเกินไปที่จะเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยตรง จึงทำให้มีระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยอาศัยตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่แทนตน ทั้งในด้านนิติบัญญัติ และการบริหาร เพราะความสำเร็จของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ที่การเลือกตั้งซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญ กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็น “กลไกเชื่อมโยง” ทิศนคติต่อกิจการสาธารณะของประชาชนเข้ากับนโยบายของรัฐบาล ความสำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยก็คือ การกระทำของรัฐบาลต้องสอดคล้องกับความปรารถนาของประชาชนซึ่งการเลือกตั้งจะสร้างกลไกเชื่อมโยงส่วนสำคัญของส่วนนั้นเข้าด้วยกันในปัจจุบันปัญหาที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาทางการเมือง คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)

การเลือกตั้งเป็นเสมือน “กระจกเงา” ที่สะท้อนถึงแนวคิด และทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เพราะผู้ได้รับเลือกตั้งต้องตระหนักถึงความปรารถนาของประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อพิจารณาจากขอบเขตและความหมายของการพัฒนาทางการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของประชาชนความสามารถของระบบการเมืองที่จะดูดซึมกลุ่มทางสังคมต่างๆ ที่มีความต้องการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล การพัฒนาประชาธิปไตย ตลอดจนการเสริมสร้างระบบการเมืองสมัยใหม่ ทั้งหมดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งสิ้นในระบบการเมืองประชาธิปไตย (ไทยพานิชย์ นาโควงศ์, 2554: 1-2)^[3]

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2558 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นว่าปัจจุบันประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแก้ไขปัญหาของประเทศ สถานการณ์จึงได้คลี่คลาย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิรูป การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติให้มากยิ่งขึ้น จึงสมควรให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่เดิมมีส่วนรับผิดชอบในฐานะตัวแทนของประชาชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นอันจะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในสถานการณ์ที่ยังไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งได้ ทั้งยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด (ราชกิจจานุเบกษา, 2558: 48)^[4] เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 เริ่มจัดการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานแรก ลำดับต่อไป เป็นเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลานาน จึงต้องมีการสร้างการรับรู้การเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับประชาชนได้ออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจะทำให้ประชาชนได้ตัวแทนที่ดีเพื่อเข้าไปปฏิบัติหน้าที่บริหารงานและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำโพงตื่นตัวทางการเมือง ให้ความสำคัญการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีความศรัทธาในระบบการเมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้กระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมืองเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการรณรงค์การเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายว่าผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโพง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาทางด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นการบริหารงานและดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโพงให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์อันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

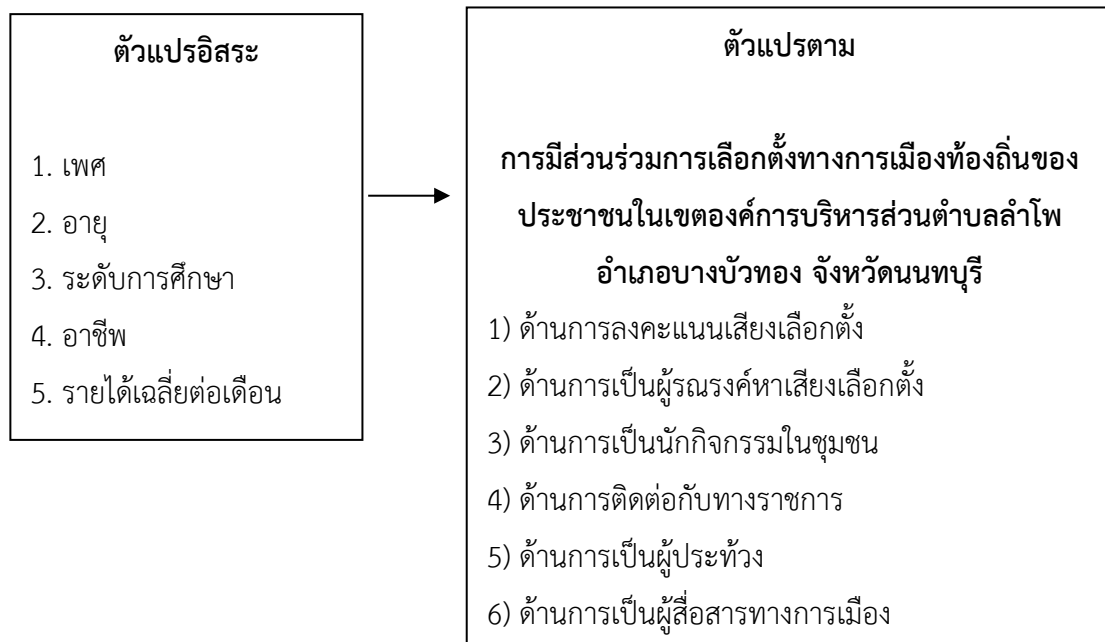
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
4. ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การปรับกลยุทธ์ในการส่งเสริม พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการและงานวิจัยของเพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง (2559)^[5] ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน ด้านการติดต่อกับทางราชการ ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยจึงได้วางกรอบแนวความคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มุ่งศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน ด้านการติดต่อกับทางราชการ ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง

2. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านลากค้อนเหนือ หมู่ 2 บ้านลำโพ หมู่ 3 บ้านลำโพ หมู่ 4 บ้านลำโพ หมู่ 5 บ้านศาลเจ้า หมู่ 6 บ้านหัวคู้ หมู่ 7 บ้านลากซ้อน หมู่ 8 บ้านสามแยก รวมประชากรทั้งหมด 9,447 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (กัลยา วานิชย์บัญชา 2548: 19)^[6] ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 384 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

- 1) ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 2) ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
- 3) ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน
- 4) ด้านการติดต่อกับทางราชการ
- 5) ด้านการเป็นผู้ประท้วง
- 6) ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง

เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert' scale อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 45)^[7] จะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีการกำหนดเกณฑ์การคิดคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การตีความ ค่าเฉลี่ย ของระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีให้ความหมายตามเกณฑ์โดยแบ่งค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับต่ำมาก

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภาพรวม

การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.34	.735	ปานกลาง
2. ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3.38	.563	ปานกลาง
3. ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน	3.61	.631	สูง
4. ด้านการติดต่อกับทางราชการ	3.53	.731	สูง
5. ด้านการเป็นผู้ประท้วง	3.56	.774	สูง
6. ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง	3.49	.619	สูง
รวม	3.48	.455	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน อยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ด้านการเป็นผู้ประท้วง อยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ด้านการติดต่อกับทางราชการ อยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง อยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 มีอายุ 40 ปี-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.00 อาชีพ รับจ้าง/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีรายได้ 15,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับระดับสูง (3.48) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดในระดับสูง (3.61) รองลงมา ด้านการเป็นผู้ประท้วง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.56) ด้านการติดต่อกับทางราชการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.53) ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.49) ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.38) และด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.34)

2.1 ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับระดับปานกลาง (3.34) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านไปออกเสียงเลือกตั้งนักรการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับสูง (3.53) รองลงมา ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยคิดว่าเป็นสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.47) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านเคยมีเพื่อนบ้านมาขอคำแนะนำว่าควรเลือกใครให้เป็นผู้แทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง (3.13)

2.2 ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับปานกลาง (3.38) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านไปรณรงค์หาเสียงเพราะได้รับคำตอบแทน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับสูง (3.51) รองลงมา ท่านเคยเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งกับองค์กรภาครัฐ/ประชาชน ชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (3.41) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านเคยเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับนักรการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง (3.20)

2.3 ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับสูง (3.61) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านให้ความร่วมมือกับองค์กรของชุมชน เพื่อเรียกร้องปัญหาทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับสูง (3.82) รองลงมา ท่านให้การสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับองค์กรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.67) ส่วน

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองในชุมชน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง (3.39)

2.4 ด้านการติดต่อกับทางราชการ ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการติดต่อกับทางราชการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับสูง (4.16) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านเคยติดต่อเรื่องการเมืองกับสมาชิกสภาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (3.74) รองลงมา ท่านเคยเป็นตัวแทนของกลุ่มในการเจรจาเพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.60) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านเคยติดต่อเรื่องการเมืองกับสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง (3.30)

2.5 ด้านการเป็นผู้ประท้วง ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้ประท้วง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับสูง (3.56) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการลงชื่อเพื่อร่วมถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับสูง (4.16) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการชุมนุมเพื่อต่อรองทางการเมือง เช่น การปิดถนน การเดินขบวน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.67) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านเคยมีส่วนร่วมชุมนุมคัดค้านทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับสูง (3.41)

2.6 ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับระดับสูง (3.48) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการส่งข้อความไปร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นในรายการวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ สื่อโซเชียลต่างๆ (3.65) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการนำข่าวสารทางการเมืองที่ดูหรือฟังไปวิพากษ์วิจารณ์ในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (3.65) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมสัมมนา หรือเสวนาทางการเมืองท้องถิ่นต่อสาธารณะในเวทีต่างๆ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับสูง (3.41)

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 **ด้านระดับการศึกษา** พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.4 **ด้านอาชีพ** พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการติดต่อกับทางราชการ ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 **ด้านรายได้** การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้แตกต่างกัน โดยด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.1 **ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนได้มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ ได้เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ มากมาย เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อโซเชียล ฯลฯ ทำให้ประชาชนได้มีแนวทางในการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อีกทั้งในปัจจุบันการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องไปเลือกตั้งไม่อย่างนั้นจะเสียสิทธิในด้านต่างๆ จึงอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง และให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา กะตาคูล (2562)^[8] ศึกษาการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

1.2 **ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง** พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนให้ความสนใจในการเลือกตั้งสนใจในสิทธิหน้าที่ของตนเองและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมเดินรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่าง ๆ จึงทำให้ประชาชนได้ติดตามข้อมูลข่าวสาร

ต่าง ๆ ทางด้านการเมือง อีกทั้งการเมืองท้องถิ่นหรือการเมืองระดับประเทศก็ยังสามารถได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการประชาสัมพันธ์การหาเสียงมากขึ้นมีแนวทางและวิธีการรณรงค์หาเสียงที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น ซึ่งประชาชนสามารถนำข้อมูลที่ได้นั้นมาพิจารณาในการเลือกตั้งตัวแทนของเขามาทำงานแทน อีกทั้งประชาชนยังพึงตระหนักอยู่เสมอว่าการเลือกคนดีจะสามารถทำให้บ้านเมืองเจริญได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง (2559)^[9] ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำนาจบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมา ด้านการเป็นนักกิจกรรมชุมชน ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการติดต่อกับทางราชการ

1.3 ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในพื้นที่ที่มีการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลได้จัดขึ้นเพื่อร่วมทำกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ อาทิเช่น กิจกรรมการส่งเสริมการเมือง กิจกรรมด้านสุขภาพ กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ แดงกีฬา (2555)^[10] ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่างๆ และด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ

1.4 ด้านการติดต่อกับทางราชการ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการติดต่อกับทางราชการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จึงเข้ามาติดต่อกับทางราชการเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่มีสนใจ เช่น การจัดการเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมบริการสาธารณะ ซึ่งการติดต่อกับทางราชการทำให้ส่วนราชการได้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560)^[11] ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการเป็นผู้ประท้วง ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้ประท้วง โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการเมืองเนื่องจากการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน คุณภาพชีวิตของประชาชนก็จะดีขึ้น ถ้าการเมืองไม่ดีประชาชนจะได้รับผลกระทบกับการดำรงชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์รักษ์ คันเคน (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของ

ประชาชนในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ระดับเหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนได้รับเชิญจากเทศบาลในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเลือกตั้ง โดยต้องมีการสื่อสารข่าวสารทางการเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของนงคริย์ คั่นเคน (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ระดับเหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศักดิ์ วรรณยิ่ง (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำนาจบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า เพศ และตำแหน่งทางสังคมต่างกัน ไม่มีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

2.2 ด้านอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนงคริย์ คั่นเคน (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า อายุ อาชีพ รายได้ และคุณลักษณะของผู้สมัคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน เพศ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้สมัคร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน นโยบายของผู้สมัคร และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

2.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนากร ไสโคก (2560) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผล

การศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2.4 ด้านอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามอาชีพไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการติดต่อกับทางราชการ ด้านการเป็นผู้ประท้วง และด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสำราญ นนทพุทธิ (ทะสุนย์) (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.5 ด้านรายได้ พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้แตกต่างกัน โดยด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของเพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำนาจบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และประสบการณ์เป็นกรรมการในการจัดการเลือกตั้งต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3.1 ควรจัดให้มีการรณรงค์เลือกตั้งท้องถิ่นก่อนมีการเลือกตั้งท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำโพมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นให้มากขึ้น เพราะการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนต้องการคนที่มาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือท้องถิ่นของตนเองอย่างจริงจัง และสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนตรงตามความต้องการได้

3.2 ควรเพิ่มช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรณรงค์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา สื่อโซเชียล เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวแทนที่จะมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ประชาชนจะได้นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวแทนที่จะมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่ามีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านเคยมีเพื่อนบ้านมาขอคำแนะนำว่าควรเลือกใครให้เป็นผู้แทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรสร้างสัมพันธ์ที่ดีให้ประชาชนในพื้นที่ให้มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือกัน ดูแลกัน ด้วยการจัดกิจกรรม/โครงการ อบรมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม เช่น การจัดกิจกรรมกีฬาสร้างความสามัคคี การจัดกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ เป็นต้น

1.2 ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ท่านเคยเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับนักการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนได้รับรู้ สร้างการรับรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้องมีการติดต่อประสานงานได้ตลอดเวลา

1.3 ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นนักกิจกรรมในชุมชน ข้อที่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น ท่านมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองในชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการส่งเสริม สร้างการรับรู้ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลได้จัดขึ้น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เชิญชวนประชาชนด้วยการโดยต้องมีการจัดกิจกรรมที่ประชาชนสนใจเข้าร่วม อาทิเช่น การฝึกอาชีพ การฝึกทำงานฝีมือ การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ทางการเมือง เป็นต้น

1.4 ด้านการติดต่อกับทางราชการ การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการติดต่อกับทางราชการ ข้อที่ท่านเคยติดต่อเรื่องการเมืองกับสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพมีช่องทางการติดต่อที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และรับรู้ได้รวดเร็ว ประชาชนจึงไม่ต้องมาติดต่อ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5 ด้านการเป็นผู้ประท้วง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้ประท้วง ท่านเคยมีส่วนร่วมชุมนุมคัดค้านทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโพโดยพร้อมเพรียงกัน และการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ดีที่ควรส่งเสริม และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนต่อไป

1.6 ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง ท่านมีส่วนร่วมสัมมนา หรือเสวนาทางการเมืองท้องถิ่นต่อสาธารณะในเวทีต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการปรับปรุงรูปแบบ วิธีการ ในการจัดกิจกรรมการเผยแพร่ทางการเมืองเพื่อให้สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนได้เข้าร่วม อาจมี

การตั้งหัวข้อกระทุงในสื่อโซเชียลต่างๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางความคิด ทั้งนี้อาจมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดข่าวสารภายในพื้นที่ให้กับผู้แทนประชาชน เช่น ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทราบถึงผลการดำเนินงาน และนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้กับประโยชน์ในพื้นที่ต่อไป

2.2 ควรศึกษาความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2.3 ควรศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันพระปกเกล้า. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ, สถาบันพระปกเกล้า.
- [2] ไทยพานิชย์ นาโควงศ์. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [3] ราชกิจจานุเบกษา. (2558). คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 1/2557. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 1ง. 5 มกราคม 2555.
- [4] เพิ่มศักดิ์ วรรณยิ่ง. (2559) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำนาจบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [5] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [7] นงคริษ์ ดันเคน. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [8] ธนากร ไส้โคก. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนภิบาล อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- [9] จินตนา กะตากุล. (2562). การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.
- [10] ณัฐสุวัชร เส็งกิ่ง. (2560) การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [11] รัตนา บัวนาค. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพลงตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [12] สุทธิพงษ์ แดงกีฬา. (2555). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [13] พระมหาสำราญ นนทพุทธิ. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย สาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

Understanding of Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (NPAEs) of Accountant in Accounting firm, Nonthaburi Province

ทวิชัย อรุณจักษณ์

คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, thurat@pu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสถานประกอบการ และเพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ขนาดตัวอย่าง จำนวน 100 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนสำนักงานบัญชี 50 แห่ง แห่งละ 2 คน รวม 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มตัวอย่างขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample t-test)

ผลการศึกษา พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดนนทบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ด้านกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน และด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ก็มีความเข้าใจ ในระดับมาก และผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า นักบัญชีที่อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับความรู้อ้างอิงเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นจริงตามสมมติฐานการศึกษาที่ว่า นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) แตกต่างกัน

คำหลัก: มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ สำนักงานบัญชี

Abstract

A study on the understanding of financial reporting standards for non-public accountable entities (NPAEs) of accountants in accounting firms, Nonthaburi Province. The purpose of this study was to study the level of understanding of the financial reporting standards for non-public accountable entities (NPAEs) of establishment accountants and to compare the level of understanding of financial reporting standards for Non-Public Accountable Entities (NPAEs) of establishment accountants. Nonthaburi Province Classified by personal factors, sample size, 100 cases by purposive sampling, 50 accounting firms, 2 persons each, total 100 persons, data analysis using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation and inferential statistics, namely the analysis of differences in means between 3 or more samples by one-way ANOVA, one-way ANOVA and mean difference analysis between two independent samples. (Independent-Sample t-test)

The results of the study revealed that the accountants in the workplace Nonthaburi Province have an understanding of the financial reporting standards for non-publicly accountable entities (NPAEs) on the conceptual framework for financial reporting and financial reporting standards and the results of the study hypothesis test revealed that accountants at the age Education level, job position, average monthly income there was a statistically significant difference in knowledge and understanding of financial reporting standards for non-public accountable entities (NPAEs). This is true according to the study hypothesis that accountants with different personal fundamentals. There is a different level of understanding of the financial reporting standards for non-public accountable entities (NPAEs).

Keywords: financial reporting standards, non-public entities, accounting firm

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ธุรกิจหลายภาคส่วนต้องมีการปิดกิจการชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิต ภาคขนส่ง ภาคการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอีกหลายกิจการ ล้วนแต่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดเกือบทุกกิจการ โดยบางกิจการได้มีการลดกำลังการผลิต การลดจำนวนพนักงานและการลดต้นทุนภายในองค์กรของตนเอง เพื่อให้สามารถประคองประคองกิจการให้ได้อยู่รอดในช่วงเวลานี้ แต่สิ่งสำคัญของกิจการคือการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในการบริหารธุรกิจเพื่อนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการตัดสินใจที่จะฝ่าฟันวิกฤติที่เกิดขึ้นนี้ไปได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญของภาคธุรกิจคือการได้รับข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ จำเป็น และเร่งด่วน เพื่อการตัดสินใจวางแผนกิจการ

ซึ่งข้อมูลที่สำคัญคือ งบการเงินที่แสดงรายงานการเงินของกิจการในด้านต่าง เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด เป็นต้น

สำนักงานบัญชีเป็นธุรกิจด้านบริการที่จะให้บริการทางด้านบัญชีและภาษี ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานบัญชีที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และให้บริการคำแนะนำการจดทะเบียนบริษัท โดยการทำบัญชีและจัดทำงบการเงิน ต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบบัญชี ซึ่งการทำบัญชีและเก็บเอกสารทางบัญชี จะถูกจัดทำโดยผู้ชำนาญงานทางด้านบัญชีซึ่งจะมีความถูกต้อง และปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สามารถนำตัวเลขที่ได้ไปวางแผนทางธุรกิจ และทรัพยากรที่สำคัญของสำนักงานบัญชีนั้นคือ นักบัญชี ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับสถานประกอบที่เข้ารับบริการกับสำนักงานบัญชี นักบัญชีจึงถือว่าเป็นผู้มีบทบาทต่อการจัดทำและนำเสนอข้อมูลให้กับภาคธุรกิจซึ่งจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินอย่างแท้จริง อีกทั้งยังจะช่วยในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับกิจการต่าง ๆ ในการฟื้นฟูกิจการและกลับมาดำเนินธุรกิจได้ตามปกติเมื่อสถานการณ์ผ่านไป การจัดทำบัญชีของนักบัญชีเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดทำบัญชีเท่านั้นเพราะเป็นเพียงข้อมูลหรือรายงานผลทางการเงินของกิจการ แต่ข้อมูลนั้นจะไม่มีประโยชน์เลยถ้าไม่ได้มีการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นนักบัญชีจึงต้องมีความเข้าใจในการนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจโดยการวิเคราะห์งบการเงินในรูปแบบต่าง เช่น การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์สภาพหนี้ และการวิเคราะห์อัตราส่วนต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลนั้นไปวางแผนในการตัดสินใจให้กับภาคธุรกิจ ซึ่งการเลือกเครื่องมือในการวิเคราะห์งบการเงินสามารถที่จะทำให้กิจการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางกิจการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและในปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกองค์การต่างก็นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การที่ประกอบด้านธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือธุรกิจที่มีการค้าขายในสังคมออนไลน์ ต่างก็นำเทคโนโลยีมาพัฒนาความเจริญเติบโตธุรกิจของตนเอง สิ่งที่สำคัญที่สุดของการประกอบธุรกิจคือ ข้อมูลสารสนเทศ การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นข้อมูลที่เป็นระบบและถูกต้อง จะทำให้เจ้าของธุรกิจสามารถวิเคราะห์ ธุรกิจของตนเอง รวมถึงการนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ในการวางแผน การคาดการณ์ เพื่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจของตนเองในอนาคต ดังนั้นข้อมูลการดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจ จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญของการประกอบธุรกิจ ข้อมูลดังกล่าวก็คือ ข้อมูลการบัญชีนั่นเอง ซึ่งนักบัญชีจึงเป็นผู้ที่บทบาทต่อองค์การทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังขององค์การ ความรู้ในการจัดทำบัญชีจึงเป็นสิ่งที่นักบัญชีต้องมีความชำนาญและความเข้าใจในการจัดทำ [1] ซึ่งกระบวนการจัดทำบัญชีจะมีมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

จากมาตรฐานการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทราบถึงความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี เพื่อต้องการทราบถึงระดับความเข้าใจของนักบัญชี และนำผลจากการวิจัยมากำหนดหัวข้อหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นโครงการบริการวิชาการของคณะเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมให้ตรงตามความรู้ของนักบัญชีทั้งด้านความรู้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี
2. นำผลจากการวิจัยมาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ทำบัญชีให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักบัญชีให้มีความรู้ตามที่ผู้ประกอบการต้องการ และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีประโยชน์ของการจัดทำบัญชีและผู้ประกอบการกับกฎหมายบัญชี

- 1) เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุน และการให้สินเชื่อโดยที่งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผลในการลงทุน และการให้สินเชื่อ
- 2) เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีที่เกี่ยวกับการประเมินกระแสเงินสดของกิจการว่ามีความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดที่พึงจะได้รับในอนาคตมีมากน้อยเพียงใด เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล รวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนที่กิจการจะได้รับเงินสดนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในปัจจุบันและอนาคต
- 3) เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการนำเสนอในงบการเงินช่วยให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงิน ทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่องความสามารถชำระหนี้ของกิจการ โครงสร้างทางการเงินและความสามารถของกิจการในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
- 4) เพื่อให้ข้อมูลที่แสดงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งผู้บริหารผู้ลงทุน และเจ้าหนี้จะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต โดยข้อมูลที่สำคัญได้แก่ ข้อมูลที่แสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและคุณภาพของกำไร เป็นต้น

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี โดยผ่านความคิดเห็นของนักบัญชีที่มีต่อความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความเข้าใจของนักบัญชีในแต่ละด้านเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการในอนาคต

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไปของบัญชี

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่งงาน
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม

ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

1. ด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน
2. ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี จำนวน 266 แห่ง (ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ข้อมูล ณ วันที่ 4 กันยายน 2564) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย 100 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนสำนักงานบัญชี 50 แห่ง แห่งละ 2 คน รวม 100 คน

2) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

2) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม แบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนที่ 3 สร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิดโดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่งงาน
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

1. ด้านกรอบแนวคิดการรายงานทางการเงิน
2. ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

ระดับความเข้าใจน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1
ระดับความเข้าใจน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
ระดับความเข้าใจปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
ระดับความเข้าใจมาก	ให้คะแนนเป็น 4
ระดับความเข้าใจมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา กับข้อมูลที่จะจัดเก็บ (The Index of item Objective Congruence: IOC) จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นเกี่ยวกับคำถามว่ามีความสอดคล้องของเนื้อหาดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.840

2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยการนำแบบสอบถามทดสอบกับนักบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ค่า 0.957 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดสามารถนำแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการเก็บแบบสอบถามนักบัญชีในสำนักงานบัญชีที่ประกอบกิจการในจังหวัดนนทบุรี

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

– ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

– ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการนำเสนอออกตามลำดับดังนี้

ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.00 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 58.00 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 77.00 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 81.00 รายได้ 15,000 - 25,000 บาท ร้อยละ 58.00 และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 52.00 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ชาย		
ชาย	18	18.0
หญิง	82	82.0
รวม	100	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.0
21-30 ปี	58	58.0

31-40 ปี	22	22.0
41-50 ปี	10	10.0
51 ปี ขึ้นไป	9	9.0
รวม	100	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	14.0
ปริญญาตรี	77	77.0
ปริญญาโท	9	9.0
รวม	100	100.0
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ระดับปฏิบัติการ	81	81.0
ระดับหัวหน้า	19	19.0
รวม	100	100.0
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	16	16.0
15,000 - 25,000 บาท	58	58.0
25,001 - 35,000 บาท	14	14.0
35,001 บาท ขึ้นไป	12	12.0
รวม	100	100.0
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	52	52.0
5 -10 ปี	25	25.0
11-15 ปี	6	6.0
มากกว่า 15 ปี	17	17.0
รวม	100	100.0

ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.16 ± 0.63) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจสูงสุดคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของงบการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน

ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.27 ± 0.72) รองลงมาคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องของการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.27 ± 0.72) และน้อยที่สุดคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดมูลค่าองค์ประกอบงบการเงิน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.06 ± 0.83) และด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในระดับมาก การเงิน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.90 ± 0.88) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจสูงสุดคือ ความเข้าใจเรื่องเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.31 ± 0.72) รองลงมาคือ ความเข้าใจเรื่องภาษีเงินได้ ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.09 ± 0.74) รองลงมาคือ ความเข้าใจเรื่องผลประโยชน์พนักงาน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.94 ± 0.83) และน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจเรื่องการด้อยค่าสินทรัพย์ ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.72 ± 0.98) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี

ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน	4.16	0.63	มาก
1.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องของการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	4.18	0.70	มาก
1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ได้แก่ เปรียบเทียบได้ ยืนยันได้- ความทันเวลาและเข้าใจได้	4.16	0.72	มาก
1.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อสมมติในการจัดทำงบการเงิน ได้แก่ การดำเนินงานต่อเนื่อง	4.12	0.73	มาก
1.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของงบการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย	4.27	0.72	มาก
1.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้รายการองค์ประกอบงบการเงิน	4.15	0.78	มาก
1.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดมูลค่าองค์ประกอบงบการเงิน	4.06	0.83	มาก
2. ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	3.86	0.75	มาก
2.1 ความเข้าใจเรื่อง การนำเสนองบการเงิน	3.94	0.85	มาก
2.2 ความเข้าใจเรื่อง สินค้าคงเหลือ	3.86	0.91	มาก
2.3 ความเข้าใจเรื่อง งบกระแสเงินสด	3.83	0.84	มาก
2.4 ความเข้าใจเรื่อง นโยบายการบัญชีการเปลี่ยนแปลงประมาณการ ทางบัญชี และการแก้ไขข้อผิดพลาด	3.84	0.84	มาก
2.5 ความเข้าใจเรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	3.81	0.91	มาก

2.6 ความเข้าใจเรื่อง ภาษีเงินได้	4.09	0.74	มาก
2.7 ความเข้าใจเรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	3.94	0.84	มาก
2.8 ความเข้าใจเรื่อง ผลประโยชน์พนักงาน	3.94	0.83	มาก
2.9 ความเข้าใจเรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม	3.83	0.84	มาก
2.10 ความเข้าใจเรื่อง กำไรต่อหุ้น	3.81	0.85	มาก
2.11 ความเข้าใจเรื่อง การด้อยค่าสินทรัพย์	3.72	0.98	มาก
2.12 ความเข้าใจเรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	3.77	0.95	มาก
2.13 ความเข้าใจภาพรวมมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	3.85	0.88	มาก

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา ทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรีโดยพิจารณาตามปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ได้ผลการวิเคราะห์จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้

เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและหญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีเพศชายและเพศหญิงมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p = 0.277 > 0.05$) และความเข้าใจด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p = 0.188 > 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	ชาย	4.01	0.81	-1.092	0.277
	หญิง	4.19	0.59		
ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	ชาย	3.59	0.97	-1.362	0.188
	หญิง	3.92	0.69		

เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่อายุต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P = 0.000 < 0.01$) และความเข้าใจด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงินนักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความเข้าใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P = 0.000 < 0.01$)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างนักบัญชีทั้งหมด 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.00 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 58.00 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 77.00 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 81.00 รายได้ 15,000 - 25,000 บาท ร้อยละ 58.00 และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 52.00

สรุปผลระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

จากการศึกษาสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.16 ± 0.63) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจสูงสุดคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของงบการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.27 ± 0.72) รองลงมาคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.27 ± 0.72) และน้อยที่สุดคือ ประเด็นความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดมูลค่าองค์ประกอบงบการเงิน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.06 ± 0.83) และด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ ในระดับมาก การเงิน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.90 ± 0.88) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจสูงสุดคือ ความเข้าใจเรื่องเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.31 ± 0.72) รองลงมาคือ ความเข้าใจเรื่องภาษีเงินได้ ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 4.09 ± 0.74) รองลงมาคือ ความเข้าใจเรื่องผลประโยชน์พนักงาน ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.94 ± 0.83) และน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจเรื่องการด้อยค่าสินทรัพย์ ($\bar{X} \pm S.D.$ เท่ากับ 3.72 ± 0.98)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

จากวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาได้ผลการวิเคราะห์จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้

เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและหญิง

จากการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีในสำนักงานบัญชีเพศชายและเพศหญิงมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p =$

0.277 > 0.05) และความเข้าใจด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p = 0.188 > 0.05$)

เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่อายุต่างกัน

จากการศึกษาสรุปว่า ด้านกรอบแนวคิดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน นักบัญชีที่อายุไม่เกิน 30 ปี มีความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 31-40 ปี และกลุ่มที่อายุ 41-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) และน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน นักบัญชีที่อายุไม่เกิน 30 ปี มีความเข้าใจน้อยกว่ากลุ่มที่อายุ 31-40 ปี และกลุ่มที่อายุ 41-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักบัญชีในสถานประกอบการจังหวัดนนทบุรี มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ด้านกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก และด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ก็มีความเข้าใจ ในระดับมากเช่นกัน รวมทั้งประเด็นย่อยของแต่ละด้านก็ถือว่าอยู่ในระดับมากด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลวดี ลิ้มอุสัน โน (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีไทยต่อมาตรฐานการรายงานการเงินสำหรับธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีไทยต่อมาตรฐานการรายงานการเงินสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยกับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับขนาดกลางและขนาดย่อมผลการวิจัยพบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ใดระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานบัญชีและตำแหน่งงานในปัจจุบันกับระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2. จากผลการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีเพศชายและหญิงมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ไม่แตกต่างกัน แต่นักบัญชีที่อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ว่า นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) แตกต่างกัน โดยที่ นักบัญชีที่อายุมากกว่า ระดับตำแหน่งงานสูงกว่า รายได้มากกว่า หรือระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) สูงกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิจัยของลักขณา คาชู และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจของผู้

ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับ มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม บทที่ 10 ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์” ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม บทที่ 10 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรแต่ละด้านคือด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของงานวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงผลของความเข้าใจของนักบัญชีในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) โดยใช้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในสถานประกอบการจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) และเปรียบเทียบระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAE) ของนักบัญชีในสถานประกอบการ จังหวัดนนทบุรี โดยจะทำให้ทราบถึงความรู้ของนักบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินอยู่ในระดับใด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยเห็นว่าควรทำการศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินของกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (PAE) ของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี เพื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับความสอดคล้องหรือแตกต่างกันกับผลการศึกษานี้หรือไม่ และควรศึกษาหัวข้องานวิจัยความรู้ของนักบัญชีเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชีเนื่องจากความรู้ทางบัญชีและด้านภาษีเป็นสิ่งที่นักบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจ และนำผลมาเพื่อวิเคราะห์ผลแตกต่างของงานวิจัยทั้งสองเรื่อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564, ตุลาคม 16). ระบบบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพ [Online]. แหล่งที่มา: <http://dbd.go.th/eAccFirm/resources/manual/manualSA.pdf>.
- [2] กุลวดี ลิ้มอุสันโน, ความเข้าใจของนักบัญชีไทยต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. รายงานวิจัย คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2559.
- [3] ลักขณา คาซู, ปทุมพร หิรัญสาลี และคณะ. (2562, มีนาคม 20). ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับ มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม บทที่ 17 ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์ [Online]. แหล่งที่มา: www.human.skru.ac.th/husoconference/conf.
- [4] ศุภิสรา สมแสง. ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2562.

- [5] สภาวิชาชีพบัญชี. (2562, มีนาคม 20). ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 89/2562 เรื่อง มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า [Online]. แหล่งที่มา: <http://www.tfac.or.th/upload/9414>.
- [6] Alver, L., Alver, J. and Talpas, L. Implementation of IFRSs and IFRSs for SME the case of Estonia. *Advance in Accounting and Management Information System*, Vol. 13 No.2 pp236-258, 2014.

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Work Motivation of the Office of Court of Justice Officials in the Bangkok Metropolitan Region

ดวงพร เอกกัน¹, โกวิท กังสนันท์²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 63106920012@rpu.ac.th

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, kowitan@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 2. เปรียบเทียบแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 355 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สำนักงานศาลยุติธรรม

Abstract

This research had main objectives, first, to study the work motivation of the Office of Court Justice (OCJ) Officials in the Bangkok Metropolitan Region and, second, to compare the work motivation of these OCJ Officials with differences as impacted by their personal factors. The population samples of the research were drawn from OCJ officials in an amount of 355 and

questionnaires were utilized as a data collection tool. The statistical procedures in the study included frequency, percentage, mean, stand deviation, t-test and One-way ANOVA.

The research found that the overall work motivation of the Office of Court of Justice Officials in the Bangkok Metropolitan Region was at high level. When subdivided into individual aspects, it indicated that all aspects of work motivation of OCJ officials were approximately at high level, namely progress in career, work achievement, acceptance of work, work environment, and compensation and welfares. In the comparative aspect of the OCJ officials work motivation and their personal factors, it was found that gender, age, marital status, educational level, work position, work tenure, and monthly salaries made differences in work motivation at 0.50 of statistical significance.

Keywords: work motivation, the Office of Court of Justice

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมในสังคม โดยรัฐอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดความสัมพันธ์ สิทธิ หน้าที่ของสมาชิกในสังคมและเป็นเครื่องมือในการตัดสินข้อพิพาท โดยประชาชนทุกคนต้องปฏิบัติตามอยู่ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของรัฐมีหน้าที่รักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย คือ บังคับการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ศาลในฐานะส่วนหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมจะมีบทบาทต่อเมื่อ มีผู้นำคดีมาฟ้องร้องต่อศาล จากนั้นศาลจะดำเนินการพิจารณาคดีและตัดสินคดีให้เป็นตามกฎหมายและความถูกต้องเป็นธรรม ทั้งนี้การทำงานของศาลถือเป็นการทำในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ ซึ่งทรงเป็นพระประมุขของประชาชนชาวไทย ศาล คือ สถาบันที่ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทหรืออรรถคดีตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ อำนาจตุลาการเป็นอำนาจอิสระ ไม่ขึ้นกับฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้ ศาลเป็นองค์กรพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ หมายความว่า คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลเป็นเสมือน พระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ การออกนั่งพิจารณาคดีความในบัลลังก์ของคณะตุลาการให้ถือเสมือนว่า การกระทำในนามของพระองค์ (สำนักงานศาลยุติธรรม, 2563)^[1].

ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรอิสระ โดยมีหน่วยงานธุรการที่เรียกว่า สำนักงานศาลยุติธรรม และมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ความเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ถือเป็นการปฏิรูปการ ศาลยุติธรรมครั้งสำคัญ เนื่องจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปการศาลในรัชสมัยของพระองค์แล้ว ทั้งนี้ด้วยเจตนารมณ์เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง ให้สามารถดูแลและคานกับอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารได้อย่างเหมาะสม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้แยกอำนาจตุลาการออกจาก

อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารอย่างเบ็ดเสร็จด้วยการให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการเป็นอิสระ ที่เรียกว่า สำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหน้าที่หลักในการบริหารงานบุคคลโดยมีคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.) ทำหน้าที่เป็นส่วนกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการศาลยุติธรรม ด้วยปัจจุบันการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นต่อองค์กรต่างๆ ทั้งในภาครัฐกิจเอกชนหรือแม้กระทั่งในหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากไม่ว่าองค์กรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ย่อมต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลเป็นพลังขับเคลื่อนทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับคุณภาพของทรัพยากรบุคคลในองค์กรนั้นๆ เนื่องจากสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้องค์กรเกิดความแข็งแกร่งและมีความได้เปรียบขององค์กร จึงจำเป็นต้องวางแผน ปรึบการลงทุนในการสรรหา การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพและมีสมรรถนะที่เหมาะสมกับภารกิจขององค์กร ซึ่งหากสามารถบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรย่อมสามารถเพิ่มผลผลิตและผลลัพธ์ขององค์กร ได้มากกว่าสินทรัพย์หรือทุนประเภทอื่น การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคใหม่จึงต้องบริหารในลักษณะเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยมองไปข้างหน้าหรือคิดล่วงหน้าในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อดึงดูดใจและรักษาทรัพยากรบุคคลที่องค์กรต้องการให้มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้อยู่กับองค์กร และกำหนดทิศทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเพื่อให้อาจใช้ศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนำพาองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้(สำนักงานศาลยุติธรรม, 2563)^[1].

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน นับว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงานและองค์กรโดยรวม อีกทั้งยังสร้างความสุขในการทำงานด้วย การที่จะทำให้งานมีคุณภาพดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่า งานมีปริมาณมากน้อย เพียงใด แต่ขึ้นอยู่กับว่ามีแรงจูงใจในการทำงานที่จะกระตุ้นความรู้สึกส่วนลึกภายในของพนักงานให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีทัศนคติเชิงบวกต่องานและองค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรม” เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของแรงจูงใจในการทำงานที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา วางแผน และเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

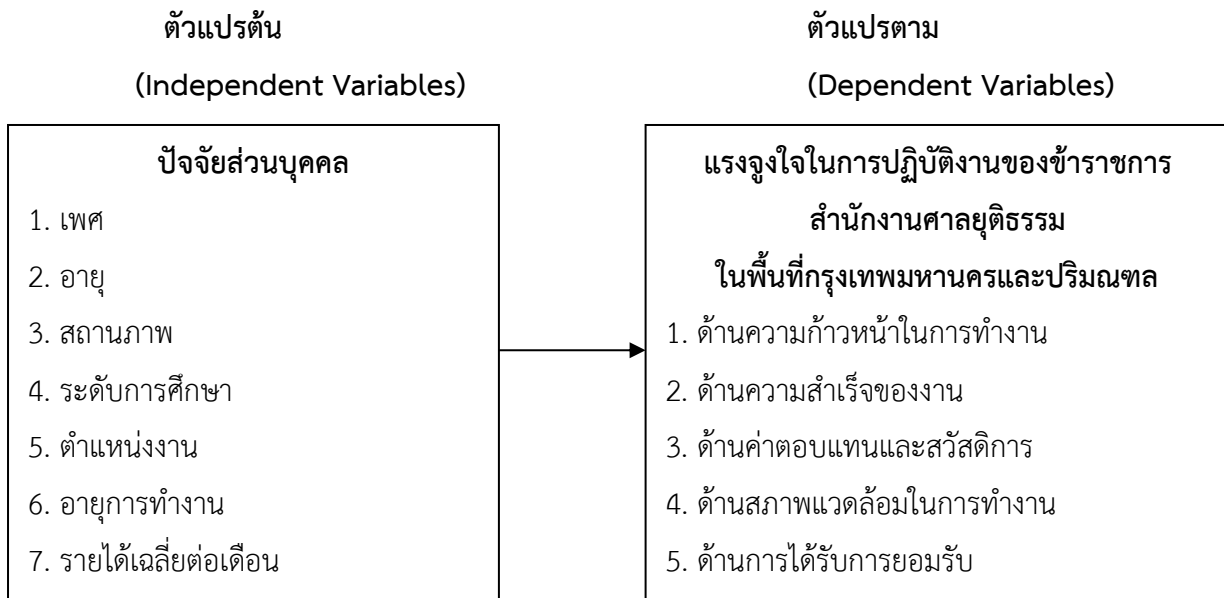
1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน ศาลยุดิธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อทราบถึงแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน ศาลยุดิธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศัลยุดิธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้นำแนวคิดของ Herzberg (1959)^[2] 5 ด้าน 1. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน 2. ด้านความสำเร็จของงาน 3. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ 4. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และ 5. ด้านการได้รับการยอมรับมากำหนดเป็นตัวแปรตาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการสำนักงานศัลยุดิธรรมที่ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 355 คน ซึ่งผู้วิจัยเก็บครบจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการการสร้างเครื่องมือที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษามีค่า เท่ากับ 1.00 และนำแบบสอบถามไปหาความ

เชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.86 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อระดับ ตามวิธีของ (Best. 1977) [3] เป็นระดับการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลของค่าเฉลี่ย	
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง แรงจูงใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง แรงจูงใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง แรงจูงใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง แรงจูงใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง แรงจูงใจน้อยที่สุด

มีสาระครอบคลุมกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลในทุกด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

แรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑลผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 355 คน แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คิดเป็นร้อยละ 65.10 มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 มีสถานภาพสมรสโสด จำนวน 201 คิดเป็นร้อยละ 56.60 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 มีส่วนใหญ่อำนาจระดับปฏิบัติการ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 มีอายุการทำงาน 1-10 ปี จำนวน 118 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.20 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000-40,000 บาท จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40

2. ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม

n = 355

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของ ข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	$\bar{X}$	SD	ระดับ แรงจูงใจ	อันดับ
1. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	4.05	0.55	มาก	1
2. ด้านความสำเร็จของงาน	3.89	0.68	มาก	2
3. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	3.54	0.40	มาก	5
4. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	3.69	0.56	มาก	4
5. ด้านการได้รับการยอมรับ	3.76	0.58	มาก	3
รวม	3.78	0.44	มาก	

จากตารางที่ 1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.78) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก (4.05) รองลงมาคือ ด้านความสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.89) ด้านการได้รับการยอมรับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.76) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.69) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก(3.54)

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจการปฏิบัติงานของข้าราชการศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ระดับ การศึกษา	ตำแหน่ง	อายุ การทำงาน	รายได้ เฉลี่ยต่อ เดือน
1. ด้านความก้าวหน้าในการ ทำงาน	0.46	0.00*	0.02*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

2. ด้านความสำเร็จของงาน	0.80	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
3. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
4. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.02*	0.00*	0.16	0.89	0.00*	0.00*	0.00*
5. ด้านการได้รับการยอมรับ	0.74	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
รวม	0.15	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. **ด้านเพศ** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. **ด้านอายุ** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. **ด้านสถานภาพ** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่แตกต่าง

4. **ด้านระดับการศึกษา** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

6. **ด้านตำแหน่งงาน** พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

7. **ด้านอายุการทำงาน** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุการทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

8. **ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1. **ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมได้รับผิดชอบในงานที่สำคัญจากผู้บังคับบัญชา และรู้สึกมีความสุข และภูมิใจในงานและหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประเสริฐ อุไร (2559)^[4] กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง แรงขับของแต่ละบุคคล เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นในการทำงาน การทำงานให้สำเร็จ โดยได้รับอิทธิพลจากการกระทำของคนอื่นในการทำงาน การกำหนดแนวทางในการบริหารโดยผู้บริหารจะจูงใจพนักงานทำงานให้องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพแรงจูงใจ แรงกระตุ้นเกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์กรจัดให้ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงาน ประกอบด้วยปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐาน ความสำเร็จ ความเจริญเติบโต ปัจจัยสุขอนามัย นโยบายการบริหารขององค์กร ค่าจ้างเงินเดือนที่ได้รับความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคง เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานเหล่านี้ เกิดขึ้นภายในจิตใจได้สำนึกของทุกคน

2. **ด้านความสำเร็จของงาน** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมทุ่มเทกายและใจ ความสามารถ และศักยภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างพร้อมทั้งมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกศณรินทร์ งามเลิศ (2559)^[5] กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานที่ปฏิบัติ เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์กร การให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ความสำเร็จในงานที่ทำของบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า

3. **ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพราะ ข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทน เหมาะสมกับตำแหน่งงานและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย และ เงินเดือนที่ได้รับมีความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนพคุณ พลับจ้อย (2559)^[6] กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง แรงผลักดัน แรงกระตุ้น ที่เกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์กรจัดให้ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งสิ่งสนองเหล่านี้ประกอบไปด้วย ปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานความเติบโตในการทำงาน ปัจจัยสุขอนามัย นโยบายและการบริหารงานขององค์กร ค่าจ้าง เงินเดือนที่ได้รับ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน

4. **ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน** พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก

สถานที่ทำงานมีแสงสว่าง และอุณหภูมิภายในหน่วยงานเหมาะสมกับการทำงาน พร้อมทั้ง บรรยากาศในการทำงานระหว่างท่านกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชามีความเอื้ออาทรและสอนงานให้ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศุภร์พรัตน์ รักษาภรณ์ (2557)^[7] กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจในการทำงานว่าเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการปฏิบัติงานของบุคคลและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรซึ่งผู้บริหารควรตระหนักถึงการดูแลสวัสดิการการเพิ่มสิ่งจูงใจการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้บุคลากรและส่งเสริมขวัญกำลังใจที่ดีอยู่เสมอ เพื่อให้ส่งผลต่อการสร้างความสำเร็จให้องค์กร

5. ด้านการได้รับการยอมรับ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพราะข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรม มีความรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในส่วนงานเดียวกัน และมีเพื่อนร่วมงานมักขอคำแนะนำ คำปรึกษาในการปฏิบัติงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1961)^[8] กล่าวว่าความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation: NAFF) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ด้านเพศ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ ปานประดิษฐ์ (2559)^[9] ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ รายได้แตกต่างกัน มีระดับแรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าโมกจังหวัดอ่างทองไม่แตกต่างกัน

2. ด้านอายุ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อุไร (2559)^[4] ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณศึกษา บริษัท เอจีซี ออโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลางโดยประเด็นที่มีผลต่อแรงจูงใจ คือ ธนาการมีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนตามรูปแบบการให้บริการลูกค้า โดยเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษาสถานภาพ ระยะเวลา เงินเดือน ในภาพรวมมีปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน

3. ด้านสถานภาพ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่แตกต่าง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อุไร (2559)^[4] ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณศึกษา บริษัท เอจีซี ออโตโม

ทีพี (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานปัจจัยส่วนบุคคล ที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน ได้แก่ เพศอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงานตำแหน่ง งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05

4. ด้านระดับการศึกษา แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรพรรณ ทาศรี(2564) ^[10] ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข ผลวิจัย พบว่า พนักงานเทศบาลเมืองแสนสุขที่มีระดับการศึกษาและระดับตำแหน่งแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

5. ด้านตำแหน่งงาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษณรินทร์ งามเลิศ (2559) ^[5] ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างองค์การคลังสินค้า ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงาน พนักงานลูกจ้างจึงทำให้ไม่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกัน

6. ด้านอายุการทำงาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุการทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยวชิระ กันภัย. (2559) ^[11] เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า พนักงาน มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่พบความ แตกต่าง

7. ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ ปานประดิษฐ์(2559) ^[9] ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผลวิจัย พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ รายได้แตกต่างกัน มีระดับ แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหาร ส่วน ตำบลในเขตอำเภอป่าโมกจังหวัดอ่างทองไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานที่มีระดับการศึกษาอายุงาน และ ตำแหน่ง งานแตกต่างกัน มีระดับแรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ป่าโมก จังหวัดอ่างทองแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าข้อเสนอแนะแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมใน พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรมควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และได้รับการ

พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ ควรมีการปรับตำแหน่งให้สูงขึ้นตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บังคับบัญชาควรมีการสอนงานหรือให้คำปรึกษากับบุคลากร ตลอดจนการวิธีการวางแผนการทำงาน เพื่อลดเวลาและขั้นตอนการทำงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้ทันเวลา นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในงาน เพื่อสร้างความมั่นใจและความภูมิใจให้เกิดขึ้นกับตัวบุคลากร

3. ควรมีการปรับเงินเดือน และพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามความเหมาะสมของตำแหน่งงาน ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ด้วยความยุติธรรม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ที่ทำให้บุคลากรมีความตั้งใจทำงานมากขึ้น

4. สำนักงานศาลยุติธรรมควรให้ความสำคัญกับสถานที่ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน ห้องปฏิบัติงานควรมีแสงสว่าง ที่เหมาะสม บรรยากาศในการทำงานเป็นกันเอง สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ควรมีความทันสมัย เปรียบเทียบพร้อมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

5. ผู้บังคับบัญชาควรประชุมชี้แจงให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจต่อการยอมรับนับถือในผลงานที่ดีของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรเกิดความภูมิใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น และเกิดความตั้งใจในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการพึงพอใจที่ได้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ ที่ส่งผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรในปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรม เช่น ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน

2. ควรศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เปรียบเทียบพื้นที่อื่น ๆ ในส่วนภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานศาลยุติธรรม. แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม. [Online]. <https://www.coj.go.th/th/content/page/index/id/5.2563>.
- [2] Herzberg, F. Federick; Mausner, Bernard; and Synderman, Block the Motivation to Work. New York: John Willey. 1959.
- [3] 3Best, J. W. **Research in Education. (3 rd ed)**. New Jersey: Prentice hall Inc.1977.
- [4] ประเสริฐ อุไร. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา บริษัท เอจีซี ออโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก. 2559.
- [5] เกศณรินทร์ งามเลิศ. แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างองค์การคลังสินค้า. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. 2559.

- [6] นพคุณ พลับจ้อย. แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบัญชีในบริษัทสอบบัญชีในเขต อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยแม่โจ้.2559.
- [7] ศุภร์พรัตน์ รักษาภรณ์. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.2557.
- [8] McClland, D. C. **Human motivation**. Cambridge University Press. 1961.
- [9] กมลวรรณ ปานประดิษฐ์. แรงจูงใจต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2559.
- [10] พัชรพรรณ ทาศรี. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองแสนสุข**. งานนิพนธ์หลักสูตร รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา. 2564.
- [11] วชิระ กันภัย. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. การบริหารและการจัดการการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2559.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการ เครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

Marketing mix factors affecting decision making for beverage service automated café in Prawet District, Bangkok

ทิพมาศ รัตนพิทักษ์

คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, tipamas.j@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านพฤติกรรมต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์การตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ จำนวน 400 ตัวอย่าง มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 20-29 ปี ระดับการศึกษาปวช./ปวส. อาชีพพนักงานบริษัท รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท การศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรม การตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการตู้คาเฟ่อัตโนมัติมีความทันสมัย สถานที่ที่ใช้บริการบ่อยที่สุดหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาล ประเภทเครื่องดื่มที่นิยม ICED COFFEE มีโอกาสใช้บริการในอนาคตอีกหรือไม่ชี้่อีกแน่นอน การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.18, S.D. = 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.63 ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.34, S.D. = 0.57 ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = 0.67 ด้านส่งเสริมทางการตลาด มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.67 ด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.16, S.D. = 0.70 ด้านบุคคล มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.70 ตามลำดับ ผลการศึกษากการทดสอบสมมติฐานปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: ส่วนประสมทางการตลาด เครื่องดื่ม ตู้คาเฟ่อัตโนมัติ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the demographic factors and behavioral factors affecting the decision to use automatic café beverage service in Prawet District. Bangkok. 2) To study the marketing mix factors affecting the decision to use automatic café beverage service in Prawet District. Bangkok. The sample group consisted of people who had experience making decisions about using automatic beverage vending machines, 400 samples confidence level of 95%, Questionnaire tool Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics were used using t-test and F-test (One-way ANOVA). Data were analyzed using SPSS package program.

The results showed that the study of demographic factors was mostly female, aged 20-29 years, education level of Vocational/High Vocational Certificate. company employee career monthly income 10,001-20,000 baht. The study of decision-making behavioral factors for using automated café beverage service mostly had reasons for deciding to use modern automated café service. Most frequently used places Government and private agencies/academic institutions/hospital The popular type of drink, ICED COFFEE, will definitely have the opportunity to use the service in the future. Most marketing mix studies have a high level of opinion with mean = 4.18, S.D. = 0.66. When considering each side, it was found that the distribution channel has the highest level of opinion with mean = 4.37, S.D. = 0.63, physical appearance and presentation have the highest level of opinion with mean = 4.34, S.D. = 0.57, product side have the highest level of opinion with mean = 4.24, S.D. = 0.67, marketing promotion has a high level of opinion with mean = 4.17, S.D. = 0.67, process has a high level of opinion with mean = 4.16, S.D. = 0.70, and personal aspect has a high level of opinions with mean = 4.03, S.D. = 0.70 respectively. The results of a hypothesis testing study on different demographic factors affecting the decision to use automatic beverage vending machines in Prawet District. Bangkok no difference which is inconsistent with the assumptions set Statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: marketing mix, beverages, vending machines

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันคนไทยได้หันมานิยมบริโภคเครื่องดื่มประเภทน้ำขงมากขึ้นด้วยลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทยค่อนข้างร้อน ความต้องการเครื่องดื่มที่ช่วยแก้กระหายให้รู้สึกสดชื่น แก้อาการง่วง ประกอบกับรสชาติที่ถูกปาก ทำให้มีธุรกิจขายเครื่องดื่มเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มี

รูปแบบชีวิตที่เร่งรีบและมีแนวโน้มในการใช้ชีวิตประจำวันอยู่นอกบ้านมากขึ้น ตลอดจนรักในความสะดวกสบาย ทำให้มีช่องว่างในการกระจายสินค้าให้เข้าถึงผู้บริโภคในชีวิตประจำวันที่ต้องการประหยัดเวลาขณะเดินทางหรือทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยใช้ความรู้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ มาทำการประดิษฐ์คิดค้น จนเกิดเป็นนวัตกรรมบริการเครื่องตี้อัตโนมัติ เพื่อตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกสบาย

“เต่าบิน” ได้พัฒนาบริการจากตู้บุญเติมมาเป็นตู้กาแฟเครื่องตี้อัตโนมัติ 24 ชั่วโมง จากฝีมือคนไทยที่ทดลองและคิดค้นขึ้นมาเพื่อตอบโจทย์ลูกค้าได้ตลอดทั้งวันทั้งคืน เน้นความสะดวกสบายเป็นหลัก รสชาติอร่อยและราคาจับต้องได้ ปัจจุบันเปิดมาได้ 2 ปี สถิติยอดขายสูงสุด 200 กว่าแก้วต่อ 1 ตู้ใน 1 วัน และวางให้บริการทั่วกรุงเทพฯ และปริมณฑลกว่า 200 ตู้ (ที่มา: ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล, 26 พฤษภาคม 2565)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องตี้อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เขตประเวศเป็นเขตชุมชน มีแหล่งงานและการบริการเพื่อรองรับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีแหล่งบริการสาธารณะหลายแห่ง ศูนย์การค้า สถานที่ท่องเที่ยว สำนักงานหรือออฟฟิศ สถานศึกษา (ที่มา: tripadvisor, 20 กุมภาพันธ์ 2565) ซึ่งหากทราบถึงทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการที่สนใจนำผลที่ศึกษาได้ไปปรับปรุงและพัฒนาเครื่องตี้อัตโนมัติ และกระจายสินค้าหรือบริการให้ตรงความต้องการของผู้บริโภค

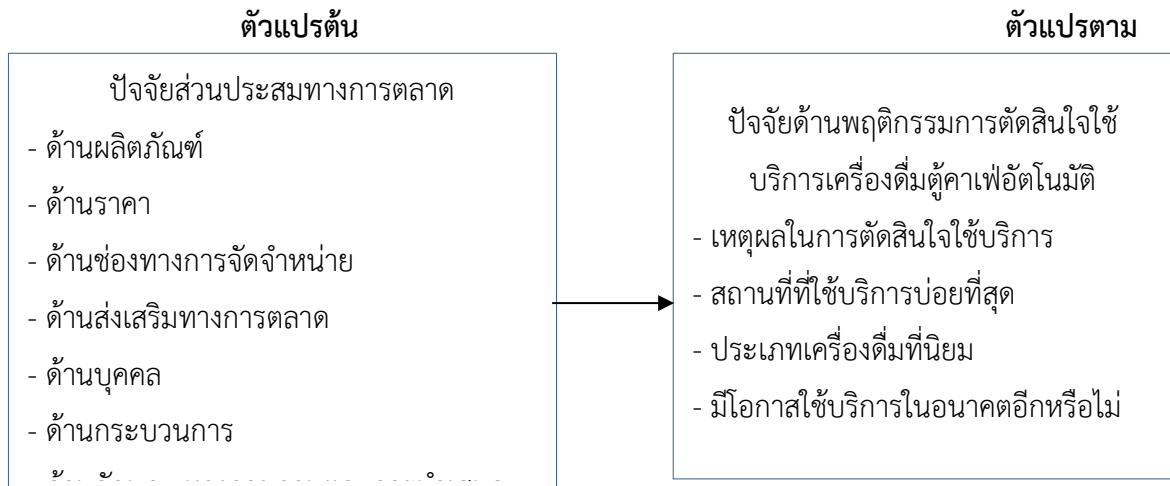
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านพฤติกรรมต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องตี้อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องตี้อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านพฤติกรรมต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องตี้อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องตี้อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มา: Adrian, (1993). อ้างอิงในธีรภักดิ์ ณ อยุธยา, (2553).

แนวคิดและทฤษฎีของงานวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจซื้อ เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ 5 ด้าน

1. ด้านการรับรู้ปัญหาและความต้องการ (วิภาวรรณ มโนปราชญ์, 2556) ผู้บริโภคตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นในสินค้า นักการตลาดกระตุ้นความต้องการเพื่อผู้บริโภคเกิดความต้องการในสินค้า
2. ด้านการแสวงหาข้อมูล เมื่อผู้บริโภครับรู้ปัญหา การเกิดความต้องการขั้นที่หนึ่งหลังจากนั้นเข้าสู่การค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ งานของนักการตลาดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในขั้นนี้ก็คือ พยายามจัดข้อมูลข่าวสารให้ผ่านแหล่งการค้า และแหล่งบุคคลให้มีประสิทธิภาพทั่วถึง
3. ด้านการประเมินทางเลือก ผู้บริโภคจะทำการประเมินทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ โดยการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียและความเหมาะสม ทั้งเรื่องราคาและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้า
4. ด้านการตัดสินใจซื้อ (กัลยรัตน์ โตสุขศรี, 2552) ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เขาชอบมากที่สุด ทัศนคติที่เกี่ยวกับบุคคลอื่นมี 2 ด้าน ทัศนคติด้านบวกและทัศนคติด้านลบ ซึ่งมีผลทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค
5. ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ (ราช ศิริวัฒน์, 2560) หลังจากมีการซื้อแล้ว ผู้บริโภคจะได้รับประสบการณ์ในการบริโภค ซึ่งอาจจะได้รับความพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

แนวคิดและทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด Adrian, (1993). อ้างอิงในธีรภักดิ์ ณ อยุธยา, (2553)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการตลาดของธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยหลัก

7Ps

1. ด้านผลิตภัณฑ์ คือ สิ่งที่น่าเสนอขายโดยธุรกิจเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคให้พึงพอใจ (พิชญะ จงสถิตวัฒนา, 2548).

2. ด้านราคา คือ สิ่งที่คุณคล้อยมาจ่ายเพื่อให้ได้มา แสดงได้ถึงมูลค่าในรูปของจำนวนเงิน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คือ ช่องทางจัดจำหน่ายที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีไว้สำหรับนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า
4. ด้านส่งเสริมการตลาด คือ การติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ซึ่งธุรกิจอาจเครื่องมือสื่อสารแบบผสมผสานกัน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม
5. ด้านบุคคล คือ บุคลากรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินธุรกิจ จึงต้องมีการคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการให้บริการลูกค้า
6. ด้านกระบวนการ คือ เป็นวิธีการบริการเพื่อส่งมอบคุณภาพการให้บริการกับลูกค้ารวดเร็วและประทับใจ Procter (1978) อ้างอิงในอดุลย์ จาตุรงค์กุล (2550)
7. ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ คือ สิ่งแวดล้อมที่ได้มีการให้บริการและปัจจัยที่จับต้องได้ ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการและส่งมอบบริการ สื่อให้ผู้บริโภคได้รับรู้ถึงภาพลักษณ์ของการบริการซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีการทดสอบความเที่ยงตรงด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC เท่ากับ 0.66 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือจำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 อยู่ในระดับดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

ขอบเขตที่ศึกษา เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตระยะเวลา เดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน พ.ศ. 2565

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีประสบการณ์การตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง จากประชากรรวมทั้งสิ้น 182,984 คน (ที่มา: วิกิพีเดีย/เขตประเวศ, พ.ศ.2564) โดยใช้หลักสถิติของ Yamane, (1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา เพื่ออธิบายและสรุปลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านพฤติกรรม ด้วยการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน เพื่อทำการทดสอบตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Independent –Sample t-test) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน one-way ANOVA ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

เกณฑ์การแปลความหมาย ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) มีเกณฑ์คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน

ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมาย	มีผลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมาย	มีผลมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมาย	มีผลมากปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมาย	มีผลน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมาย	มีผลน้อยที่สุด

ความกว้างของอัตรภาคชั้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.08 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณสถิติทางคณิตศาสตร์

(Fisher อ้างถึงในชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, 2539, หน้า15)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศหญิง	212	53.00
อายุ 20-29 ปี	206	51.50
ระดับการศึกษาปวช./ปวส.	187	46.75
อาชีพพนักงานบริษัท	145	36.25
รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท	193	48.25

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 53.00 อายุ 20-29 ปี ร้อยละ 51.50 ระดับการศึกษาปวช./ปวส. ร้อยละ 46.75 อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 36.25 รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 48.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ

n=400

ปัจจัยด้านพฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการตู้คาเฟ่อัตโนมัติมีความทันสมัย	131	32.75
สถานที่ที่ใช้บริการบ่อยที่สุดหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาล	139	34.75
ประเภทเครื่องดื่มที่นิยม ICED COFFEE	76	19.00
มีโอกาสใช้บริการในอนาคตอีกหรือไม่ซื้ออีกแน่นอน	359	89.75

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการตู้คาเฟ่อัตโนมัติมีความทันสมัย ร้อยละ 32.75 สถานที่ที่ใช้บริการบ่อยที่สุดหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาลร้อยละ 34.75 ประเภทเครื่องดื่มที่นิยม ICED COFFEE ร้อยละ 19.00 มีโอกาสใช้บริการในอนาคตอีกหรือไม่ซื้ออีกแน่นอน ร้อยละ 89.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	Mean	S.D.	การแปลผลระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์	4.24	0.67	มากที่สุด
ด้านราคา	3.96	0.74	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.37	0.63	มากที่สุด
ด้านส่งเสริมทางการตลาด	4.17	0.67	มาก
ด้านบุคคล	4.03	0.70	มาก
ด้านกระบวนการ	4.16	0.70	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ	4.34	0.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.18	0.66	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.18, S.D. = 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.63 ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.34, S.D. = 0.57 ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย =

4.24, S.D. = 0.67 ด้านส่งเสริมทางการตลาด มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.67 ด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.16, S.D. = 0.70 ด้านบุคคล มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศที่แตกต่างกัน	-0.393		0.69	ยอมรับสมมติฐาน
อายุที่แตกต่างกัน		0.235	0.87	ยอมรับสมมติฐาน
ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน		2.284	0.07	ยอมรับสมมติฐาน
อาชีพที่แตกต่างกัน		0.333	0.80	ยอมรับสมมติฐาน
รายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน		0.829	0.47	ยอมรับสมมติฐาน

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาการทดสอบสมมติฐานปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน พบว่า มีค่า Sig. 0.69, 0.87, 0.07, 0.80, 0.47 ไม่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 53.00 อายุ 20-29 ปี ร้อยละ 51.50 ระดับการศึกษาปวช./ปวส. ร้อยละ 46.75 อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 36.25 รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 48.25 ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการตู้คาเฟ่อัตโนมัติมีความทันสมัย ร้อยละ 32.75 สถานที่ที่ใช้บริการบ่อยที่สุดหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาล ร้อยละ 34.75 ประเภทเครื่องดื่มที่นิยม ICED COFFEE ร้อยละ 19.00 มีโอกาสใช้บริการในอนาคตอีกหรือไม่ซื้ออีกแน่นอน ร้อยละ 89.75 ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.18, S.D. = 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.63 (ในเรื่องสามารถใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ย 4.56) ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.34, S.D. = 0.57 (ในเรื่องเมนูที่แสดงเป็นรูปภาพเข้าใจง่าย รู้สึกสนุกเมื่อใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.53) ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = 0.67 (ในเรื่องเลือกระดับความหวานและส่วนผสมได้ตามความชอบ มี

ค่าเฉลี่ย 4.45) ด้านส่งเสริมทางการตลาด มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.67 (ในเรื่องสมาชิกรับสิทธิ์แลกซื้อเครื่องดื่มลด 50% ในเดือนเกิด มีค่าเฉลี่ย 4.28) ด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.16, S.D. = 0.70 (ในเรื่องระบบทำความสะอาดหัวขงแก้วถัดไปด้วยน้ำร้อนแรงดันสูง มีค่าเฉลี่ย 4.28) ด้านบุคคล มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.03, S.D. = 0.70 (ในเรื่องช่องทางติดต่อที่สะดวกกรณีพบปัญหาการใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 4.11) ตามลำดับ

ผลการศึกษารทดสอบสมมติฐานปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน พบว่า มีค่า Sig.0.69, 0.87, 0.07, 0.80, 0.47 ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเทศกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 20-29 ปี ระดับการศึกษาปวช./ปวส. อาชีพพนักงานบริษัท รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิรินทร์ คงวานิช, (2565). ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติแบบหยอดเหรียญของผู้ที่พักอาศัยในหอพัก เขตตลาดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท

ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจใช้บริการตู้คาเฟ่อัตโนมัติมีความทันสมัย สถานที่ที่ใช้บริการบอยที่สุดหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาล ประเภทเครื่องดื่มที่นิยม ICED COFFEE มีโอกาสใช้บริการในอนาคตอีกหรือไม่ซื้ออีกแน่นอน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชชนันท์ ดวงชื่น, (2562). ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการซื้อสินค้าในตู้ขายสินค้าอัตโนมัติ ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชื้อน้ำเปลามากที่สุด โดยสถานที่ที่ชื้อบ่อยที่สุดคือ ออฟฟิศสำนักงาน เหตุผลหลักที่ชื้อคือ ไม่มีร้านค้าใกล้เคียง ยอมรับราคาสินค้าเท่ากับร้านค้าทั่วไป ส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด/เหรียญ ผู้มีอิทธิพลในการชื้อสินค้าคือ เพื่อน ยังคงใช้เลือกใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติครั้งต่อไป และจะแนะนำบุคคลอื่นมาใช้บริการ

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านลักษณะทางกายภาพและการนำเสนอ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.34 ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 ด้านส่งเสริมทางการตลาด มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 ด้านบุคคล มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี สิทธิสังข์, (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชื้อสินค้าจากเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติ

(Vending Machine) ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจากเครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Vending Machine) ของผู้บริโภค ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.08, S.D. = 0.743 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านลักษณะทางกายภาพ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมา คือ ด้านราคา มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.13 ด้านผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านช่องทางจัดจำหน่าย มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05 ด้านกระบวนการ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 ตามลำดับ

ผลการศึกษารทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการเครื่องดื่มตู้คาเฟ่อัตโนมัติในเขตประเทศ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยมาภรณ์ ช่วยชูหนู, (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางสังคมออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วงเจนวาย (Generation Y) เป็นกลุ่มที่โตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์-อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีไอที เหมาะสำหรับการใช้บริการน้ำซังจากตู้อัตโนมัติ ผู้ประกอบการควรพัฒนาด้านนวัตกรรมให้ทันสมัยเน้นให้ลูกค้ามีส่วนร่วมให้รู้สึกสนุกและติดตามเพื่อซื้อซ้ำ
2. จากผลการศึกษาพฤติกรรมส่วนใหญ่กลุ่มลูกค้าใช้บริการเพราะความทันสมัยและความเข้าถึงบริการง่ายในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน/สถานศึกษา/โรงพยาบาล ผู้ประกอบการควรขยายพื้นที่การติดตั้งน้ำซังจากตู้อัตโนมัติเพราะบางที่มีการปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง เป็นโอกาสในการเพิ่มฐานลูกค้าสร้างยอดขายเพิ่มขึ้น
3. จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดในภาพรวมให้ความพึงพอใจในระดับดี แสดงให้เห็นถึงความนิยมบริโภคน้ำซังจากตู้อัตโนมัติ ผู้ประกอบการควรพัฒนาเมนูเครื่องดื่มตามกระแสความนิยมเพื่อสร้างความแปลกใหม่ การส่งเสริมการตลาดที่แสดงถึงสิทธิพิเศษที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจซื้อ ความเสถียรในรสชาติ ความสะอาดของอุปกรณ์ที่ถูกละสุลักษณะ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร เพื่อนอาจารย์ บุคลากร มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ที่คอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัลยรัตน์ โตสุขศรี, (2552). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแชมพูสระผม “แพนทีน โปริ-วี” ในเขตกรุงเทพมหานคร, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [2] ชัชชนันท์ ดวงชื่น, (2562). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการซื้อสินค้าในตู้ขายสินค้าอัตโนมัติในกรุงเทพมหานคร, หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [3] ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, (2539). สถิติพื้นฐาน, ขอนแก่น : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [4] ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล, วันที่ 25 พฤษภาคม 2565, ตู้เอาต์บิ๊น” คาเฟ่อัตโนมัติ เป็นใคร ทำไมถึงโกยรายได้ปีละหลายพันล้าน, [Online]. แหล่งที่มา: www.Thansettakij.com.
- [5] ทริปอะไวเซอร์, วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2565, สถานที่ท่องเที่ยวประเวศ, [Online]. แหล่งที่มา: www.Tripadvisor.com.
- [6] อธิริณี นวรัตน์ ณ อยุธยา, (2553). การตลาดบริการ:แนวคิดและกลยุทธ์, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] ปิยะมาภรณ์ ช่วยชูหนู, (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางสังคมออนไลน์, คั่นคว้าวีอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [8] พิษณุ จงสถิตวัฒนา, (2548). การบริหารการตลาด การวิเคราะห์กลยุทธ์และการตัดสินใจ, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [9] ราช ศิริวัฒน์, (2560), วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค, [Online]. แหล่งที่มา: www.doctemplewordpress.com.
- [10] วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2565, ประชากรเขตประเวศ, [Online]. แหล่งที่มา: www.wikipedia.org/wiki/เขตประเวศ.
- [11] วิภาวรรณ มโนปราโมทย์, (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร, การค้นคว้าวีอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [12] ศศินันท์ คงวานิช, (2565). ทศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญของผู้ที่พักอาศัยในหอพักเขตลาดกระบัง, สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ, กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [13] อดุลย์ จาตุรงค์กุล, (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [14] อัญชลี สิทธิสังข์, (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจากเครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Vending Machine) ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร, คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่, นนทบุรี. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- [15] Taro Yamane, Taro, (1973). Statistics: An introductory analysis” (3rd ed.). New York, NY: Harper and Row.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ รับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

Marketing mix factors affecting people's decision to use Viu application viewing service in Lat Krabang area, Bangkok

ทิพมาศ รัตนพิทักษ์¹, ทศวรรษ มหาเรือนขวัญ²

¹คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, tipamas.j@gmail.com

²คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, tipamas.j@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ปัจจัยประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และ 3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีประสบการณ์ใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu จำนวน 400 ตัวอย่าง มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 21-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท การศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับชมแอปพลิเคชัน Viu พบว่า ส่วนใหญ่มีช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น. ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเภทรายการที่ชื่นชอบภาพยนตร์ชุด (ซีรีส์) ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย 3.90 ด้านส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.82 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย 3.77 ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 3.73 การศึกษาการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.64 ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สำหรับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.03*, 0.00*, 0.04*, 0.02* ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ยอมรับและสอดคล้องกับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: ส่วนประสมทางการตลาด การตัดสินใจ บริการ แอปพลิเคชันวีว

Abstract

The objectives of this research were to study 1. the demographic factors affecting people's decision to use Viu application viewing service in Lat Krabang area Bangkok 2. the factors of viewing behavior of the Viu application of the people in Lat Krabang area Bangkok and 3. the marketing mix factors of people in Viu application viewing in Lat Krabang area Bangkok. A group of 400 experienced samplers who have used the service to watch the Viu application. The confidence level was 95%. The tool used was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics were used using t-test and F-test (One-way ANOVA). Data were analyzed using SPSS package program.

The research results found that the majority of demographic studies were female, aged 21-30 years, bachelor's degree. Occupation of private company employee monthly income 10,001-20,000 baht. A study of factors on viewing behavior of the Viu application found that most of them had the time of using the service from 6:00 p.m. to 12:00 p.m., and the frequency of viewing was 2-3 times a week. Types of favorite programs, movies (series), expectations from using entertainment services. The study of marketing mix factors found that most of the respondents had a very high opinion with an average of 3.80. When considering each aspect, it was found that distribution channels had an average of 3.90, marketing promotion had an average of 3.82 and price. with an average of 3.77 for products with an average of 3.73. The study of hypothesis testing of different demographic factors found that different monthly income had a value of Sig.0.64, affecting the people's decision to use the Viu application service in Lat Krabang area. Bangkok There were no differences for gender, age, education level, and different occupations. Sig.0.03*, 0.00*, 0.04*, 0.02* resulted in people's decision to use the Viu application service in Lat Krabang area. Bangkok different accepted and consistent with the hypothesis statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: marketing mix, decision making, service, application Viu

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย หรือ Thailand Internet User Behavior มาต่อเนื่องเป็นปีที่ 10 พบว่า กิจกรรมออนไลน์ที่มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมการติดต่อสื่อสารออนไลน์ กิจกรรมออนไลน์เพื่อความบันเทิง อย่าง การดูหนัง ฟังเพลง, กิจกรรมการซื้อขายของออนไลน์, การทำธุรกรรมทางการเงิน และการอ่านข่าว โปส บทความ หนังสือ ส่วนกิจกรรมออนไลน์ที่มีแนวโน้มลดลงและอาจหายไป

อนาคต ได้แก่ การค้นหาข้อมูล search engine, การรับส่ง อีเมล เพราะปัจจุบันนิยมค้นหาข้อมูลและรับส่งข้อมูลผ่านสื่อโซเชียลมีเดียมากขึ้น เช่นเดียวกับ กิจกรรมการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ เพลง ละคร เกม เพื่อเก็บไว้ดูย้อนหลัง ในภาพรวม พบว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 7 ชั่วโมง 4 นาที โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดถึง 10 ชั่วโมง 5 นาที ขณะที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและเหนือ ใช้ไม่ต่างกันมาก โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชั่วโมง 59 นาที, 6 ชั่วโมง 45 นาที และ 6 ชั่วโมง 17 นาที ตามลำดับ ส่วนภาคใต้ ใช้น้อยสุด เฉลี่ยอยู่ที่ 5 ชั่วโมง 35 นาที (ที่มา: iT 24 Hrs., 26 สิงหาคม 2565)

วัตถุประสงค์หลักของการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ คือ เพื่อความบันเทิงประกอบกับการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ทำได้สะดวกสบายและรวดเร็ว ผู้คนจึงเริ่มหันมารับชมรายการต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์มากกว่ารับชมผ่านโทรทัศน์ภายในบ้านแบบเดิม โดยรายการทางสื่อออนไลน์มีทั้งรายการสดที่กำลังแพร่ภาพออกอากาศอยู่ รายการถ่ายทอดสด รายการโทรทัศน์ย้อนหลัง และรายการที่อยู่ในรูปแบบของคลิปวิดีโอต่างๆ รวมถึงภาพยนตร์ และซีรีส์จากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ตัดสินใจเปลี่ยนพฤติกรรมจากการดูผ่านโทรทัศน์เป็นหลักมาเป็นการถ่ายทอดสดรายการทีวีผ่านช่องทางออนไลน์ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 12 มิถุนายน 2560)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร “ลาดกระบัง” ศูนย์กลางความเจริญแห่งอนาคต เป็นเขตพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้า หรือบริการ อาทิ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ศูนย์การค้า สถานศึกษา ซึ่งรวมไลฟ์สไตล์และความบันเทิงของคนทุกเพศทุกวัยไว้ ซึ่งหากทราบถึงแนวโน้มพฤติกรรมและทัศนคติจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการและผู้ที่สนใจสามารถนำแนวทางที่ศึกษาได้ไปปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การให้บริการให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

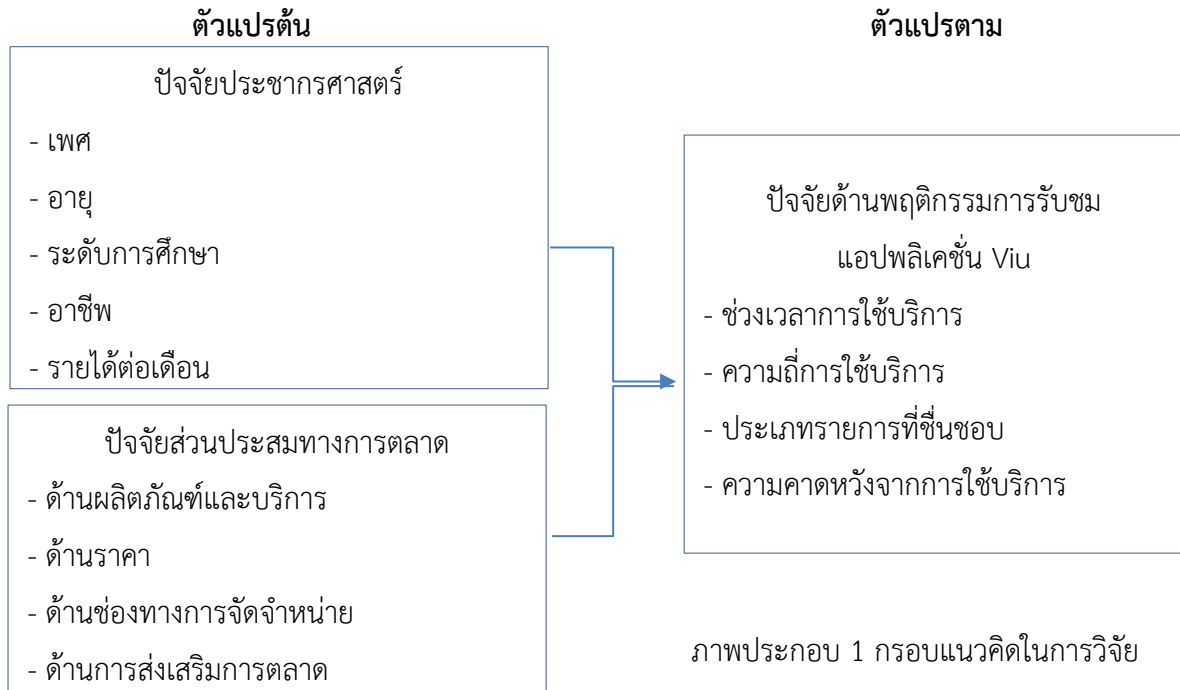
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. ทำให้ทราบปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

3. ทำให้ทราบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีของงานวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจซื้อ เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ 5 ด้าน

1. ด้านการรับรู้ปัญหาและความต้องการ (วิภาวรรณ มโนปราโมทย์, 2556) ผู้บริโภคตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นในสินค้า นักการตลาดกระตุ้นความต้องการเพื่อผู้บริโภคเกิดความต้องการในสินค้า

2. ด้านการแสวงหาข้อมูล เมื่อผู้บริโภครับรู้ปัญหา การเกิดความต้องการขั้นที่หนึ่งหลังจากนั้นเข้าสู่การค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ งานของนักการตลาดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในขั้นนี้ก็คือ พยายามจัดข้อมูลข่าวสารให้ผ่านแหล่งการค้า และแหล่งบุคคลให้มีประสิทธิภาพทั่วถึง

3. ด้านการประเมินทางเลือก ผู้บริโภคจะทำการประเมินทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ โดยการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียและความเหมาะสม ทั้งเรื่องราคาและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้า

4. ด้านการตัดสินใจซื้อ (กัลยรัตน์ ไตสุขศรี, 2552) ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่เขาชอบมากที่สุด ทัศนคติที่เกี่ยวกับบุคคลอื่นมี 2 ด้าน ทัศนคติด้านบวกและทัศนคติด้านลบ ซึ่งมีผลทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค

5. ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ (ราช ศิริวัฒน์, 2560) หลังจากมีการซื้อแล้ว ผู้บริโภคจะได้รับประสบการณ์ในการบริโภค ซึ่งอาจจะได้รับความพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

แนวคิดและทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด Adrian, (1993) อ้างอิงในธีรภักดิ์ ณ อยุธยา, (2553)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการตลาดของธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายด้วยหลัก 4Ps

1. ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ คือ สิ่งที่น่าเสนอขายโดยธุรกิจเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคให้พึงพอใจ (พิชญ จงสถิตวัฒนา, 2548)

2. ด้านราคา คือ สิ่งที่ถูกคละยอมจ่ายเพื่อให้ได้มา แสดงได้ถึงมูลค่าในรูปของจำนวนเงิน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คือ ช่องทางจัดจำหน่ายที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีไว้สำหรับนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด คือ การติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ซึ่งธุรกิจอาจเครื่องมือสื่อสารแบบผสมผสานกัน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประสบการณ์ในการตรวจสอบความความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ช่วยประเมินเป็นรายบุคคลว่าขอคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ (Rovinelli and Hambleton, 1977) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.68 และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือจำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) ที่ค่าไม่น้อยกว่า 0.7 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

ขอบเขตที่ศึกษา เขตตลาดกระบี่ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตระยะเวลา เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2565

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ คือ ผู้ที่มีประสบการณ์การใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตตลาดกระบี่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง จากประชากรรวมทั้งสิ้น 178,350 คน (ที่มา: วิถีพีเดีย/เขตตลาดกระบี่, 2565) ใช้หลักสถิติของ Yamane, (1973). กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 0.05 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา เพื่ออธิบายและสรุปลักษณะประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านพฤติกรรม ด้วยการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน เพื่อทำการทดสอบตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Independent-Sample t-test) ใช้

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน one-way ANOVA ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

เกณฑ์การแปลความหมาย ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) มีเกณฑ์คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมาย	มีผลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมาย	มีผลมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมาย	มีผลมากปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมาย	มีผลน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมาย	มีผลน้อยที่สุด

ความกว้างของอัตราภาคพื้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.08 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณสถิติทางคณิตศาสตร์

(Fisher อ้างถึงในชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, 2539, หน้า15)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์

ปัจจัยประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศหญิง	284	71.00
อายุ 21-30 ปี	265	66.25
ระดับการศึกษาปริญญาตรี	233	58.25
อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน	213	53.25
รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท	220	55.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 71.00 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 66.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 58.25 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 53.25 รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 55.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับชมแอปพลิเคชัน Viu

n=400

ปัจจัยด้านพฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น.	162	40.50
ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	223	55.75
ประเภทรายการที่ชื่นชอบภาพยนตร์ชุด (ซีรีส์)	163	40.75
ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง	265	66.25

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการรับชมแอปพลิเคชัน Viu พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น. ร้อยละ 40.50 ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 55.75 ประเภทรายการที่ชื่นชอบภาพยนตร์ชุด (ซีรีส์) ร้อยละ 40.75 ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง ร้อยละ 66.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผลระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์	3.73	0.95	มาก
ด้านราคา	3.77	0.99	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.90	0.94	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.82	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.97	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากมาก มีค่าเฉลี่ย = 3.80, S.D. = 0.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย = 3.90, S.D. = 0.94 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = 1.00 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย = 3.77, S.D. = 0.99 ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย = 3.73, S.D. = 0.95 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตตลาดกระบี่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สมมติฐาน	t	F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศที่แตกต่างกัน	-2.094		0.03*	ปฏิเสธสมมติฐาน
อายุที่แตกต่างกัน		3.874	0.00*	ปฏิเสธสมมติฐาน
ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน		2.637	0.04*	ปฏิเสธสมมติฐาน

อาชีพที่แตกต่างกัน		2.044	0.02*	ปฏิเสธสมมติฐาน
รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน		0.527	0.64	ยอมรับสมมติฐาน

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.64 ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สำหรับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.03*, 0.00*, 0.04*, 0.02* ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ยอมรับและสอดคล้องกับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 71.00 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 66.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 58.25 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 53.25 รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 55.00 ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น. ร้อยละ 40.50 ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 55.75 ประเภทรายการที่ชื่นชอบภาพยนตร์ชุด (ซีรีส์) ร้อยละ 40.75 ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง ร้อยละ 66.25 ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากมาก มีค่าเฉลี่ย = 3.80, S.D. = 0.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย = 3.90, S.D. = 0.94 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = 1.00 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย = 3.77, S.D. = 0.99 ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย = 3.73, S.D. = 0.95 ตามลำดับ

ผลการศึกษาการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.64 ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สำหรับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.03*, 0.00*, 0.04*, 0.02* ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ยอมรับและสอดคล้องกับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 21-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของอาสา รัตนมุงเมฆา (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิดพฤติกรรมการเปิดรับและความพึงพอใจของผู้ชมละครซีรี่ส์ช่อง GMM25 ผ่านสื่อยูทูป ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 25-35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และโสด

ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมกรับชมแอปพลิเคชัน Viu พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น. ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเภทรายการที่ชื่นชอบ ภาพยนตร์ชุด (ซีรี่ส์) ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวลัญช์ลักษณ์ ถาวรศักดิ์สุธี และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมกรับชมรายการช่องทีวีดิจิทัลของผู้ชมในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการประเภทละครซีรี่ส์และซีรี่ส์ รับชม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยรับชมเพื่อความสนุกสนานบันเทิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ วณิชชากร และลักษณา คล้ายแก้ว (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมกรับชมและความต้องการ รายการโทรทัศน์ของเยาวชนยุคดิจิทัลเนทีฟ (Digital Native) ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า มีระยะเวลาที่ใช้เวลาชมโทรทัศน์ต่อวัน จำนวน 1-3 ชั่วโมง มีช่วงเวลาเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ช่วงหัวค่ำ 18.01-20.30 น. มีประเภทรายการที่ชื่นชอบมากที่สุดคือละคร

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย = 3.90 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ย = 3.82 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย = 3.77 ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย = 3.73 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกานต์ บุญประสพ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ของลูกค้ากลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านสถานที่จัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ

ผลการศึกษาการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.64 ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สำหรับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีค่า Sig.0.03*, 0.00*, 0.04*, 0.02* ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ยอมรับและสอดคล้องกับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพศที่แตกต่างกัน ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีความนิยมและชื่นชอบผลงานของศิลปินต่างชาติจึงมีรสนิยมในการรับชมแอปพลิเคชันวีว (Viu) มากกว่า ในขณะที่เพศชายมีความนิยมและชื่นชอบในด้านกีฬาและด้านเทคโนโลยีมากกว่า จึงมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของวลัญช์ลักษณ์ ถาวรศักดิ์สุธี และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร (2560) กล่าวว่า เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมในการรับชมรายการแตกต่างกัน เช่น เพศชายจะมีการรับชมรายการประเภทกีฬามากกว่าเพศหญิง

อายุที่แตกต่างกัน ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน กล่าวคือ แสดงถึง วิทยุของแต่ละบุคคล เป็นตัวบ่งชี้ในการรับรู้และเข้าถึงเนื้อหาข่าวสารแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ พรณพิมล วิปุลากร (2554) กล่าวว่า การสื่อสารไร้พรมแดนทำให้ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่อย่างรวดเร็วทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และข้อมูลที่ต้องใช้การกลั่นกรองซึ่งอาจเกินความสามารถของเด็กและเยาวชนที่จะปกป้องตนเอง จากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมกับวัยด้วยพัฒนาการตามวัย

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษา และสาขาในแต่ละยุคสมัยมีแนวคิดและความต้องการแตกต่างกัน ระดับการศึกษาต่ำถึงปานกลาง จะมีเวลามากกว่าจึงเข้าการใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ได้มากกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะคัดเลือก เนื้อหาข่าวสารในการรับชมมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของสุดารัตน์ ดิษยวรรณ และจันทรา วัฒนากุล (2554) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าถึงวิเคราะห์ประเมินและบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาดเป็นทักษะที่จำเป็น อย่างยิ่งเนื่องจากในปัจจุบันวิถีชีวิตถูกแวดล้อมไปด้วยสื่อหลากหลายชนิดที่เชื่อมโยงมนุษย์กับโลกภายนอกที่อยู่ รอบตัวประสบการณ์มากมายไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้รับสารแต่ผู้รับสารรับรู้ได้ถึงประสบการณ์

อาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลการตัดสินใจใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน กล่าวคือ บุคคลที่ยัง ไม่มีข้อจำกัดในด้านภาระหน้าที่มากเท่าใด อีกทั้งมีช่วงจังหวะเวลาเข้าถึงการใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu มากกว่า เมื่อเทียบกับลักษณะอาชีพอื่นๆ ที่ต้องทำงานตลอด 8-12 ชั่วโมงหรือทั้งวัน ช่วงเวลาในการใช้บริการจึง ไม่สัมพันธ์กัน สอดคล้องกับแนวคิดของวลัญช์ลักษณ์ ถาวรศักดิ์สุธี และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร (2560) กล่าวว่า แต่ละอาชีพจะมีพฤติกรรมการรับชมรายการที่แตกต่างกัน เช่น แม่บ้านจะสนใจรายการทำอาหารมากกว่า นักศึกษา

รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเข้าใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ การเข้าถึงการใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu ทำได้ง่าย มีอัตราค่าบริการในระดับที่เหมาะสม ซึ่งผู้ใช้อยู่รับได้ และยินดีจ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler (1997) กล่าวว่า จำนวนเงินตราที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้รับผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการของกิจการ หรืออาจเป็นคุณค่าทั้งหมดที่ลูกค้ารับรู้ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากการใช้ผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการนั้น ๆ อย่างคุ้มค่ากับจำนวนเงินที่จ่ายไป

ข้อเสนอแนะ

1. เพศหญิงให้ความนิยมใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ทราบกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้อย่างชัดเจน ธุรกิจควรทำการคัดเลือกเนื้อหาข่าวสารการนำเสนอให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อรักษาฐาน ลูกค้าเดิม แต่เพศชายก็มีความสำคัญเช่นกัน จึงควรพยายามนำเสนอเนื้อหาที่มีความสอดคล้อง
2. ด้านอายุให้ความคิดเห็นต่อใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu แตกต่างกัน ธุรกิจจึงควรให้ความสำคัญ จำแนกประเภทของรายการให้เหมาะสมกับช่วงอายุของผู้ใช้บริการ

3. ช่วงเวลาในการใช้บริการ 18.00-24.00 น. ความถี่ในการรับชม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ธุรกิจควรทำการอัปเดตรายการเนื้อหาข่าวสารใหม่ๆ เป็นระยะๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ใช้บริการติดตามและเข้ารับชมแอปพลิเคชัน Viu ตามเวลาที่สะดวก

4. ประเภทรายการที่ชื่นชอบภาพยนตร์ชุด (ซีรีส์) ความคาดหวังจากการใช้บริการความบันเทิง ธุรกิจควรคัดเลือกเนื้อหาข่าวสารมานำเสนอตามความนิยม แนวสนุกสนาน เพลิ้นเพลิน เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายในช่วงเวลาที่ไม่มีการหน้าที่ให้สอดคล้องกับความคาดหวัง

5. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดให้ความคิดเห็นต่อใช้บริการรับชมแอปพลิเคชัน Viu โดยรวมในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมต่อการใช้บริการ ธุรกิจควรปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษามาตรฐานและยกระดับการบริการให้น่าประทับใจ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาใช้เวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร เพื่อนอาจารย์ บุคลากร มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ที่คอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกกานต์ บุญประสพ, (2562). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ของลูกค้ากลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [2] กัลยรัตน์ โตสุขศรี, (2552). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแชมพูสระผม “แพนทีน โปร-วี” ในเขตกรุงเทพมหานคร, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [3] กัลยา วานิชย์บัญชา, (2554). หลักสถิติ. ครั้งที่ 13. ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, (2539). สถิติพื้นฐาน, ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [5] อธิริทธิ์ นวรัตน์ ณ ออยุธยา, (2553). การตลาดบริการ: แนวคิดและกลยุทธ์, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] เบญจมาศ วณิชชากร และลักษณะ คล้ายแก้ว, (2559). พฤติกรรมารับชมและความต้องการรายการโทรทัศน์ของเยาวชนยุคดิจิทัลเนทีฟ (Digital Native) ในเขตจังหวัดนครราชสีมา, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [7] พรรณพิมล วิบุลากร, (2554). อ่านสื่อได้ใช้สื่อเป็นเพิ่มพื้นที่สื่อสารภาคประชาชน, กรุงเทพฯ : แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเด็กและเยาวชน (สสย.).

- [8] พิษณุ จงสถิตวัฒนา, (2548). การบริหารการตลาด การวิเคราะห์กลยุทธ์และการตัดสินใจ, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [9] ราช ศิริวัฒน์, (2560), วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค, [Online]. แหล่งที่มา: <https://doctemple.wordpress.com>.
- [10] วลัยลักษณ์ ธาวรศักดิ์สุธี และกุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร, (2560). พฤติกรรมการรับชมรายการช่องทีวีดิจิทัลของผู้ชมในเขตภาคกลาง, หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะการบริหารและจัดการ. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [11] วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, วันที่ 10 พฤษภาคม 2565, ประชากรเขตลาดกระบัง, [Online]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/เขตลาดกระบัง>.
- [12] วิชาวรรณ มโนปราโมทย์, (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร, การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [13] ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, วันที่ 12 มิถุนายน 2560), ผู้ให้บริการ OTT แข่งขันเผยแพร่ภาพรายการผ่านทางช่องทางออนไลน์มากขึ้นรับกระแสทีวีออนไลน์เป็นทางเลือกสำหรับผู้ชม, [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.kasikornresearch.com>.
- [14] สุธารัตน์ ดิษยวรรณ และจันทราวัฒนากุล, (2554). เรื่องรู้เท่าทันโซเชียลมีเดีย. กรุงเทพฯ: แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเด็กและเยาวชน (สสย.).
- [15] อาสภา รัตน์มุงเมฆา, (2258). ทศนคติและพฤติกรรมที่เปิดรับและความพึงพอใจของผู้ชมละครซีรีส์ ช่อง GMM25 ผ่านสื่อยูทูป, วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม. นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการ), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [16] ไอที 24 ชั่วโมง, วันที่ 20 สิงหาคม 2565, ETDA เผยผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 2565, [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.it24hrs.com>.
- [17] Kotler, P. (1997). Marketing management: analysis, planning implementation and control. (9th ed). New Jersey: Asimmon & Schuster.
- [18] Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.
- [19] Taro Yamane, Taro, (1973). "Statistics: An introductory analysis" (3rd ed.). New York, NY: Harpe and Row.

ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

LEADERSHIP AND WORK MOTIVATION OF EMPLOYEES OF A PRIVATE COMPANY

รัชนิกรณ์ คล่องแคล่ว

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, rc_bsu@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของหัวหน้างานและแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง 2) ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบริษัท เอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 500 คน ใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีทาโรยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือผู้นำแบบทำงานเป็นทีม รองลงมาผู้นำแบบมุ่งคน ผู้นำแบบมุ่งงาน ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ และผู้นำแบบทางสายกลาง ตามลำดับ 2. แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมาก และ 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่าภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ และภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 3.372, 4.558$ และ 3.138 ตามลำดับ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน ($\beta = 0.212, 0.288$ และ 0.208 ตามลำดับ) ในขณะที่ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน และภาวะผู้นำแบบทางสายกลางมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -10.010$ และ -5.342 ตามลำดับ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน ($\beta = -0.649$ และ -0.352 ตามลำดับ)

คำหลัก: ภาวะผู้นำ แรงจูงใจ พนักงานบริษัทเอกชน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study 1) supervisor's leadership and work motivation of employees in a private company 2) levels of work motivation of employees in a private company and 3) factors affecting motivation. in the work of an employee of a private company. The population used in the research was company employees. A private group of 500 people were used to calculate the sample size by Taro Yamane method at a level of error of 0.05. The sample was 222 people. The tools used for data collection were questionnaires and statistics used for analysis. Data were frequency, percentage, mean, standard deviation. and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1. Leadership of a supervisor in a private company. Overall, it was at a high level. when considering each side It was found that it was at a high level in every aspect. In descending order is a team-based leader followed by people-oriented leaders. Task-oriented leader low job oriented, low oriented, and middle oriented, respectively. 2. Employee motivation of a private company. Overall, it was at a high level. When considering each aspect, it was found that the motivation and sustaining factors were at high levels. 3. Factors affecting work motivation of employees of a private company. Found that task-oriented leadership Low task-oriented, low people-oriented, and team-based leadership. There is a relationship with the motivation factors in the work of employees. A private company with statistical significance at the 0.05 level ($t = 3.372, 4.558$ and 3.138 , respectively), with regression coefficients in terms of standard scores ($\beta = 0.212, 0.288$ and 0.208 , respectively). There was a statistical significance of 0.05 ($t = -10.010$ and -5.342 , respectively) with a statistically significant regression coefficient of working motivation of employees in a private company. in terms of standard scores ($\beta = -0.649$ and -0.352 , respectively).

KEYWORDS: LEADERSHIP, MOTIVATION, EMPLOYEES OF A PRIVATE

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารไร้พรมแดนทำให้เกิดการแข่งขันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม และพลังงาน ซึ่งทำให้ผู้คนในสังคมต่างได้รับผลกระทบจากความเคลื่อนไหวดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กุสุมา จ้อยช้างเนียม, 2560) การบริหารจัดการในยุคปัจจุบันต้องมีการบริหารจัดการทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุด ที่จะช่วยสรรค์สร้างให้องค์กรเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางในการจัดโครงสร้างการทำงานที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรให้เกิดทักษะและมีความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด และส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความผูกพัน และยอมรับเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งการที่จะทำ
ให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ และอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ แรงจูงใจในการ
ทำงานซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำงานของบุคลากรเป็นอย่างมาก เนื่องจากบุคลากรแต่ละคนมี
แรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน บุคลากรบางคนทำงานเพื่อหวังที่จะได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือนเป็นผลตอบแทน
แต่บางคนอาจจะมีความต้องการทางจิตใจ ในอันที่จะได้เข้าไปทำงานร่วมอยู่กับองค์กร หรืออาจจะต้องการ
ตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งแรงจูงใจทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการจูงใจ เพื่อให้
พนักงานใช้ความสามารถและเต็มใจที่จะดำเนินงาน ซึ่งพนักงานที่ปฏิบัติงานภายใต้ภาวะที่มีการโน้มน้าวจิตใจ
มีการจูงใจที่ดีจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า พนักงานที่ถูกปล่อยให้ปฏิบัติงานโดยขาดการจูงใจ
ซึ่งจะกลายเป็นข้อจำกัดอันนำไปสู่การหมดกำลังใจในการทำงาน ทั้งนี้เพราะถ้าหากบุคลากรในองค์กรได้รับ
แรงจูงใจที่เหมาะสมจะช่วยให้พนักงานมีความกระตือรือร้น เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ทำให้สามารถ
บรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมาย การจูงใจมีความจำเป็นต่อกระบวนการเพิ่มผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและ
เชิงคุณภาพ เพราะบุคลากรที่ได้รับการจูงใจที่เหมาะสมจะทุ่มเทการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีความ
มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลงานออกมาดีที่สุดในที่สุด ซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้า และความสำเร็จตามมา
(กวี แยมกลีบ, 2560).

บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทยที่มี
พัฒนาการทางธุรกิจการเลี้ยงสัตว์มายาวนานกว่า 20 ปี โดยเริ่มต้นจากฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อในปี 2530 และได้เติบโต
ขยายกิจการด้วยความมั่นคง และมีประสิทธิภาพ และยังสามารถแข่งขันกับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
ได้ทั่วโลก ในการดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นจากลูกค้าจึงต้องขยายอัตราการผลิต
เพิ่มเครื่องจักร เพิ่มพนักงาน และจำเป็นต้องสร้างพนักงานระดับผู้นำขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการทำงาน ปัจจุบัน
ประสบการณ์ทำงานของหัวหน้างาน ความรู้ความสามารถด้านการบริหารยังไม่เพียงพอ ทำให้การออกคำสั่งเพื่อ
มอบหมายงานยังไม่เหมาะสม การกระตุ้นการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย
ยังไม่ดีพอ ส่งผลให้พนักงานขาดแรงจูงใจในการทำงานและขาดแรงกระตุ้นในการทำงานจากหัวหน้างาน
อีกทั้งส่งผลถึงแรงจูงใจของพนักงานระดับปฏิบัติการและผลการปฏิบัติงานของพนักงานด้วย

ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยใดที่มีผลที่จะทำให้พนักงานมีแรงจูงใจในการ
ทำงาน เพื่อให้พนักงานมีความเต็มใจในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร
จากเหตุตั้งที่กล่าวมาข้างต้นประกอบกับไม่เคยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงาน
ของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ไว้โดยเฉพาะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าว ตลอดจนสามารถ
นำข้อมูลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในการบริหารงาน การคัดเลือก สรรหาบุคลากร การ
ปรับปรุงระบบการฝึกอบรมเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากร และพนักงานที่จะมาปฏิบัติงานในตำแหน่ง
หัวหน้างานทำให้พนักงานทำงานอย่างมีความสุข มีแรงจูงใจในการทำงาน และเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ ทำให้
บริษัทฯ สามารถดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

สมมติฐานการทำวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
2. ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาองค์การสำหรับฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการบริหารงานในการคัดเลือก สรรหาบุคลากร การฝึกอบรม และการพัฒนาหัวหน้างาน รวมทั้งการพัฒนาด้านการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทในอนาคตต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการทำวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวความคิดที่มุ่งศึกษาภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบผู้นำ 5 รูปแบบของ แบลค และมูตัน (Blake & Mouton, 1964) และใช้ทฤษฎีการจูงใจในการทำงานของเฟรดริก เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg F., 1959) โดยสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent)

- ปัจจัยส่วนบุคคล**
1. เพศ
  2. อายุ
  3. สถานภาพทางสมรส
  4. ระดับการศึกษา
  5. อายุงาน
  6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ภาวะผู้นำ**
1. ผู้นำแบบมุ่งงาน
  2. ผู้นำแบบมุ่งคน
  3. ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ
  4. ผู้นำแบบทางสายกลาง
  5. ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม

ตัวแปรตาม (Dependent)

- แรงจูงใจในการทำงาน**
- ปัจจัยจูงใจ**
1. ความสำเร็จของงาน
  2. การได้รับการยอมรับนับถือ
  3. ลักษณะของงาน
  4. ความรับผิดชอบ
  5. ความก้าวหน้าในงาน
- ปัจจัยค้ำจุน**
1. เงินเดือน
  2. โอกาสได้รับความก้าวหน้า
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
  4. สถานะของอาชีพ
  5. นโยบาย และการบริหารงาน
  6. สภาพการทำงาน
  7. ความเป็นอยู่ส่วนตัว

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ หัวหน้า หรือผู้นำ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Leadership” ซึ่งหมายถึงการเป็นผู้นำโดยการใช้อิทธิพลในการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติราชการ หนังสือปทานุกรม The Oxford English dictionary ได้ระบุคำว่า “Leader” ว่าหมายถึง ผู้นำ เมื่อต้นปี ค.ศ. 1300 แต่คำว่า “ความเป็นผู้นำ” หรือ “ภาวะผู้นำ” ไม่มีปรากฏจนกระทั่งปี ค.ศ. 1834 จึงมีคำกล่าว แปลว่าความสามารถที่จะนำผู้อื่น (The Oxford University Press, 1993) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่สามารถชักจูงใจให้คนอื่นปฏิบัติตามด้วยความพอใจทำให้ผู้ตามเชื่อมั่นในตัวเขา เป็นผู้สามารถคลี่คลายความตึงเครียดต่างๆ ลงได้ และสามารถนำกลุ่มให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ ดังนี้

นักวิชาการ ให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างมาก (Bass, 1990 อ้างถึงใน กรนันท รุ่งสว่าง, 2562) ซึ่งผู้แก้ไขเพิ่มเติมผลงานอย่างยิ่งใหญ่ของสตอกดิลล์ (Stogdill, 1974 อ้างถึงใน กรนันท รุ่งสว่าง, 2552) จนแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 1981 พบว่า เขาได้อ้างถึงงานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำไว้ประมาณ 5,000

ขึ้น จากปริมาณความสนใจดังกล่าวเกิดจากนิยามความหมายของภาวะผู้นำขึ้นมากมาย แล้วแต่มุมมองนักวิชาการ แต่ทุกท่านที่ขอยกมากล่าวเป็นตัวอย่างโดยสังเขป เช่น

สตอกดิลล์ (Stogdill, 1974 อ้างถึงใน กรณ์นัท รุ่งสว่าง, 2562) เห็นว่าภาวะผู้นำเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อิทธิพล (Influence) เขาให้นิยามภาวะผู้นำไว้ว่า คือ กระบวนการใช้อิทธิพลที่ผู้นำกระทำต่อกลุ่ม เพื่อให้งานของกลุ่ม เพื่อให้งานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เบส (Bass, 1990) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำอย่างกว้างๆ ว่าภาวะผู้นำเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และการแก้ไขปรับปรุงสถานการณ์ใหม่ในด้านการรับรู้ และความคาดหวังของสมาชิก ผู้นำเป็นตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหมายถึงบุคคลผู้ซึ่งการกระทำของเขามีผลต่อบุคคลอื่นมากกว่าการกระทำของบุคคลอื่นที่มีผลมาถึงเขา ภาวะผู้นำจะเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกคนหนึ่งคนใดปรับแต่งการจูงใจ หรือสามารถทำของบุคคลอื่นในกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg (Herzberg's Motivation - Hygiene Theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงความต้องการของคนในองค์การหรือการจูงใจจากการทำงาน ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg เป็นทฤษฎีแรงจูงใจภายนอก (External Motivation) เพราะสามารถควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่จะทำให้คนมีความพอใจหรือไม่พอใจในการทำงานได้ปัจจัยที่ส่งผลถึงความพึงพอใจในงาน (Motivators) กับปัจจัยที่ส่งผลถึงความไม่พึงพอใจในงาน (Hygiene) นั้นแยกออกจากกัน และไม่เหมือนกัน เป็นปัจจัยที่เกิดจากสองกลุ่มจึงเรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีสองปัจจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน (Two-Factor Theory of Motivation) โดย Herzberg ได้ทำการทดลอง โดยการสัมภาษณ์วิศวกร และนักบัญชี ประมาณ 200 คน จากโรงงานอุตสาหกรรม 11 แห่ง ในบริเวณเมือง Pittsburg รัฐ Pennsylvania ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อหาคำตอบว่า อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกว่าชอบหรือไม่ชอบงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า (Herzberg, 1959) มีเงื่อนไขเกี่ยวกับงานบางอย่างที่จะเป็นสิ่งจูงใจหรือทำให้เกิดความพึงพอใจในงานเป็นปัจจัยที่จูงใจให้คนชอบและรักงานที่ทำหากสิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลจะไม่มี ความพอใจในงานที่ทำเรียกว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) มีปัจจัย ที่เกี่ยวข้อง คือ 1.1 ความสำเร็จของงาน (Achievement) คือ ความสำเร็จที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าเขาทำงานสำเร็จหรือมีความต้องการที่จะทำงานให้สำเร็จ สิ่งที่น่าจะเป็นนั้นก็คือ งานนั้นควรเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือ ไม่ว่าจะจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้ อาจอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่บอกถึงการยอมรับในความสามารถ เมื่อได้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งบรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่ในความสำเร็จของงานด้วย 1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (Work Itself) คือ งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำลายให้ลงมือปฏิบัติ เป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้ โดยลำพัง 1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ

ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด 1.5 ความก้าวหน้า (Advancement) คือ การได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรม จากผลการวิจัยของเฮอซเบิร์ก (Herzberg, 1959) ทำให้เข้าใจได้ว่า ปัจจัยค้ำจุนจะมีผลกระทบต่อความไม่พอใจในงานที่ทำ และปัจจัยจูงใจมีผลกระทบต่อความพอใจในงานที่ทำนั่นคือถ้าไม่มีปัจจัยค้ำจุนย่อมนจะเป็นเหตุที่ทำให้คนเกิดความไม่พอใจในงานที่ทำหรือถึงแม้จะมีอยู่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในการทำงานนั้น ส่วนปัจจัยจูงใจก็ไม่ได้เป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่พอใจในงานที่ทำแต่จะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นหรือจูงใจให้บุคคลเกิดความพอใจในงานที่ทำเท่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องเสริมสร้างให้มีปัจจัยจูงใจอย่างเหมาะสมเพียงพอ รวมทั้งต้องจัดให้มีปัจจัยค้ำจุนขึ้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกพึงพอใจในงานอันจะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างเต็มความสามารถและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 500 คน

ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง กำหนดขนาดของตัวอย่าง ด้วยการใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มอย่างเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามระดับการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พนักงานระดับสั่งการและพนักงานระดับปฏิบัติการ จำนวน 222 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางสมรส ระดับการศึกษา อายุงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาวะผู้นำ ประกอบด้วยผู้นำแบบมุ่งงาน ผู้นำแบบมุ่งคน ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ ผู้นำแบบทางสายกลางและผู้นำแบบทำงานเป็นทีม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionare) ในการเก็บข้อมูล

ลักษณะข้อคำถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น คือ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสมรส ระดับการศึกษา อายุงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ / ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรที่ต้องศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้าง ข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถาม
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการวิจัย
4. ดำเนินการหาข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
5. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
6. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาข้อคำถามทุกข้อ หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและตรวจสอบพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านที่ทำการศึกษาคำถามแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาและตรวจสอบแล้ว จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข
8. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่าง ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มมาเป็นตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
9. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่นำไปทดลองใช้ มาทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยหาค่าแอลฟา มีค่าเท่ากับความเชื่อมั่น .89
10. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจากพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง 222 ชุด เป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนครบตามเป้าหมาย
3. รวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์จนครบ 222 ชุด

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ด้วย ระดับภาวะผู้นำในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ด้วย ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับกลับคืนมา
2. จัดทำรหัสในแบบสอบถามตามที่กำหนดในตารางแจกแจงความถี่
3. ทำการกรอกข้อมูลตามรหัสลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการกรอกข้อมูล
5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำและแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุงาน และรายได้ต่อเดือน ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 58.62 และเพศชาย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 41.38

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปีจำนวน 80 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.32 รองลงมาคืออายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 32.42 อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 16.64 และอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.72

สถานภาพทางสมรส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 รองลงมาคือสถานภาพสมรส จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 32.37 และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 54.82 รองลงมาคือมัธยมศึกษา/ปวช. หรือต่ำกว่า จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.31 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.17 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.43

อายุงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 32.54 รองลงมามีอายุงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 27.22 มีอายุงาน 11 – 20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 18.77 และอายุงาน 5 – 10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34

รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 22.36 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาทจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 24.76 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20.61 และรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำและแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัท ในด้านผู้นำแบบมุ่งงาน ผู้นำแบบมุ่งคน ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ ผู้นำแบบทางสายกลาง และผู้นำแบบทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำของหัวหน้างาน

ผู้นำแบบมุ่งงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้นำแบบมุ่งงาน	3.86	0.612	มาก
2. ผู้นำแบบมุ่งคน	3.96	0.889	มาก
3. ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ	3.67	0.820	มาก
4. ผู้นำแบบทางสายกลาง	3.64	0.677	มาก
5. ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม	4.06	0.564	มาก
รวม	3.86	0.463	มาก

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำของหัวหน้างาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.463) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.564) รองลงมาผู้นำแบบมุ่งคนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.889) ผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.612) ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.820) และผู้นำแบบทางสายกลางอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.677)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ด้านปัจจัยค้ำจุนกับภาวะผู้นำ และปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้างาน พบว่า

ในรูปแบบที่ 1 ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ มีผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($R = 0.405$, $B = 0.152$ ในรูปของคะแนนดิบ หรือ $Beta = 0.405$ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน) โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำสามารถอธิบายความผันแปรของแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ด้านปัจจัยค้ำจุนได้ร้อยละ 16.40 ($R^2 = 0.164$) โดยมีค่าคงที่เท่ากับ 3.272

ในรูปแบบที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำมีผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($B = 0.162$ ในรูปของคะแนนดิบ หรือ $Beta = 0.430$ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน) และภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม มีผลทางลบต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($B = -0.104$ ในรูปของคะแนนดิบ หรือ $Beta = -0.197$ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน) โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำและภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน ได้ร้อยละ 20.32 ($R^2 = 0.203$) โดยมีค่าคงที่เท่ากับ 3.646

ในรูปแบบที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำมีผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($B = 0.142$ ในรูปคะแนนดิบ หรือ $Beta = 0.380$ ในรูปคะแนนมาตรฐาน) ภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมมีผลทางลบต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($B = -0.140$ ในรูปคะแนนดิบ หรือ $Beta = -0.266$ ในรูปคะแนนมาตรฐาน) และภาวะผู้นำแบบทางสายกลาง มีผลทางบวกต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($B = 0.084$ ในรูปคะแนนดิบ หรือ $Beta = 0.182$ ในรูปคะแนนมาตรฐาน) โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ ภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำแบบทางสายกลางสามารถร่วมกัน อธิบายความผันแปรของแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงาน ได้ร้อยละ 22.91 ($R^2 = 0.229$) โดยมีค่าคงที่เท่ากับ 3.567

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ปรากฏผลดังนี้ ผู้นำแบบทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก รองลงมาผู้นำแบบมุ่งคนอยู่ในระดับมาก ผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับมาก ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำอยู่ในระดับมากและผู้นำแบบทางสายกลางอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน และภาวะผู้นำแบบทางสายกลางมีความสัมพันธ์กับปัจจัยจูงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งคน และภาวะผู้นำแบบทางสายกลางมีความสัมพันธ์และมีผลทางลบต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีตัวแปรใดเข้าสมการ จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบทางสายกลาง ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ และภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่าภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำภาวะผู้นำแบบทางสายกลางและภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยค้ำจุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์และมีผลทางลบต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีตัวแปรใดเข้าสมการ จะเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำแบบทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำแบบทางสายกลาง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งคนและภาวะผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งคน และภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์และมีผลทางลบต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของหัวหน้างานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านผู้นำแบบมุ่งงาน พนักงานมีความเห็นว่าหัวหน้างานมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถของพนักงานแต่ละคน ในการปฏิบัติงานจะเป็นผู้เสนอแนะแนวทางให้กับพนักงาน ไม่ชอบให้พนักงานคุยกันเรื่องไม่จำเป็นในระหว่างทำงาน และสนับสนุนให้ปฏิบัติงานเต็มความรู้ เต็มเวลา เต็มความสามารถ สอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงพฤติกรรมศาสตร์หรือ พฤติกรรมของผู้นำของศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2559) กล่าวว่าไว้ว่า พฤติกรรมผู้นำซึ่งมุ่งที่ผลผลิตหรืองาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งหรือเน้นที่ผลผลิตหรืองาน โดยจะมีพฤติกรรม ตรงกันข้ามกับผู้นำที่เน้นที่ผู้ใต้บังคับบัญชา กล่าวคือ เน้นที่การทำงาน เทคนิคต่างๆ ในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ผู้นำแบบนี้จะมองว่าผู้ใต้บังคับบัญชา หรือพนักงานเป็นเพียง ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ใช้ทำงานให้สำเร็จเท่านั้น

ด้านผู้นำแบบมุ่งคน พนักงานมีความเห็นว่าหัวหน้างานมีความรู้สึกว่าเป็น สิ่งจำเป็นที่จะต้องทำให้พนักงานชอบตนเท่าๆ กับทำให้พนักงานเหล่านั้นทำงานให้เต็มที่ เมื่อเห็น พนักงานไม่มีความสุขมักจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง การเพิ่มผลประโยชน์พิเศษต่างๆ ให้แก่ พนักงาน และอาจมอบหมายงานที่ยากให้พนักงานที่ยังขาดประสบการณ์ทดลองทำ แต่ถ้าประสบปัญหาความยุ่งยากมักจะถอนงานกลับคืนมา สอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงพฤติกรรมศาสตร์ หรือพฤติกรรมของผู้นำของศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2559) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้นำที่มุ่งคน เป็นลักษณะของผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของพนักงาน และพยายามที่จะทำ สิ่งต่างๆ ให้ผู้ตามเกิดความพึงพอใจ หรือเป็นลักษณะผู้นำที่มีการแสดงออกในพฤติกรรมที่ให้ความไว้วางใจ ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับนับถือในความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีความห่วงใยและเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ ช่วยเหลือเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัว มีท่าทีของความเป็นมิตร และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้าพบได้ตลอดเวลา มีการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค สร้างความสัมพันธ์แบบไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ร่วมงาน

ด้านผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ พนักงานมีความเห็นว่าหัวหน้างานมักทำงานประจำไปเรื่อยๆ อย่างไม่มีจุดหมาย บริหารงานโดยไม่มีการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนให้ทำงานตามลำพัง โดยไม่มีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล และชอบอยู่ตามลำพัง ไม่ค่อยสนทนา และสังสรรค์กับผู้ร่วมงาน สอดคล้องการศึกษาข่ายการ บริหารงานของเบลคและมูตัน (The Managerial Grid) เบลคและมูตัน (Blake & Mouton, 1964 อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2560) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ จะสนใจคน และสนใจงานน้อยมาก ใช้ความพยายาม เพียงเล็กน้อย เพื่อให้งานดำเนินไปตามที่มุ่งหมายและคงไว้ซึ่งสมาชิกภาพขององค์การ ผู้บริหารมี อำนาจในตนเองต่ำ มีการประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาน้อย เพราะขาดภาวะผู้นำและมักจะมอบหมายให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำเป็นส่วนใหญ่

ด้านผู้นำแบบทางสายกลาง พนักงานมีความเห็นว่าหัวหน้างานรู้สึกว่าการ ร้องทุกข์เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ก็ได้พยายามที่จะแก้ไขให้นุ่มนวลที่สุดเท่าที่จะทำได้ วัตถุประสงค์ในการทำงานของหัวหน้างาน คือ

ปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จโดยไม่ให้กระทบกระเทือนผู้ใด เกินกว่าความจำเป็นตัดสินใจที่จะดำเนินการเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง แล้วพยายามชักจูงให้พนักงานเห็น คล้อยตาม และมอบหมายงานตามความสามารถของพนักงานให้ปฏิบัติเสมอ สอดคล้องกับการศึกษา ข่ายการบริหารงานของเบลคและมูตัน (The Managerial Grid) เบลคและมูตัน (Blake & Mouton, 1964 อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2560) กล่าวว่าผู้นำแบบทางสายกลาง ผู้บริหารหวัง ผลงานเท่ากับขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานใช้ระบบราชการที่มีกฎระเบียบแบบแผน ผลงานได้ จากการปฏิบัติตามระเบียบ โดยเน้นขวัญความพึงพอใจ หลีกเลี่ยงการใช้กำลังและอำนาจ ยอมรับผล ที่เกิดขึ้นตามความคาดหวังของผู้บริหาร มีการจัดตั้งคณะกรรมการในการทำงาน หลีกเลี่ยงการทำงาน ที่เสี่ยงเกินไป มีการประนีประนอมในการจัดการกับความขัดแย้ง ผู้ร่วมงานคาดหวังว่าผลประโยชน์มี ความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ที่ได้กระทำลงไป

ด้านผู้นำแบบทำงานเป็นทีม พนักงานมีความเห็นว่าการทำงานของ หัวหน้างานและพนักงานกับ จุดมุ่งหมายของบริษัท มีลักษณะที่คล้ายคลึงและเป็นไปในทางเดียวกัน เมื่อหัวหน้างานสนทนากับพนักงานจะ พยายามทำให้พนักงานรู้สึกสบายใจ และเป็นกันเอง ในการวางแผนงานการบริหารงานให้พนักงานมีส่วนร่วมใน การวางแผนงานและกำหนดเป้าหมาย และให้พนักงานปฏิบัติงานตามความสามารถ และส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม สอดคล้องกับการศึกษาข่ายการบริหารงานของเบลคและมูตัน (The Managerial Grid) เบลคและมูตัน (Blake & Mouton, 1964 อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2560) กล่าวว่าผู้นำแบบทำงานเป็นทีม ผู้บริหารให้ ความสนใจ ทั้งเรื่องงาน และขวัญกำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา คือ ความต้องการขององค์การและความต้องการของ คนทำงานจะไม่ขัดแย้งกัน เน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในการทำงานสนุก ผลสำเร็จของงานเกิด จากความรู้สึกยึดมั่นของผู้ปฏิบัติในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก สัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารกับ ผู้ตาม เกิดจากความไว้วางใจ เคารพนับถือซึ่งกันและกัน ผู้บริหารแบบนี้เชื่อว่า ตนเป็นเพียงผู้เสนอแนะ หรือให้ คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น อำนาจการวินิจฉัย สั่งการ และอำนาจการปกครองบังคับบัญชายังอยู่ที่ ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการยอมรับความสามารถของ แต่ละบุคคลก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยกระตุ้น คือความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในงาน และ ลักษณะของงานอยู่ในระดับมาก ปัจจัยก้ำจุน คือเงินเดือน โอกาสได้รับความก้าวหน้า สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเป็นอยู่ส่วนตัว สถานะของอาชีพ ความมั่นคงในงาน นโยบาย และการ บริหารงาน และวิธีการปกครองบังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชฐ ทรวงโพธิ์ (2562) ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบวัฒนธรรมองค์กรกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่า บุคลากรกรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีระดับแรงจูงใจในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยมี ระดับแรงจูงใจในการทำงานด้านความสำเร็จสูงสุด รองลงมาคือแรงจูงใจด้าน ผู้บริหารแรงจูงใจด้านการยอมรับ และแรงจูงใจด้านสถานะทางสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภฤต วัฒนากุล (2561) ได้ศึกษาปัจจัย แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทสายไฟฟ้าบางกอกเคเบิ้ล จำกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี ความพึงพอใจต่อปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านจูงใจมีความพึงพอใจในด้าน

ความสำเร็จในการทำงาน ด้านลักษณะของงานและด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับส่วนปัจจัยอนามัย พบว่า มีความพึงพอใจใน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์ของหัวหน้าและเพื่อน ร่วมงาน ด้านความมั่นคงในงาน และด้านตำแหน่งงานอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของหัวหน้างานที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ดังนี้

ด้านปัจจัยจูงใจ พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ผู้นำแบบมุ่งงาน ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ และผู้นำแบบทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์และมีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ด้านปัจจัยจูงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้างานมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถของพนักงาน ในการปฏิบัติงาน หัวหน้างานเป็นผู้เสนอแนะแนวทาง หัวหน้างานมักทำงานประจำไปเรื่อยๆ อย่างไม่มีจุดหมาย และเมื่อพนักงานไม่สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ หัวหน้างานจะช่วยให้พนักงานผู้นั้นสามารถหาทางออกได้ สอดคล้องกับการศึกษาช่วยการบริหารงานของเบลคและมูตัน (The Managerial Grid) เบลคและมูตัน (Blake & Mouton, 1964 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2560) กล่าวว่าผู้นำแบบมุ่งงาน จะเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เน้นผลผลิต ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ ผู้บริหารจะสนใจคน และสนใจงานน้อยมาก ใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยเพื่อให้งานดำเนินไปตามที่มุ่งหมาย และคงไว้ซึ่งสมาชิกภาพขององค์กรและผู้นำแบบทำงานเป็นทีม การให้ความสำคัญแก่คนและงาน เน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการยอมรับความสามารถของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

ด้านปัจจัยค้ำจุน พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ และผู้นำแบบทางสายกลาง มีความสัมพันธ์และมีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานด้านปัจจัยค้ำจุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้างานเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำให้พนักงานชอบตนเท่าๆ กับทำให้พนักงานเหล่านั้นทำงานให้เต็มที่เห็นด้วยกับการเพิ่มผลประโยชน์พิเศษต่างๆ ให้แก่พนักงาน เห็นว่าการร้องทุกข์เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ก็ได้พยายามที่จะแก้ไขให้มนุษย์ที่สุดเท่าที่จะทำได้และวัตถุประสงค์ในการทำงาน คือ ปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จโดยไม่ให้กระทบกระเทือนผู้ใดเกินกว่าความจำเป็น สอดคล้องกับการศึกษาช่วยการบริหารงานของเบลคและมูตัน (The Managerial Grid) เบลคและมูตัน (Blake & Mouton, 1964 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2560) กล่าวว่าผู้นำแบบมุ่งคนสูงจะเน้นการใช้มนุษยสัมพันธ์ และเน้นความพึงพอใจของผู้ตาม ในการมุ่งผลงานโดยไม่สร้างความกดดันแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำแบบทางสายกลาง เน้นขวัญความพึงพอใจ หลีกเลี่ยงการใช้กำลังและอำนาจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นตามความคาดหวังของผู้บริหารมีการประนีประนอมในการจัดการกับความขัดแย้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความผูกพันต่อองค์กร ผลการปฏิบัติงาน ความยุติธรรมในองค์กร และการลาออก เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการพัฒนาองค์กรต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท เช่น ทักษะคิด ต่องาน สภาพแวดล้อมการทำงาน วัฒนธรรมขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท เอกชนแห่งหนึ่ง ดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กวี แยมกลีบ. (2560). **แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [2] กุสุมา จ้อยช่างเนียม. (2560). **แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานสำนักงานใหญ่ บมจ.ธนาคาร กสิกรไทย.** ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตรมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์.
- [3] จารุวรรณ กมลสินธุ์. (2558). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนคร.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิตย.
- [4] ดุลพร อิมใจ. (2562). **การจัดการที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานในสถานประกอบการ: กรณีศึกษา บริษัทนพพลาสติกอุตสาหกรรม (สระบุรี) จำกัด.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [5] ธนกฤต วัฒนากุล. (2561). **ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัทสายไฟฟ้าบางกอกเคเบิล จำกัด.** การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [6] นวรัตน์ พึ่งโพธิ์สม. (2562). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ธนารักษ์พัฒนา สินทรัพย์ จำกัด.** ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [7] ปิยะ ฉันทพัฒนานุกุล. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท นาคาซิมาร์เบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [8] รุ่งทิวา อินต๊ะใจ. (2559). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทโรงพยาบาลปิยะเวท จำกัด (มหาชน).** ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [9] วรินทร์ แก้วคล้าย. (2559). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน).** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [10] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2559). **องค์กรและการจัดการฉบับสมบูรณ์.** กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

- [11] ศิวีไล กุลทรัพย์ศุทธรา. (2558). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เอ. เอส. แอสโซซิเอท เอนยีเนียร์ริง (1964) จำกัด**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- [12] เศรษฐา เกื้อทองคำ. (2561). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตของบริษัท เบนซ์มาร์ค อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) โคราช**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [13] Blake, R.R. & Mouton.T.S. (1964). **The Managerial Grid**. Houton, Tex: Gulf Publishing Co.
- [14] Bass, B. M. (1990). **From transactional to transformational leadership: learning to share the vision**. Organization Dynamics. Winter.
- [15] Burns, J. M. (1978). **Leadership**. New York: Haeper.
- [16] DuBrin, A. J. (1998). **Leadership research findings, practice, and skills**. n.p.: Houghton Mifflin.
- [17] Biologie Institut fur Okologie. Herzberg, Frederick, Mausner, Bernarol & Synderman,
- [18] Likert, Rensis. (1981). **Management Styles and the Human Component in Leadership on the Job: Guides to Good Supervision**. New York: AMACOM.
- [19] Luthans, F. (1992). **Organizational behavior**. Singapore: McGraw-Hill.
- [20] Maslow, Abraham. (1970). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row Publishers.
- [21] McGregor, Douglas. (1960). **The Human Side of Enterprise**. Now York: McGraw-Hill BookCompany.

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี

Impact of the COVID-19 Epidemic on Accounting Firms in Nonthaburi

สกลพร พิบูลย์วงศ์

คณะบัญชี สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, sakolpond2000@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานธุรกิจ

ประชากรการวิจัยคือ นักบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี ที่จดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และยังเปิดดำเนินการอยู่ในปี 2563 จำนวน 983 ราย คำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาร์โร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 285 ราย เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทำการสร้างและตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (The index of item of-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีระหว่าง 0.67 – 1.00 และหาดัชนีความเชื่อมั่นของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค ทดสอบกับตัวอย่าง 30 รายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.863 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ T-test, One way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียน 500,001-1,000,000 บาท ระยะเวลาดำเนินงาน 11-15 ปี ปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปี 21-30 ราย จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี 11-15 คน ระดับความคิดเห็นของการแพร่ระบาดและมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมากทุกด้าน การทดสอบสมมติฐานพบว่าสำนักงานบัญชีที่มีทุนจดทะเบียนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชี ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ไม่แตกต่างกัน แต่สำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาดำเนินงานแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการทรัพยากรในองค์กร แตกต่างกัน สำหรับสำนักงานบัญชีที่มีปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปีและจำนวนบุคลากรแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

คำหลัก: โควิด-19 สำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี

Abstract

The purpose of this research is to study and compare the factors of the spread of COVID-19 which affects the accounting office in Nonthaburi province in terms of economy, operational efficiency, internal resource management, and the modification of works style.

The research population is accountant of the accounting firm registered with the Department of Business Development and still operating in the year 2020 amount 983 people. The sample group was calculated using the Taro Yamane formula at a confidence level of 95%, totaling 285 cases. The instrument was questionnaire which created and tested for the index of item of-objective congruence (IOC) which the IOC result range between 0.67 to 1.00. The reliability's instrument was tested also using Cronbach's Alpha-Coefficient method with 30 persons. The reliability result was 0.863. The statistic using for analyzing data was descriptive, T-test and one-way ANOVA. The results revealed accounting firms were registered capital between 500,001-1,000,000 baht and has an operation period between 11-15 years. The average customers per year is 21-30 customers and have 11-15 staffers in their offices. The opinion level of the epidemic and measures to prevent the spread of COVID-19 was high-level opinion in all aspects. Accounting firms which different capital registered have an opinion level of the impact in the COVID-19 epidemic on economic aspects, operational efficiency, internal resource management do not difference. However, accounting firms which different operation periods have an opinion level of the impact in the COVID-19 epidemic on economic aspects, internal resource management were difference. Accounting firms with different average customer volume per year and number of personnel have an opinion level of the impact of the COVID-19 epidemic to the operational efficiency, internal resource management and the modification of work styles were difference.

Keywords: COVID-19, accounting office in Nonthaburi

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 องค์การอนามัยโลกได้ออกประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก (CORONAVIRUS PANDEMIC) [1] นับเป็นการแพร่ระบาดของโรคไวรัสแห่งศตวรรษ รัฐบาลไทยได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร และต่อมาได้มีคำสั่งปิดสถานที่บริการต่าง ๆ เป็นการชั่วคราว ทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และขยายไปในจังหวัดอื่นอีกหลายจังหวัด ส่งผลให้เกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ สำนักงานบัญชีเป็นภาคธุรกิจหนึ่ง ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรงเช่น ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การถูกกักตัวหากเป็นผู้มีความเสี่ยง และในทางอ้อมจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่น การชะลอการชำระเงินเพราะขาดสภาพคล่อง หรือลูกค้าต้องเลิกกิจการ

เพราะไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ เป็นต้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความสำคัญปัญหาในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี ทั้งในด้านการปฏิบัติงานและด้านเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จากปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี เพื่อต้องการทราบถึงระดับของผลกระทบด้านการดำเนินงานและด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เพื่อนำผลการวิจัยมากำหนดแนวทางในปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีให้สามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์ฉุกเฉินและสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้หลากหลายมีความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น

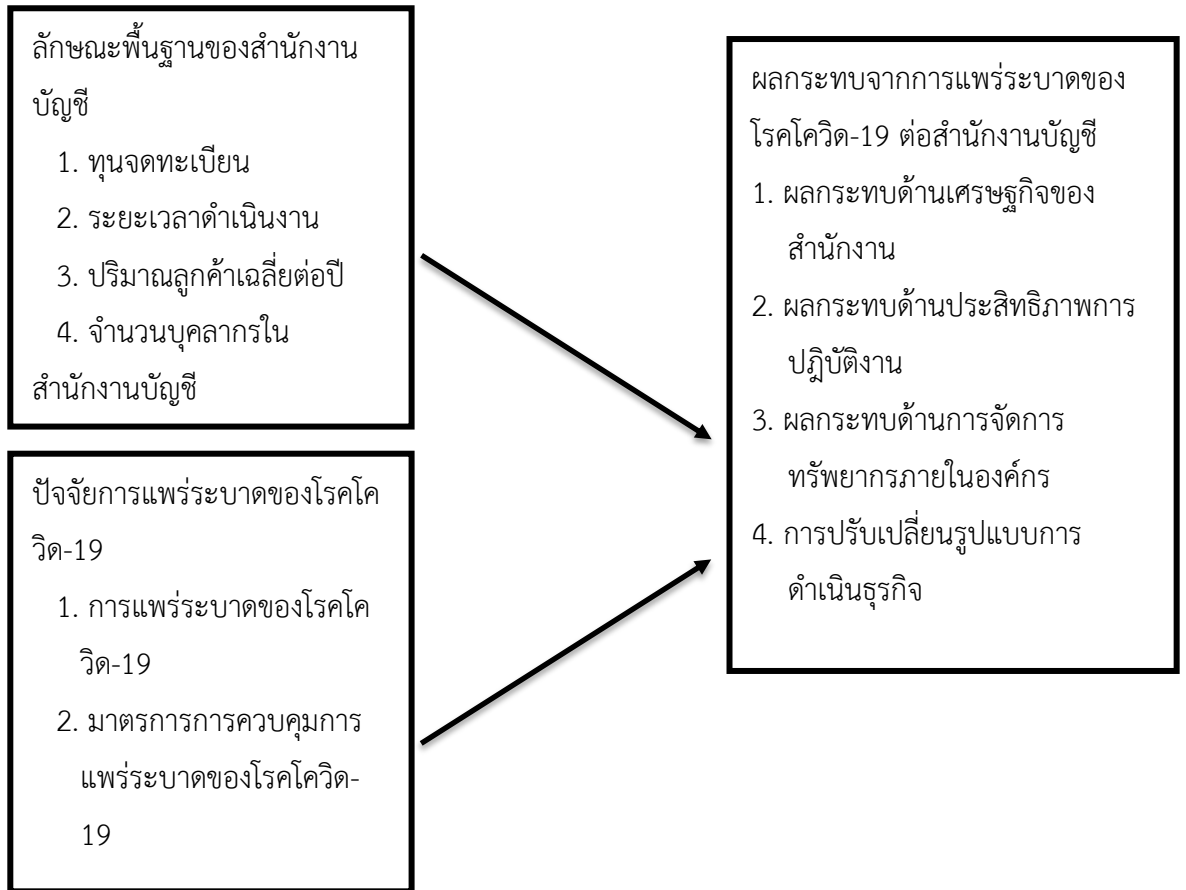
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร และข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานธุรกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน ต่อสำนักงานบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกัน
2. เป็นข้อมูลจากการศึกษาไปพัฒนาวางแผนปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงและรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นรูปแบบต่าง ๆ
3. เป็นข้อมูลจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนหรือหลักสูตรในรูปแบบใหม่ภายใต้สถานการณ์ไม่ปกติ

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

สมมุติฐานงานวิจัย

สำนักงานบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกันได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ แตกต่างกันไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency approach) Fred E. Fiedler ได้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีอุปติการณ์ (Contingency Theory) ซึ่งถือเป็นทฤษฎีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับในเชิงสภาพข้อเท็จจริงด้วยแนวคิดที่ว่าทางเลือกทางออกที่จะไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์ต่างหากที่จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้การบริหารแบบใดมาใช้ในสถานการณ์เช่นนั้น หลักการของการบริหารเชิงสถานการณ์ นั้นถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม และผู้บริหาร

จะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมขององค์การ ผู้นำควรพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล ระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร [2]

ทฤษฎีการปรับตัว Roy [3] สรุปได้ว่ามนุษย์ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจและสังคม ซึ่งผสมผสานกันเป็นหน่วยเดียวกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ สิ่งกระทบใด ๆ จะมีผลกระทบกระเทือนไปทั้งระบบ และการตอบสนองที่เกิดขึ้นจะเป็นการตอบสนองร่วมอันเกิดจาก การทำงานประสานกันของหน่วยย่อย พฤติกรรมการตอบสนองดังกล่าวจะปรากฏชัดเจนมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับชนิดและความรุนแรงของสิ่งที่มากระทบ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวของมนุษย์ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น คือ สุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต ทั้งนี้ความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับระดับความ รุนแรงของสิ่งเร้า

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย เริ่มต้นในวันที่ 13 มกราคม 2563 พบผู้ป่วยรายแรกในประเทศไทยซึ่งเป็นคนจีนที่ได้รับเชื้อจากการระบาดในประเทศจีนและเดินทางเข้ามาในประเทศไทย สำหรับผู้ป่วยที่เกิดจากติดเชื้อรายแรกในประเทศไทย มีรายงานเมื่อ 31 มกราคม 2563 [4] การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้รัฐบาลต้องมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดที่เป็นวงกว้าง การปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราว (Lock down) ถือเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุดสำหรับผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการต้องหยุดกิจการเป็นการชั่วคราวซึ่งทำให้ขาดรายได้ โดยในจังหวัดนนทบุรีได้มีคำสั่งปิดกิจการเป็นชั่วคราวในปี 2563 เป็นระยะ จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้การทำให้กิจการหลายประเภทได้รับผลกระทบรวมทั้งสำนักงานบัญชีเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชี และมีจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อการอยู่รอด โดยการจัดการทรัพยากรในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงาน เพื่อให้รับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ลักษณะการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยอำเภอ 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย แต่ละอำเภอมีจำนวนสำนักงานดังนี้ อำเภอบางกรวย 87 สำนักงาน มีรายได้ 85.32 ล้านบาท อำเภอเมือง 303 สำนักงาน มีรายได้ 488.55 ล้านบาท อำเภอปากเกร็ด 201 สำนักงาน มีรายได้ 260.67 ล้านบาท อำเภอบางใหญ่ 145 สำนักงานมีรายได้ 156.88 ล้านบาท อำเภอบางบัวทอง 178 สำนักงาน มีรายได้ 276.77 ล้านบาท อำเภอไทรน้อย 24 สำนักงาน มีรายได้ 24.32 ล้านบาท รวมจำนวนสำนักงานบัญชี 938 สำนักงาน รวมรายได้ของสำนักงานบัญชีปี 2563 รวม 1,292.61 ล้านบาท [5] จะเห็นได้ว่าสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรีมีความแตกต่างในปริมาณสำนักงานและรายได้ในแต่ละพื้นที่ เป็นองค์ประกอบจากทุนจดทะเบียน ระยะเวลาการดำเนินงาน ปริมาณลูกค้า และจำนวนพนักงานของแต่ละสำนักงาน ทำให้ศักยภาพของสำนักงานบัญชีแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี ที่จดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และยังเปิดดำเนินการอยู่ในปี 2563 จำนวน 983 ราย [6] กลุ่มตัวอย่างคำนวณหาโดยใช้สูตรของทาร์โยยามาเน่ [7] ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คำนวณได้จำนวนตัวอย่าง 285 ราย เลือกจำนวนตัวอย่างตามจำนวนร้อยละของสำนักงานบัญชีในแต่ละอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี แยกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนสำนักงาน	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
เมือง	303	32.30%	93
ปากเกร็ด	201	21.43%	61
บางบัวทอง	178	18.98%	54
บางใหญ่	145	15.46%	44
บางกรวย	87	9.28%	26
ไทรน้อย	24	2.56%	7
รวม	938		285

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ลักษณะพื้นฐานสำนักงานบัญชี ประกอบด้วยปัจจัยย่อยคือ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาดำเนินงาน ปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปี จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี และกลุ่มที่ 2 ปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบด้วยปัจจัยย่อยคือ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตัวแปรตาม คือ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีประกอบด้วยผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 285 คนมีลักษณะดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี และมีตำแหน่งงานในองค์กรพนักงานบัญชีตามลำดับ

ลักษณะพื้นฐานของสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี พบว่า ลักษณะพื้นฐานของสำนักงานบัญชีส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียน 500,001-1,000,000 บาท มีจำนวนคือ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 และมีระยะเวลาดำเนินงาน 11-15 ปี มีจำนวนคือ 122 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 มีปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปี 21-30 ราย จำนวน 121 คน คิด

เป็นร้อยละ 42.50 และมีจำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี 11-15 คน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 ตามลำดับ แสดงไว้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลักษณะพื้นฐานของสำนักงานบัญชี

ปัจจัยพื้นฐาน	ลักษณะพื้นฐาน
1. ทุนจดทะเบียน	500,001 – 1,000,000 บาท
2. ระยะเวลาดำเนินงาน	11 – 15 ปี
3. ปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปี	21 – 30 ราย
4. จำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชี	11 – 15 คน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการแพร่ระบาด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) พบว่า

ปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 โดยผลกระทบด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ย 3.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38, ด้านการประสิทธิผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ย 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 ด้านการจัดการทรัพยากรในองค์กร มีค่าเฉลี่ย 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37

ตารางที่ 3 ปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี

ปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี ด้านเศรษฐกิจ	3.81	0.38	มาก
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี ด้านประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	3.61	0.42	มาก
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี ด้านการจัดการทรัพยากรในองค์กร	3.69	0.42	มาก
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน	3.53	0.37	มาก
รวม	3.67	0.26	มาก

ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจพบว่า มาตรการป้องกันการทำให้กระแสเงินสดรับจากรายได้ค่าบริการลดลงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.92$, $SD = 0.50$) ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพบว่า มาตรการการป้องกันทำให้การปฏิบัติงานการจัดทำบัญชีมีความยากลำบากมากยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 3.87$, $SD = 0.50$) ด้านทรัพยากรในองค์กรพบว่า มาตรการป้องกันทำให้สำนักงานต้องลงทุนในการจัดการระบบ IT มากขึ้น ($\bar{x} = 3.86$, $SD = .063$) ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบพบว่า มาตรการป้องกัน ทำให้สำนักงานปรับเปลี่ยนรูปแบบการติดต่อสื่อสาร การประชุมเป็นทางระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.78$, $SD = 0.54$)

ตารางที่ 4 ปัจจัยมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชี

ปัจจัยมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชี ด้านเศรษฐกิจ	3.77	0.34	มาก
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชีด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	3.58	0.35	มาก
ด้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชีด้านการจัดการทรัพยากรในองค์กร	3.66	0.43	มาก
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลต่อสำนักงานบัญชีด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน	3.57	0.37	มาก
รวม	3.65	0.26	มาก

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 โดยแสดงในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 5 ตารางสรุประดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี	3.67	0.26	มาก
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19ที่มีผลกระทบต่อสำนักงานบัญชี	3.65	0.26	มาก
ภาพรวมทั้ง 2 ปัจจัย	3.66	0.25	มาก

การทดสอบสมมุติฐานสำนักงานบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกันได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน ได้ดังนี้

สำนักงานบัญชีที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานบัญชีที่มีปริมาณลูกค้าเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรีด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การจัดการทรัพยากรภายในองค์กร และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานบัญชีที่มีจำนวนบุคลากรในสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรีด้าน ในด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

ระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากการแพร่ระบาดและจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ทำให้สำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรีได้รับมีผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในช่วงแรก ๆ ที่มีการแพร่ระบาด โดยธุรกิจต่าง ๆ ประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง หยุดหรือชะลอการจ่ายเงินเพื่อรักษาเงินสดไว้ให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนวุทธิ์ ตุ่มม่วง [8] ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลกระทบและการปรับตัวในการดำเนินงานธุรกิจส่งออกดอกกล้วยไม้ของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านเงินทุนของกิจการ ส่งผลต่อเงินหมุนเวียนภายในบริษัทฯ ขาดสภาพคล่องทางการเงิน การวางบิล จึงทำให้บริษัทฯ เกิดการปรับตัวด้านการเงิน โดยการตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น จ่ายเงินให้กับพนักงานเป็นรายวันตามวันที่มาทำงาน และปรับลดเงินเดือนพนักงานรายเดือนลง ลดวันทำงานของพนักงานโดยการสลับวันทำงาน

สำนักงานบัญชีที่มีทุนจดทะเบียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีในภาพรวม ด้านเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าบริษัทจะมีทุนจดทะเบียนเท่าใดก็ตามก็จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในลักษณะคล้ายกัน กระแสเงินสดรับที่ลดลง การจัดทำบัญชีมีความยากลำบากมากยิ่งขึ้น ต้องลงทุนในระบบ IT เพิ่มมากขึ้น มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของธนาภรณ์ ก่องแก้ว, ตรีรัตน์ ก้อนอิน และพรพรรณ เครือวงษ์ [9] ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิด-19 ต่อธุรกิจขนาดย่อมในประเทศไทยในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่ารายได้จากการให้บริการช่วงสถานการณ์โควิด-19 ลดลง เนื่องจากผู้เข้าใช้บริการมีความวิตกกังวลต่อการสัมผัสกับผู้ให้บริการ จึงเป็นเหตุผลการมีรายได้ที่ลดลง

สำนักงานบัญชีที่มีระยะเวลาดำเนินงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นของผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรในองค์กร แตกต่างกัน พิจารณาว่าสำนักงานบัญชีที่เปิดดำเนินการมานาน ย่อมต้องมีจำนวนลูกค้าเป็นจำนวนมาก ซึ่งลูกค้าทุกรายในช่วงเวลาเดียวกันมีความวิตกกังวลในสถานการณ์โควิด-19 สำนักงานบัญชีจำเป็นต้องหาทางออกเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้ลูกค้าเพื่อสร้างหลักประกันว่ายังสามารถดำเนินงานได้อย่างปลอดภัย คล้ายคลึงกับงานวิจัยของอุบลวรรณ เจริญจิต [10] ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการปรับตัวของอุตสาหกรรมการส่งออกอาหาร พบว่า การปรับตัวของผู้จัดงานต่ออุตสาหกรรมงานแสดงสินค้าไทย ภายใต้วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ผู้จัดงานมีการปรับตัวและยกระดับการจัดงานโดยจัดรูปแบบผสมผสานระหว่างการจัดงานแบบออฟไลน์และออนไลน์เป็นครั้งแรก

สำหรับสำนักงานบัญชีที่มีปริมาณลูกค้าเฉลี่ยต่อปีและจำนวนบุคลากรแตกต่างกัน ระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อสำนักงานบัญชีจังหวัดนนทบุรี ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรในองค์กร ด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

โดยปริมาณลูกค้าและจำนวนบุคลากรของที่มีจำนวนมากขึ้น จะทำให้ระดับความคิดเห็นของผลกระทบจากมาตรการป้องกันโควิด-19 มีความแตกต่างกันตามไปด้วย การที่จำนวนลูกค้าบุคลากรและบุคลากรมากขึ้น การปฏิบัติงานด้านบัญชีจะยุ่งยาก มีการลงทุนด้าน IT เพิ่มเติม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการติดต่อเป็นออนไลน์มากขึ้น เพราะถือว่ามีความสำคัญ และมีความคุ้มค่าในอนาคต มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยของภูซังค์ สติธิพิพัฒน์กุล (2563) [11] ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การปรับตัวต่อผลกระทบจากโควิด-19 ของบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จัด

ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2563” พบว่า วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้บริษัทอสังหาริมทรัพย์ที่มีขนาดแตกต่างกัน 3 ขนาดเลือกใช้กลยุทธ์การปรับตัวที่มีความแตกต่างกัน โดยบริษัทอสังหาริมทรัพย์ทั้ง 3 ขนาด มีการเลือกใช้กลยุทธ์การปรับตัวให้เหมาะสมมากที่สุด บริษัทขนาดใหญ่จะเน้นหมวดการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและจุดขายเป็นหลักเนื่องจากมีศักยภาพ บริษัทขนาดกลางจะมีค่าน้ำหนักการปรับตัวในหมวดการวางแผนการลงทุนสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานบัญชีไม่ได้มีกวางแผนการจัดการเกี่ยวกับความเสี่ยงต่าง ๆ จากปัจจัยภายนอก เช่น โรคระบาด ภัยธรรมชาติต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของสำนักงานบัญชี ดังนั้นทางสำนักงานควรมีการวางแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการทำงานเป็นระบบออนไลน์ที่จะนำเข้ามาช่วยในการทำงานของสำนักงานบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นช่องทางในการปฏิบัติงานหากเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กลุ่มโรคติดต่อระหว่างประเทศ กองโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค. “สถานการณ์โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการสาธารณสุข และปัญหาอุปสรรคการป้องกันควบคุมโรคในผู้เดินทาง”. ค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://ddc.moph.go.th/>.
- [2] ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์. (2555). “รูปแบบความเป็นผู้นำ ระบบการบัญชีบริหารกับผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ”. งานวิจัยคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง.
- [3] เมษิณี กนกเหมพันธ์. (2547). “การพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สงขลานครินทร์.
- [4] ไทยรัฐออนไลน์. (2563). “สรุปใหม่ไลน์ "โควิด-19" ในไทย จากวันที่พบผู้ป่วยรายแรก สู่วันไร้ผู้ติดเชื้อ”. ค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1843259>.
- [5] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “ระบบคลังข้อมูล”. ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th>.
- [6] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “ระบบคลังข้อมูล”. ค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563, จาก <http://datawarehouse.dbd.go.th>.
- [7] ยุทธ ไกรวรรณ. (2552). “การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย 4”. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- [8] นวฤทธิ์ ตุ่มม่วง. (2563). “ผลกระทบและการปรับตัวในการดำเนินงานธุรกิจส่งออกดอกไม้ของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดราชบุรี หลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [9] ธนาภรณ์ ก่องแก้ว, ดารารัตน์ ก้อนอิน พรราชพร เครือวงษ์ (2563). “ผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิด-19 ต่อธุรกิจนวดแผนไทยในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- [10] อุบลวรรณ เจริญจิต. (2563). “การศึกษาการปรับตัวของอุตสาหกรรมงานแสดงสินค้าไทยในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรค COVID-19: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการส่งออกอาหาร”. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] ศศธร ตั้งเศรษฐพานิช. (2563). “การศึกษาทัศนคติของพนักงานต่อการปรับเปลี่ยนแนวทางการออกแบบพื้นที่สำนักงานในช่วงแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษาอาคารสำนักงานในย่านศูนย์การกลางธุรกิจของกรุงเทพมหานคร”. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [12] ฤกษ์ศักดิ์ สิริพิพัฒน์กุล (2563). “กลยุทธ์การปรับตัวต่อผลกระทบจากโรคโควิด-19 ของบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2563”. Thai Journals Online สารศาสตร์ ฉบับที่ 2/2564-451.

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

Knowledge and Understanding of Land and Building Taxation of People Plai Bang Subdistrict, Bang Kruai District, Nonthaburi

มนิรัตน์ เอียดงามสม

คณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, maaidn@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 413 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการวิเคราะห์ตัวแปรต้นที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในระดับค่อนข้างสูง ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่แตกต่างกัน

คำหลัก: ความรู้ ความเข้าใจ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

Abstract

The purposes of this research were to study the level of knowledge and understanding of land and building taxation and to compare the level of knowledge and understanding of land and building taxation among people in Plai Bang Sub-District, Bang Kruai District, Nonthaburi Province. Research sample was 413 people in Plai Bang Sub-District, Bang Kruai District, Nonthaburi Province. Data were analyzed using descriptive statistics; descriptive statistics used to analyze demographic characteristics of people and inferential statistics use inferential statistics to compare the mean of variables. The t-test was used to analyze the variables with 2 groups and

One-way ANOVA was used to analyze the variables with more than 2 groups. A pair test is performed using the Scheffé method.

The results showed that the people of Plai Bang Sub-district, Bang Krui District, Nonthaburi Province have knowledge and understanding of land and building taxation at a relatively high level. People of Tambon Plai Bang, Bang Krui District, Nonthaburi Province with different sex, age and educational level have different knowledge and understanding of land and building taxation at the .05 level. The people with different occupations had no difference in understanding about land and building taxation.

Keywords: knowledge, understanding, land and building Tax

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนต่าง ๆ งบประมาณที่นำมาใช้การพัฒนาท้องถิ่นนั้นคือ รายได้ ซึ่งมาจากการจัดเก็บภาษีจากคนในท้องถิ่น ทั้งนี้การใช้จ่ายงบประมาณท้องถิ่นยังไม่สามารถที่จะหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้พัฒนาท้องถิ่น (วิมาภรณ์ พรคณิง, 2562) [1]

การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นถือเป็นรายได้หลักของเงินงบประมาณมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อการนำไปจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ จะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่มากนักขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับรายได้ว่ามีเพียงพอเพื่อพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่ ซึ่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ถือเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพการพัฒนา ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีนั้นตรงตามเป้าหมายให้ได้มากที่สุด ดังนั้นองค์กรบริหารส่วนตำบลจะต้องเร่งปรับปรุง และพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามเป้าหมายและครอบคลุมทุกพื้นที่ในการพัฒนานี้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่จะส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพได้ เช่น ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีส่วนท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่พนักงาน ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีส่วนท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นภาษีบำรุงท้องถิ่น และปัจจัยด้านการบริการและประชาสัมพันธ์ และนอกเหนือจากความรู้เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้วนั้น ความเข้าใจในการชำระภาษีก็มีความสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย (สิริพัฒน์ ลาภจิตร และ จิรศักดิ์ บางท่าไม้, 2562) [2]

ความสำคัญของรายได้ที่ท้องถิ่นจัดหาเองเพื่อส่งเสริมหลักการพึ่งตนเอง ใช้ในการจัดบริการสาธารณะ ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 3) แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 เป็นกฎหมายที่ออกมานาน ทำให้การ

จัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับฐานภาษี อัตราภาษี และการลดหย่อนภาษีที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ไม่เพียงพอในการพัฒนาท้องถิ่น รัฐบาลจึงต้องจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติม ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 12 มีนาคม 2562 เพื่อก่อให้เกิดภาษีที่ดิน ช่วยพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาชาติ และสร้างความรู้สึที่ดีในการจัดเก็บภาษี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อปฏิรูปโครงสร้างระบบภาษีทรัพย์สินให้มีความทันสมัย เป็นสากลเช่นเดียวกับนานาประเทศ และแก้ไขปัญหาโครงสร้างภาษีเดิม และกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดิน
2. เพิ่มความเป็นอิสระและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. สร้างความเข้มแข็งและโปร่งใสในการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ช่วยให้ท้องถิ่น มีงบประมาณพอเพียงในการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความเจริญในระยะยาวประกอบกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2562 และเริ่มจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไปนั้น นับว่าเป็นกฎหมายใหม่ มีความซับซ้อนในเรื่องของการคำนวณภาษีที่มีการแยกรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเพิ่มเติมความรู้ให้กับประชาชน เพื่อให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพราะหากมีการคลาดเคลื่อนอาจเกิดปัญหาตามมาคือ ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ เพราะพระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 88 ว่าผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือนาพยานหลักฐานอันเป็นเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” เพื่อให้ทราบปัญหาว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากน้อยเพียงใด และมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ ความเข้าใจ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา ตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายไว้และ Bloom (อ้างถึงใน ศิพล รื่นใจชน, 2549) [3] ได้จำแนกความหมายความรู้ ความเข้าใจไว้ดังนี้

ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการรวบรวมสาระต่าง ๆ จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ ขั้นตอนที่มีสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งความรู้นี้อาจแยกออกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง และความรู้เรื่องสากล เป็นต้น

ความเข้าใจ หมายถึง ขั้นตอนที่สำคัญของการสื่อสารความหมายโดยอาศัยความสามารถทางสมองและทักษะทางความคิด ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการทำ ความเข้าใจนั้นอาจไม่สมบูรณ์เสมอไป สำหรับพฤติกรรมความเข้าใจแบ่งได้ออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การแปลความหมาย การตีความ และการสรุปอ้างอิง ซึ่งความรู้ตามพจนานุกรมทางการศึกษาได้ให้ความหมายว่าเป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมสะสมไว้ ซึ่งคล้ายกับความหมายพจนานุกรม The Lixicon Webster Dictionary ที่ได้ให้ความหมายของคำว่าความรู้ว่า เป็นความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง ที่เกิดจากการศึกษาหรือค้นหา หรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ หรือบุคคล ที่ได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากรายงาน การรับรู้ข้อเท็จจริงต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา

แนวคิดภาษาที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ภาษาที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นการจัดเก็บภาษาที่เกิดจาก ข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดเก็บภาษา โรงเรียนและที่ดิน และภาษาบำรุงท้องที่ โดยมีการเปลี่ยนแปลงแนว การบริหารการจัดเก็บภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นและสร้างความเป็น ธรรมในสังคม จึงได้

บัญญัติพระราชบัญญัติภาษาที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 หากได้มีการนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้ จะ ทำให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ระบบภาษีก่อการถือครองทรัพย์สินดีขึ้น เนื่องจากปัจจุบันภาษาโรงเรียนและที่ดินและภาษาบำรุง ท้องที่ ไม่อาจทำหน้าที่ในการเป็นภาษีก่อการถือครองที่ดินเพราะมีข้อบกพร่องลดหย่อนมาก แต่ภาษาที่ดินและสิ่งปลูก สร้างมีข้อลดหย่อนน้อยที่สุดจะมีภาษีก่อการถือครองที่ดินเป็นตัวบีบให้เจ้าของต้องหาทางทำประโยชน์ในทรัพย์สินที่ถือครองอยู่ อย่างน้อยเท่ากับค่าภาษาที่เสีย หรือถ้ามีทรัพย์สินมากเป็นภาระไม่คุ้มกับการถือไว้เพื่อรอเก็งกำไรก็ต้องจำหน่าย จ่ายโอนออกไป จึงช่วยลดการกักตุนที่ดินเพื่อการเก็บกำไร

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองของท้องถิ่นโดยประชาชนทุกคนเมื่อมีส่วน ร่วมกับการเสียภาษีก่อการบำรุงท้องที่แล้วย่อมต้องการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เป็นไปตามความต้องการของตนเองหรือไม่ และการใช้ถูกต้องเพียงใด

3. ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถ กำหนดอัตราภาษีก่อการบำรุงท้องที่ที่คณะกรรมการกำหนดอัตราภาษีก่อการบำรุงท้องที่กำหนดได้ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น โดยออกเป็นข้อบัญญัติไม่เกินอัตราเพดานที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

4. ฐานภาษีก่อการบำรุงท้องที่เพราะกระจายภาระให้เจ้าของทรัพย์สินทุกคนต้องร่วมกันเสียภาษีก่อการบำรุงท้องที่ ทำให้ระบบภาษีก่อการบำรุงท้องที่มีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยกำหนดให้เจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะให้บุคคลใช้เพื่อการ อยู่อาศัย ให้เสียภาษีก่อการบำรุงท้องที่ที่อยู่อาศัย หรือเสียล้านละ 200 บาท แทนที่จะเสียล้านละ 3,000 บาท

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้มากขึ้นเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้มแข็ง ลดภาระเงินอุดหนุนของรัฐบาล ทำให้รัฐบาลสามารถนำเงินงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาด้านอื่นได้มากขึ้น ดังนั้นหากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ถูกบังคับใช้จริง จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการคลังท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น การลดความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจนและทำให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

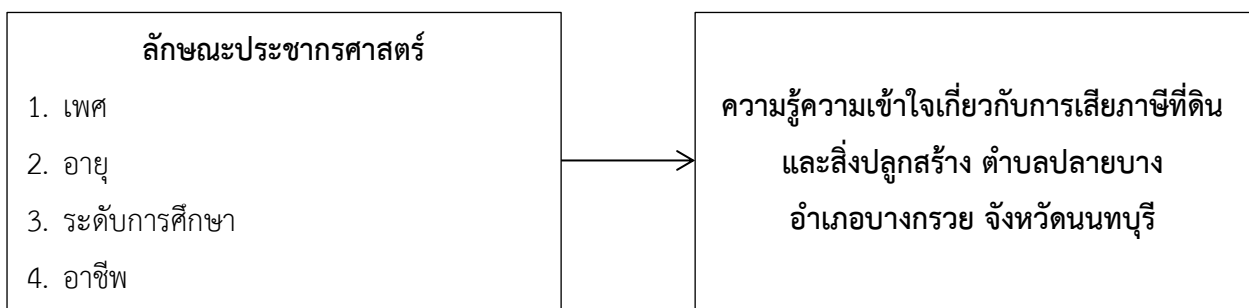
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นและภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น
2. นำผลการวิจัยที่ได้ ไปพัฒนาการทำงานของบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น
3. นำผลการวิจัยที่ได้ ไปสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน และผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ที่ต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20,352 คน (ที่มา: เทศบาลตำบลปลายบาง ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2563) ผู้วิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการแบบสอบถาม โดยสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) [4] ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 393 คน ในการนี้ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามเมื่อร้อยละ 5 เพื่อกรณีที่ได้แบบสอบถามคืนไม่ครบหรือไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ คิดเป็นแบบสอบถามที่เฝือ 20 คน จากประชาชนที่อาศัยอยู่ ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนประชาชนตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 413 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ โดยเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-end questions) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตัวเลือก 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 28 ข้อ คะแนนเต็ม 28 คะแนน สอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจนก่อนนำไปใช้ การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้ว ไปทำการทดสอบ แบบสอบถาม (Pre-Test) จากประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ จำนวน 30 คน เพื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์พิจารณาให้เนื้อหาที่มีความเหมาะสม รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่จะนำมาแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ค่า 0.725

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms โดยการส่งลิงก์แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น Line, Facebook เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยระหว่างเดือนธันวาคม 2564–เดือนมกราคม 2565 เพื่อตรวจสอบการตอบแบบสอบถามและประมวลสรุปผลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงอนุมานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่มี 2 กลุ่มและใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในการวิเคราะห์ตัวแปรต้นที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé

ผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ข้อความ	ตอบผิด		ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยเก็บจาก ที่ดิน โรงเรือน อาคาร ดึก ห้องชุด หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใดที่มีลักษณะให้ใช้เพื่ออยู่อาศัย	8	1.9	404	98.06
2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทราบกำหนดในการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี	0	0.0	412	100.00
3. หากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และที่ดินเป็น เจ้าของเดียวกัน เจ้าของทรัพย์สินนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี	24	5.8	387	94.20
4. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องไปปรับแบบพิมพ์ เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินที่งานกองคลังของสำนักงานเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วน ตำบลซึ่งทรัพย์สินตั้งอยู่	66	16.1	345	83.90
5. ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อเกษตรกรรม คือที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้สำหรับทำไร่ ทำนา ปลูกสวนป่า การเลี้ยงปศุสัตว์	36	8.8	374	91.20
6. เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้รับแจ้งการประเมินค่าภาษีที่ดินแล้วจะต้อง ชำระภาษีภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งประเมิน	56	13.6	356	86.40
7. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นภาษีที่จัดเก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจะต้องไปเสียภาษี ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่	64	15.5	348	84.50

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ข้อความ	ตอบผิด		ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. อัตราภาษี ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างกำหนดอัตราภาษีจำแนกตามประเภทการใช้ประโยชน์	64	15.6	347	84.40
9. ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการประกอบกิจการด้านพาณิชย์หรือให้เช่าปีนี้ จะถูกเรียกเก็บภาษีในปีถัดไป	130	31.6	282	68.40
10. ที่ดินที่ใช้ทำพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม คือ การทำประโยชน์ด้านพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม อาคารสำนักงาน โรงแรม ร้านอาหาร และอื่น ๆ มีเพดานภาษีสูงสุดอยู่ที่ 1.2%	162	39.3	250	60.70
11. ที่ดินรกร้าง คือที่ดินว่างเปล่าที่ไม่ได้ทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพ	116	28.2	296	71.80
12. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปีและเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนเฝ้าในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน ได้รับการยกเว้นภาษี	200	48.8	210	51.20
13. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างใช้วิธีประเมินภาษีโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ประเมินให้ และจะส่ง แบบประเมินภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ของแต่ละปีและผู้เสียภาษีต้องชำระภาษีให้แล้วเสร็จ ภายใน 30 เมษายนของปี	100	24.4	310	75.60
14. ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เสียภาษีในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.1% ของมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	126	30.6	286	69.40
15. ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เสียภาษีในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.05% ของมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	169	41.5	238	58.50
16. ที่ดินทิ้งร้างว่างเปล่าเวลา 3 ปีติดต่อกัน อัตราภาษีจะเพิ่มขึ้นอีก 0.3% และจะขึ้นภาษีอีก 0.3% ในทุก ๆ 3 ปี แต่กำหนดเพดานภาษีที่เสียรวมทั้งสูงสุดไม่เกิน 3%	163	39.8	247	60.20
17. หากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีการใช้ประโยชน์หลายประเภท ภาษีจะคำนวณตามสัดส่วนของการ ใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างแต่ละประเภท	122	29.9	286	70.10

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ข้อความ	ตอบผิด		ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. ดอกเบี้ยที่เกิดจากการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนด โดยจะคิดในอัตรา 1% ต่อเดือน (เศษของเดือนของเงินปัดเป็น 1 เดือน)	127	30.8	285	69.20
19. ที่ดินของเอกชนที่ใช้ทำการกุศลสาธารณะ เช่น สุสาน สวนสาธารณะ จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี	76	18.6	332	81.40
20. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินจะขอผ่อนชำระก็ได้ โดยมีวงเงินค่าภาษีที่จะขอผ่อนชำระนั้น จะต้องมียกเว้นจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป	144	35.1	266	64.90
21. เจ้าของที่ดินต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 12 หากไม่ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดระยะเวลา	140	34.0	272	66.00
22. โทษทางอาญา การแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี อาจต้องรับโทษจำคุกสูงสุด 2 ปี ปรับสูงสุด 40,000 บาท	122	29.6	290	70.40
23. กรณีที่ผู้เสียภาษีไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษี สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งการประเมินภาษีหรือการเรียกเก็บภาษี	65	15.8	347	84.20
24. กรณีที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเกินกว่าจำนวนที่ต้องเสีย ไม่ว่าจะโดยความผิดพลาดของตนเอง หรือจากการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เสียภาษีมีสิทธิขอเงินคืนภาษีได้ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ชำระภาษี	78	18.9	334	81.10
25. ถ้าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ถูกริ้อถอน หรือถูกทำลายทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประการอื่นให้ลดหย่อนค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตามส่วนที่ถูกทำลาย	81	19.9	327	80.10
26. เจ้าของที่ดินติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกล เครื่อง กระจกหรือเครื่องกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย เป็นต้น ขึ้นในสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ กฎหมายกำหนดให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้น	103	25.0	309	75.00

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ข้อความ	ตอบผิด		ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
27. ไม่ได้ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด แต่ชำระภาษีตามเวลาที่แจ้งไว้ตามหนังสือแจ้งเตือน เสียเบี้ยปรับ 20% ของจำนวนภาษีค้างชำระ	144	35.0	268	65.00
28. ไม่ได้ชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด แต่ชำระภาษีก่อนจะได้รับหนังสือแจ้งเตือน เสียเบี้ยปรับ 10 % ของจำนวนภาษีค้างชำระ	87	21.3	322	78.70
Mean=21.19, SD=4.22				

จากตาราง 1 พบว่า ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในระดับค่อนข้างสูง ได้คะแนนเฉลี่ย 21.19 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.22 คะแนน คะแนนที่ได้คิดเป็นร้อยละ 75.68 ของคะแนนเต็ม 28 คะแนน

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตัวแปร	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ
ความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	0.001*	.009*	.003*	.093

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

จำแนกตามเพศ จากการศึกษาสรุปว่า ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพศชาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี น้อยกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จำแนกตามอายุ จากการศึกษาสรุปว่า ประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé ไม่พบความแตกต่างรายคู่

จำแนกตามระดับการศึกษา จากการศึกษาสรุปว่า ประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอาชีพ จากการศึกษาสรุปว่า ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่อาชีพแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้ ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในระดับค่อนข้างสูง โดยทำคะแนนเฉลี่ยได้ถึง ร้อยละ 75.68 โดยในแบบทดสอบที่ทางผู้วิจัยจัดทำ มีประเด็นที่ประชาชนยังตอบถูกน้อยเพียงร้อยละ 51.2 ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ ตะวันใกล้รุ่ง (2562) [5] ทำการวิจัยเรื่อง สถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอมะเขมมาต จังหวัดตาก การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอมะเขมมาต จังหวัดตาก ศึกษาถึงสถานการณ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอมะเขมมาต จังหวัดตาก และศึกษาถึงสถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของ ประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในพื้นที่อำเภอมะเขมมาต จังหวัดตาก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้กลุ่ม ตัวอย่าง คือ ประชากร ในเขตตำบลมะเขมมาต ตำบลแม่จะเรา และตำบลชะเนือ จังหวัดตาก จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test แบบสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 400 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีการศึกษาอนุปริญญา มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงาน บริษัทเอกชน และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการชำระภาษี 1-2 ปี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการชำระภาษีต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประชาชน ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแตกต่างกัน มีประเด็นที่ประชาชนยังตอบถูกน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มความรู้ในเรื่องภาษีให้กับประชาชนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ด้านพฤติกรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสื่อสาร ด้านบริการ ด้านการมีส่วนร่วม เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์กิตติยานภาลัย ภูตระกูล ผู้ซึ่งให้คำแนะนำคำปรึกษา งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุด ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร อาจารย์ ดร.สันธยา ชูทรัพย์ ที่เห็นความสำคัญและได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมงานวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งอาจารย์ในคณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาและให้กำลังใจในการจัดทำวิจัยครั้งนี้จนเป็นผลสำเร็จ ขอขอบคุณประชาชนตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งข้อมูลที่ใช้ในการทำงานวิจัยจนงานวิจัยได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิมาภรณ์ พรคนึง, “ปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ,”. วิทยานิพนธ์ ร.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย, 2563.
- [2] สิริพัฒน์ ลาภจิตร และจิรศักดิ์ บางท่าไม้, “แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวายอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, ปีที่ 20, ฉบับพิเศษ, หน้า 199-213, กันยายน-ตุลาคม 2561.
- [3] ศิพล รื่นใจชน, “ความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับธุรกิจให้เช่าซีอีรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ศึกษากรณีประชาชน หมู่ 1 ตำบลท่ามะขาม อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ร.ม., (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย, 2549.
- [4] Taro Yamane, “*Statistics: an introductory analysis*,” New York: New York Harper & Row, 1973.

- [5] สุภาภรณ์ ตะวันไกรลุ่ม, “สถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษี ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก,”. วิทยานิพนธ์ บ.ม. (วิชาเอกบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย, 2562.

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง

The Quality of Work Life of Government Officers in the Department of Labour Protection and Welfare in Center

สุนันทา สุรินทร์¹, ดร.เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์²

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 63106920016@rpu.ac.th

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, saovanard@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำนวน 238 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านบูรณาการทางสังคม ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการที่มีสถานภาพสมรสที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: คุณภาพชีวิตการทำงาน ข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ส่วนกลาง

Abstract

The objective of this study was to investigate and to compare the quality of work life government officers in the department of labour protection and welfare in center. The sample

consisted of 238 personnel of government officers in the department of labour protection and welfare in center. A questionnaire was used as a research instrument for data collection. Data were analyzed by statisheal procedures frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistics and One-Way ANOVA.

The major findings revealed that overall quality of work life government officers in the department of labour protection and welfare in center was at a high level. When individual aspects were considered, aspects were at a high level, social relations, corporate constitution, development of personal abilities, social integration, in terms of progress and job security, environmental Safe and hygienic, Work-life balance, and Sufficient and fair compensation, the results of comparing the quality of work life government officers In the department of labour protection and welfare in center by personal factors revealed that the respondents with different gender, ages, educational levels, work positions levels, work experience and average monthly income had the indifferent quality of work life. In contrast, the respondents with different marital status had the different quality of work life with a statistical significance level of 0.05

Keywords: quality of work life, Government Officers In the Department of Labour Protection and Welfare, in center

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และสัมพันธ์กับการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรนั้น ๆ เปรียบเสมือนตัวชี้วัดตัวหนึ่งที่แสดงถึงควมมีประสิทธิภาพขององค์กรกับการให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ของการทำงานของบุคลากรย่อมจะมีส่วนช่วยให้ทรัพยากรบุคคลนำความรู้และความสามารถของตน นำเอาออกมาใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังที่ Hackman and Suttle (1977: a)^[1] กล่าวถึงประโยชน์ของ คุณภาพชีวิตการทำงานว่า ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและต่อองค์กร และสร้างความพึงพอใจ การมีส่วนร่วมในงาน ช่วยส่งเสริมในด้านเรื่องของสุขภาพจิต และด้านร่างกาย ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในการพัฒนาตนเองเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในองค์กร และช่วยลดปัญหาของการลาออก ขาดงาน การมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการและเป็นบ่อเกิดแห่งขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้มีประสิทธิภาพ เมื่อบุคลากร ได้รับความผาสุก ได้ทำงานในสิ่งที่พึงพอใจ มีสุขภาพที่ดีอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่ดี มีความสุขกับงานที่ทำ ประสบผลสำเร็จสามารถตอบสนองความต้องการขององค์กร รู้สึกชีวิตมีคุณค่าก็จะเกิดความรักความผูกพันใน องค์กรของตน บุคลากรก็จะไม่โยกย้ายหรือโอนไปทีอื่น ในทางตรงกันข้าม หากคุณภาพชีวิตไม่ดีเช่น ได้รับ มอบหมายให้ทำงานที่ไม่ถนัดไม่มีความสุขกับงานที่ทำ สภาพแวดล้อมไม่ดี สุขภาพแย่ง ขาดสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ร่วมงาน เป็นต้น ก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากร ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจ หยุดงานบ่อย

ขาดขวัญกำลังใจ งานไม่มีประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามเป้าที่วางไว้ ซึ่งอาจสร้างความเสียหายให้กับองค์กรได้

องค์กรของรัฐ “ข้าราชการ” ถือเป็นตัวจักรสำคัญการบริการและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนบริหารราชการแผ่นดินที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการจะมีประสิทธิภาพและตอบสนองนโยบายขององค์กร มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิด คุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี (คเชนทร์ ช่างน้อย, 2556, หน้า 2) [2]

แนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐแนวใหม่ในราชการพลเรือน มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และตอบสนองความต้องการของประชาชน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการบริหารจัดการกำลังแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ นายจ้าง ลูกจ้าง และสถานประกอบกิจการเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้มีความเข้มแข็งก้าวสู่การแข่งขันในระดับเวทีโลก ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกลไกดังกล่าว บุคลากรจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมจึงได้ตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติภารกิจด้านแรงงานอย่างมืออาชีพ ตามแนวทางการบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐแนวใหม่ให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับทิศทางภาคแรงงานในอนาคตและนโยบายยุทธศาสตร์ของกระทรวงแรงงาน ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ กระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งกำหนดให้ทุกส่วนราชการในกระทรวงแรงงานจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนา ทรัพยากรบุคคลของแต่ละส่วนราชการ เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และสามารถรองรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงแรงงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้ความสำคัญเชื่อมโยงกับกลยุทธ์หลักขององค์กร และแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (พ.ศ. 2560 - 2563) ประกอบกับเพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรบุคคลในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารราชการยุคใหม่และเพื่อให้บุคลากรกรมมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ มีสมรรถนะระดับสูงเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และผลักดันแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ จึงต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของกรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากรกรมให้มี “คนเก่ง คนดี” พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่องค์กรกำหนด (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2564) [3]

ด้วยเหตุผลดังกล่าวและจากความสำคัญของปัญหา ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อยกระดับให้สูงขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็น

ข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารได้ใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

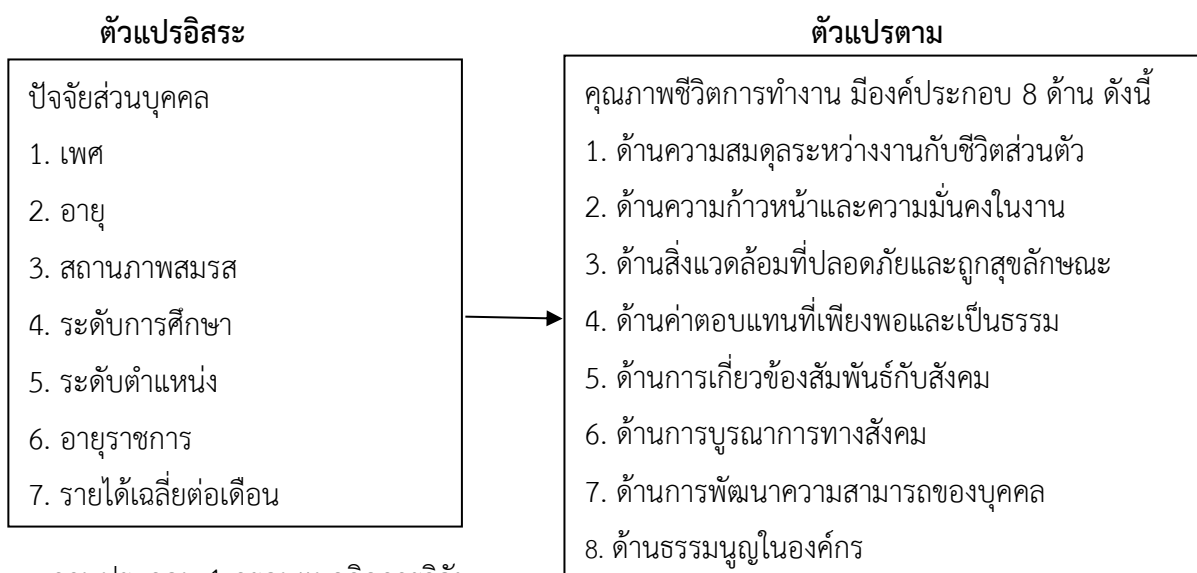
1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งอายุราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง คาดว่าจะสะท้อนข้อมูลให้เห็นผลของกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนกลาง
2. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปวางแผนในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนกลาง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการอื่นๆ ได้อีกด้วย

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนกลาง ได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีของ Walton (1975)^[4] อ้างถึงใน ปกรณ์ ปรีชาภรณ์ (2552 : 23-29)^[5] และวงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี (2552 : 26-33)^[6] โดยศึกษาใน 8 ด้าน ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนกลาง เป็นการวิจัยรูปแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง ซึ่งประกอบด้วย 17 หน่วยงาน จำนวน 588 คน (กองการเจ้าหน้าที่ ข้อมูล ณ วันที่ 2 สิงหาคม 2564) ^[7]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำนวน 238 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamane (1970 : 886-887) ^[8] ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังต่อไปนี้

สูตร	n	=	$\frac{N}{1+Ne^2}$
เมื่อ	n	=	ขนาดตัวอย่าง
	N	=	ขนาดประชากร
	e	=	ความคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05
แทนค่า	n	=	$\frac{588}{1+588(0.05)^2}$
ดังนั้น	n	=	238 คน

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างข้างต้น จำนวน 238 คน ผู้วิจัยจึงได้เก็บจำนวนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 238 คน ตามหลักสัดส่วนความน่าจะเป็น (Probability Proportionate to Size) และแจกแบบสอบถามให้กับข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำนวน 17 หน่วยงาน โดยการสุ่มแบบง่าย ดังนี้

$$\frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละหน่วยงาน}}{\text{จำนวนข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง}}$$

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตาม 17 หน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวน ประชากร	สัดส่วน	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
สำนักงานเลขาธิการกรม	17	2.89	7
กองคุ้มครองแรงงาน	51	8.67	21
กองคุ้มครองแรงงานนอกระบบ	15	2.55	6
กองความปลอดภัยแรงงาน	118	20.07	48
กองนิติการ	29	4.93	12
กองบริหารการคลัง	23	3.91	9
กองการเจ้าหน้าที่	26	4.42	11
กองสวัสดิการแรงงาน	23	3.91	9
สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน	60	10.20	24
สำนักแรงงานสัมพันธ์	65	11.05	26
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1	29	4.93	12
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 2	28	4.76	11
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 3	31	5.27	13
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 4	30	5.10	12
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 5	31	5.27	13
กลุ่มตรวจสอบภายใน	6	1.02	2
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	6	1.02	2
รวม	588	100.00%	238

(กองการเจ้าหน้าที่ ข้อมูล ณ วันที่ 2 สิงหาคม 2564) ^[7]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	3 ข้อ
2. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	3 ข้อ
3. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	3 ข้อ
4. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม	3 ข้อ
5. ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสังคม	3 ข้อ
6. ด้านการบูรณาการทางสังคม	3 ข้อ
7. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	3 ข้อ
8. ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร	3 ข้อ

เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวมีจำนวนทั้งหมด 24 ข้อ ในแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมายของระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง โดยแบ่งค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ^[9]

- 4.20 – 5.00 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.40 – 4.19 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ มาก
- 2.60 – 3.39 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.80 – 2.59 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 – 1.79 หมายถึง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ร่างแบบสอบถามตามภารกิจของสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 24 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาคความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การให้ดังนี้

- + หมายถึง คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 1 หมายถึง คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

หลังจากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญหาคความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยแทนค่าสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruence)

R คือ คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การแปลความหมายมีดังนี้

ค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 หมายความว่า คำถามนั้นวัดตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC น้อยกว่า 0.50 หมายความว่า คำถามนั้นวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC รวมทั้งฉบับได้ 1

2. หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความตรงตามเนื้อหาเรียบร้อยแล้วไปทดสอบหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการทดลองมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้เท่ากับ 0.930

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามและกำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และสร้างแบบสอบถามโดยใช้ Google Forms แล้วส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ช่องทาง Line Application

3. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลตามจำนวนครบถ้วน ทำการตรวจความถูกต้องของข้อมูลแบบทดสอบ เพื่อตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อยของข้อมูลที่สมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานใน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานใน จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบ คือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 238 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 238 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	57	23.90
หญิง	181	76.10
รวม	238	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	6	2.50
25 – 30 ปี	40	16.80

31 - 35 ปี	68	28.50
36 - 40 ปี	62	26.10
41 ปีขึ้นไป	62	26.10
รวม	238	100.00
สถานภาพสมรส		
โสด	145	60.90
สมรส	87	36.60
หม้าย/หย่า	6	2.50
รวม	238	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	12	5.00
ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	157	66.00
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	69	29.00
รวม	238	100.00
ระดับตำแหน่ง		
ปฏิบัติการ/ปฏิบัติงาน	178	74.80
ชำนาญการ/ชำนาญงาน	45	18.90
ชำนาญการพิเศษ	15	6.30
รวม	238	100.00
อายุราชการ		
น้อยกว่า 3 ปี	96	40.30
3 - 6 ปี	61	25.60
7 - 10 ปี	28	11.80
11 - 15 ปี	23	9.70
15 ปีขึ้นไป	30	12.60
รวม	238	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000 - 15,000 บาท	20	8.40
15, 001 - 20,000 บาท	124	52.10
20,001 - 30,000 บาท	49	20.60
30,001 - 40,000 บาท	23	9.70
สูงกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	22	9.20

รวม	238	100.00
-----	-----	--------

จากตารางที่ 2 ข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำนวน 238 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 76.10 มีอายุ 31 - 35 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 สถานภาพโสด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 60.90 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 ระดับตำแหน่งปฏิบัติการ/ปฏิบัติงาน จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 74.80 มีอายุราชการน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15, 001 - 20,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง ในภาพรวม

n=238

ด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพ	อันดับ
1. ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	3.43	0.87	มาก	7
2. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	3.74	0.69	มาก	5
3. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	3.62	0.87	มาก	6
4. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม	3.42	0.87	มาก	8
5. ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสังคม	4.04	0.68	มาก	1
6. ด้านการบูรณาการทางสังคม	3.81	0.69	มาก	4
7. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	3.93	0.71	มาก	3
8. ด้านธรรมณูญในองค์กร	4.01	0.72	มาก	2
รวม	3.75	0.59	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.59$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.68$) รองลงมา ด้านธรรมณูญในองค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.72$) ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.701$) ด้านการบูรณาการทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.69$) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 0.69$) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, $SD = 0.87$) ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$, $SD = 0.87$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานการณ์ภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. **ด้านเพศ** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
2. **ด้านอายุ** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. **ด้านสถานภาพสมรส** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. **ด้านระดับการศึกษา** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
5. **ด้านตำแหน่ง** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามระดับตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
6. **ด้านอายุราชการ** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามอายุราชการ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
7. **ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน** ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม และด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคม ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง

1. **ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว** พบว่า ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวในองค์กรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าข้าราชการมีปริมาณงานที่รับผิดชอบ มีความเหมาะสมกับเวลาทำงานตามเวลาราชการ และมีเวลาพักผ่อน ดูแลสุขภาพ ร่วมงานสังคม กิจกรรม นันทนาการ ตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิริชญญา นิลพันธ์ (2561) ^[10] กล่าวว่า บุคคลจะต้องจัดความสมดุลให้เกิดขึ้นในชีวิต โดยจะต้องจัดสรรบทบาทให้สมดุล ได้แก่ การแบ่งเวลา อาชีพ การเดินทาง ซึ่งต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างการใช้เวลว่างของตนเองและครอบครัว รวมทั้งความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งพนักงานมีสมดุลชีวิตการทำงานสามารถเกิดขึ้นจากพนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น มีความสุขในชีวิตการทำงาน มีความพึงพอใจในอาชีพ มีความเครียดในงานน้อย มีสุข มีความพึงพอใจในอาชีพ มีความเครียดในงานน้อย มีสุขภาพกายและอารมณ์ดี

2. **ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน** พบว่า ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าข้าราชการได้รับมอบหมายงานต้องใช้ความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบสูง มีโอกาสได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา เอิบอ้อม (2560) ^[11] กล่าวว่า ความก้าวหน้าในการทำงาน คืองานที่ปฏิบัติเป็นงานที่พัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน สนับสนุนให้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน พนักงานได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

3. **ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ** พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก เนื่องจากภายในองค์กรมีสภาพแวดล้อมที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สถานที่ปฏิบัติงานสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัยและบรรยากาศถ่ายเทสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิริชญญา นิลพันธ์ (2561) ^[10] กล่าวว่าสภาพแวดล้อมในการงาน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้ทำงานในองค์กร เป็นสิ่งสะท้อนถึงความรู้สึกของคนที่มิต้องงานและผู้ร่วมงาน ถ้าทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่องาน พุ่มเทกำลังใจกำลังความคิดและกำลังกายทำงานร่วมกันและช่วยกันแก้ไขปัญหาในการทำงาน การทำงานก็จะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ในทางตรงข้ามสภาพแวดล้อมในการทำงานอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะกดดันและส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้า

4. **ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม** พบว่า ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์กรมีการจัดสวัสดิการต่างๆ เหมาะสมกับตำแหน่ง ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ พร้อมทั้งในภาพรวมผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับคุ้มค้ำกับความเพียรพยายาม อุตสาหะ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนาวิ อุดร (2561) ^[12] กล่าวว่าค่าตอบแทนเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความรู้สึกพึงพอใจในการทำงานให้กับพนักงาน ทำให้พนักงานปฏิบัติงานให้กับองค์กรด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ซึ่งค่าตอบแทนที่ได้รับต้องมีความเพียงพอต่อการดำรงชีวิตและสอดคล้องกับมาตรฐานค่าครองชีพ

5. **ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม** พบว่า ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าข้าราชการมีความเสียสละและยินดีที่จะมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้สังคม และพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนาวิ อุตร (2561) ^[12] กล่าวว่า การที่พนักงานมีความรู้สึกว่าการที่ทำงานที่นั่นเป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และองค์กรของตน ได้ทำประโยชน์ให้สังคม เป็นการสร้างกำลังใจในการทำงานให้พนักงาน และทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในองค์กร

6. **ด้านการบูรณาการทางสังคม** พบว่า ด้านการบูรณาการทางสังคมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าข้าราชการได้รับความสนับสนุน ความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการแบ่งปันความรู้หรือพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนาวิ อุตร (2561) ^[12] กล่าวว่า การที่พนักงานรู้สึกว่าตนมีคุณค่า ได้รับการยอมรับ และได้รับความร่วมมือในการทำงานจากกลุ่มเพื่อนร่วมงาน รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความผูกพันต่อกันร่วมมือกันทำงานเพื่อความสำเร็จของงานส่งผลให้องค์กรได้ผลงานที่เป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

7. **ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล** พบว่า ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าหน้าที่การงานในปัจจุบันได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ องค์กรให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาความรู้และความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนาวิ อุตร (2561) ^[12] กล่าวว่า การที่พนักงานได้รับโอกาสในการสร้างเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในงานและทักษะใหม่ๆ ทำให้รู้สึกว่าตนมีคุณค่าและรู้สึกท้าทาย ที่ได้ใช้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยพนักงานสามารถนำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการแก้ข้อบกพร่อง และปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

8. **ด้านธรรมณูญในองค์กร** พบว่า ด้านธรรมณูญในองค์กรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานรับฟังปัญหาและความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ได้รับการปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเอกลักษณ์ ชุมภัย (2561) ^[13] กล่าวว่า ถ้าผู้บริหารมีความยุติธรรมในการบริหารงาน ปฏิบัติกับบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมไปถึงการมีมาตรฐานในการจ่ายค่าตอบแทนอย่างยุติธรรมแล้วก็จะส่งผลให้พนักงานทำงานอย่างมีความสุข ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. **ด้านเพศ** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ

การศึกษาของทัศนีย์ ชาติไทย (2559) ^[14] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีเพศที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

2. **ด้านอายุ** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในส่วนกลาง จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของทัศนีย์ ชาติไทย (2559) ^[14] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีอายุที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

3. **ด้านสถานภาพสมรส** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญญา นิลพันธ์ (2561) ^[10] คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานในสำนักงานพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานที่มีสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. **ด้านระดับการศึกษา** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ชาติไทย (2559) ^[14] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

5. **ด้านระดับตำแหน่ง** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามระดับตำแหน่ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวินัย สกุลสุข (2550) ^[15] ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานที่ปฏิบัติงาน ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า ระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

6. **ด้านอายุราชการ** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามอายุราชการ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ชาติไทย (2559) ^[14] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

7. **ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน** ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในส่วนกลาง จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ชาติไทย (2559) ^[14] ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีรายได้เงินเดือนที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว เมื่อเลิกงานหน่วยงานควรมีกิจกรรมให้แก่ข้าราชการเพื่อเป็นการคลายเครียดจากงานที่ทำ
2. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ในหน่วยงานมีตำแหน่งหรือสายงานต่างๆ มีลักษณะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน บางครั้งอาจมีการปรับเปลี่ยนสายงาน จึงทำให้มองไม่เห็นถึงโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีปัจจัยอื่นๆ นอกจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเข้ามาเกี่ยวข้องในการเลื่อนขั้น เลื่อนระดับตำแหน่ง
3. ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ให้มีบรรยากาศที่ดี มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม สะอาด สมรื่น ปลอดภัย โปร่ง สดวกและเป็นระเบียบเหมาะสมปลอดภัยเอื้อต่อการปฏิบัติงาน และผู้มาติดต่อ
4. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม หน่วยงานควรมีระบบคุณธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนและเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์อย่างยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
5. ด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางสังคม หน่วยงานควรมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์
6. ด้านการบูรณาการทางสังคม หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกระดับได้ปรึกษาหรือแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ได้ทุกโอกาสและพูดคุยกับผู้บริหารได้อย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย ให้ความสำคัญเอาใจใส่ช่วยแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ เห็นอกเห็นใจ
7. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกระดับได้ปฏิบัติงานที่ท้าทายความรู้ ความสามารถ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานของตน สนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานหรือรับการฝึกอบรม
8. ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร ข้าราชการควรมีหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการปฏิบัติงาน มีการเคารพในสิทธิส่วนบุคคล และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ตามสมควร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มพนักงานราชการ กลุ่มลูกจ้างประจำ กลุ่มพนักงานจ้างเหมาทั่วไป ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อเป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ ทำให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำมาเป็นข้อมูลประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระที่สามารถส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานได้ เช่น สิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ความสำคัญของงาน วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศในการทำงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Hackman, Richard J., & Suttle, Lloyd J, "Improving Life at Work," Behavioral Science Approach to Organization Change, Santa Monica. Calif: Goodyear Publishing, 1977.
- [2] คเชนทร์ ช่างน้อย, "แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตนายทหารชั้นประทวน กองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก," วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก, 2556.
- [3] กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2564, สิงหาคม 2). [Online]. <http://www.labour.go.th>.
- [4] Walton, R. E., "Criteria for quality of working life: The quality of work life," New York, 1975.
- [5] ปกรณ์ ปรีชาภรณ์, "คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานธนาคารรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์เอกชน," รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2552.
- [6] วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี, "คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจนครบาล," ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2552.
- [7] กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มงานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง. (2564 สิงหาคม 2) [Online]. <https://personnel.labour.go.th/th/>.
- [8] Yamane, T., "Statistics: An introductory analysis (3rd ed.)," New York, 1970.
- [9] ชูศรี วงศ์รัตน์, "เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย," โรงพิมพ์นิมิต, พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ, 2541.
- [10] พิรัญญา นิลพันธ์, "คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ในสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช," สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, หาดใหญ่, 2561.
- [11] จินตนา เอิบอิม, "คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลในเขตอำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี," วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, เพชรบุรี, 2560.
- [12] นาวี อุดร, "คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ," ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร, 2561.
- [13] เอกลักษณ์ ชุมภัย, "การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีพนักงานที่ทำงานอยู่ภายในการดูแลของบริษัท สกิลพาวเวอร์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด (แทนพาวเวอร์ สาขาลำพูน)," การค้นคว้าอิสระสาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่, 2561.
- [14] ทศนีย์ชาติไทย, "คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์," มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ, 2559.
- [15] ลัดดาวัลย์ สุกุลสุข, "คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานที่ปฏิบัติงาน ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)," วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ, 2550.

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มทรัพยากร

Factors Affecting the Determination of Enterprise Value of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand: A Case Study of the Resource Group

พัทธ์ธีรา จิระอุดมสาโรจน์

อาจารย์ประจำหลักสูตร, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, Phatteera.n@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการโดยการกำหนดมูลค่าของกิจการวัดโดย Tobin's Q กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา กลุ่มทรัพยากร จำนวน 60 บริษัท โดยเก็บข้อมูลเป็นรายปี ระยะเวลาที่ศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2563 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา การถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) ได้รับการสนับสนุนทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นั่นก็แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรสุทธิเป็นตัวกำหนดมูลค่าของกิจการในกลุ่มทรัพยากร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มูลค่าของกิจการจะเกิดขึ้นได้ก็เกิดจาก 2 ปัจจัยดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารและนักลงทุนควรมานำมาพิจารณาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

คำหลัก: ปัจจัยในการกำหนดมูลค่า มูลค่าของกิจการ

Abstract

The purpose of this study was to study factors affecting the determination of firm value by Tobin's Q. The sample group used was 60 companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The study in the resource group period was from 2018-2020. The statistics used in data analysis were descriptive statistics and multiple regression in hypothesis testing.

The study found that The Return on Equity Factor and net profit ratio Influencing the determination of the value of the enterprise (Tobin's Q) was significantly supported at the 0.05 level statistically. It shows that the return on equity ratio and the net profit margin determine the value of the resource group enterprise. of companies listed on the Stock Exchange of Thailand.

The value of the business can be caused by the above 2 factors. which executives and investors should consider to help make decisions.

Keywords: factors determining the value, value of business

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป้าหมายสูงสุดที่ถือเป็นสิ่งสำคัญ คือ การสร้างความมั่งคั่งให้กับผู้ถือหุ้น (จิราภรณ์ ชูพล และนภาพร นิลาภรณ์กุล, 2564) ดังนั้นการบริหารงานของฝ่ายบริหารในองค์กรจึงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นแก่องค์กร และในการสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นขององค์กรย่อมต้องมีปัจจัยอื่น ๆ มากมายที่มีอิทธิพลในการกำหนดมูลค่าของกิจการ จากการศึกษาข้อมูลทางการเงิน ก็ถือเป็นปัจจัยด้านหนึ่งในการกำหนดมูลค่าของกิจการ ในมุมมองของนักลงทุนในการประเมินตัดสินใจทางการลงทุน ข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาสิ่งแรกคงปฏิเสธไม่ได้ว่า คือ ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลทางการเงินจะช่วยประเมินมูลค่าของกิจการในอนาคตเป็นสิ่งที่นักลงทุนใช้ในการพิจารณาเริ่มแรกก่อนการลงทุน

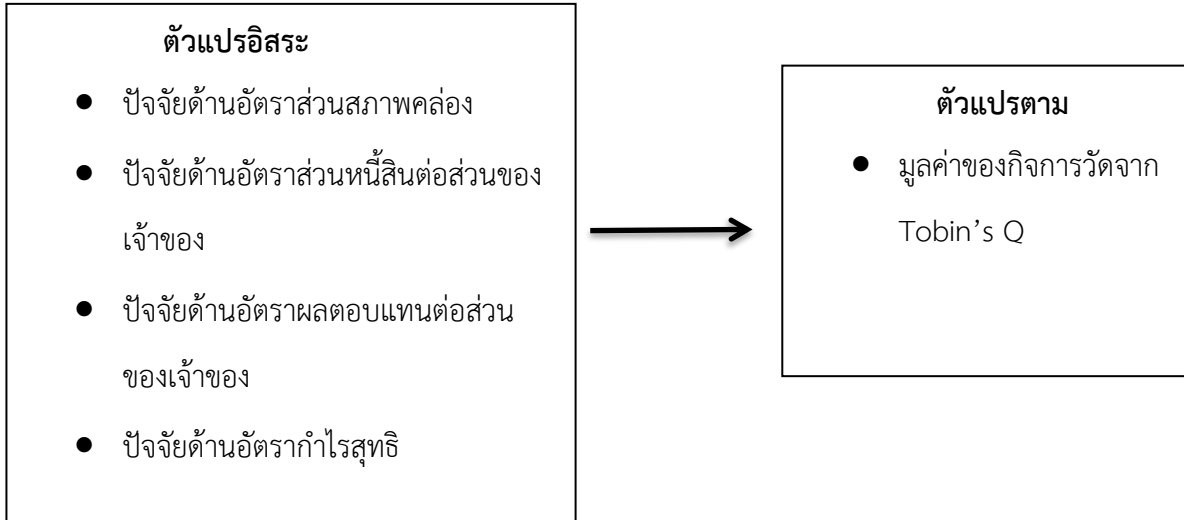
การบริหารจัดการทางการเงินจึงเป็นสิ่งที่องค์กรต้องให้ความสำคัญและนำมาพิจารณาและสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นแก่องค์กร โดยโครงสร้างการจัดการทางการเงินมาจาก 2 แหล่งสำคัญ ได้แก่ มาจากแหล่งเงินกู้และจากแหล่งเจ้าของ จากการศึกษาหลายงานวิจัยพบว่า โครงสร้างการจัดการทางการเงินมีผลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการ (พุทธิมน เพชรคง, 2559) ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้ Tobin's Q ถือว่าเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย (โชติภา ภิรมย์สด, เปรมมารัช วัลลีย์, และอรรสรา ธาณิธนานนท์, 2565) สามารถใช้ในการประเมินมูลค่าขององค์กรได้อย่างถูกต้อง และสะท้อนให้เห็นมูลค่าของกิจการได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะกลุ่มทางด้านทรัพยากร ถือว่าเป็นกลุ่มขับเคลื่อนทางด้านเศรษฐกิจเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่สำคัญของประเทศไทย การประเมินมูลค่าของกิจการในกลุ่มทรัพยากรที่ถือเป็นหัวใจหลักของภาคธุรกิจที่ต้องให้ความสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านอัตราส่วนสภาพคล่องที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร
4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านอัตรากำไรสุทธิที่มีผลกระทบต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 : ปัจจัยด้านอัตราส่วนสภาพคล่องมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

สมมติฐานข้อที่ 2 : ปัจจัยด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

สมมติฐานข้อที่ 3 : ปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

สมมติฐานข้อที่ 4 : ปัจจัยด้านอัตรากำไรสุทธิมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้จากการงานวิจัยที่ช่วยให้นักลงทุนใช้การประเมินการวางแผนในการตัดสินใจในการลงทุนนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประเมินมูลค่าของกิจการในกลุ่มทรัพยากรได้

2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ให้กับผู้บริหารในการดำเนินการบริหารจัดการทางการเงินให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน (กรอบแนวคิดมาตรฐานรายงานทางการเงิน พ.ศ.2561)

รายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน ผู้ให้กู้ยืมและเจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต รายงานทางการเงินไม่สามารถให้ข้อมูลได้ทั้งหมด ผู้ใช้งบการเงินต้องพิจารณาข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สถานการณ์สังคมควบคู่ไปด้วย ข้อมูลทางการเงินนี้ให้ข้อมูลเพื่อช่วยนักลงทุน ผู้ให้กู้ยืมและเจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและที่อาจจะเป็นในอนาคตประมาณมูลค่าของกิจการที่ได้นำเสนอรายงาน การเสนอรายงานช่วยให้ผู้ใช้ระบุจุดแข็งจุดอ่อนทางการเงินของกิจการที่เสนอรายงาน ข้อมูลนั้นจะช่วยประเมินสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการที่เสนอรายงาน ข้อมูลที่นำเสนอช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจผลตอบแทนของกิจการที่ได้มาจากทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการ ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ช่วยประเมินความสามารถในอดีตและอนาคตของกิจการ

แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าของกิจการ Tobin's Q

การนำข้อมูลทางการเงินกับมูลค่าทางการตลาดมาช่วยในการประเมินมูลค่าของกิจการ โดยใช้ตัวชี้วัด Tobin's Q มาช่วยในการประเมิน Lindenberg and Ross (1981) การคำนวณ Tobin's Q สามารถจัดประเภทหลักทรัพย์ขององค์กร โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิและหนี้สิน Klapper & Love (2002) ก็ได้พัฒนาโดยการนำมูลค่าทางการตลาดของสินทรัพย์ (Market Value of Assets) คำนวณจากมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์ (Book Value of Assets) หักมูลค่าทางบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้น (Book Value of Equity) บวกมูลค่าทางการตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น (Market Value of Equity) หักมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์ (Book Value of Assets) และ Chung & Pruitt (1994) คำนวณมาจาก มูลค่าราคาตลาดของหุ้นสามัญบวกด้วยมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินหารด้วยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำสูตรการคำนวณของ Chung & Pruitt (1994) มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

อัตราส่วนทางการเงินมีอิทธิพลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการ (Özgür ,2019) โดยจากการศึกษาของ Özgür (2019) พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเป็นอัตราส่วนที่เป็นกำหนดมูลค่าของกิจการในทิศทางเดียวกัน นั่นก็แสดงให้เห็นว่า ถ้ากิจการมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วก็ส่งผลต่อการมูลค่าของกิจการที่เพิ่มขึ้นเช่นกันงานวิจัยของ Kohansal (2013) ก็ได้ผลเช่นเดียวกัน เสาวณัฐ รวีโอภาว (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์พบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นสามัญในทิศทางตรงกันข้ามซึ่งสอดคล้องกับชนิกา มหาวิระพจน์ (2552) และ ธนยพันธ์ มงคลสวัสดิ์ (2560) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนทางการเงินและมูลค่าของกิจการของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการหมวดสื่อ และสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือ

หุ้น (Return on Equity) มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ (Dodd and Chen ,1996; ภณิดา สัจจะ
 เตชาชัย, 2550) และ Dwi, Mulyono and Rahfiani (2009) ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทาง
 การเงินพื้นฐานที่อธิบายฐานะทางการเงินและมูลค่าของกิจการของบริษัท อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
 (Debt to Equity ratio) พบว่าหากทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ กับอัตรา
 ผลตอบแทนสะสมที่ปรับด้วยตลาด (Cumulative market adjusted return) จะมีอัตรากำไรสุทธิ อัตรา
 ผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับมูลค่าของ
 กิจการ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี
 พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 ในกลุ่มทรัพยากรจำนวน 60 บริษัท หัก บริษัทที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบจำนวน
 12 บริษัท คงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 48 บริษัทการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา
 สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ด้วยแบบจำลอง ดังนี้

$$\text{Tobin's } Q = \beta_0 + \beta_1 * CR_{i,t} + \beta_2 * QR_{i,t} + \beta_3 * De_{i,t} + \beta_4 * IC_{i,t} \epsilon_{i,t}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
มูลค่าของกิจการ (Tobin's Q)	144	0.32	27.01	1.55	2.36
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (CR)	144	0.15	26.26	2.07	2.07
อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้น (DE)	144	0.3	9.66	1.17	0.98
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	144	-50.98	75.06	7.09	12.53
อัตรากำไรสุทธิ (NP)	144	-136.00	154.25	17.53	37.02

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม
 ทรัพยากร พบว่า มูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับร้อยละ 1.55 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน
 (CR) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ ร้อยละ 2.07 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ
 ร้อยละ 1.17 ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับร้อยละ 7.09 และอัตรา
 กำไรสุทธิ (NP) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 17.33 .

ตารางที่ 2 อธิบายผลการศึกษาค่าปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กลุ่มทรัพยากร

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	P-Value	Tolerance	VIF
Constant	0.407	0.347		0.243		
CR	0.047	0.055	0.059	0.843	0.910	1.099
DE	0.286	0.177	0.119	0.109	0.814	1.229
ROE	0.132	0.014	0.700	0.000	0.760	1.315
NP	0.013	0.005	0.199	0.008	0.806	1.241

R = 0.618 R Square = 0.382 Adjusted R Square = 0.364
Std. Error of Estimate = 1.87878 F = 21.464 Sig F = .000 Durbin – Watson = 1.596

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 บริษัท โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ R-Square (R^2) ประมาณ 0.382 และ Adjusted R-Square ประมาณ 0.364 แปลความได้ว่าตัวแปรอิสระในสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าของกิจการได้ถึงประมาณ 38.20% การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจึงสรุปตามสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 : อัตราส่วนสภาพคล่องมีผลเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีอิทธิพลเชิงบวกกับมูลค่ากิจการ แต่ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($B = -0.047$ $p\text{-value} = 0.843 > 0.05$) จึงปฏิเสธสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 2 : อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลเชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ แต่ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($B = -0.286$ $p\text{-value} = 0.109 > 0.05$) จึงปฏิเสธสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 3 : อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลเชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($B = 0.132$ $p\text{-value} = 0.000 < 0.05$) จึงยอมรับสมมุติฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 4 : อัตรากำไรสุทธิมีผลเชิงบวกต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มทรัพยากร พบว่า อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลเชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($B = 0.013$ $p\text{-value} = 0.008 < 0.05$) จึงยอมรับสมมุติฐาน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มทรัพยากร ปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาสามารถกำหนดมูลค่าของกิจการได้ร้อยละ 38.20 นั่นก็แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาสามารถใช้ในการพยากรณ์มูลค่าของกิจการในกลุ่มทรัพยากร ซึ่งถือเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนที่สามารถนำข้อมูลไปช่วยในการตัดสินใจ โดยปัจจัยที่นักลงทุนต้องพิจารณาเป็นพิจารณาในกลุ่มทรัพยากร ได้แก่ ปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดมูลค่าของกิจการในกลุ่มทรัพยากร ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dodd and Chen, 1996 และ Dwi, Mulyono and Rahfiani (2009) อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับมูลค่าของกิจการนั้นก็แสดงให้เห็นว่า ถ้าปัจจัยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีอัตราจ่ายผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นเพิ่มมากขึ้น มูลค่าของกิจการก็เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับ อัตรากำไรสุทธิ ถ้ากิจการมีอัตรากำไรสุทธิที่เพิ่มมากขึ้น มูลค่าของกิจการก็จะเพิ่มมากขึ้น แต่การจะประเมินสถานการณ์ภายในอย่างเดียวยังจะไม่เพียงพอในการกำหนดมูลค่าของกิจการ ก็ต้องอาศัยข้อมูลหลายๆด้านมาช่วยในการพิจารณา เช่น สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านการสังคม รวมไปถึงข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ท่านต้องเอาข้อมูลมาประกอบเพื่อช่วยในการตัดสินใจในหลายๆด้าน เพื่อทำการประเมินได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปฏิบัติจากผลงานวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดมูลค่าของกิจการในด้านอื่นๆ เข้ามาช่วยในการพิจารณาเพิ่มมากขึ้น
2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ควรขยายช่วงเวลา และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาให้กว้างมากขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฐจิราภรณ์ ชูพูล และนภาพร นิลภรณ์กุล, 2564. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100.
- [2] โชติภา ภิรมย์สด, เปรมมารัช วิลาสัย, และอรัศรา ธาณิธนานนท์, 2565. การบริหารเงินทุนหมุนเวียนและโครงสร้างทางการเงินที่ส่งผลต่อมูลค่าของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสถานการณ์โรค COVID-19. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 9(2), 282-293.

- [3] ธัญญภรณ์ ชูดวงแก้ว. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค. การประชุมนำเสนอผลการวิจัยระดับบัณฑิต ครั้งที่ 13 ปีการศึกษา 2561. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [4] ธัญญลักษณ์ สีนวล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์และการจ่ายเงินปันผลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา: กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร.
- [5] พุทธิมน เพชรคง และภวัต ยุพาภรณ์. (2019). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนของกิจการต่อมูลค่ากิจการและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารสภาวิชาชีพบัญชี*, 1(3).
- [6] ภณิดา สัจจะเดชาชัย. (2550). การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สิน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา: หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2552). กรอบแนวคิดมาตรฐานรายงานทางการเงิน 2552. กรุงเทพมหานคร, 2555.
- [7] Chung, K. H., & Pruitt, S. W. (1994). A simple approximation of Tobin's q. *Financial management*, 70-74.
- [8] Damodaran, A. (1999). The dark side of valuation: firms with no earnings, no history and no comparables.
- [9] Hayashi, F. (1982). Tobin's marginal q and average q: A neoclassical interpretation. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 213-224.
- [10] Klapper, L. F., & Love, I. (2002). Corporate governance, investor protection and performance in emerging markets. *Investor Protection and Performance in Emerging Markets (March 2002)*.
- [11] Lang, L. H., & Stulz, R. M. (1993). Tobin's q, corporate diversification and firm performance (No.w4376). *National Bureau of Economic Research*, 10, w4376.
- [12] Lindenberg, E. B., & Ross, S. A. (1981). Tobin's q ratio and industrial organization. *Journal of business*, 1-32. Roberts, R. (1997). *A ragged schooling: growing up in the classic slum*. Manchester University Press. Mulyono, D. M., & Khairurizka, R. (2009). The effect of financial ratios, firm size, and cash flow from operating activities in the interim report to the stock return. *Chinese Business Review*, 8(6), 44-55.
- [13] Tobin, J. and Brainard, W. (1977). Asset Markets and the Cost of Capital. In B. Belassa and R. Nelson (eds.) *Economic Progress, Private Values and Public Policies*, North Holland, Amsterdam.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา
หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

**A study of learning outcomes and satisfaction
of second-year vocational certificate students utilizing educational games
in the "Tourist attractions in ASEAN countries" learning unit**

จตุพร ดั่งชัยภูมิ¹, คณิน คำหล่อ², ปัทมา พันธุ์พัฒ³, ทัทยา แยมชุตี⁴

¹วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย, Dangchaiyaphumj@gmail.com

²วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี, Kaninkamlor@gmail.com

³วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู, Pattama.p@mbk.ac.th

⁴บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, gift.hatthaya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้เกมศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาการท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมการศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำหลัก: เกมการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

Abstract

This study had two objectives: first, to conduct a comparative analysis of learning outcomes related to the ASEAN tourism subject, specifically in the "Tourist attractions in ASEAN countries" learning unit, before and after implementing educational games in the classroom.

Secondly, the study aimed to evaluate student satisfaction with using educational games concerning the ASEAN tourism subject. The study's sample comprised 20 students from Technology Asia College's second-year vocational certificate program, selected through stratified random sampling. The study employed three research instruments: a game-based learning plan, a test, and a satisfaction survey. The data analysis used statistical measures such as percentage, mean, standard deviation, and t-test Dependent sample.

The results of the research revealed that 1) the students learned by using educational games on the ASEAN tourism subject in the learning unit "Tourist attractions in ASEAN countries" demonstrated higher academic achievement scores after completing the lesson at a statistical significance level of .05., and 2) the students were satisfied with their educational experience when using games corresponding to a high-level average of 4.63.

Keywords: educational game, achievement, satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาหลายประเทศ จึงได้มีการบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งหากประเทศใดมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ชัดเจน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์และบุคลากรภาคการท่องเที่ยวมีศักยภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะอยู่ช่วยผลักดันให้ประเทศนั้นๆ มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของตนให้เติบโตได้อย่างมั่นคง [1]

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงานไทย สาเหตุหนึ่งเนื่องจากนักเรียนเรียนไม่จบการศึกษา หรือจบการศึกษาแต่ไม่มีคุณภาพ เพราะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งเน้นวิชาการมากกว่าความรู้ที่เน้นวิธีการ หรือประสบการณ์จริง หรือทักษะ ทำให้นักเรียนขาดกระบวนการเรียนรู้ ขาดการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ไม่เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปมีคุณภาพไม่ดีเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ [2] เมื่อวิเคราะห์คะแนนการประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 รายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2563-2564 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 50.27 และร้อยละ 47.23 ตามลำดับ [3] อีกทั้งผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในการเรียน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม จึงทำให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียนใน

สถานการณ์จริงได้ โดยเป็นสมรรถนะที่สำคัญของรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียนลดลงด้วย ดังนั้นการแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเร่งดำเนินแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้

การเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning หรือ GBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน เป็นเพราะการที่ผู้เรียนเกิดมาในยุคที่เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และเครื่องมือสื่อสารที่พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง จึงมีผลทำให้ความชอบ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้และการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งเกมเพื่อการเรียนรู้ นับเป็นนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ออกแบบและสอดแทรกเนื้อหาบทเรียนลงไปในเกม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ลงมือเล่นและฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยในขณะที่ลงมือเล่นผู้เรียนจะได้รับทักษะและความรู้จากเนื้อหาบทเรียนไปด้วยขณะที่เล่น [4]

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาเกมการศึกษาสำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย เพื่อให้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ ซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

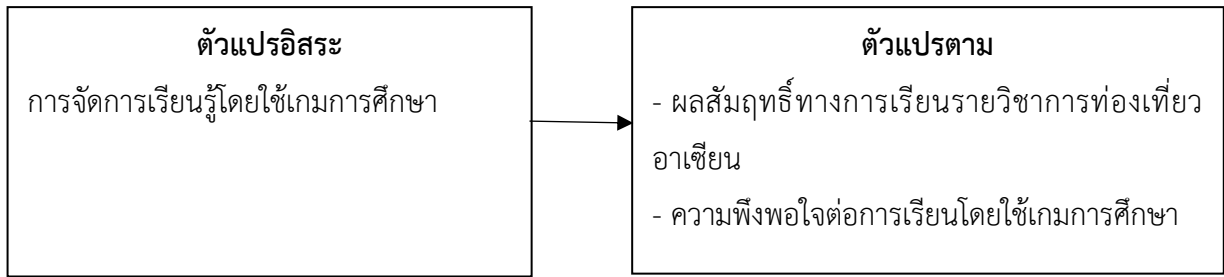
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้เกมการศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความสนุกสนานที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา
2. นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

กรอบแนวคิด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเกมการศึกษาของ อรรฮาวิ เจ๊ะสะแม และคณะ [1] อภิศักดิ์ คู่กระสังข์ และอังคาร คชะชาวังศรี [5] ตรัง สุวรรณศิลป์ [6] และแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมของทิตนา แคมมณี [7] โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 สาขาการท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชียที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 สาขาการท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชียที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)

2. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทดลอง 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่พัฒนามาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว กิจกรรมชมรมสาขาวิชาการท่องเที่ยว หน่วยแห่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 7 เรื่อง รวม 14 ชั่วโมง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยวอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 2 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 3 การตลาดการท่องเที่ยวอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มประเทศอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 5 แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 6 นโยบายของรัฐ	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 7 ผลกระทบในการเปิดเสรีด้านการท่องเที่ยวอาเซียน	เวลา 2 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม คือ

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน

4.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา

5.1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิดกระบวนการ และวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม วิธีการออกแบบเกมจากแอปพลิเคชัน Wordwall วิธีการเล่นเกมและการให้คะแนน

5.1.2 ศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนในรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน เพื่อแบ่งเนื้อหาที่จะนำมาออกแบบสร้างเป็นเกมต่าง ๆ จำนวน 4 เกม

ภาพประกอบ 2 เกมแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน ที่สร้างจากแอปพลิเคชัน Wordwall

5.1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา หน่วยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน จำนวน 4 แผนครอบคลุมเนื้อหา 7 เรื่อง

5.1.4 จัดทำเกมการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ หน่วยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอาเซียน จำนวน 3 เกม สำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา

5.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา พร้อมทั้งเกมการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม รวมทั้งความน่าสนใจของเกม พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

5.1.6 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมเกมที่สมบูรณ์แล้วไปใช้จริง

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตัวอย่าง แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

5.2.2 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แห่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

5.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความถูกต้องด้านภาษา ตัวเลือก และการใช้คำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นคัดเลือกแบบทดสอบข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.67 และ 1.00 จำนวน 30 ข้อ

5.2.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยหาค่าความยากง่ายของข้อคำถาม (p) และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) จากนั้นคัดเลือกแบบทดสอบซึ่งข้อสอบที่ดีควรมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.23-0.70 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.50 พร้อมทั้งได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

5.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

5.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อหากรอบแนวคิดและขอบข่ายในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

5.3.2 สร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้เกมการศึกษาวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้จากผลการประเมินพบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีค่า (IOC) มากกว่า 0.50 ทุกข้อ

5.3.4 นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ควรมีค่ามากกว่า .80 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

5.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ดังนี้

6.1 ขั้นตอนการทดลอง

6.1.1 ทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองต่อหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน พร้อมนัดหมายนักเรียนตามวันและเวลาที่กำหนด

6.1.2 ผู้วิจัยสร้างความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงจุดประสงค์รายวิชา รายละเอียดรายวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกมการศึกษา พร้อมทั้งแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6.1.3 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาการทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.2 ขั้นตอนทดลอง

จัดการเรียนการสอนใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา จำนวน 4 แผนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาจัดการเรียนการสอน 14 ชั่วโมง โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม ดังนี้ 1) ขั้นการนำเสนอเกม 2) ขั้นการเล่นเกมการศึกษาผ่านแอปพลิเคชัน Wordwall ตามกติกา 3) ขั้นการอภิปรายผลของการเล่นและวิธีการหรือพฤติกรรมการเล่น และ 4) ขั้นการประเมินผลการเรียนรู้

6.3 ขั้นตอนหลังการทดลอง

6.3.1 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนการทดลองแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ใช้เวลาการทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.3.2 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษา รายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน จำนวน 10 ข้อ

6.3.3 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6.3.4 นำผลการทดลองมาสรุปผลการวิจัย

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test Dependent)

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้เกมศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	40	20	4.85	0.81	41.50	0.0001
หลังเรียน	40	20	24.10	1.74		

* $p < .05$

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 24.10$, S.D. = 1.74) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.81) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาของครุมีประสิทธิภาพ	4.79	0.41	มากที่สุด
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้คิด	4.47	0.62	มากที่สุด
3. เกมการศึกษามีความน่าสนใจ	4.46	0.59	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	4.47	0.70	มากที่สุด
5. การเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยผ่านเกมการศึกษาช่วยให้จดจำสถานที่ท่องเที่ยวได้แม่นยำขึ้น	4.89	0.35	มากที่สุด
6. รูปแบบของเกมการศึกษาทำหาคความสามารถของนักเรียน	4.69	0.53	มากที่สุด
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียนมากขึ้น	4.81	0.46	มากที่สุด
8. นักเรียนสามารถให้ข้อมูลสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ถูกต้อง	4.73	0.49	มากที่สุด
9. การเล่นเกมการศึกษาทำให้นักเรียนสนุก และมีความสุขกับการเรียน	4.50	0.69	มากที่สุด
10. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.45	0.75	มากที่สุด
รวม	4.63	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียนผ่านเกมการศึกษาช่วยให้จดจำสถานที่ท่องเที่ยวได้แม่นยำขึ้น ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) รองลงมาเป็นนักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.46) และวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาของครุมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) ในขณะที่ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.75)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 24.10$, S.D. = 1.74) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.81) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษา ในภาพรวมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษารายวิชาการท่องเที่ยวอาเซียน หน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษามีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยนักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนที่ครูผู้สอนออกแบบขึ้น จึงทำให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสุนทร สนิธพานนท์ [8] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ กติกา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย และพัฒนาทักษะต่างๆ รวดเร็ว อีกทั้งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน ในเกมแต่ละเกมนั้น อาจมีผู้เล่นคนเดียวหรือหลายคนแข่งขันหรือร่วมมือกันทำกิจกรรมตามกติกาที่ตกลงกัน มีการกำหนดระบบการให้คะแนนหรือวิธีการตัดสินให้ชนะหรือแพ้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของประสงค์ อุทัย และคณะ [9] ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียนและความชอบจากการสอนโดยใช้เกมกับการสอนปกติ : ในวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของณัฐกมล สุวรรณ [10] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้แนวคิดเกมพีเคชั่น ผลการศึกษาพบว่า เกมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวคิดหลักของเกมพีเคชั่นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและเพิ่มการรับรู้ของเนื้อหา และสามารถบูรณาการเข้ากับการท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรมเพื่อเป็นสื่อกลางที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมการพัฒนีกำลังระหว่างอุตสาหกรรมเนื้อหาดิจิทัล และ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษาทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากจากผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาในเกมผ่านแอปพลิเคชัน Wordwall โดยเลือกแม่แบบทดสอบที่สามารถใส่รูปภาพเพื่อดึงดูดความสนใจ รูปภาพมีสอดคล้องกับข้อความ และมีรายละเอียดครบถ้วน สามารถกระตุ้นความจำของนักเรียนจึงทำให้นักเรียน มีความรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษา หน่วยแหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์ [11] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมหรือการแข่งขันที่มีกฎกติกาที่รับรู้ร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดความสุขสนุกสนานและเพลิดเพลิน นอกจากนี้เกมยังช่วยในเรื่องของ การตัดสินใจ ซึ่งในปัจจุบันมีเกมหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่เกมในรูปแบบของการแข่งขันกับตนเองเพื่อสร้างสถิติหรือคะแนนใหม่ให้สูงกว่าเดิม เกมที่แข่งขันกับผู้อื่นในรูปแบบตัวต่อตัว เกมที่แข่งขันในรูปแบบกลุ่ม และเกมที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภายในกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของพิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ [11] ที่ได้ศึกษาเรื่อง สุนทรียะและการออกแบบเกมมิฟิเคชัน “สยามซีดี” สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวรอบเกาะกรุงรัตนโกสินทร์มีความพึงพอใจต่อตัวเกมเพื่อการท่องเที่ยวระดับมาก เช่นเดียวกับผลการศึกษาของสมฤดี วงษาแจ่ม และรุ่งโรจน์ พงศ์กิจวิฑูร [12] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้เกมการเรียนรู้ เรื่องลोजิตพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยเกมการเรียนรู้ เรื่องลोजิตพื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการศึกษาที่พบว่า เกมการศึกษาช่วยให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้และเกมการศึกษาไปใช้ควรมีการปรับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละชั่วโมงเรียน เนื่องจากเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีสมรรถนะที่แตกต่างกัน และเป็นสมรรถนะที่ซับซ้อน

2. จากการศึกษาที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมการศึกษาในระดับมากที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรกระตุ้นความคิดให้นักเรียนคิดคำตอบให้ได้หลากหลายในขณะที่เล่นเกมการศึกษา โดยใช้คำถามปลายเปิดในการอธิบายผลของการเล่นเกม ให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความคิดและสรุปผล รวมทั้งคำตอบด้วยตนเองให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนหน่วย แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาการวิจัยโดยนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

เกมไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เช่น วิชามาตรฐานการท่องเที่ยว วิชาธุรกิจ MICE หรือวิชาธุรกิจที่พัก เป็นต้น

2. จากการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ ดังนั้น ในการศึกษารั้งต่อไปจึงควรมีการนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติมาใช้ในการส่งเสริมสามารถในนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงของนักเรียนต่อไป เพื่ออธิบายผลการทดลองในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- [1] อรรหาวิ เจ๊ะสะแม, นันทวัน นาคอร่าม, สำราญ ผลดี, “การพัฒนาต้นแบบเกมจำลองสถานที่ท่องเที่ยวโดยการ
ใช้รูปแบบเกมมิฟิเคชัน กรณีศึกษาเกมปุระณาวาส ท่องเที่ยวพาเพลิน,” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี
(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)*, ปีที่ 1, ฉบับที่ 1, หน้า 14-23, มกราคม-มิถุนายน, 2560.
- [2] นิภาพร แสงประทุม และศุภานัน สิริเลิศ, “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชากระบวนการทำงานวิชาชีพที่ได้รับ
การจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนสตอรี่ไลน์ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยช่างศิลป์,” *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, ปีที่ 13, ฉบับที่ 3, หน้า 34-39, กันยายน-
ธันวาคม, 2562.
- [3] วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย, รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีการศึกษา 2564, กรุงเทพฯ:
ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย, 2564.
- [4] ประหยัด จิระวรพงศ์. (2565, กันยายน 11). Games Based Learning สื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ของไทย
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://nuybeam.blogspot.com/2010/08/game-based-Learning.html>
- [5] อภิศักดิ์ คู่กระสังข์, และอังคาร คชะว้างศรี, “กลยุทธ์การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่าง
สร้างสรรค์โดยการประยุกต์ใช้สื่อสารการตลาดผ่านแนวคิดเกมมิฟิเคชัน,” *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, ปีที่ 15, ฉบับที่ 1, หน้า 439-456, มกราคม-มิถุนายน, 2563.
- [6] ตรัง สุวรรณศิลป์, เกมมิฟิเคชัน จูงใจคนด้วยกลไกเกม, กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ซอลท์, 2563.
- [7] ทิศนา แหมมณี. (2566, มีนาคม 26). วิธีสอนโดยใช้เกม [Online]. แหล่งที่มา: [http://skruteachingmethods.
blogspot.com/p/blog-page_40.html?m=1](http://skruteachingmethods.blogspot.com/p/blog-page_40.html?m=1).
- [8] สุคนธ์ สีนธพานนท์, นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน, (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ,
โรงพิมพ์9119 เทนนิคพรีนติ้ง, 2551.
- [9] ประสงค์ อุทัย และคณะ, “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียนและความชอบจากการสอนโดยใช้
เกมกับการสอนปกติ: ในวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ,” *วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, ปีที่ 5, ฉบับที่ 1, หน้า 476, มกราคม-เมษายน, 2555.
- [10] ณิชกุลมล ฤงสุวรรณ, “การพัฒนาเกมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน,” *วิทยานิพนธ์
ศป.ด (ไม่สังกัดการศึกษา)*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2562.

- [11] ณัฐญา นาคะสันต์, และชวณัฐ นาคะสันต์, “นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์,” *วารสารร่วมพฤษภ*, ปีที่ 34, ฉบับที่ 3, หน้า 159-182, กันยายน-ธันวาคม, 2559.
- [12] พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ, “สุนทรียะและการออกแบบเกมมิฟิเคชัน “สยามซิดดี” สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวรอบเกาะกรุงรัตนโกสินทร์,” *วารสาร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์คาลายา*, ปีที่ 10, ฉบับที่ 2, หน้า 2886-2893, พฤษภาคม-สิงหาคม, 2560.
- [13] สมฤดี วงษาแจ่ม และรุ่งโรจน์ พงศ์กิจวิฑูร, “ผลการใช้เกมการเรียนรู้ เรื่องลจจเกิดพื้นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ,” *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 14, KU KPS 14, จังหวัดนครปฐม*, 7-8 ธันวาคม 2560 หน้า 1055.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา
ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom

**The Development of Learning Achievement in Biology Subject
on The Topic Heredity for Grade-10 Students Using
The Inquiry Method (5E) with using Badaboom Game**

ทิรัญ แชนล์ม¹, พุฒิกร พุกพิภิต², วัชรพงษ์ ชุนอาจ³, ธัญญพัทธ์ ศักดิ์บุญญารัตน์⁴

¹โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา, hiron.s@triamwit.ac.th

²โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา, puttikorn.p@triamwit.ac.th

³โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา, watcharapong.k@triamwit.ac.th

⁴บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี Pook1234@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้เกม Badaboom และ 2) หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้เกม Badaboom กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา จำนวน 20 คน โดยใช้แบบแผนการวิจัยเป็นแบบ One Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือวิจัยที่ใช้การวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom เท่ากับ 19.25 คะแนน และ 32.65 คะแนน ซึ่งมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และ 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม Badaboom มีค่าเท่ากับ 0.65

คำหลัก: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ดัชนีประสิทธิผล, สืบเสาะหาความรู้, เกม Badaboom

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the learning achievement of students by inquiry method (5E) with using Badaboom game learning in Heredity Biology, 2) to study Effectiveness Index. The target group consisted of 20 grade-10 students from Triamwitpattana school. With the One Group Pretest-Posttest Design. The instrument of the study was consisted of Lesson Plan and the evaluation tests. The statistics for data analysis were means, standard deviation and percent.

The research results revealed that 1) the achievement test of students revealed that For Pretest, the average result is 19.25 marks. For Posttest, the average results is 32.65 marks. The relative gain score of students' learning achievements was at high level and 2) the effectiveness index of inquiry method (5E) with using Badaboom game for learning in Biology subject on the topic Heredity was 0.65.

Keywords: learning achievement, effectiveness index, inquiry method (5E), Badaboom game

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่สาขาวิชาชีววิทยา เคมี และฟิสิกส์ มีความสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่มีความสนใจในการศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ กายภาพบำบัด เภสัชศาสตร์ พยาบาล เทคนิคการแพทย์ และสาขาอื่นๆ โดยเฉพาะสาขาแพทยศาสตร์ซึ่งเป็นสาขาขาดแคลน ประเทศไทยมีแพทย์ 1 คนต่อการดูแลประชากร 2,500 คน และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีระดับเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกันแล้ว ประเทศไทยมีความขาดแคลนแพทย์เกือบมาก [1] เกณฑ์การสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ในปัจจุบันถูกกำหนดโดยกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) นักเรียนที่สามารถยื่นคะแนนเพื่อเข้าศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์จะต้องมีผลการสอบในแต่ละรายวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 และต้องมีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ดังนั้นรายวิชาวิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากวิชาวิทยาศาสตร์มีรายละเอียดของเนื้อหาค่อนข้างมาก มีความยากและซับซ้อนส่งผลให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา และไม่สามารถจดจำกับการเรียนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้นักเรียนอาจไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนแต่ละส่วนเข้าด้วยกันได้ และอาจไม่สามารถวิเคราะห์รายละเอียดอื่นที่นอกเหนือจากในบทเรียน รวมถึงไม่สามารถใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอนได้ ซึ่งอาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ [2] ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ที่พบว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากับ 30.07 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 [3]

จากการศึกษาของสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีววิทยาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนภาพรรณ ไพรพยอม [4] พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และกิจกรรมการสอน โดยเฉพาะด้านผู้เรียนพบว่าผู้เรียนขาดการคิดวิเคราะห์ ขาดความรู้พื้นฐาน ขาดแรงจูงใจในการเรียน และปัญหาสำคัญที่สุดด้านผู้เรียนคือส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้จากการบอกของครูมากกว่าการศึกษาและการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับโรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา เป็นโรงเรียนที่เตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งการทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ มีรายวิชาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการเฉพาะทางการแพทย์โดยตรง มีนวัตกรรมการเรียนรู้ และอุปกรณ์เฉพาะทางการแพทย์ที่หลากหลาย มีวิทยากรเฉพาะทางและบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง มีการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติจริงทั้งในและต่างประเทศ ที่มีเป้าหมายมุ่งสู่คณะแพทยศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากเป้าหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รายวิชาชีววิทยา เป็นรายวิชาหนึ่งที่ว่าด้วยสิ่งมีชีวิตทั้งการจำแนกสิ่งมีชีวิตลงไปถึงเซลล์ และระบบการทำงาน ดังนั้นรายวิชาชีววิทยาจึงเกี่ยวข้องกับร่างกายของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีความสัมพันธ์กับการเรียนแพทย์ด้วย จากการสัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา พบว่า นักเรียนบางคนที่ชอบเรียนวิชานี้ก็เลยอยากเป็นหมอก็มิ แต่สำหรับบางคนที่มีใจรักในอาชีพหมอแต่ไม่ถนัดเรียนชีววิทยา จึงเป็นความท้าทายของครูผู้สอนที่จะต้องหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนจำเนื้อหาวิชาชีววิทยาได้แม่นยำ เนื่องจากชีววิทยาเป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ค่อนข้างมาก และถูกนำไปใช้ในการสอบวัดความรู้ กสพท. ครอบคลุมเนื้อหาทุกเรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องยากที่นักเรียนจะสามารถจดจำความรู้ทั้งหมดได้ จากการวิเคราะห์แนวข้อสอบ กสพท. พบว่าเรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมเป็นเรื่องที่ออกสอบมากที่สุดเมื่อเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ของวิชาชีววิทยา และข้อสอบวัดความรู้เรื่องนี้ค่อนข้างยากเนื่องจากเป็นแนวข้อสอบวิเคราะห์ และต้องมีการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็นมาใช้ในการคำนวณเพื่อหาคำตอบ อีกทั้งพบว่านักเรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้โจทย์ปัญหาได้ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมต่ำกว่าเกณฑ์

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แยกแยะ แก้ปัญหาด้วยตนเอง จนทำให้เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานกับการเรียน สร้างความกระตือรือร้น และสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น [5] นอกจากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แล้ว วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกม เป็นวิธีการจัดการเรียนที่นิยมใช้วิธีหนึ่ง Badaboom เป็นเว็บไซต์สำหรับสร้างเกมตอบคำถามในห้องเรียนในยุค 4.0 ครูผู้สอนสามารถสร้างคำถามและคำตอบพร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการสอบได้ Badaboom เป็นเกมที่ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อนและช่วยเพิ่มสีสันในการจัดเรียนการสอน เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนในห้องเรียนได้ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดความสนุกสนาน เสริมทักษะให้ผู้เรียน และสามารถประเมินความรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนในยุคศตวรรษที่ 21

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาชีววิทยา เรื่อง การ

ถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

วัตถุประสงค์

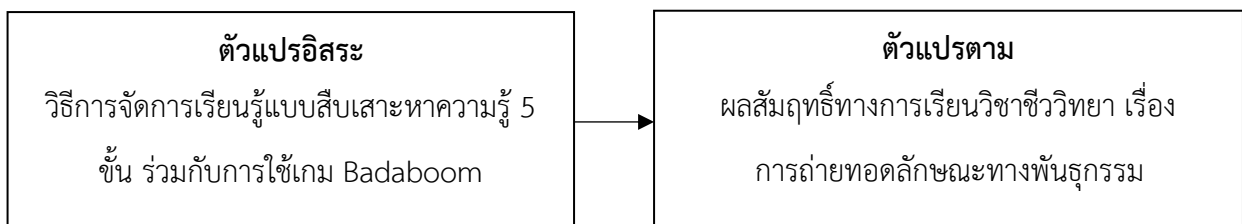
1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสื่อเกมและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
2. ได้แนวทางสำหรับครูผู้สอนในการประยุกต์ใช้เกม Badaboom เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ในระดับดีขึ้นไป และมีความสุขในการเรียน

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมของ วรณิภา พรหมมหาราช [3] ศदानันท์ แก้วศรี [6] ทิศนา แคมมณี [7] Fazelian และ Abdolrarim Naveh [8] โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **กลุ่มเป้าหมาย** เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์โรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา แขวงรามอินทรา เขตรามอินทรา จังหวัดกรุงเทพฯ ที่เรียนวิชาชีววิทยา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน

2. **ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 สัปดาห์ รวม 14 ชั่วโมง

3. **เนื้อหา** เป็นเนื้อหาที่พัฒนามาจากรายวิชาชีววิทยา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ของโรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา สำหรับนักเรียนระดับชั้น 4 เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 3 เรื่อง รวม 14 ชั่วโมง ดังนี้

เรื่องที่ 1 การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของแมลงเดด	เวลา 6 ชั่วโมง
เรื่องที่ 2 ลักษณะทางพันธุกรรมที่เป็นส่วนขยายของพันธุศาสตร์แมลงเดด	เวลา 6 ชั่วโมง
เรื่องที่ 3 ยีนที่อยู่บนโครโมโซมเดียวกัน	เวลา 2 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom

4.2 **ตัวแปรตาม** คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

5. **แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย** เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)

6. เครื่องมือวิจัย

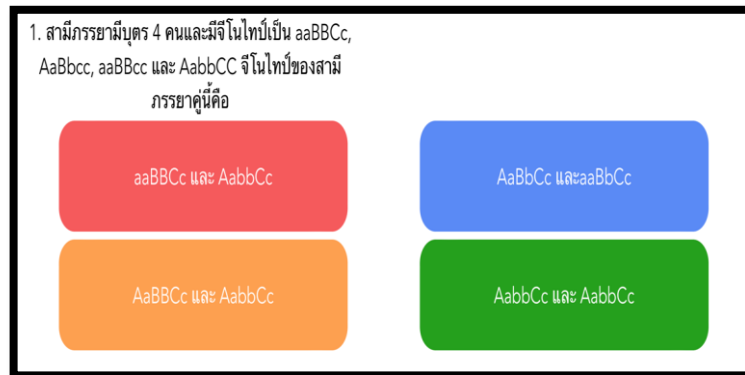
6.1 **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom**

6.1.1 **ศึกษาทฤษฎี แนวคิด กระบวนการ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม วิธีการออกแบบเกมจากเว็บไซต์ Badaboom การเล่นเกม และการให้คะแนน**

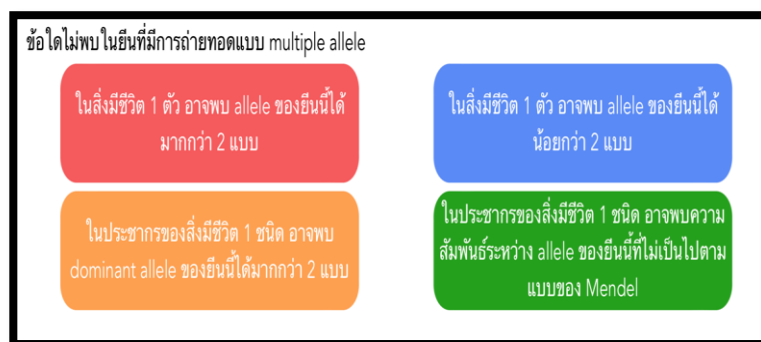
6.1.2 **ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) และจากหลักสูตรโรงเรียนเตรียมวิทย์พัฒนา รายวิชาชีววิทยา เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม แล้วกำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อนำมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้**

6.1.3 **จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom จำนวน 5 แผน โดยแต่ละแผนจะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระสำคัญ กระบวนการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเกม ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ (5) ขั้นประเมิน (Evaluation) โดยใช้เกม Badaboom**

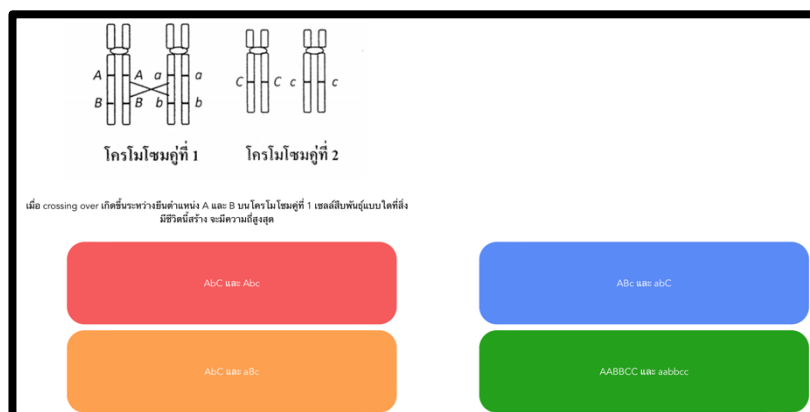
6.1.4 จัดทำเกมการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ทั้งหมด 3 เกม ได้แก่ 1) เกมการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของเมลเดล 2) เกมลักษณะทางพันธุกรรมที่เป็นส่วนขยายของพันธุศาสตร์เมลเดล และ 3) เกมยืนที่อยู่บนโครโมโซมเดียวกัน

ภาพประกอบ 2 เกมการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของเมลเดล

ภาพประกอบ 3 เกมลักษณะทางพันธุกรรมที่เป็นส่วนขยายของพันธุศาสตร์เมลเดล

ภาพประกอบ 4 เกมยืนที่อยู่บนโครโมโซมเดียวกัน

6.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom และนำเกมการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ที่คิดค้นขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้กับตัวชี้วัดและจุดประสงค์ของการวิจัย หากค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยเกมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 ทุกเกม คือ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00

6.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้จริงร่วมกับเกมการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

6.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.2.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ของวิชาชีววิทยา เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

6.2.3 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 55 ข้อ

6.2.4 เสนอแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความถูกต้องของเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างของลักษณะคำถาม ตัวเลือกกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัด ด้วยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ของประสาทเนืองเฉลิม [9] ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 จำนวน 40 ข้อ

6.2.5 นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try – Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมมาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบด้วยหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 ตามเกณฑ์ของสมนึก ภัททิยธนี [10] พบว่า ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.26-0.64 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30-0.87

6.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 [11] ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.1 ทำหนังสือขออนุญาตทดลองต่อหัวหน้าวิชาการและผู้ปกครองนักเรียน พร้อมนัดหมายนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามวันและเวลาที่กำหนด

7.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test)

7.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 14 ชั่วโมง ทั้งหมด 5 แผนการจัดการเรียนรู้ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยจะทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนลงในบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

7.4 เมื่อสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) ชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก

7.5 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการคำนวณคะแนนพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สูตรคะแนนพัฒนาการ และแปลความหมายตามเกณฑ์ระดับพัฒนาการ โดยใช้เกณฑ์ของศิริชัย กาญจนวาสี [12] ดังนี้

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
79-100	พัฒนาการระดับสูงมาก
51-75	พัฒนาการระดับสูง
26-50	พัฒนาการระดับกลาง
0-25	พัฒนาการระดับต้น

8.2 การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom โดยใช้สูตรค่าดัชนีประสิทธิผลของ Goodman, Fletcher และ Schneider [13]

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ก่อนเรียนเฉลี่ย

เท่ากับ 19.25 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.48 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 32.65 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.34 คะแนน

อีกทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom มีคะแนนพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการระดับสูงมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีคะแนนพัฒนาการระดับสูง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีคะแนนพัฒนาการระดับกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ตามลำดับ จากคะแนนพัฒนาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนมากขึ้น คะแนนพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอาจจะไม่ยุติธรรมสำหรับนักเรียนบางคนที่ได้รับคะแนนสอบก่อนเรียนสูง แต่เมื่อพิจารณาคะแนนสัมพัทธ์แล้วทำให้รู้ว่านักเรียนแต่ละคนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 65.45 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกคนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากน้อยหรือแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและความถนัดของนักเรียนแต่ละคน แสดงได้ดังตาราง 1-2

ตารางที่ 1 คะแนนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ
ก่อนเรียน	40	20	19.25	9.48
หลังเรียน	40	20	32.65	4.34

ตารางที่ 2 คะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม Badaboom ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
76-100	พัฒนาการระดับสูงมาก	3	15.00	
51-75	พัฒนาการระดับสูง	15	75.00	65.45
26-50	พัฒนาการระดับกลาง	2	5.00	(พัฒนาการระดับสูง)
0-25	พัฒนาการระดับต้น	0	0.00	

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ด้วยเกม Badaboom มีค่าเท่ากับ 0.65 หรือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 65 ซึ่งมีค่าดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้ เกม Badaboom

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	E.I.	ร้อยละ
20	40	385	653	0.65	65

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom เท่ากับ 19.25 คะแนน และ 32.65 คะแนน ซึ่งมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง
2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom มีค่าเท่ากับ 0.65

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom เท่ากับ 19.25 คะแนน และ 32.65 คะแนน ซึ่งมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับการใช้เกม Badaboom ช่วยส่งเสริมและสะสมประสบการณ์แก่นักเรียน สามารถคิดวิเคราะห์ที่ได้จากการทำกิจกรรม และเล่นเกม Badaboom ซึ่งเป็นสื่อเกมการศึกษาออนไลน์สมัยใหม่ที่สอดคล้องกับเนื้อหา นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิด การชี้แจงเหตุผล การแก้ปัญหา สามารถเข้าใจกระบวนการ และพัฒนาความคิดขั้นสูงของตนเองได้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย จึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีพัฒนาการในภาพรวมระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทศนา แคมมณี [7] ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เป็นการดำเนินการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง ในขณะที่การจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆอย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้ประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีรยุทธ แก้วดำรงชัย และอัมพร วัจนะ [14] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกับผล

การศึกษาของรุ่งทิพา จินทร์สุข และสุมาลี ชูกำแพง [15] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยา ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เพิ่มขึ้นในระดับสูง

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การถ่ายทอด ลักษณะทางพันธุกรรม ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม Badaboom มีค่า เท่ากับ 0.65 แสดงว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม ทำให้นักเรียนมี ความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำเกม Badaboom มาใช้ ประกอบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุคนธ์ สิ้นธพานนท์ [16] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ กติกา ส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้อง กับผลการศึกษาของอนุทิน พยุวงษ์ [17] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น โดยใช้เกมและการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ระบบสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของสัตว์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนี ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น โดยใช้เกมและการแสดงบทบาทสมมติเท่ากับ 0.69

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้ เกม Badaboom มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาของเกมให้ครอบคลุมเนื้อหาของรายวิชาชีววิทยาในระดับชั้นนั้น ๆ

1.2 จากการออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม Badaboom ที่ผู้วิจัยกำหนดจุดประสงค์ปลายทางให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตีความ แก้ไขปัญหาและ คำนวณหาความน่าจะเป็นของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจัดกลุ่มแบ่งนักเรียน ออกเป็นกลุ่มตามจำนวนที่เหมาะสม และคละความสามารถในการเรียน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำคละกันไป เพื่อให้ให้นักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยกัน สืบค้นข้อมูล ซึ่งนำไปสู่การได้มาของข้อสรุปที่มีความเป็นไปได้และถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับการใช้เกม Badaboom เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความพึงพอใจในการเรียนรู้ และความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น
2. ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจำแนกตามระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ และจำแนกตามเนื้อหาย่อย รวมทั้งการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] พินิจ พ้าอำนวยการผล, รายงานการสาธารณสุขไทยปี 2554-2558, ฉบับที่ 7, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2559.
- [2] ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ, “การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน,” *วารสารครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, ปีที่ 48, ฉบับที่ 1, หน้า 63-82, มกราคม - มีนาคม, 2563.
- [3] วรณิภา พรหมหาราช, “การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับบอร์ดเกม เรื่อง พันธะเคมี เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4,” *วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา)*, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม, ประเทศไทย, 2564.
- [4] นภาพรณ ไพรพยอม, “การจัดการเรียนการสอนชีววิทยาในศตวรรษที่ 21The 21st Century Biology Teaching and Learning,” *วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู*, ปีที่ 1, ฉบับที่ 1, หน้า 75 -95, มกราคม - มิถุนายน, 2564.
- [5] อุไรวรรณ ปานีสงค์, จิต นวนแก้ว และสุมาลี เลี่ยมทอง, “การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ เรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,” *วารสารมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, ปีที่ 11, ฉบับที่ 1, หน้า 134-147, มกราคม - มิถุนายน, 2560.
- [6] ศดานันท์ แก้วศรี. “การออกแบบและพัฒนาเกมกระดานเรื่อง ระบบภูมิคุ้มกัน,” *วิทยานิพนธ์ วท.ม (วิทยาศาสตร์ศึกษา)*, มหาวิทยาลัยทักษิณ, มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา, ประเทศไทย, 2563.
- [7] ทิศนา แคมมณี, ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, *แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 8)*, กรุงเทพฯ, 2560.
- [8] Fazelian, p., and Abdolrarim Naveh, e., “The effect of 5E instructional design model on learning and retention of sciences for middle class students,” *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, vol 5, pp. 140-143, 2010.
- [9] ประสาท เนืองเฉลิม, *วิจัยการเรียนการสอน, แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*, กรุงเทพฯ, 2556.
- [10] สมนึก ภัททิยธนี, *การวัดผลการศึกษา, ประสานการพิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่10)*, กทม. สนิท, 2558.

- [11] ยุทธ ไกรยวรรณ, ออกแบบเครื่องมือวิจัย, ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, กรุงเทพฯ, 2552.
- [12] ศิริชัย กาญจนวาสิ, ทฤษฎีการประเมิน, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 8), กรุงเทพฯ, 2554.
- [13] Goodman, R. I., Fletcher, K. A., and Schneider, E. W., "The Effectiveness Index as a Comparative Measure in Media Product Evaluations," *Educational Technology*, vol. 20(9), pp. 30-34, 1980.
- [14] อธิษฐาน แก้วดำรงชัย และอัมพร วัจนะ, "การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ด้วยบทเรียนออนไลน์บน Google Sites ร่วมกับเกมวัน เดอ โก เรื่องระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3," *Journal of Roi Kaensarn Academi*, ปีที่ 7, ฉบับที่ 5, หน้า 10-23, พฤษภาคม, 2565.
- [15] รุ่งทิวา จินทร์สุข และสุมาลี ชุกำแพง, "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4," *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, ปีที่ 16, ฉบับที่ 3, หน้า 64-75, กันยายน-ธันวาคม, 2565.
- [16] สุคนธ์ สิ้นพานนท์, นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน, โรงพิมพ์ 9119 เทนนิคพรีนติ้ง, กรุงเทพฯ, 2551.
- [17] อนุทิน พยุงวงศ์, "ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น โดยใช้เกมและการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ระบบสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของสัตว์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร," *วิทยานิพนธ์ วท.ม.(วิทยาศาสตร์ศึกษา)*, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี, ประเทศไทย, 2559.

ผลการใช้สื่อเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ประกอบการสอน
วิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม

**Effects of using Thai food game constructed from Wordwall website
in Basic Thai Food subject on unit ‘Thai Curry’
of the first year vocational certificated student
of Nakhonpathom Vocational College**

อรนลิน อินทร์แก้ว¹, อัญพร น้อยวัต², ภูษิตา รักษารัตน์³, นภวรรณ แยมชุตี⁴

¹วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม, onnalin.ink@gmail.com

²วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม, attapornnoiwat@gmail.com

³วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม, phusita.newty@gmail.com

⁴บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, nophawan-nui@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย และ 2) ทดสอบประสิทธิภาพของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกมอาหารไทย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test for Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงหลังเรียน ($\bar{X} = 16.25$, S.D. = 2.73) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.85$, S.D. = 2.01) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ประกอบการสอน วิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงเท่ากับ 0.63 หรือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 63.5 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

คำหลัก: เกมอาหารไทย เว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

Abstract

The objectives of this study were 1) to compare learning achievements in basic Thai cuisine subjects. Thai Curry lesson of the first-year vocational certificate students before and after learning by using Thai food game media, and 2) to examine the efficiency index of Thai food game created from a word-wall website for instruction under the Introduction to Thai Food subject, Thai Curry lesson. The sample consisted of 20 first-year vocational certificate students, Nakhon Pathom Vocational College who were selected by clutter random sampling. The study tools were Thai-food games, the lesson plan, and the achievement test. Statistics adopted to analyze the data was mean, percentage, standard deviation, and t-test (t – test for Dependent).

The results showed that students who learned by using Thai food game media had achievement scores in the basic Thai food subject as follows; learning achievement of Curry Thai food lesson after-class ($\bar{X}$ = 16.25, S.D. = 2.73) was higher than before-class ($\bar{X}$ = 9.85, S.D. = 2.01) significantly at the .05 level. In addition, the efficiency index (E.I.) of the Thai food game created from a word-wall website for teaching under the Introduction to Thai Food subjects showed that the score was 0.63. This shows the academic progress (63.5%) of students which meet the expected criteria.

Keyword: Thai food game, Wordwall website

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน “อาชีวศึกษา” หรือการเรียนสายวิชาชีพ กลายเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนตลาดแรงงานมากขึ้น เพราะการเรียนระดับอาชีวะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ตามสิ่งที่ตนเองถนัดและสนใจ ดังนั้นสิ่งสำคัญของการเรียนสายอาชีพหรือสายปฏิบัติการคือ การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ไปปรับประยุกต์ใช้ในขั้นของการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสายงานการบริการ อย่างด้านอาหารและโภชนาการที่มีความรู้ เคล็ดลับ และทักษะเฉพาะทางที่หลากหลาย แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการทำให้นักเรียนยังขาดโอกาสในการเข้าถึงต้นกำเนิดหรือต้นตำรับของอาหารอย่างแท้จริง จึงทำให้นักเรียนยังขาดความเข้าใจถึงลักษณะที่ดีที่ควรจะเป็นของอาหารที่ตนเองปฏิบัติอยู่ [1]

จากการศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมนอนไลน์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเล่นเกมนอนไลน์เฉลี่ย 2-6 ครั้ง/สัปดาห์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เพื่อความบันเทิง ผ่อนคลายและลดความตึงเครียด นอกจากนี้ข้อดีในเรื่องของความบันเทิงแล้วนั้น หากแต่เกมก็ยังสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนได้ ทำให้เกิดแรงกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเข้าใจด้วยบทเรียนมากยิ่งขึ้น [2] และจากการศึกษาพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม พบว่า นักเรียนให้ความสนใจกับการเล่นเกมการศึกษา

ออนไลน์ และสนุกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกมจากเว็บไซต์ Wordwall เนื่องจากเป็นเกมที่เข้าถึงง่าย และมีรูปแบบที่หลากหลาย ประกอบกับสถานศึกษามีนโยบายให้ครูผู้สอนทั้งในรายวิชาที่มีเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งรายวิชาอาหารไทยเบื้องต้น เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ อุปกรณ์ และเทคนิคการประกอบอาหารไทยประเภทแกง ในขณะที่ภาคปฏิบัติเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบอาหารไทยประเภทแกงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของอาหารไทยประเภทแกง [3] จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนขณะประกอบอาหารไทยประเภทแกง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม พบว่านักเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในการรับรู้รูปร่างลักษณะของอาหารไทยประเภทแกงที่มีหลากหลายชนิด ทำให้นักเรียนไม่สามารถอธิบายรูปร่างลักษณะของแกงชนิดนั้น ๆ ได้ถูกต้อง และจำแนกความแตกต่างของคุณลักษณะที่ปรากฏในอาหารไทยประเภทแกงไม่ได้ เช่น แกงพะเนียงกับแกงเผ็ดเปิดอย่างที่มีสีกคล้ายกันแต่วัตถุดิบและส่วนผสมมีความแตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นความรู้พื้นฐานของนักศึกษาแผนกวิชาอาหารและโภชนาการที่ควรมี ดังที่ ญาดา ศรีเงินยวง และ ชนिरันต์ สำเร็จ [4] ที่ได้กล่าวว่า แกงบางตำรับได้รับความนิยมลดลงจนเกือบสูญหาย และอีกหลายตำรับถูกปรับเปลี่ยนตัดแปลงเครื่องปรุงและรสชาติ จนมีความหลากหลายที่น้อยลง โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่จะรู้จักแกงอยู่ไม่กี่ชนิด จึงเกิดความเข้าใจรูปร่างลักษณะของแกงชนิดนั้น ๆ ผิดไป

ปัจจุบันเว็บไซต์สำหรับสร้างสื่อเกมการศึกษาออนไลน์จำนวนมาก อาทิเช่น www.wordwall.net เป็นเว็บไซต์ที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างเกมการศึกษาออนไลน์ที่มีจุดเด่นอยู่หลายประการ เช่น เป็นเว็บไซต์ที่ใช้งานง่าย มีเทมเพลตทั้งแบบทดสอบ จับคู่ ถูกผิด ตีตัวต่อน เป็นต้น ให้เลือกใช้มากมายเหมาะสมสำหรับใช้ในห้องเรียนออนไลน์ สามารถตั้งเวลาในการเล่นและการปิดรับคำตอบได้ บันทึกเป็นไฟล์ PDF ได้ รวมทั้งนำไปใช้เป็นแบบทดสอบสำหรับเก็บคะแนนได้ [5]

จากที่มาและความสำคัญในข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์การรับรู้รูปร่างลักษณะของอาหารไทยประเภทแกง ด้วยการสร้างเกมการศึกษาออนไลน์จากเว็บไซต์ Wordwall เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการสอน วิชาอาหารไทยเบื้องต้น สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของการทำอาหารมากยิ่งขึ้น และนำความรู้ไปต่อยอดในการประกอบวิชาชีพผู้ประกอบอาหาร

วัตถุประสงค์

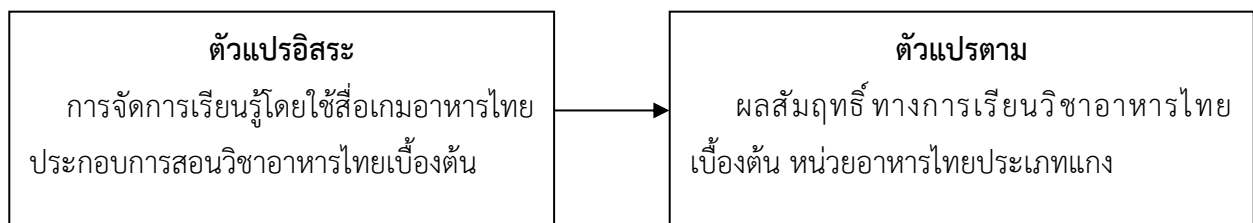
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียนระดับอาชีวศึกษา แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่ดีขึ้น
2. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ เพื่อให้นักเรียนมีความสนุกสนานกับการเรียนรู้

กรอบแนวคิด

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้สื่อประเภทเกมของพัชรินทร์ สุขรัตน์, พรพรรณ คอนจ่อหอ, ปานจิตร หลงประดิษฐ์ [2] ชัชพงศ์ เพียรดี [6] และแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนโดยใช้เกมของทศนา แหมมณี [7] ที่พบว่า สื่อและเทคโนโลยีมีส่วนทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีระดับคะแนนที่ดีขึ้น ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนที่เพิ่มขึ้น

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นนักเรียนห้อง 1 จำนวน 20 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

3. เนื้อที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2565) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ประกอบด้วยเนื้อหาย่อยจำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 อาหารไทยประเภทแกงใส่กะทิ เวลา 5 ชั่วโมง

เรื่องที่ 2 อาหารไทยประเภทแกงไม่ใส่กะทิ เวลา 5 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเกมอาหารไทยประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น

4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เกมอาหารไทย

5.1.1 ศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2565) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิชาอาหารไทยเบื้องต้น เพื่อนำมาสร้างเนื้อหาของเกมอาหารไทย

5.1.2 ศึกษา รูปแบบ และวิธีการเล่นสื่อเกมจากเว็บไซต์ Wordwall โดยเลือกแม่แบบแบบทดสอบ และแม่แบบหาคู่

5.1.3 สร้างเกมอาหารไทย ประกอบด้วย เกมย่อยจำนวน 2 เกม ได้แก่ 1) เกมอาหารไทยประเภทแกงใส่กะทิ และ 2) เกมอาหารไทยประเภทแกงไม่ใส่กะทิ

ภาพประกอบ 2 เกมอาหารไทยประเภทแกงใส่กะทิ

ภาพประกอบ 3 เกมอาหารไทยประเภทแกงไม่ใส่กะทิ

5.1.4 นำเสนอเกมอาหารไทยต่อผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความน่าสนใจของเกม กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ แล้วนำผลการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.53

5.1.5 นำสื่อเกมอาหารไทยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5.2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม

5.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2565) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิชาอาหารไทยเบื้องต้น เพื่อนำมากำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

5.2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

5.2.3 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม จำนวน 2 แผน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วย สารสำคัญ สมรรถนะการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

5.2.5 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการพิจารณาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67–1.00

5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3.2 ศึกษาเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2565) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิชาอาหารไทยเบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบสำหรับใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญของเนื้อหา หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

5.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยอาหารไทยประเภทแกง มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ (ต้องการใช้จริง 20 ข้อ)

5.3.4 นำแบบทดสอบหน่วยอาหารไทยประเภทแกงเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร

5.3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยอาหารไทยประเภทแกงให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา โดยใช้การพิจารณาการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลจากการพิจารณาพบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 ดังนั้นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงผ่านเกณฑ์การพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งหมด

5.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

5.3.7 นำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบ โดยหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ได้แบบทดสอบหน่วยอาหารไทยประเภทแกง จำนวน 20 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.55 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบหน่วยอาหารไทยประเภทแกง หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR-20 ได้แบบทดสอบ หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 ซึ่งสามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

5.3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยอาหารไทยประเภทแกง จำนวน 20 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แผนการวิจัยแบบ one group pretest – posttest design

6.1 ทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองต่อหัวหน้าสาขาวิชา รองฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร และขอความร่วมมือจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายตามวัน เวลา ที่กำหนด

6.2 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 30 นาที

6.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบใช้เกม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 แผน แผนละ 5 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับเกม 1) ขั้นสำรวจ 2) ขั้นอธิบายกิจกรรม 3) ขั้นเล่นเกมร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ 4) ขั้นเสนอความคิด และ 5) ขั้นอภิปรายหลังการเล่นและสรุปผล

6.4 หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แต่สลับข้อและตัวเลือก

6.5 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย โดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

7.2 การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง โดยใช้สูตรดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของบุญชม ศรีสะอาด [8]

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	20	20	9.85	2.01	18.64*	0.0001
หลังเรียน	20	20	16.25	2.73		

* p < .05

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเท่ากับ 9.85 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.01 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 16.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.73 เมื่อทดสอบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงหลังเรียน ($\bar{X}$ = 16.25, S.D. = 2.73) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 9.85, S.D. = 2.01) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	E.I.	ร้อยละ
20	20	197	325	0.63	63.5

จากตาราง 2 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง เท่ากับ 0.63 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ค่าดัชนีประสิทธิผล คือ 0.50 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 63.5

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงหลังเรียน ($\bar{X} = 16.25$, S.D. = 2.73) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.85$, S.D. = 2.01) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงเท่ากับ 0.63 หรือนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 63.5 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของสื่อเกมอาหารไทยเป็นเรื่องราวที่ครอบคลุมรายละเอียดของวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกง ตลอดจนขั้นตอนการจัดกิจกรรมเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากเกมไปสู่การลงมือประกอบอาหารไทยประเภทแกงได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และรู้สึกว่าตนเองเรียนอย่างมีเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร สันธพานนท์ [9] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์กติกา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย และพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวดเร็ว อีกทั้งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน ในเกมแต่ละเกมนั้นอาจมีผู้เล่นคนเดียวหรือหลายคนแข่งขันหรือร่วมมือกันทำกิจกรรมตามกติกาที่ตกลงกัน มีการกำหนดระบบการให้คะแนนหรือ

วิธีการตัดสินใจให้ชนะหรือแพ้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรินทร์ สุขรัตน์, พรณิ คอนจอหอ และปานจิตร หลงประดิษฐ์ [2] ได้ศึกษาเรื่อง เกมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการทำอาหาร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเล่นเกมคอมพิวเตอร์สถานการณ์จำลองเรื่องการทำอาหารสูงกว่าก่อนเล่นเกมคอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของเกมอาหารไทยที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ ประกอบการสอนวิชาอาหารไทยเบื้องต้น หน่วยอาหารไทยประเภทแกงเท่ากับ 0.63 หรือนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 63.5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้เกมอาหารไทยเป็นสื่อประกอบการสอนที่สร้างความแปลกใหม่ในการเรียนรู้ของนักเรียน มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของเกมการศึกษาที่สนุกสนาน นักเรียนมีแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้ โดยเกมการศึกษาที่สร้างจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ (Wordwall) เป็นสื่อที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยการโต้ตอบพร้อมทั้งได้รับผลตอบกลับ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมเกม ส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ประหยัด จิระวรพงศ์ [10] ที่กล่าวว่า เกมเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่ถูกออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนมีความสนุกสนานไปพร้อม ๆ กับการได้รับความรู้ โดยสอดแทรกเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรนั้นๆ เอาไว้ในเกม และให้นักเรียนลงมือเล่นเกม โดยนักเรียนจะได้รับความรู้ต่าง ๆ ของหลักสูตรนั้นผ่านการเล่นเกม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัชพงศ์ เพียรดี [6] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกมสถานการณ์จำลองเพื่อการเรียน เรื่อง การทำขนมเค้กประเภทชิฟฟอนเค้ก สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของเกมคอมพิวเตอร์สถานการณ์จำลองเรื่องการทำขนมชิฟฟอนเค้กเท่ากับ 0.65 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.65 หรือคิดเป็นร้อยละ 65

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการใช้และการแก้ปัญหาความผิดพลาดหากโปรแกรมที่ใช้เปิดเกมเกิดปัญหากับผู้เรียน เพื่อสามารถให้คำแนะนำกับนักเรียนเมื่อนักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรมที่ใช้สำหรับเปิดเกม
2. ครูผู้สอนควรสอนโดยทำการอธิบายเนื้อหาจากเกมให้เชื่อมโยงไปยังเนื้อหาในชั่วโมงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรายละเอียดของบทเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาที่พบว่า การใช้สื่อเกมอาหารไทยประกอบการสอนทำให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาการทำเกมการศึกษาออนไลน์ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางเลือกให้แก่ผู้เรียน
2. จากการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อเกมอาหารไทยมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาถึงความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนจากสื่อประเภทเกมอาหารไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กฤตณัย แซ่อึ้ง, นรินทร์ รมณ์ชิต, พงศ์ศักดิ์ แก้วประทีป, วิทวัส กองจันทร์, วีรวุฒิ นาคนวน, และสหรัษฎ์ บัตรพิมาย, “การศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,” *ปริญญานิพนธ์ บธ.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)*, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา, 2559.
- [2] พัชรินทร์ สุขรัตน์, พรรณี คอนจจอหอ, และปานจิตร หลงประดิษฐ์, “เกมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้การทำอาหาร,” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1, หน้า 51-57, มกราคม – เมษายน, 2561.
- [3] Wordwall. (2565, กันยายน 11). Wordwall [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://wordwall.net/th>.
- [4] ญดา ศรีเงินยวง, ชนิดรัตน์ สำเร็จ, “แกงไทย”, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงแดด, 2556.
- [5] StarfishLabz, (2565, กันยายน 11), *สร้างสื่อการสอนรูปแบบเกมออนไลน์ด้วย Wordwall*. [ออนไลน์] สืบค้นจาก: <https://www.starfishlabz.com/blog/992>.
- [6] ชัชพงศ์ เพียรดี, “การพัฒนาเกมสถานการณ์จำลองเพื่อการเรียน เรื่องการทำขนมเค้ก ประเภทชิฟฟอนเค้ก,” *ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี, 2556.
- [7] ทิศนา แคมมณี, “ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ,” *แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 8)*, กรุงเทพฯ, 2560.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด, “การวิจัยสำหรับครู”, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2546.
- [9] สุคนธ์ สินธพานนท์, “นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน”, (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทคนิคพรินติ้ง, 2551.
- [10] ประหยัด จิระวรพงศ์, (2565, ตุลาคม 16), *Games Based Learning: สื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ของไทย* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://nuybeam.blogspot.com/2010/08/game-based-learning.html>.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์
หน่วยรูปร่างและแบบรูป โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

**Development of Academic Achievement and Learning Retention
in the Shapes and Formulas Units of Mathematics Subject
Using a Cooperative Learning Method:
Competitive Group Techniques and Games from the Worldwall website**

ธัชพันธ์ อมรวงศ์ไพบูลย์¹, ทินกร ภูผาจง², ไพโรจน์ แจ่มศรี³

¹โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม, tatchaphan.amorn@gmail.com

²โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม, thinnakorn.p1224@gmail.com

³บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Piro4@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ และ 2) เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม จำนวน 27 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์สูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำหลัก: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เกม เว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

Abstract

This research aimed to compare 1) the academic achievement and 2) the learning retention of the first-grade students in learning shapes and formulas units of Mathematics before and after using a cooperative learning method: competitive group techniques and games from the Worldwall website. The sample group, using cluster random sampling, was 27 first grade students at Prachinnusorn School. The research instruments were lesson plans, pretests, and posttests. The data was analyzed by using mean, standard deviation, and dependent sample t-test.

The results of the research revealed that 1) after using a cooperative learning method: competitive group techniques and games from the Worldwall website, the academic achievement of the first-grade students was higher than before using the method, statistically significant at .01 level and 2) after two weeks in using a cooperative learning method: competitive group techniques and games from the Worldwall website, the learning retention of the first grade students was higher than before using the method, statistically significant at .01 level.

Keywords: academic achievement, retention, cooperative learning, games, Worldwall website

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระเบียบแบบแผน โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมความพร้อมนักเรียนให้พร้อมทั้งชีวิต ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 [1]

จากการศึกษาข้อมูลผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ (Math Subject) ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชานุสรณ์ ปีการศึกษา 2564 หน่วยการเรียนรู้: รูปร่างและแบบรูป พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนผลการเรียนรู้ในเรื่องนี้ต่ำกว่าร้อยละ 75 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ โดยนักเรียนไม่สามารถจดจำและแยกแยะรูปร่างของรูปเรขาคณิต เช่น สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม วงรี และไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของแบบรูปเป็นประโยคภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนอ่านโจทย์แล้วไม่เข้าใจ เพราะขาดความสามารถในการอ่าน และไม่มีความหมายของคำภาษาอังกฤษที่ใช้อย่างชัดเจน หรืออาจเป็นเพราะโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์มีความซับซ้อนมากเกินไปกว่าระดับความเข้าใจของนักเรียน

ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยด่วนเพราะการเรียนเรื่องนี้เป็นพื้นฐานในการต่อยอดในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป การใช้สื่อในรูปแบบเกม จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นอย่างมาก [2]

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ โดยมักแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มย่อยจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันจำนวน 4-5 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะมีโอกาสได้เข้าร่วมการแข่งขันในเกมเชิงวิชาการกับนักเรียนจากกลุ่มอื่นๆ โดยถือว่าความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม และความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) จะช่วยให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนมีความท้าทาย สนุกสนาน รวมถึงมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในอนาคต [3] อีกทั้งเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ (Wordwall) เป็นแพลตฟอร์มเกมทางการศึกษาที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน มีรูปแบบกิจกรรมการเล่นที่หลากหลายสร้างความสนุกสนาน ท้าทาย และสามารถทบทวนความรู้ได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรายวิชาคณิตศาสตร์ (Math Subject) ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนประชานิรุสธรณ์ จึงเกิดความสนใจที่จะนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเกมเพื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเล่นผ่านเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ได้ เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสามารถจดจำ แยกแยะรูปร่างและแบบรูป และแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ รวมทั้งมีความสามารถใช้เทคโนโลยีอันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

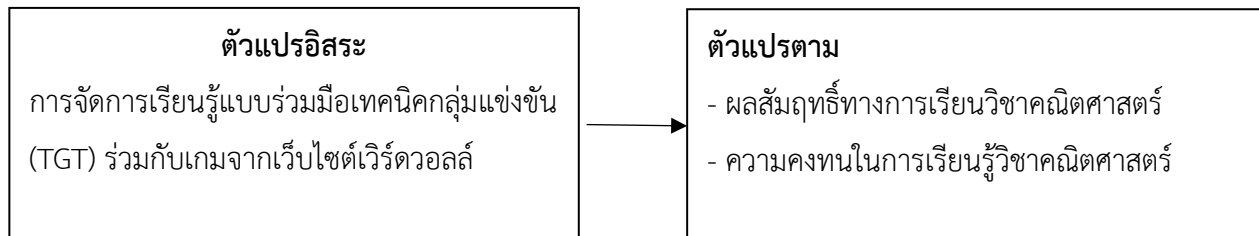
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหน่วยรูปร่างและแบบรูป และมีความคงทนในการเรียนรู้โดยสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้อย่างแม่นยำ
2. ได้แนวทางการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีของแพลตฟอร์มเกมทางการศึกษาในพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิด

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกม (TGT) ของปรียาพรรณ พระชัย [1] Slavin [2] และ ทิศนา แคมมณี [4] มีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชินนุสรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 74 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชินนุสรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 27 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ชั่วโมง ซึ่งแบ่งออกเป็นระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ จำนวน 6 ชั่วโมง ระยะเวลาในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 1 ชั่วโมง และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก 1 ชั่วโมง

3. เนื้อหา เป็นเนื้อหาที่พัฒนามาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนประชินนุสรณ์ พุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รายวิชาคณิตศาสตร์ (Math Subject) สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หน่วยรูปร่างและแบบรูป ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 แบบรูปที่มีรูปร่างสัมพันธ์กัน

เรื่องที่ 2 แบบรูปที่มีสีสัมพันธ์กัน

เรื่องที่ 3 แบบรูปที่มีขนาดสัมพันธ์กัน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

4.2 ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และ 2) ความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

5.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนประชินนุสรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รายวิชาคณิตศาสตร์ (Math Subject) เพื่อนำมากำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยรูปร่างและแบบรูป

5.1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การฝึกปฏิบัติร่วมกับเกม

5.1.3 ศึกษาและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ จำนวน 3 แผน ซึ่งประกอบไปด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

5.1.4 ศึกษาและสร้างเกม Shapes and Patterns จากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ (Wordwall) ประกอบด้วยเกมย่อยจำนวน 3 เกม ได้แก่ 1) เกมแบบรูปที่มีรูปร่างสัมพันธ์กัน 2) เกมแบบรูปที่มีสีสัมพันธ์กัน และ 3) เกมแบบรูปที่มีขนาดสัมพันธ์กัน

ภาพประกอบ 2 เวิร์ดวอลล์

ภาพประกอบ 3 เวิร์ดวอลล์

ภาพประกอบ 4 เวิร์ดวอลล์

5.1.5 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้และเกม Shapes and Patterns ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และความน่าสนใจของเกม ผลการพิจารณาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และเกมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกแผนการจัดการเรียนรู้

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนประชินนุสรณ์ พุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิเคราะห์จุดประสงค์ และคำอธิบายรายวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ รูปร่างและแบบรูป

5.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังเรียนของนักเรียน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ (ต้องการใช้จริง 20 ข้อ)

5.2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.2.4 นำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ปรับปรุงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3 ท่าน เพื่อประเมินตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา หรือความถูกต้องตามเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 25 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try – Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 26 คน

5.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบด้วยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ได้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่ายากง่าย (p) ระหว่าง 0.23 - 0.50 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.40 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.97

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ One-group pretest-posttest design ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ขออนุญาตผู้บริหาร และประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นชี้แจงให้นักเรียน ทราบถึงแนวทางการดำเนินการทดลอง รวมทั้งการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

6.2 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องนำไปทดลอง

6.3 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นร่วมกับการนำเกม Shapes and Patterns ที่สร้างจากจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์มาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการสอนจำนวน 6 ชั่วโมง โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

6.4.1 จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มแบบโดยให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกันอยู่กลุ่มเดียวกัน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) กลุ่มละ 6 คนโดยสมาชิกของกลุ่มจะร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามกติกาของการจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องพยายามทำให้ดีที่สุดเพื่อความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม

6.4.2 กำหนดให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มแข่งขันกับตอบคำถาม หรือโจทย์ที่ครูกำหนด ซึ่งนักเรียนสามารถเล่นเกม Shapes and Patterns จากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ (Wordwall) โดยแต่ละกลุ่มจะมีโจทย์คำถามที่มีระดับความยากง่ายไม่เหมือนกันตามระดับความสามารถในกลุ่มของนักเรียนที่แข่งขันด้วยกัน ใช้ระยะเวลาการแข่งขันรอบละ 10 นาที ในการแข่งขันจะแข่งขันก็รอบก็ได้แต่เปลี่ยนแม่แบบคำถามชุดใหม่ทุกครั้ง และในการแข่งขันจะมีกติกาที่ชัดเจน

6.4.3 เมื่อสิ้นสุดการแข่งขันแต่ละรอบจะมีการย้ายหรือเปลี่ยนนักเรียนไปแข่งขันยังกลุ่มอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทำโจทย์ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

6.4.4 เมื่อแข่งขันครบทุกกรอบตามที่กำหนดไว้มีการประเมินความสำเร็จของกลุ่ม โดนนาคะแนนที่สมาชิกไปแข่งขันมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม และหาค่าเฉลี่ยกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดจะได้รับการยอมรับให้เป็นทีมที่ชนะเลิศ และทีมที่ได้อันดับรองชนะเลิศลงมา จากนั้นมีการประกาศผลการแข่งขันด้วยการติดดาวที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งมีการบันทึกสถิติไว้

6.5 หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.6 หลังเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังเรียน

6.7 นำคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดความคงทนในการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

6.8 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	20	27	5.11	1.05	27.76**	0.0001
หลังเรียน	20	27	16.15	1.90		

** p < .01

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียน ($\bar{X} = 16.15$, S.D. = 1.90) สูงกว่าก่อนเรียน เรียน ($\bar{X} = 5.11$, S.D. = 1.05) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์คะแนนความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.(2-tailed)
ทดสอบหลังเรียน	20	27	16.15	1.90		
ทดสอบหลังเรียน ไปแล้ว 2 สัปดาห์	20	27	17.30	1.46	4.51**	0.0001

** p < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ ($\bar{X} = 17.30$, S.D. = 1.46) สูงกว่าหลังเรียน ($\bar{X} = 16.15$, S.D. = 1.90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยรูปร่างและแบบรูปหลังเรียน ($\bar{X} = 17.30$, S.D. = 1.46) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.15$, S.D. = 1.90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ หน่วยรูปร่างและแบบรูปหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ ($\bar{X} = 17.30$, S.D. = 1.46) สูงกว่าหลังเรียน ($\bar{X} = 16.15$, S.D. = 1.90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการแข่งขันในระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความพยายาม ความตั้งใจ ตลอดจนความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันส่งผลที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับแนวคิดของสคูนธ์ ลินธพานนท์ [5] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ กติกา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย และพัฒนาทักษะต่างๆ รวดเร็ว อีกทั้งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน ในเกมแต่ละเกมนั้น อาจมีผู้เรียนเล่นคนเดียวหรือหลายคนแข่งขันหรือร่วมมือกันทำกิจกรรมตามกติกาที่ตกลงกัน มีการกำหนดระบบการให้คะแนนหรือวิธีการตัดสินให้ชนะหรือแพ้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของจรัญ โสสว่าง [6] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเจ็ดเสมียน โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มแข่งขัน (TGT) ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับวิธีการสอนแบบกลุ่มแข่งขัน (TGT) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หน่วยรูปร่างและแบบรูป หลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์สูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) และใช้เกม Shapes and Patterns ที่มีลักษณะเป็นเกมคณิตศาสตร์ออนไลน์ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและต้องร่วมมือกันในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ จึงช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนอย่างเห็นได้ชัด เพราะนักเรียนทุกคนต้องการที่จะนำความรู้ไปใช้ในเกมการแข่งขัน และนำความรู้ไปสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มของตนเอง อีกทั้งผู้วิจัยได้เน้นให้นักเรียนช่วยกันทบทวนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่นักเรียนได้เรียนรู้ โดยการโต้ตอบกับครู และสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน จึงช่วยให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น ดังที่อรินทร จตุเพน [7] ได้กล่าวว่า ความคงทนในการเรียนเป็นความสามารถในการจำ หรือระลึกได้จากสิ่งที่เรียน หรือประสบการณ์ที่ได้รับรู้หลังจากทิ้งช่วงระยะเวลาหนึ่ง การวัดความคงทนในการเรียนรู้ด้วยวิธีการระลึกได้ เป็นการเปรียบเทียบผลของการทดสอบหลังเรียนเสร็จสิ้นกับการเว้นระยะเวลาพักไปแล้ว จึงทำการทดสอบซ้ำด้วยข้อสอบชุดเดิมอีกครั้ง จากนั้นเปรียบเทียบผลว่าเหลือความรู้ที่อยู่ร้อยละเท่าไร ผลของการวัดควมมีค่าของคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 นอกจากนี้ยังสอดคล้องผลการศึกษาของจักรี ภูมิลี [8] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการสอนคละชั้นโดยใช้เทคนิค TGT ร่วมกับวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียน และค่านิยมประชาธิปไตยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นโดยใช้เทคนิค TGT ร่วมกับวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีความคงทนในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของพลพล คำวัฒน์ และนันทพร ชื่นสุพันธ์รัตน์ [9] ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความคล้ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคงทนในการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ช่วยให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) มาใช้ร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ โดยใช้แม่แบบอื่นๆ เช่น แม่แบบเกมโชว์ แม่แบบจับคู่ และแม่แบบตัวตุน เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน และสามารถจดจำได้เป็นระยะเวลานาน

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันร่วมกับเกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์สูงขึ้น แสดงว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนควรปรับวิธีการเล่นเกม เช่น การใช้แม่แบบวงล้อในการสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มหรือใช้เกมจากเว็บไซต์อื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ (Math Subject) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขันในเนื้อหาสาระอื่นๆ เช่น การเปรียบเทียบจำนวนนับโดยการจับคู่ การนับจำนวน 1 ถึง 10 และ 0 การบวกจำนวนสองจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 10 หรือการลบจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคอื่นๆ เช่น วิธีการจัดการเรียนแบบจิ๊กซอ (JIGSAW) วิธีการจัดการเรียนแบบการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) วิธีการจัดการเรียนแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปรียาพรรณ พระชัย, “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560.
- [2] โรงเรียนประชินนุสรณ์, แบบประเมินการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ภาษาอังกฤษ (Math-English) ปีการศึกษา 2564, สมุทรสาคร: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประชินนุสรณ์, 2564.
- [3] Slavin, Robert E. *Cooperative Learning. Theory Research, and Practice.* (2nd ed). New Jersey: Prentice-Hall, 1995.
- [4] ทิศนา ขัมมณี, ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, (พิมพ์ครั้งที่ 21), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- [5] สุคนธ์ สีนรพานนท์, นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน, (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 9119 เทนนิคพรีนติ้ง, 2551.

- [6] จริญญา โสสว่าง. (2565 พฤศจิกายน 28). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเจ็ดเสมียน โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มแข่งขัน (TGT) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2559-3-1_1534342395_5814620016.pdf.
- [7] อรินทร์ จตุเทน, “ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนสาระหลักการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านบางกู่ จังหวัดร้อยเอ็ด,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561.
- [8] จักรี ภูมลี, “การพัฒนาคู่มือการสอนอิสระชั้นโดยใช้เทคนิค TGT ร่วมกับวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน และค่านิยมประชาธิปไตยของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยและการพัฒนาการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2558.
- [9] พลพล คำวัฒน์ และ นันทพร ชื่นสุพันธ์รัตน์, “การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความคล้าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3,” *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, ปีที่ 5 , ฉบับที่ 1, หน้า 51-60, มกราคม-มิถุนายน, 2563.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบิน ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

Factors Influencing the Career Prospects of Aviation Business Management Students toward an Employment in the Aviation Industry

ไอริน ทับทอง¹, โศรดา พาหุวัฒน์กร², ธาวอรฤทธิ์ ทองบุญสุข³, นพชกร ทองเรื่อนดี⁴, พีระยุทธ์ คุ้มศักดิ์⁵

¹คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจการบิน, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, irin.tu@northbkk.ac.th

²คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจการบิน, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, sorada.pa@northbkk.ac.th

³คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจการบิน, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, thaworarit.to@northbkk.ac.th

⁴คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, naphachakorn.th@northbkk.ac.th

⁵คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, peerayut.ku@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยภายในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 แห่ง จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89, 3.80, 3.73$) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

คำหลัก: ความคาดหวัง การประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมการบิน สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

Abstract

The objectives of this study were to investigate: 1) the level of factors influencing the career prospects of aviation business management students toward an employment in the aviation industry and 2) the influence of factors for the career prospects of aviation business management students toward an employment in the aviation industry. The sample group used in this study comprised 232 fourth-year aviation business management undergraduates of five universities in Pathum Thani province. The instrument used to collect data was a questionnaire. The statistical methods applied to analyze the data were descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation and inferential statistics, in particular, the multiple regression analysis for hypothesis testing at the statistically significant level of .05.

The study results revealed that the factors of employee benefits, factors of work stability, factors of interpersonal relationship were at high level ($\bar{x} = 3.89, 3.80, 3.73$). Factors of work environment was at moderate scale ($\bar{x} = 3.49$). All four components influenced the career prospects of aviation business management students toward an employment in the aviation industry at a statistically significant level of .05. The factors of employee benefits impacted on the career prospects of aviation business management students toward an employment in the aviation industry at the highest level, followed by factors of work stability, factors of interpersonal relationship, and factors of work environment.

Keywords: career prospects, employment, aviation industry, aviation business management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจการบินเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นธุรกิจที่เชื่อมโยงและเกี่ยวพันกับอุตสาหกรรมอื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตาม ธุรกิจการบินถือว่าเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความอ่อนไหวง่ายจากผลกระทบของสถานการณ์ภายนอก อาทิ สถานการณ์การเมืองที่ไม่สงบ ภาวะเศรษฐกิจถดถอย สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เป็นต้น โดยภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลายลง รัฐบาลได้วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในหลายมิติ อาทิ มุ่งเน้นปรับโครงสร้างของการคมนาคมให้อยู่ในระดับต้นของภูมิภาค ได้แก่ การพัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก การเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาค และการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ นอกจากนี้ ยังได้วางเป้าหมายที่จะยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ และพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่งในประเทศไทยได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจการบินมากขึ้น พร้อมทั้งให้นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นครอบคลุมการดำเนินงานธุรกิจการบิน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ การให้บริการผู้โดยสาร การใช้เทคโนโลยี และการจัดการส่วนงานภาคพื้นดิน สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 เพื่อส่งเสริมการศึกษาผ่านโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรม ร่วมพัฒนาแนวทางการศึกษาระหว่างสถาบันศึกษากับหน่วยงานภาคเอกชนในการผลิตบัณฑิตผ่านกลไกหลายรูปแบบ อาทิ การบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่การประกอบอาชีพ (Work-integrated learning) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกับการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และความพร้อมที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรมการบิน (สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2562)

อาชีพในด้านธุรกิจการบินเป็นหนึ่งในกลุ่มอาชีพที่มีค่าตอบแทนสูง มีสวัสดิการที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม อาทิ นักบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน พนักงานบริการภาคพื้น เจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ พนักงานควบคุมการขนถ่ายสัมภาระ เป็นต้น ลลิตลักษณ์ ธาตรีเกษ และพจนนา สิมะเสถียร (2556) ได้กล่าวไว้ว่า อย่างไรก็ตาม การประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินย่อมมีการแข่งขันสูง มีการตั้งหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครเพื่อเข้าทำงานเข้มงวด เนื่องจากเป็นกลุ่มอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความพร้อมของสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี บุคลิกภาพที่ดี มีกระบวนการในการตัดสินใจที่รวดเร็วภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน สามารถทำงานเป็นทีม และมีทักษะการติดต่อประสานงาน รวมถึงทักษะด้านภาษาที่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลต่อความคาดหวังและความต้องการในการประกอบอาชีพด้านการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินให้เพิ่มมากขึ้นและลดน้อยลง

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยภายในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ด้วยเป็นการวิเคราะห์ถึงโอกาสในการประกอบอาชีพ รวมถึงเพื่อพัฒนาแนวทางการศึกษาของหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินให้ตรงกับความคาดหวังของนักศึกษาและสอดคล้องกับตลาดแรงงานอุตสาหกรรมการบินในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

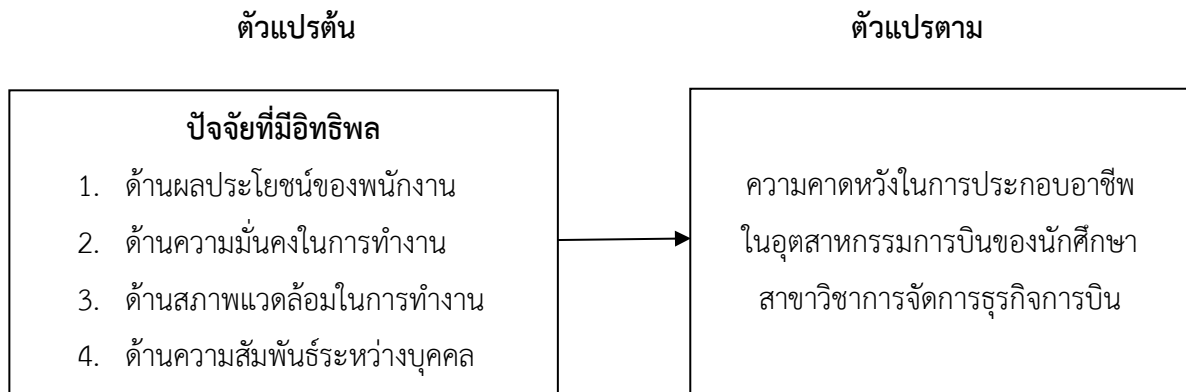
1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน
2. ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน
3. ได้แนวทางในการวางแผนและพัฒนาด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษาในปัจจุบัน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย (Lawler, Hall & Oldham, 1974)

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์กับระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย

ภายในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 แห่ง มีสัดส่วนจำนวนประชากร 554 คน ซึ่งจากจำนวนประชากรทั้งหมดสามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ขนาดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และกำหนดขนาดความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 โดยใช้สูตรคำนวณของ Slovin (Sugiyono, 2016) สามารถหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 232 คน โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (Check lists) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบเพียงตัวเลือกเดียว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (Check lists) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบเพียงตัวเลือกเดียว กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Five-point Likert Scales) ให้ความหมาย ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5	แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมาก
ระดับความคิดเห็น 3	แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	แปลความว่า	มากที่สุด (Very satisfied)
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	แปลความว่า	มาก (Satisfied)
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	แปลความว่า	ปานกลาง (Neutral)
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	แปลความว่า	น้อย (Dissatisfied)
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	แปลความว่า	น้อยที่สุด (Very dissatisfied)

ความกว้างของอันตรภาคชั้น (interval) ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.5 โดยใช้ค่าจากการคำนวณโดยการใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้ (Chatchawan, 1996)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น}$$

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบิน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บ

ขั้นตอนที่ 1 : การทดสอบความเที่ยงตรง (Content validity) ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยการหาคุณภาพของเครื่องมือ จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0

ขั้นตอนที่ 2 : การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วในขั้นตอนที่ 1 ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha's coefficient) พบว่าแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 มีความเหมาะสมที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน โดยการใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับตัวแปรตาม ได้แก่ ความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างการศึกษานี้ จำนวน 232 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.4 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 75.4 ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 72.6 และผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 65.5

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรอิสระ 4 ด้าน พบว่า

1. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.89 (S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการได้รับรายได้ที่เหมาะสมกับงาน มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.09 (S.D. = 0.66)

2. ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.80 (S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการร่วมงานกับองค์กรที่มีเสถียรภาพและความมั่นคง มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.92 (S.D. = 0.66)

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.49 (S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการทำงานที่มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.79 (S.D. = 0.57)

4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.73 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามชอบการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 3.87 (S.D. = 0.61)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลจากการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ มีดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน

ปัจจัย	Unstandardized		Standardized		t	Sig.
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
ค่าคงที่	1.792	0.196	-		9.153	0.000
ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน	0.397	0.061	0.391		6.472	0.000
ด้านความมั่นคงในการทำงาน	0.252	0.53	0.356		4.008	0.000
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.212	0.475	0.242		4.183	0.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.354	0.078	0.271		5.977	0.000

R = 0.271 R² = 0.543 Adjusted R² = 0.521 SE = 0.333 F = 40.23 Sig. 0.000**

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน (Sig = 0.000) ด้านความมั่นคงในการทำงาน (Sig = 0.000) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Sig = 0.000) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Sig = 0.000)

เมื่อพิจารณาน้ำหนักของผลกระทบของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ($\beta = 0.391$) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน ($\beta = 0.356$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\beta = 0.271$) และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($\beta = 0.242$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ สัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 = 0.543$) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คิดเป็นร้อยละ 54.3 ที่เหลืออีก ร้อยละ 45.7 เป็นผลเนื่องจากตัวแปรอื่น

จากผลการทดสอบค่าสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระ (Independent) ที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน (Y) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบสมการเชิงเส้นตรงพหุคูณที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ที่ระดับสำคัญ .05 ได้ดังนี้

$$= 1.792 + 0.397 (\text{EmBen}) + 0.252 (\text{WoStabl}) + 0.212 (\text{WoEnvi}) + 0.354 (\text{Inter})$$

กำหนดให้ EmBen หมายถึง ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน

WoStabl หมายถึง ด้านความมั่นคงในการทำงาน

WoEnvi หมายถึง ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

Inter หมายถึง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

จากสมการเชิงเส้นพหุคูณดังกล่าว จะเห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน เท่ากับ 0.397 ด้านความมั่นคงในการทำงาน เท่ากับ 0.252 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน เท่ากับ 0.212 และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เท่ากับ 0.354 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ถือว่ามีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น จากการทดสอบค่าสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ได้ผลสรุปว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน สามารถสรุปได้ว่า จากผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับของปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ การบินมากที่สุด คือ ด้านผลประโยชน์ของพนักงาน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านของปัจจัย ผลประโยชน์ของพนักงาน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของรายได้กับงาน รองลงมาคือ ความตรงต่อเวลาในการจ่ายค่าตอบแทน และลำดับสุดท้ายคือ การมีสวัสดิการรองรับ ปัจจัยด้านความมั่นคงใน การทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีเสถียรภาพขององค์กร รองลงมาคือ การขึ้นเงินเดือนของพนักงาน ลำดับสุดท้ายคือ การเลื่อนตำแหน่งของพนักงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ มี ลักษณะการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ การสนับสนุนจากหัวหน้างาน ลำดับสุดท้ายคือ การร่วมงานกับเพื่อน ร่วมงานที่เป็นมิตร และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำงานใน สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย รองลงมาคือ การมีพื้นที่ส่วนตัวระหว่างพนักงานแต่ละคน ลำดับสุดท้ายคือ ความถูก สุขอนามัยและการควบคุมโรคระบาด จากผลลัพธ์ของงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย สังข์รัตน์ (2555) เรื่อง ความคาดหวังของพนักงานที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมองค์กร พบว่า แรงจูงใจในการทำงานประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ ความคาดหวัง เครื่องมือที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ และการเห็นคุณค่าของผลลัพธ์ โดยพนักงานส่วนใหญ่ ยังมีความคาดหวังและเห็นคุณค่าของผลลัพธ์อยู่ กล่าวคือ บุคคลทุกคนก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมงานกับองค์กร ย่อมต้องการค่าตอบแทนในการทำงาน บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีแนวโน้มว่าจะต้องปฏิบัติงานมาก หรือ สามารถสร้างผลงานในระดับที่มีประสิทธิภาพสูงให้กับองค์กร ฉะนั้นย่อมต้องคาดหวังว่าจะได้รับค่าตอบแทนใน ระดับที่น่าพึงพอใจ (เกศรินทร์ ทองโสภณ และสุรมงคล นิมจิตต์, 2564) สอดคล้องกับศุภชัย รุ่งเจริญสุขศรี (2558) ความก้าวหน้าในอาชีพนั้น หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในบทบาทการทำงานที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในงาน เช่น การขึ้นเงินเดือนหรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นเครื่องมือพิสูจน์ศักยภาพของบุคคล รวมถึงเป็นการให้กำลังใจแก่ พนักงานในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ จากผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของพนักงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ โดยพบความใกล้เคียงกันในงานวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาการพยาบาลร มนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคใต้ตอนบนที่มีต่อการประกอบอาชีพ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการความ มั่นคงในการทำงาน ต้องการมีเงินสะสมหลังเกษียณอายุ มีการรองรับการประกันความเสี่ยงที่มีขึ้นจากการทำงาน เนื่องจากนักศึกษาต้องการทำงานประจำ เพื่อสร้างความมั่นคงและความมั่นใจให้แก่ตนเอง และยังพบเพิ่มเติมอีก ว่า นักศึกษาเพศหญิงให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในที่ทำงานมากกว่านักศึกษาเพศชาย เพราะ เพศหญิงมีความนุ่มนวล ประณีประนอม และชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีกว่า ดังนั้นจึงมีความคาดหวังด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าเพศชาย (นราธิป ธีรธนาธร, 2561) ในลักษณะงานด้านการบินการทำงานเป็น

ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะกระบวนการทำงานไม่สามารถทำสำเร็จได้ภายในคนเดียว แต่ต้องอาศัยเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และการประสานงานของแต่ละฝ่ายเป็นอย่างดี นอกจากนี้ จากผลลัพธ์ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย มีการจัดวางเครื่องมือ อุปกรณ์การทำงานอย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับทฤษฎีลำดับความต้องการในชีวิตของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ชั้นที่ 2 คือ มนุษย์ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ชีวิต เพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ทั้งนี้ ด้านความถูกสุขอนามัยและการควบคุมโรคระบาดมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลายลง จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีภาวะวิตกกังวลในเรื่องดังกล่าวลดลง และสามารถปรับตัวต่อการทำงานท่ามกลางผู้ติดเชื้อได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สาขาวิชาธุรกิจการบินเป็นอย่างมาก จึงขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และจัดโครงการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดความพึงพอใจตอบสนองกับความคาดหวังในการทำงานของผู้เรียนในอนาคต
2. เสนอแนะแก่สถานประกอบการ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการบริหารจัดการองค์กรให้ตรงกับความคาดหวังต่อการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบิน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ยุคปัจจุบันในการเลือกเข้าทำงานในองค์กร
3. สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องแนวคิดในการทำงานของคนเจนเนอเรชันใหม่ รวมถึงเพิ่มการศึกษาในปัจจัยด้านนโยบายและการจัดการองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- [1] เกศรินทร์ ทองโสภณ และผศ.ดร.สุรมงคล นิมจิตต์. (2564). ความคาดหวังต่อความก้าวหน้าในสายอาชีพและความพึงพอใจในสวัสดิการที่มีผลต่อความเกี่ยวพันในองค์กร: กรณีศึกษาบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด. *วารสาร วิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 18(2). 1-13.
- [2] นราธิป อธิธาธร. (2561). ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต ภาคใต้ตอนบนที่มีต่อการประกอบอาชีพ. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 29(2). 96-110.
- [3] ลลิตลักษณ์ ธารีเกษ และพจนา สิมะเสถียร. (2556). ความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการบินของนักศึกษาคณะการบิน มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*. 7(2). 70-78.

- [4] วุฒิชัย สังขรัตน์. (2555). *ความคาดหวังของพนักงานที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมองค์กร*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. ปทุมธานี.
- [5] ศุภชัย รุ่งเจริญสุขศรี. (2558). *การศึกษาความผูกพันในองค์กร การพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพและความพึงพอใจในสวัสดิการพนักงาน ส่งผลต่อความจงรักภักดีของพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. ปทุมธานี.
- [6] สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2562). นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570. สิงหาคม. https://backend.tsri.or.th/files/trf/2/docs/Policy_and_Strategy_of_Thailand_HESI_2563-2570_and_Thailand_SRI_Plan_2563-2565.pdf.
- [7] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2566-2570. ฉบับที่ 13. กุมภาพันธ์*. <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/02/%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%9913.pdf>.
- [8] Chatchawan, R. (1996). *Basic statistics*. Klang Nana Wittaya Printing House, Khon Kaen, Thailand.
- [9] Lawler III, E. E., Hall, D. T., & Oldham, G. R. (1974). Organizational climate: Relationship to organizational structure, process and performance. *Organizational behavior and human performance*, 11(1), 139-155.
- [10] Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *New York: Archives of psychology*.
- [11] Maslow, A. H. (1970). New introduction: Religions, values, and peak-experiences. *Journal of Transpersonal Psychology*, 2(2), 83-90.
- [12] Sugiyono, S. (2016). *Qualitative Research Methods. Quantitative and R & D*, Alfabeta, Bandung, Indonesia.

การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START)
กับวิธีการสอนแบบปกติ

**A COMPARISON OF THE ANALYTICAL READING ABILITY
OF MATHAYOMMSUKSA 3 STUDENTS DURING LEARNING WITH
THE START STRATEGIES AND TRADITIONAL TEACHING METHODS**

จิรศักดิ์ มาลาตุ้ย¹, เตนดาว ชลวิทย์²

¹คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, mac_macky22@hotmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, dendow.c@ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติระหว่างกลุ่ม และ 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้อง 35 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ และกำหนดให้ห้อง ม.3/1 เป็นกลุ่มทดลอง และห้อง ม.3/3 เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) และ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าทีแบบหาค่า (t-test dependent)

คำหลัก: การเปรียบเทียบความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลวิธีสตาร์ท (START)

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the analytical reading ability of students. Mathayomsuksa 3 during learning with the START strategies and traditional teaching methods among groups and 2) compare the analytical reading abilities of Mathayomsuksa 3 students during

learning with START. and traditional teaching methods before and after the experimental group. The sample groups used in the research were 35 students in Mathayomsuksa 3 who studied at a School, Prawet District Office, Bangkok, semester 2, number 1, 35 people were obtained by purposive selection by considering from the classroom in which the researcher was responsible. and assigned the M.3/1 room to be the experimental group and the M.3/3 room to be the control group. The research tools were 1) a learning management plan using the START method and 2) an analytical reading ability test. It is a test used before and after the learning management by using the START method, which is a multiple-choice exam with 4 options, 30 items, 30 points, passed the examination. The data were analyzed using the mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD) and independent t-test.

Keywords: competence comparison, analytical reading, START strategies

ความเป็นมาและความสำคัญ

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอีกขั้นหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งผู้อ่านต้องรู้จักการแยกแยะความคิดที่อาจจะอยู่กระจัดกระจายในส่วนต่าง ๆ ของข้อความที่อ่าน แล้วนำมาจัดเรียงลำดับประเด็นสำคัญ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียด การวิเคราะห์จะต้องอาศัยความรู้เรื่องนั้น ๆ มาประกอบจึงจะสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นออกจากกันได้อย่างถูกต้อง (สุวิทย์ มูลคำ, 2550) ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องเป็นอย่างดี สามารถบอกได้ว่าแนวคิด และมุมมองของผู้เขียนที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างไร โดยอาศัยการพิจารณาหาเหตุผลประกอบ รู้จักการเปรียบเทียบจึงจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่อง และแนวคิด มุมมองของผู้เขียนได้

จากความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยกำหนดการประเมินสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเฉพาะสมรรถนะในข้อที่ 2 คือ ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบอันนำไปสู่องค์ความรู้หรือสารสนเทศในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสามารถกำหนดเนื้อหาได้ตรงตามความเหมาะสม

ตั้งข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ถือว่ามีค่าจำเป็น ถึงแม้ว่าหลักสูตรดังกล่าวจะยึดความสำคัญกับการสอนการวิเคราะห์จากการอ่าน แต่พบว่านักเรียนในสถานศึกษายังคงมีปัญหาในเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ปัจจุบันการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยของโรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร ยังประสบกับปัญหาการอ่านเชิงวิเคราะห์เช่นเดียวกัน ดังปรากฏจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O – NET) วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 - 2564 จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่าในปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 50.59 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.76 ปีการศึกษา 2562 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 51.78 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.62 ปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 68.25 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.97 และปีการศึกษา 2564 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 58.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.11 นอกจากนี้ในสี่ปีการศึกษาที่ผ่านมาคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชั้นพื้นฐานวิชาภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าที่โรงเรียนกำหนดไว้คือร้อยละ 75 เมื่อจำแนกตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1.1 สาระการอ่าน ในปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย 58.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 19.12 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ย 45.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.46 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 73.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 19.11 และปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ย 56.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.61 ดังจะเห็นได้ว่า ทั้งสี่ปีการศึกษายังคงมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้คือ ร้อยละ 75 อันมีผลมาจากข้อสอบที่มีลักษณะการทดสอบ วัดที่พฤติกรรมความคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ นักเรียนจึงไม่สามารถตอบคำถามได้ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการอ่านของนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน

กลวิธีสตาร์ท (START) เป็นกลวิธีที่ส่งเสริมการอ่าน และกระบวนการคิดแบบอภิปัญญาช่วยพัฒนาทักษะความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สรุปความสามารถใช้เป็นแนวทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้เหมาะสม

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำกลวิธีสตาร์ท (START) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่าน มีนิสัยรักการอ่านต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

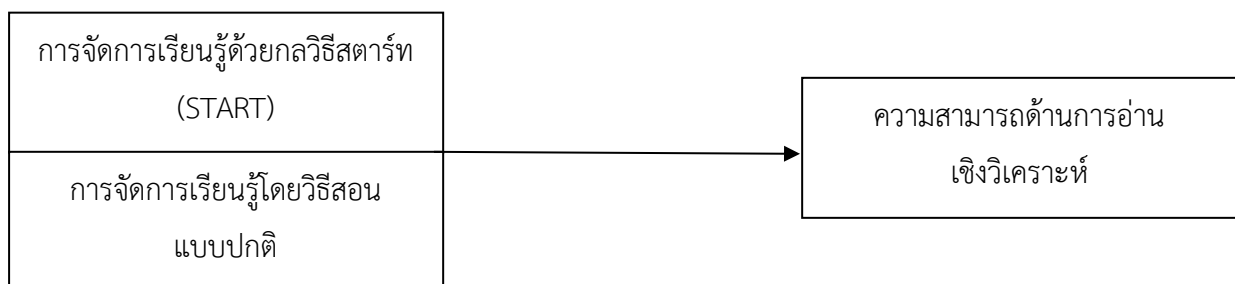
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เกิดเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
2. นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรอบแนวคิด

การศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลจากที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลวิธีสตาร์ท เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) เป็นเทคนิคการอ่านเพื่อพัฒนาผู้อ่านให้สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยกิจกรรมโดยมีขั้นตอน 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การทำนายล่วงหน้า 2) การจินตนาการภาพหรือฉากของเรื่อง 3) การเชื่อมต่อกับความรู้เดิม 4) การตั้งคำถาม 5) การวิเคราะห์ใจความสำคัญ 6) การสรุปความ 7) การตรวจคำตอบของการคาดเดา และ 8) การประเมินค่า ส่วนวิธีการสอนแบบปกติ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีบรรยาย อธิบาย ซักถาม จดบันทึก ซึ่งครูเป็นฝ่ายเตรียมเนื้อหาแล้วมอบหมายทำแบบฝึกหัด หรือทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มที่ศึกษาใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้อง 35 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ และกำหนดให้ห้อง ม.3/1 เป็นกลุ่มทดลอง และห้อง ม.3/3 เป็นกลุ่มควบคุม
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสื่อสารเชิงวิเคราะห์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสื่อสารเชิงวิเคราะห์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ จากนั้นให้อาจารย์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาหลักฐานด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content evidence) และนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสื่อสารเชิงวิเคราะห์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสื่อสารเชิงวิเคราะห์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ จากนั้นให้อาจารย์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และการใช้ภาษาก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาหลักฐานด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content evidence) และนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งวัดจากระดับการวิเคราะห์ คือ 1) วิเคราะห์ความสำคัญ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3) วิเคราะห์หลักการ จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาหลักฐานด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content evidence) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไป try out กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .29-.97 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .06-.57 และค่าความเชื่อมั่น KR 20 เท่ากับ 0.78 จากนั้นนำเสนอแก้ไขและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 กำหนดกลุ่มที่ศึกษา และแบบแผนการทดลอง

4.3 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับก่อนเรียน

4.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ เป็นเวลา 10 คาบ

4.5 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับหลังเรียน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มทดลอง	n	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p
เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START)	35	20.49	2.66	-15.582**	.000

เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ 35 12.97 2.20

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ก่อนเรียนและหลังเรียน

Test	n	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p
ก่อนเรียน	35	14.20	2.82	-12.796**	.000
หลังเรียน	35	20.49	2.66		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ ก่อนเรียนและหลังเรียน

Test	n	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p
ก่อนเรียน	35	10.30	1.80	-7.200**	.000
หลังเรียน	35	12.97	2.23		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การสอนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้นมากกว่าวิธีการสอนแบบปกติ
2. ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ของกลุ่มทดลอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การสอนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) กับวิธีการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่เรียนด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ การอ่านข่าว การอ่านบทความ การอ่านสารคดี การอ่านเรื่องสั้น และการอ่านบทร้อยกรอง หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) เป็นวิธีการสอนอ่านที่มีลำดับขั้นตอน (อ้างอิงในนิตยภัทร์ ธาราสุข, 2557: 9 - 10) ซึ่งกลวิธีสตาร์ทประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ 1) ทำนายล่วงหน้าต้องใช้ทักษะ การคาดเดาด้วยการดูรูปภาพที่ปรากฏ จากนั้นอ่านไตร่ตรองชื่อเรื่อง โดยที่จะต้องการคิดร่วมด้วย 2) จินตนาการภาพ ฉากต้องใช้การจินตนาการให้เกิดความเข้าใจ และถ่ายทอดออกมาเป็นภาพวาดก่อนการเรื่อง 3) เชื่อมต่อกับความรู้เดิม ต้องเข้าใจสิ่งเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด มีการเชื่อมโยงความรู้เดิม เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น 4) ตั้งคำถาม ผู้เรียนต้องคิดสร้างคำถามเพื่อช่วยในการตรวจสอบความเข้าใจรวมไปถึงการจำซึ่งจะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น 5) วิเคราะห์ใจความสำคัญ ผู้เรียนต้องให้ความสนใจกับใจความสำคัญตลอดจนการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน 6) สรุปความ ผู้เรียนต้องมีการสรุป ย่อใจความสำคัญที่ได้รับหลังการอ่านให้ตรงประเด็น ครบถ้วน ด้วยการทำให้สั้นลง ใช้ภาษาถ้อยคำของตนเอง 7) ตรวจสอบคำตอบการคาดเดาในขั้นนี้ต้องตรวจเนื้อหา ด้วยการประเมินการทำนายด้วยการใช้ความคิดพร้อมเหตุผลประกอบ 8) ประเมินค่าขั้นตอนนี้ต้องสะท้อนคุณค่าของเรื่อง อันนำไปสู่การปรับใช้ให้เหมาะสมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรานิ เวียงนาค (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้

เนื่องจากกลวิธีสตาร์ท (START) มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมชัดเจน ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างละเอียดรอบคอบ เข้าใจเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องเป็นอย่างดี โดยอาศัยการพิจารณาหาเหตุผลมาประกอบ ผู้วิจัยได้มีการเตรียมการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่เหมาะสม ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) และเริ่มสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน คือ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน โดยกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียน โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนของกลวิธีสตาร์ท (START) ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำนายล่วงหน้า (Predicting/Inferring) เป็นขั้นตอนแรกที่ใช้กระตุ้นความสนใจ ด้วยการใช้รูปภาพ อ่านชื่อเรื่อง หรือการบอกความหมายจากชื่อเรื่อง ให้คาดเดาเรื่องราวก่อนที่จะอ่านบทอ่านจริงซึ่งในระหว่างขั้นตอนนี้ทางผู้วิจัยจะให้ข้อมูลสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมแก่นักเรียนได้ทราบ โดยการกระตุ้นนักเรียนโดยวิธีนี้ ทำให้นักเรียนเกิดความตื่นตัว กระตือรือร้น สร้างเป้าหมายในการอ่าน ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านที่ว่า หากอ่านแล้วจะได้รับคำตอบดังกล่าวอย่างไร ถือเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการคิดของสมองหรืออภิปัญญา (พาสนา จุรัตน์, 2556) สอดคล้องกับสุริย์ภรณ์ บุญยมงคล (2553, 11) ชนิดภา ใหญ่ธรรมสาร (2557, 10) และนิตยภัทร์ ธาราสุข (2557, 62) ที่กล่าวไว้ว่า อภิปัญญานั้นช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดในกิจกรรมการอ่านอย่างมีจุดประสงค์ ทำให้ผู้อ่านตื่นตัวและกระตือรือร้นที่จะอ่านตั้งแต่ต้นจนจบและตรวจสอบตนเองได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 2 การจินตนาการภาพหรือฉากของเรื่อง (Visualizing) คือขั้นตอนที่อยู่ระหว่างการอ่านเนื้อเรื่อง นักเรียนจะอ่านเนื้อเรื่องตลอดเรื่องจนจบ แล้วเกิดการอธิบายฉากของเรื่อง อาจเป็นการวาดภาพฉากจากจินตนาการที่เกิดจากการอ่าน ซึ่งการทำเช่นนี้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในการบันทึกการอ่านจากบทความที่มีเนื้อหาที่ยาวมาก ๆ อาจส่งผลกระทบต่อสำหรับนักเรียนบางคนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ดังที่ภัทราณี เวียงนาค (2562, 65) ได้กล่าวว่า เนื้อหาที่ยาวมากเกินไปจะทำให้เด็กนักเรียนเบื่อหน่ายขาดสมาธิโดยเมื่อกิจกรรมดำเนินการสอนในช่วงเวลาบ่าย ซึ่งนักเรียนเกิดความอึดจากการรับประทานอาหารกลางวัน และความอ่อนล้าจากกิจกรรมการเล่น ยิ่งทำให้ประสิทธิภาพในการอ่านลดลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการอ่านออกเสียงพร้อมกันหรือสลับกันทีละย่อหน้า มีการสนทนาแสดงความคิดเห็นทีละประเด็น เพื่อเป็นการทบทวนประเด็นแต่ละย่อหน้าในการแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้นักเรียนในห้องเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

ขั้นที่ 3 การเชื่อมต่อกับความรู้เดิม (Making Connection) เป็นขั้นตอนหลังการอ่านบทอ่านซึ่งขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ลงมือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว พร้อมคิดวิเคราะห์และเขียนเรื่องที่ได้อ่านไปนั้น มีลักษณะอย่างไร ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับเรื่องใดบ้างจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางบทอ่านเป็น 2 แบบ ได้แก่ บทอ่านที่ปรากฏเหตุการณ์ และตัวละคร เช่น ข้าว

เรื่องสั้น บทอ่านที่มีเนื้อหาเสนอความรู้ ความเข้าใจ เช่น บทความ สารคดี และบทร้อยกรอง ทั้งนี้พบว่ายังมีนักเรียนบางคนที่ไม่สามารถเริ่มต้นการเขียนได้ ผู้วิจัยมีแนวทางในการช่วยเหลือ โดยใช้การบอกเล่าประสบการณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนให้กับนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเกิดแนวทางในการทำกิจกรรมมากขึ้น ดังที่ สุธีภรณ์ บุญญมงคล (2553) กล่าวว่า กลวิธีสตาร์ท (START) ช่วยให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน กระตุ้นให้คิดหาคำตอบ ตั้งคำถาม และสรุปความช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทอ่านมากขึ้น ผู้สอนได้ทราบถึงทัศนคติ ความรู้ และปัญหาของนักเรียนเพื่อให้ผู้สอนสามารถแนะนำได้อย่างถูกต้อง ช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนอย่างเป็นกันเอง ผ่อนคลาย ทุกคนคือกัลยาณมิตร เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถือเป็นขั้นตอนที่เกิดความร่วมมือร่วมใจ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเด็กเก่งและเด็กอ่อน

ขั้นที่ 4 การตั้งคำถาม (Questioning) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง โดยครูพยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้ตั้งคำถามเพื่อช่วยในการตรวจสอบความเข้าใจ และการจดจำของนักเรียน กรณีนักเรียนเกิดความสับสนไม่เข้าใจ เกิดความสงสัยให้นักเรียนเขียนบันทึกเก็บไว้ หลังจากนั้นลองเขียนคำตอบจากการคาดเดาของนักเรียนเอง หลังจากอ่านจบเรื่องแล้ว ให้นักเรียนได้ทบทวนโดยการตรวจสอบคำตอบกับเพื่อน ๆ หรือจะสืบค้นจากแหล่งต่าง ๆ โดยสาเหตุที่ผู้วิจัยได้พบ คือนักเรียนไม่สามารถตั้งคำถามเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธีภรณ์ บุญญมงคล (2553) ได้กล่าวว่า นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถามขึ้นอาจมีสาเหตุมาจากปกติแล้วนักเรียนมีความคุ้นชินกับการถูกถามมากกว่า หรือเป็นผู้ตอบคำถามมากกว่าผู้ถูกถาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วางแผนในการเตรียมคำถามถามนักเรียนเพื่อกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการคิดเชิงวิเคราะห์ขั้นตอนนี้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือเป็นคำถามให้วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ เช่น จากพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครหลักที่ปรากฏในเรื่องสามารถบ่งบอกลักษณะนิสัยได้อย่างไร จากบทอ่านประเภทข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้น และบทร้อยกรอง

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ใจความสำคัญ (Determining Main Idea) เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนใช้ทักษะการเขียนเนื้อเรื่องย่อจากบทอ่าน หรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยผู้วิจัยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล ความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง สามารถตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นมาเกิดขึ้นจากอะไร สถานที่เกิดขึ้นที่ไหน ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ช่วงเวลาที่เกิดขึ้นมาจากอะไร สถานที่เกิดขึ้นที่ไหน ทำไมต้องเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ช่วงเวลาที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุอะไร ใครเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ และมีรายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามีความเป็นมาอย่างไร ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวทางในการหาใจความของเรื่องได้โดยง่าย รวดเร็วแม้ว่าบทอ่านบางประเภทจะมีความยาว และหลากหลายประเด็น แต่ด้วยวิธีการผู้วิจัยสามารถทำหน้าที่ในการเป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษา คอยช่วยเหลือในทุก ๆ ขั้นตอนได้ ดังที่ภัทธณี เวียงนาค (2562, 65) ได้กล่าวว่า ครูมีหน้าที่คอยสังเกตช่วยอำนวยความสะดวกในกรณีที่นักเรียนสงสัย ทั้งนี้ นักเรียนที่มีทักษะความสามารถในการอ่านระดับสูงสามารถแนะนำให้คำปรึกษา คอยช่วยเหลือเพื่อที่มีทักษะความสามารถในการอ่านระดับต่ำกว่าตนเองได้ ถือเป็นกิจกรรมที่นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและบรรยากาศไม่ตึงเครียดในการหาคำตอบ

ขั้นที่ 6 การสรุปความ (Summarizing) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้นำประเด็นสำคัญของเรื่องที่ได้รับจากการอ่านเนื้อหาบทความในขั้นตอนที่ 5 มาเขียนสรุปโดยการเรียบเรียงใหม่อีกครั้งในรูปแบบภาษาของตนเอง นักเรียนจะเกิดการจดจำเนื้อหาของเรื่องที่อ่านทั้งเรื่อง ทั้งนี้ผู้วิจัยจะคอยเน้นย้ำ คอยตรวจสอบในแผนการจัดการเรียนรู้ช่วงแรก ๆ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 จากนั้นเมื่อแผนถัดไปพบว่านักเรียนมีแนวทางและมีพัฒนาการการเขียนสรุปความดีขึ้น อันเป็นผลมาจากแนวทางการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ของ Bruner and Vygotsky Scharlach (2008, อ้างถึงใน พรสุดา อินทร์สาน, 2558, 80) ที่เชื่อว่า กลวิธีสตาร์ท (START) จะช่วยแก้ปัญหา ส่งเสริมความสามารถทางการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ โดยกระบวนการสอนแบบกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้สอนได้ประเมินปัญหาการเรียนของผู้เรียนแล้วเลือกกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตนเองในที่สุด

ขั้นที่ 7 การตรวจคำตอบของการคาดเดา (Checking Predictions) นักเรียนจะได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนเองจากการคาดเดาเนื้อหาบทอ่านในขั้นที่ 1 และในส่วนของขั้นที่ 4 ว่าทั้งหมดนั้นมีประเด็นที่สงสัยทั้งหมดกี่ประเด็น ทั้งนี้นักเรียนสามารถคาดเดาเรื่องราวหรือความหมายจากเรื่องได้ถูกต้องกี่ประเด็น ไม่ถูกต้องกี่ประเด็น มีการบันทึกเก็บไว้เพื่อเป็นสถิติการอ่านในขั้นตอนที่ 4 จะพบว่านักเรียนเขียนคาดเดาเรื่องที่ได้อ่านน้อย เพราะนักเรียนใช้คำศัพท์ยากในการนำมาตั้งเป็นคำถาม นักเรียนเรียบเรียงคำถามไม่เหมาะสมอันเนื่องมาจากการคุ้นชินจากการเป็นผู้ตอบคำถามมากกว่า และที่มักคาดเดาไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่คือ ขั้นตอนที่ 1 นั่นคือสิ่งที่นักเรียนได้รับข้อคิดว่าไม่ควรตัดสินเรื่องราวแค่เฉพาะการอ่านชื่อเรื่องหรือรูปภาพประกอบเท่านั้น เพราะการอ่านเท่านั้นจะช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับคำตอบทั้งหมด

ขั้นที่ 8 การประเมินค่า (Making Judgments) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งนักเรียนทุกคนจะได้แสดงออกโดยการอภิปรายถึงคุณค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไร ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้รูปแบบของงานเขียนหรือบทอ่านหลาย ๆ ประเภทซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การอ่านทุกประเภทจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้การวิเคราะห์ ซึ่งในขั้นตอนนี้พบว่า นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการอ่านเนื้อเรื่อง ทำกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่ต้นส่งผลให้สามารถบอกคุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับอย่างถูกต้อง เหมาะสมมากกว่าครึ่งของคะแนนของคะแนนรวมทั้งหมด

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพและทำให้นักเรียนมีความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน โดยใช้ความคิดพิจารณาเนื้อหาที่อ่าน พร้อมบอกใจความสำคัญ เขียนแสดงความคิดเห็น จำแนกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น รวมทั้งวิเคราะห์ข้อคิด และบอกคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านอย่างแท้จริง สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน ซึ่งวัดจากระดับการวิเคราะห์ คือ 1) วิเคราะห์ความสำคัญ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 3) วิเคราะห์หลักการ ดังนั้นจากการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้น จึงสรุปผลได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) เป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีสตาร์ท (START) ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนควรจัดสรรในตารางชั่วโมงเรียนที่ติดต่อกันเพื่อให้กิจกรรมต่อเนื่องนักเรียนจะสามารถอ่านและตอบคำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ขั้นตอนการอ่านถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ซึ่งครูมีบทบาทหน้าที่ในการคอยให้แนะนำปรึกษา ตรวจสอบและคอยช่วยเหลือระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม ดังนั้นหากกรณีที่นักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจบทอ่านครูควรให้ความกระจ่างและอธิบายเรื่องที่ยาก ๆ เพื่อทบทวนให้เกิดความเข้าใจที่คงทน หมั่นสังเกตนักเรียนเนื่องจากแต่ละคนมีทักษะความสามารถในการอ่านที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมานักกลวิธีสตาร์ท (START) ไปศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอ่านงานเขียนประเภทวรรณคดีของไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- [2] ชนิดาภา ไหญ่ธรรมสาร, “การใช้กลวิธีสตาร์ทเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่, 2557.
- [3] นิตยภัทร์ ธาราสุข, “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) และแผนภูมิความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไทร (สันติศึกษาถ้อย),” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม, 2557.
- [4] พาสณา จุลรัตน์. (2565 ธันวาคม 8). เมตาคอกนิจนกับการเรียนรู้. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ [Online]. แหล่งที่มา: <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/6714/6323>.
- [5] พรสุดา อินทร์สาน, “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย,” วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. (หลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม, 2558.
- [6] ภัทรานี เวียงนาค, “การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี (START) เพื่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย), นครปฐม, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562.
- [7] สุรีย์ภรณ์ บุญญมงคล. “การใช้กลวิธีสตาร์ทเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

- [8] Scharlach T. D., (2022, May 10). START Comprehending: Students and Teacher Actively Reading Text. The Reading Teacher Journal. [Online]. Available: <https://www.scribd.com/doc/221175492/start>.
- [9] Vacca, R.T. and Vacca, J.L., “ Content Area Reading: Literacy and Learning across the Curriculum”, USA, Longman, 1989.

การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับ แอปพลิเคชันคาฮูทสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี

Development of learning outcomes on the Transaction Analysis By using a practice exercise with the Kahoot for 1st vocational certificate students, Pathum Thani Technical College

ชุติมณฑน์ คล้ายสมบุญ¹, วิพาวรรณ สุขเกษม², พรพิรุณ วงศ์สมุด³

¹วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี, chutimonklaysomboon@gmail.com

²วิทยาลัยการอาชีพบ้านแพ้ว, klouy.0876750825@gmail.com

³บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Takaci46@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาฮูท และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาฮูท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาฮูท มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 58.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง และ 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาฮูท มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: การวิเคราะห์รายการค้า แบบฝึกปฏิบัติ แอปพลิเคชันคาฮูท

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the development of learning outcomes on business transaction analysis by practice exercises with the Kahoot application for first-year vocational certificate students and 2) compare pre-test and post-test results of learning achievements on business transaction analysis by practice exercises with the Kahoot application

for first year vocational certificate students in Pathumthani Technical College. The samples were 24 first year vocational certificate students in Pathumthani Technical College. The sample of this research was drawn through simple random sampling. The research instruments were learning plans, and an achievement test. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t-test Dependent Sample.

The results showed that 1) the learning outcomes of the students after the use of practice exercises with the Kahoot application was in high level, an average increase of 58.91 percent and 2) the students after the use of practice exercises with the Kahoot application had the post-test scores higher than pre-test scores with statistically significant at the .05

Keywords: business transaction analysis, practice exercises, Kahoot

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กิจการในปัจจุบันมีหลายรูปแบบการดำเนินงานต้องมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน ดังนั้น การวิเคราะห์รายการค้าถือเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องแยกให้ได้ว่ารายการค้าใดควรนำมาวิเคราะห์เพื่อบันทึกบัญชี และเมื่อนำมาบันทึกบัญชีแล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบัญชีของกิจการอย่างไร [1] วิชาการบัญชี จึงมีความสำคัญต่อการเรียนในสาขาพาณิชยกรรมของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คือ ต้องมีการฝึกการคิดให้กับนักเรียนโดยกระบวนการคิดแก้ปัญหาในเรื่องตัวเลข วิธีการที่จะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายหลายวิธีด้วยกัน [2]

สืบเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ในปีการศึกษา 2564 ทำให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ แต่เนื่องจากรายวิชาการบัญชีเบื้องต้น ซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรมสาขาวิชาการบัญชี ของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้วยการฝึกปฏิบัติ และฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์รายการค้า นักเรียนจึงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง แต่จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ส่งผลให้ครูผู้สอนประสบปัญหาด้านการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 70.00 ในทุกรายวิชา แต่จากการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการบัญชีเบื้องต้นลดต่ำลง โดยในปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนร้อยละ 70.15 ปีการศึกษา 2564 นักเรียนมีคะแนนผลการเรียน ร้อยละ 60.20 และเมื่อพิจารณาหน่วยการเรียนรู้ที่มีคะแนนต่ำสุด คือ หน่วยการวิเคราะห์รายการค้า [3] แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ควรได้รับการพัฒนาผลการเรียนรู้ในหน่วยการวิเคราะห์รายการค้าให้บรรลุตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบฝึกปฏิบัติมาใช้ร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูทสำหรับใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการบัญชีเบื้องต้นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้สูงขึ้น เนื่องจากแบบฝึกปฏิบัติเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองมีทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหาจนปฏิบัติได้อย่างชำนาญ [4] อีกทั้งเกมคาซูท เป็นเกมออนไลน์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างความสนุกสนาน ลดความตึงเครียดในการเรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการตอบคำถาม การอภิปราย หรือสำรวจความคิดเห็นในชั้นเรียน [5] จึงได้ทำวิจัยในเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูทสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี

วัตถุประสงค์

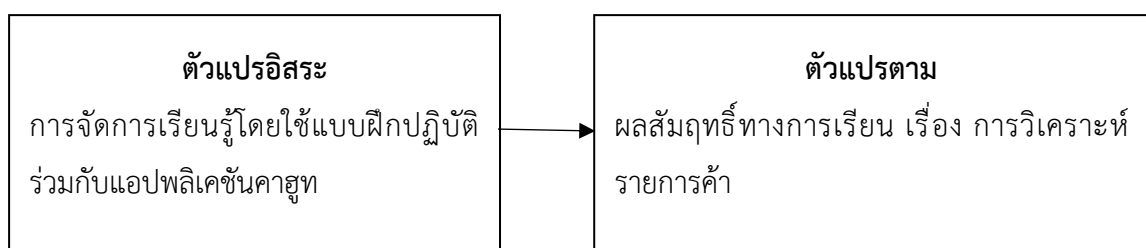
1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์รายการค้า ที่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร
2. ครูผู้สอนมีแนวทางในการผลิตแบบฝึกปฏิบัติที่นำเอานวัตกรรมทางการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาการบัญชีเบื้องต้น และวิชาอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมของจิระพงษ์ โพนันธุ์ [5] และแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสื่อแบบฝึกปฏิบัติ ตามแนวคิดของตรุณวรรณ แมตจ่อง [6] โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 63 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนสาขาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากรายชื่อนักเรียนจากจำนวนประชากรทั้งหมด

2. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 8 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่พัฒนามาจากรายวิชา การบัญชีเบื้องต้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทพาณิชยกรรม วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 3 เรื่อง ดังนี้

1) เรื่องที่ 1 รายการค้าและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	เวลา 2 ชั่วโมง
2) เรื่องที่ 2 หลักในการวิเคราะห์รายการค้า	เวลา 2 ชั่วโมง
3) เรื่องที่ 3 การวิเคราะห์รายการค้าตามหลักการบัญชีคู่	เวลา 4 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซุท

4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้

5.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี เพื่อนำมากำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า

5.1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับเกม

5.1.3 ศึกษาวิธีการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

5.1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมแบบฝึกปฏิบัติและเกมที่ผู้วิจัยสร้างจากแอปพลิเคชันคาซุทต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาคุณภาพของแผนความเหมาะสม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารต่าง ๆ โดยเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

5.2.2 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการประเมินความสอดคล้องของข้อสอบในแต่ละข้อกับสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการพิจารณาข้อสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

5.2.3 นำแบบทดสอบที่ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 39 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.38-0.79 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.75-0.92 จำนวน 40 ข้อ และมีผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 มีค่าเท่ากับ 0.83

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

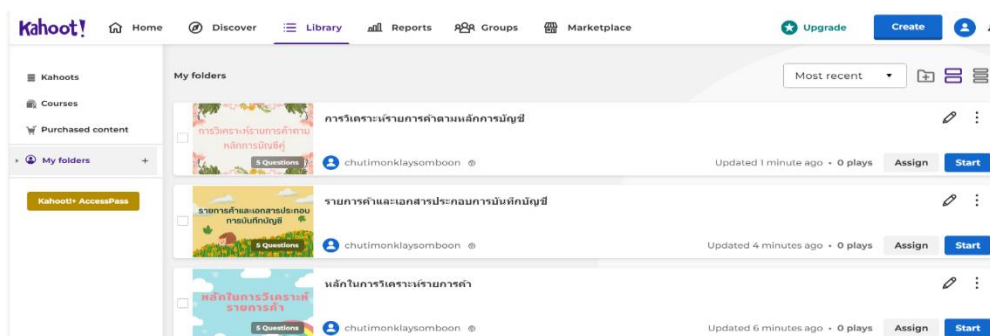
6.1 ทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองเสนอต่อผู้บริหาร และนักเรียน และนัดหมายตามวันเวลาที่กำหนด

6.2 จัดเตรียมอุปกรณ์และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด

6.3 จัดปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6.4 จัดการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ เวลา 40 นาที

6.5 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 8 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับเกม 1) ขั้นสำรวจ 2) ขั้นอธิบายกิจกรรม 3) ขั้นเล่นเกมร่วมกับแบบฝึกปฏิบัติ 4) ขั้นเสนอความคิด และ 5) ขั้นอภิปรายหลังการเล่นและสรุปผล

ภาพประกอบ 2 เกมคาฮูท

6.6 จัดการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวนจำนวน 40 ข้อ เวลา 40 นาที

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซุท

ตารางที่ 1 คะแนนพัฒนาการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซุท โดยใช้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนความแตกต่าง	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
1	13	27	14	51.85	สูง
2	15	30	15	60	สูง
3	8	20	12	37.50	กลาง
4	14	31	17	65.38	สูง
5	10	24	14	46.67	กลาง
6	17	33	16	69.57	สูง
7	23	40	17	100	สูงมาก
8	15	32	17	68	สูง
9	10	24	14	46.67	กลาง
10	17	36	19	82.61	สูงมาก
11	11	37	26	89.66	สูงมาก
12	9	29	20	64.52	สูง
13	11	31	20	68.97	สูง
14	13	28	15	55.56	สูง
15	20	36	16	80	สูงมาก
16	16	21	5	20.83	ต้น
17	14	27	13	50	กลาง
18	14	28	14	53.85	สูง
19	18	34	16	72.73	สูง

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนความแตกต่าง	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
20	13	22	9	33.33	กลาง
21	15	26	11	44.00	กลาง
22	15	25	10	40.00	กลาง
23	20	37	17	85.00	สูงมาก
24	18	24	6	27.27	กลาง
ค่าเฉลี่ย	14.54	29.25	14.71	58.91	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 58.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง โดยมีนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการระดับสูงมากจำนวน 4 คน คะแนนพัฒนาการระดับสูงจำนวน 10 คน ระดับกลางจำนวน 8 และระดับต้นจำนวน 2 คน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์รายการค้าก่อนและหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	40	24	14.54	3.72	15.79	0.0001
หลังเรียน	40	24	29.25	5.55		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 29.25$, S.D. = 5.55) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 14.54$, S.D. = 3.72) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 58.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิเคราะห์รายการค้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 58.91 อยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูทในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการบัญชีเบื้องต้น ทำให้นักเรียนมีระดับพัฒนาการที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกปฏิบัติเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ส่วนเกมช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและจดจำเนื้อหาของบทเรียนได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสுகอน์ สินธพานนท์ [8] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและสนุกสนานให้แก่ผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ กติกา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย และพัฒนาทักษะต่างๆ รวดเร็ว และสอดคล้องกับผลการศึกษาของดร.ณวรรณ แมตจ่อง [6] ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องผังบัญชี การวิเคราะห์รายการค้า และการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาระดับพัฒนาการการเรียนรู้เรื่องผังบัญชี การวิเคราะห์รายการค้า และการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป โดยใช้ผลการทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ผลการทดสอบหลังการใช้แบบฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือมีคะแนนเฉลี่ย 9.38 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.80 ซึ่งสูงกว่าผลการทดสอบก่อนการใช้แบบฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ โดยนักศึกษามีระดับพัฒนาการการเรียนรู้เรื่องผังบัญชี การวิเคราะห์รายการค้า และการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปที่ดีและเพิ่มขึ้น

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาซูท มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์ [9] ที่กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมหรือการแข่งขันที่มีกฎกติกาที่รับรู้ร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน นอกจากนี้เกมยังช่วยในเรื่องของการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของศราวภูมิ สาธุประคัลภ์, และโกศล นัยเรืองรุ่ง [7] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า เกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง “การวิเคราะห์รายการค้าจากเอกสารทางการบัญชี” วิชา โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี หลังการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เกม แล้วนักศึกษาระดับ

ปวส.ชั้นปีที่ 2/1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังใช้เกม สูงกว่าคะแนนก่อนสื่อฯ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนควรใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันอื่นๆ เช่น Plicker, Quizizz, Vonder Go เป็นต้น เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาและรายวิชาอื่นๆ
2. ครูผู้สอนควรมีการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับเนื้อหารายละเอียดในหลักสูตร โดยให้มีการบูรณาการรายละเอียดเชิงวิชาการเข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือควรให้ความสำคัญกับรายวิชาที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในการบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อประโยชน์ต่อระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาและพิจารณาตัวแปรอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติร่วมกับแอปพลิเคชันคาสุท
2. จากการศึกษาที่พบว่า งานวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด คือ ทำการศึกษาในกลุ่มเดียว ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับในกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- [1] พชรินทร์ แสงนิล, การบัญชีเบื้องต้น, (พิมพ์ครั้งที่ 2), นนทบุรี: สำนักพิมพ์เมืองไทย, 2562.
- [2] อัมพวรรณ เมฆฉาย, “การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาบัญชีเบื้องต้น 2 เรื่อง การซื้อขายสินค้าบนที่รายการในสมุดรายวันทั่วไปในกรณีมีและไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่ม ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหา กับวิธีสอนแบบปกติ,” *วารสารราชพฤกษ์*, ปีที่ 14 ฉบับที่ 1, หน้า 84-90, มกราคม - เมษายน, 2559.
- [3] วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2564, ปทุมธานี: ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี, 2565.
- [4] เตือนใจ ตรีเนตร, “ผลการใช้แบบฝึกการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่องพื้นที่สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,” *ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.
- [5] จีระพงษ์ โพพันธ์. (2566, มีนาคม 19). การใช้โปรแกรม Kahoot สำหรับช่วยในเรื่องการเรียนการสอน [Online]. แหล่งที่มา: <https://kru-it.com/tips/kahoot/>.
- [6] ดร.ณวรรณ แมตจ่อง, “การพัฒนาการเรียนรู้อิงเรื่องผังบัญชีการวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปโดยใช้แบบฝึกปฏิบัติผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ,” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, ปีที่ 14, ฉบับที่ 1, หน้า 112-118, 2563.

- [7] ศรารุณี สารุประสงค์ และโกศล นัยเรืองรุ่ง, “การพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อ
งานบัญชี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีตฤณนิชยการ,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, ปีที่ 13, ฉบับที่
1, หน้า 15-23, พฤษภาคม-สิงหาคม, 2561.
- [8] สุคนธ์ สินธพานนท์, นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ:
9119 เทนนิคพริ้นติ้ง, 2551.
- [9] ญัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์, “นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์,” วารสารร่วมพฤษ, ปีที่
34, ฉบับที่ 3, หน้า 159-182, ธันวาคม, 2559.

การพัฒนาผลการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Enhancing Learning Achievement on Procedural Problem-Solving of Computing Science Subject Using Wordwall Website of Grade 7 Students

ธนพร จิตติปัญญากุล¹, กิตติยา สันติภพ², ธนยพันธ์ จิตต์ปลื้ม³, มนัส บุญประกอบ⁴

¹โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม, tha.jittipanyakul@gmail.com

²โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน, kitchaun769@gmail.com

³โรงเรียนวัดสามัคคีศรัทธาราม, indy.modaljazz@gmail.com

⁴บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, manatboo@swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา วิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดหนอง แขวง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test for Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์มีคะแนน ความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ผลลัพธ์เหล่านี้ชี้ให้เห็น ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ อาจช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการ แก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวิชาวิทยาการคำนวณ และ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดย เกมจากเว็บไซต์เวิร์ดวอลล์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่าง เป็นขั้นตอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำหลัก: ผลการเรียนรู้ วิทยาการคำนวณ เว็บไซต์เวิร์ดวอลล์

Abstract

This study aimed 1) to study the problem-solving competency of Grade 7 students who were trained to use games on the Wordwall website and 2) to compare learning achievement on procedural problem-solving of computing science subject of Grade 7 students who were taught using games on the Wordwall website. The participants consisted of 30 Grade 7 students from Matthayom Wat Nong Khaem School, obtained by purposive sampling technique. The research instruments included a game-based lesson plan, an achievement test, and a skill evaluation form.

The research statistics used mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The results indicated that 1) twenty-six students scored 75 percent in problem-solving competency after the game-based learning intervention. These results suggest that game-based learning management use the Wordwall website may enhance the learning achievement and problem-solving competency of Grade 7 students in computing science subjects and 2) students who learned with game-based learning management from the Wordwall website had higher scores in post-learning in procedural problem-solving of computing science subjects than their pre-learning scores, the mean scores were statistically significant at the .05 level

Keywords: learning outcomes, computing science, Wordwall website

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาระการเรียนรู้เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาการคำนวณ คือ เพื่อใช้ทักษะการคิดเชิงคำนวณในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ โดยนักเรียนต้องเข้าใจ และใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้การทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรม [1] ดังนั้น รายวิชาวิทยาการคำนวณ จึงเป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นหา ประเมิน จัดการ พร้อมทั้งนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งหมดนี้คือทักษะขั้นพื้นฐานในการนำเอาความรู้ที่ได้ไปต่อยอดกับอีกหลากหลายวิชา และถือได้ว่าเป็นทักษะสำคัญสำหรับเด็กไทยที่ก้าวเข้าสู่โลกยุค Digital Age อย่างเต็มตัวอีกด้วย [2]

จากการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการคำนวณ ของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่า มีนักเรียนบางส่วนมีปัญหาในการเรียนรู้โดยเรียนตามเพื่อนไม่ทัน และรู้สึกว่าการเรียนมีความยากเกินไป เนื่องจากต้องคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเชิงนามธรรมมากจึงไม่สามารถจัดเรียงลำดับขั้นตอนการแก้ปัญหาได้

อย่างถูกต้องตามขั้นตอนการแก้ปัญหา และเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า มีนักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอน ต่ำกว่าเป้าหมายของรายวิชาที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 [3] จึงทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจในการเรียน และไม่อยากเรียน ซึ่งปัญหานี้หากไม่ได้รับการแก้ไขจะทำให้นักเรียนไม่สามารถศึกษาเนื้อหาในเรื่องต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อวิชาโดยรวมในรายวิชาวิทยาการคำนวณได้ ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ปัจจุบันมีการนำเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา โดยครูผู้สอนสามารถสร้างเป็นเกมออนไลน์ หรือพิมพ์เป็นใบงานได้ และสามารถกำหนดรายละเอียดในแต่ละเกมได้ด้วยตนเอง เช่น การจับเวลา การแสดงคำตอบ การแสดงตารางอันดับ รวมทั้งสามารถสร้างเนื้อหาของเกมได้ง่ายจากแม่แบบ หรือ Template ที่กำหนดในเว็บไซต์ อาทิ แม่แบบแบบทดสอบ จับคู่ เรียงลำดับ และอักษรไขว้ เป็นต้น และยังสามารถสลับแม่แบบ หรือ Template ได้อัตโนมัติโดยไม่ต้องสร้างใหม่ ส่งให้ผู้เรียนเข้าเล่นไม่เบื่อหน่ายในการเล่นเกมรูปแบบเดิมๆ [4]

ดังนั้น การค้นหาแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยวิธีการที่นิยมมาใช้วิธีการหนึ่งก็คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เนื่องจากเกมเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน และที่สำคัญทำให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน นักเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนแต่ภายในห้องเรียนเท่านั้น ยังสามารถเรียนรู้จากภายนอก ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา [5] จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการนำเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มาช่วยฝึกความสามารถในการคิดแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นระบบ ผ่านการฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหตามแนวคิดเชิงนามธรรมด้วยกิจกรรมเกม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหในชีวิตประจำวันและปัญหาที่ใช้ในการคำนวณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

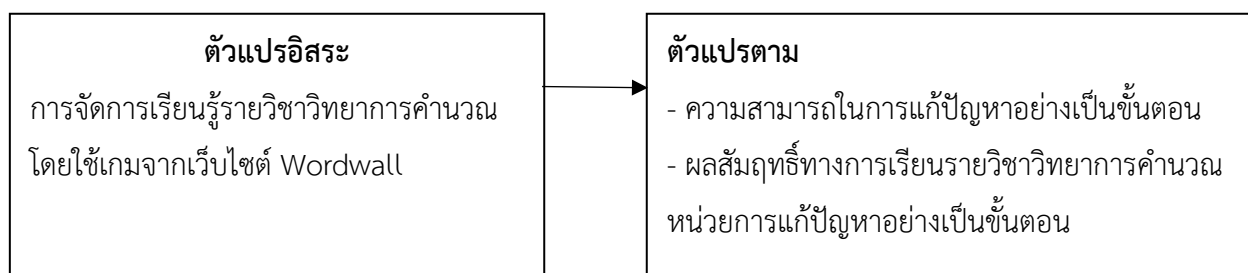
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีทักษะการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอนในรายวิชาวิทยาการคำนวณที่สูงขึ้น

2. นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น และมีพื้นฐานความรู้ที่เพียงพอต่อการเรียนเนื้อหาต่อไปในบทเรียน

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้อายวชิชาวิทยาการคำนวณ โดยใช้เกม จากแนวคิดของภัทรารวรรณ สุวรรณวปี [6] ชนิตา นาชัย [7] อรรถพร วัตตุสันต์ [8] โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขมที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 228 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 ถึง ห้อง 6

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขมที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากมีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

3. เนื้อหา เป็นเนื้อหาที่พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระการเรียนรู้เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 2 เรื่อง รวม 8 ชั่วโมง ดังนี้

3.1 เรื่องที่ 1 การแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยใช้การลองผิดลองถูก และการเปรียบเทียบ (เวลา 4 ชั่วโมง)

3.2 เรื่องที่ 2 การแสดงลำดับขั้นตอนการทำงาน หรือการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยใช้ภาพ สัญลักษณ์ หรือข้อความ (เวลา 4 ชั่วโมง)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณโดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

4.2 ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และ 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

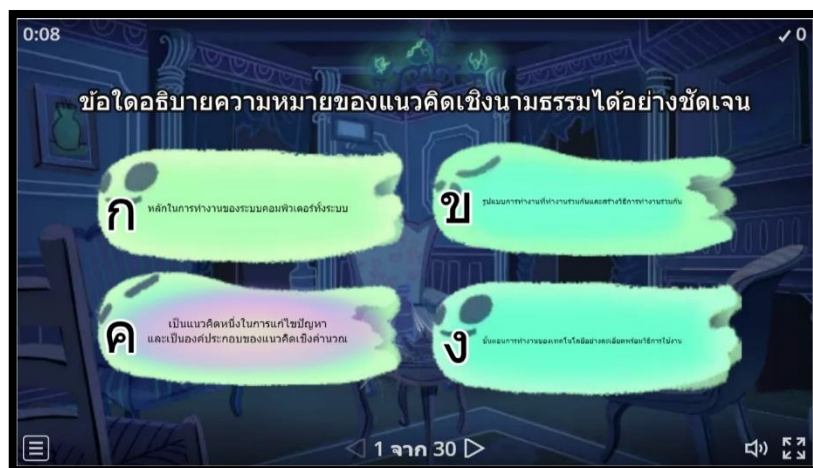
5.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม

5.1.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดกระบวนการ และวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม วิธีการออกแบบเกมจากเว็บไซต์ Wordwall การเล่นเกม และการให้คะแนน

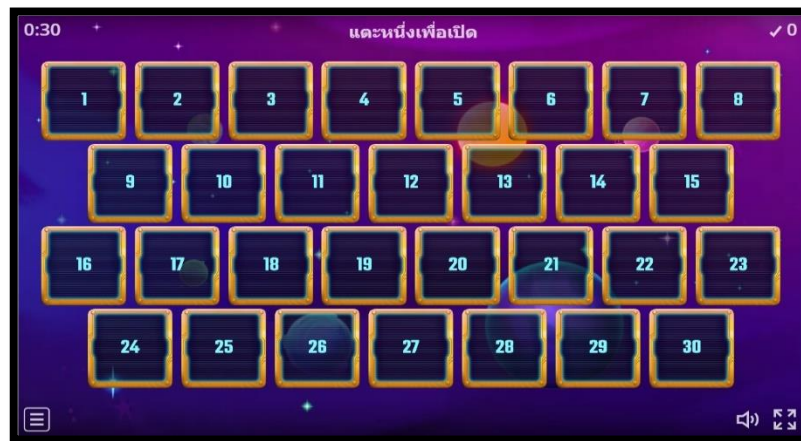
5.1.2 ศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนในรายวิชาวิทยาการคำนวณหน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อแบ่งเนื้อหาที่จะนำมาออกแบบสร้างเป็นเกมต่าง ๆ

5.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม ให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชา จำนวน 4 แผน

5.1.4 สร้างเกมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ที่มีกติกาและเกณฑ์ในการตัดสินผลของการเล่นเกม ประกอบด้วยเกมย่อย 2 เกม ได้แก่ เกมมาช่วยกันคิดแก้ปัญหา และเกมร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ภาพประกอบ 2 เกมมาช่วยกันคิดแก้ปัญหา

ภาพประกอบ 3 เกมร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม และเกมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหา
อย่างเป็นขั้นตอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการ
จัดการเรียนรู้โดยใช้เกม และความน่าสนใจของเกม พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

5.1.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม และเกมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมเกมที่สมบูรณ์แล้วไป
ใช้จริง

5.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตัวอย่าง แนวคิด ทฤษฎี และ
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

5.2.2 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหาของรายวิชาวิทยาการคำนวณหน่วยการแก้ปัญหา
อย่างเป็นขั้นตอน

5.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน
40 ข้อ เพื่อเลือกไว้ใช้จริงจำนวน 30 ข้อ ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์

5.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความ
สอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา เพื่อหาคุณภาพความเที่ยงตรงของข้อสอบด้วยการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป พบว่า ข้อสอบมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 36 ข้อ

5.2.5 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ
รายข้อ โดยเลือกข้อสอบที่มีความง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป
พบว่า ข้อสอบที่มีความง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.33-0.87 จำนวน 30 ข้อ

5.2.6 นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพจำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหา
ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 พบว่า ข้อสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

5.3 แบบประเมินทักษะ

5.3.1 ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubric Scoring) ตามเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพหรือระดับคะแนน

5.3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

5.3.3 กำหนดกรอบของการวัดทักษะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของปัญหา 2) การวางแผนในการแก้ปัญหา 3) การดำเนินการแก้ไขปัญหา และ 4) การตรวจสอบและปรับปรุง

5.3.4 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เป็นแบบประเมินคุณภาพโดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบรูบริก (Rubric Scoring) ซึ่งครอบคลุมการวัดทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนข้อละ 1 ด้าน คือ 1) วัดการวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของปัญหา 2) วัดการวางแผนในการแก้ปัญหา 3) วัดการดำเนินการแก้ไขปัญหา และ 4) วัดการตรวจสอบและปรับปรุง

5.3.5 สร้างเกณฑ์ในการตรวจประเมินวัดทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ซึ่งคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนของนักเรียนได้มาจากผลบวกของคะแนนในแต่ละด้านของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และนำคะแนนในแต่ละด้านมารวมกัน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนด

5.3.6 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

6.1 ขั้นตอนเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้

6.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการทดลองเสนอต่อหัวหน้าสายชั้น และผู้ปกครองนักเรียน พร้อมนัดหมายนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามวัน และเวลาที่กำหนด

6.1.2 ผู้วิจัยอธิบายจุดประสงค์ ความสำคัญ รายละเอียดของรายวิชา วิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมที่เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเงื่อนไขในการศึกษาให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบ

6.1.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนกับนักเรียนก่อนการทดลอง (pre-test) เป็นรายบุคคล โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.2 ขั้นตอนดำเนินการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยทำการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกม จำนวน 4 แผน เป็นเวลา 8 ชั่วโมง โดยทำการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยให้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นอธิบายและสาธิต 3) ขั้นดำเนินการเล่นเกม และ 4) ขั้นสรุป และประเมินผลการเล่นเกม

6.3 หลังการจัดการเรียนรู้

6.3.1 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนกับ นักเรียนหลังการทดลอง (post-test) เป็นรายบุคคล โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบ ประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ใช้ เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

6.3.2 ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะปฏิบัติการแก้ปัญหา อย่างเป็นขั้นตอน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall โดยนำคะแนนที่ได้ในแต่ละด้านมา รวมกัน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ตามแนวทางการประเมินของสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) [9]

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-16	ดี
7-11	พอใช้
1-6	ปรับปรุง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนไว้ที่ ร้อยละ 75 ขึ้นไป (12 คะแนนขึ้นไป) ระดับคุณภาพดี

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการ แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall โดยการหาเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

ตารางที่ 1 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไปก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ
ก่อนการทดลอง	30	30	418	46.44	-	-
หลังการทดลอง	30	30	740	82.22	26	86.67

จากตาราง 1 พบว่า ผลการทดสอบก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall ไม่มีนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยมีนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 1 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33 และมีคะแนนในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67

ในขณะที่หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ระดับคุณภาพดี จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.67 และมีนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	30	13.93	2.33	23.10*	0.001
หลังเรียน	30	30	24.67	2.31		

* $p < .05$

จากตาราง 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน หลังเรียน ($\bar{X} = 24.67$, S.D. = 2.31) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.93$, S.D. = 2.33) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ระดับคุณภาพดี จำนวน 26 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.67
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ หน่วยการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน หลังเรียน ($\bar{X}$ = 24.67, S.D. = 2.31) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 13.93, S.D. = 2.33) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ระดับคุณภาพดี จำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.67 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการเล่นเกม โดยในขณะที่เล่นเกมจะได้ฝึกทักษะการคิด ฝึกปฏิบัติ หรือทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียน และเมื่อจบการแข่งขันนักเรียนจะได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และมีความมั่นใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แคมมณี [10] ที่กล่าวว่า เกมการศึกษาเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ นักเรียนได้รับความสนุกสนาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการเล่นเกม ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการเห็นประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมาย และอยู่คงทน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิภาดา สุขเขียว [11] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้บอร์ดเกมประเภทวางแผนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้เล่นบอร์ดเกมประเภทวางแผน มีระดับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการเล่นสูงขึ้น

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และได้สร้างเกมการศึกษาออนไลน์จากเว็บไซต์ Wordwall มาเป็นสื่อการเรียนรู้ ที่มีรูปแบบการเล่นที่ไม่ซับซ้อน มีเกณฑ์ในการตัดสินผลการเล่นเพื่อประเมินผลความสำเร็จของนักเรียนที่เป็นข้อมูลป้อนกลับได้ทันที ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เพื่อทำคะแนนให้เพิ่มขึ้นจนกว่าจะเป็นฝ่ายชนะ สอดคล้องกับแนวคิดของเพชรไพรินทร์ ศรละบุตร [12] ที่กล่าวว่า การเรียนด้วยเกมทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่เร้าใจ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และมีความตั้งใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอิมรอน แวมง และยัสมุน สาและ [13] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง หลักการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษา

พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหลักการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยเกมการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ครูผู้สอนอาจใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยเพื่อช่วยประหยัดเวลาในการเก็บข้อมูล เนื่องจากมีคาบเรียนที่จำกัด เช่น QR code ในการสแกนเช็คชื่อเข้าร่วมงานวิจัยในแต่ละครั้ง

2. จากผลการศึกษาพบว่า เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณครูผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอนที่ใช้ประกอบในหน่วยการเรียนรู้โดยสื่อที่ใช้จะต้องมีเนื้อหาสอดคล้องตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมเป็นไปอย่างคล่องตัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาที่พบว่า เกมจากเว็บไซต์ Wordwall ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนผ่านเกณฑ์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบเกมการศึกษาที่มีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น และขยายผลไปสู่กลุ่มครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นอื่นๆ เพื่อนำผลการพัฒนาไปต่อยอดเกมการศึกษาให้มีประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

2. จากการศึกษาที่พบว่า เกมจากเว็บไซต์ Wordwall ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรมีการวิจัยและพัฒนาเกมการศึกษาในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ของสาระการเรียนรู้เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ, “คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงศึกษาธิการ, 2551.
- [2] ไทยรัฐออนไลน์, (2565 สิงหาคม 18), วิทยาการคำนวณ โลกยุคใหม่ที่ท้าทายครูและนักเรียนไทย [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/1544733>.
- [3] โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม, “รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564,” กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ, 2565.
- [4] ครูเชียงราย, (2564 มิถุนายน 25), Wordwall เว็บแอปพลิเคชันสำหรับสร้างเกมการศึกษาออนไลน์ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.kruchiangrai.net/2021/06/25/สร้างเกมการศึกษา>.

- [5] คณิศร จีระโทก, วราวุฒิ บุราณเดช และศรววุฒิ ทองรัตน์, “การพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ เรื่องมือปราบขยะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,” *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, ปีที่ 6, ฉบับที่ 1, หน้า 139, มกราคม-เมษายน, 2561.
- [6] ภัทรารวรรณ สุวรรณวาปี, “การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เกมมิฟิเคชั่นเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของผู้เรียนในรายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองวัวซอพิทยาคม,” *วารสารบัณฑิตวิจัย*, ปีที่ 11, ฉบับที่ 1, หน้า 15-27, มกราคม-มิถุนายน, 2563.
- [7] ชนิดา นาชัย, “การออกแบบ และพัฒนาเกมกระดาน JUMP FOR BABY FROG ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย” *วารสารศึกษาศาสตร์*, ปีที่ 44, ฉบับที่ 3, หน้า 1-19, กรกฎาคม-กันยายน, 2564.
- [8] อรรถพร วัตตุลินธ์, “ผลของการใช้การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/5 โรงเรียนพญาไท” *วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi*, ปีที่ 6, ฉบับที่ 6, หน้า 292-302, มกราคม, 2564.
- [9] กระทรวงศึกษาธิการ, “คู่มือการใช้หลักสูตรสาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์, กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 2551.
- [10] ทิศนา แคมมณี, *องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*, (พิมพ์ครั้งที่ 21), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- [11] วิภาดา สุขเขียว, “การใช้บอร์ดเกมประเภทวางแผนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี,” *วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา)*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
- [12] เพชรไพรินทร์ ศรีละบุตร, “การสร้างเกมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน เรื่อง ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย” *วารสารวิจัยออนไลน์นวัตกรรมการศึกษา*, ปีที่ 1, ฉบับที่ 2, หน้า 37-44, พฤษภาคม-ตุลาคม, 2556.
- [13] อิมรอน แวมง และยัสมนุ สาและ, “การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่องหลักการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,” *การประชุมวิชาการระดับชาติ “ราชชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 11, RSNC 2020, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์*, หน้า H-603.

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Enhancing Learning Achievement on Electrical Quantities in the Science Subject Using Games of Grade 9 Students

ภูติส เหล่าสิม¹, วรกมล บัวนาค², ปาณิสรา สมทอง³, มาริษา เทศปลื้ม⁴

¹โรงเรียนวังตาลวิทยา, poohpooh.na10@gmail.com, iiajjiaj0206@gmail.com,

Panisarasomthong@gmail.com²บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ และ (2) ศึกษาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังตาลวิทยา จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test of Dependent) และสูตรการหาค่าคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 64.81 อยู่ในเกณฑ์ พัฒนาการระดับสูง

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิชาวิทยาศาสตร์, เกมเพื่อการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this study were (1) to compare the learning achievements on electrical quantification of science subject of Grade 9 students in pre-learning and post-learning using games, and (2) to study the progressive scores on electrical quantification of science subject of Grade 9 students who used games for learning. The participants consisted of 30 Grade 9 students at Wang

Tan Wittaya School, obtained by purposive sampling technique. The research instruments included lesson plans and learning achievement tests. The research statistics used mean, standard deviation, t-test for dependent samples, and a progressive score.

The results indicated that (1) students who learned with game-based learning management had higher scores in post-learning on electrical quantification of science subject than their pre-learning scores; the mean scores were statistically significant at the .05 level and (2) students' progressive scores on electrical quantification of science subject were an average of 64.81 percent at the high level.

Keywords: Learning achievement, Electrical quantities, Science subjects, Games

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ เนื่องจากเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์ สะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีอาจทำให้เกิดผลเสียได้ มากมายถ้ามนุษย์รู้ไม่เท่าทัน ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความเข้าใจ ธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น และรู้จักนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้อย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรม [1] การเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานการศึกษาที่สำคัญของพลเมืองของประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นให้ผู้เรียนมี ทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นทักษะสำคัญ ในการสร้างองค์ความรู้และเป็นพื้นฐานใน การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนมีส่วนร่วม การเรียนรู้ทุกขั้นตอนมีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงเหมาะสมกับระดับชั้น [2] ครูจึงเป็นผู้ที่มี บทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ และมีความสุขในการเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อเยาวชนดังกล่าวข้างต้นและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้วิทยาศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน แต่ คณะกรรมการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 - 2562 วิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนการทดสอบอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลางใน โดยในปีการศึกษา 2561 วิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบจำนวน 645,200 คน คะแนนเฉลี่ย 36.10 และปีการศึกษา 2562 มีผู้เข้าสอบจำนวน 665,230 คน มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 30.07 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 อีกทั้งในปีการศึกษา 2563 - 2564 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงทำให้สถานศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากในห้องเรียนเป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อ

เรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน เช่นเดียวกับโรงเรียนวังตาลวิทยา ที่ประสบปัญหานักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่าร้อยละ 70 [3] ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ต่อเนื่องไปถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน พบว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้ 1) ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และธรรมชาติของวิชาวิทยาศาสตร์ มุ่งสอนเนื้อหามากกว่ากระบวนการคิด ในขณะที่ตัวนักเรียนยังขาดความสนใจในการเรียน มีความกระตือรือร้นน้อย มองไม่เห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหา และขาดทักษะการคิด ส่งผลทำให้นักเรียนส่วนมากมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาวิทยาศาสตร์ต่ำ [4]

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมประกอบการจัดการเรียนรู้ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และสนใจในการเรียนมากขึ้น เพราะเกมเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจ และความสนุกสนานให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ง่าย และพัฒนาทักษะต่างๆ อย่างรวดเร็ว ได้รู้จักการทำงานร่วมกัน มีกระบวนการในการทำงานและอยู่ร่วมกัน เกมสามารถนำไปใช้ประกอบการสอนในขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน หรือการสรุปบทเรียนก็ได้ นอกจากนี้เกมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจทำให้ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนดีขึ้น สร้างความรู้สึกที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน [5] ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเกมเพื่อการเรียนรู้มาใช้เป็นสื่อประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนวังตาลวิทยากำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า

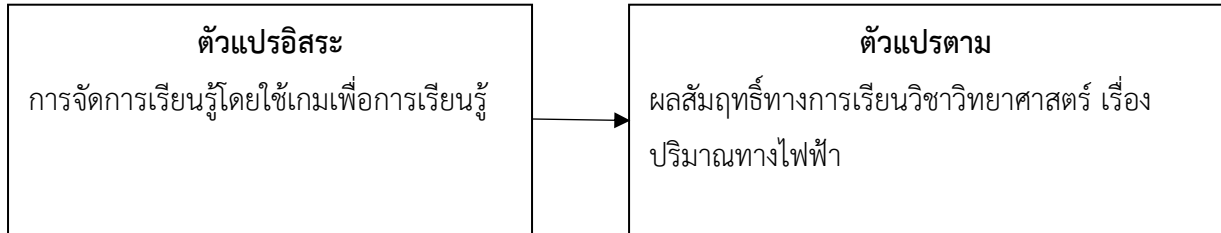
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนได้เกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับใช้แก้ปัญหหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ก้าวหน้าขึ้น
2. ครูผู้สอนได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และความสนใจของนักเรียน

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากแนวคิดของ ญัฐญา นาคะสันต์ และชวณัฐ นาคะสันต์ [6] นงพงา สุวพิศ [7] และ ทิศนา แคมมณี [8] โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวังตาลวิทยา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 93 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวังตาลวิทยา จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย: ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 ชั่วโมง

3. เนื้อหา : เป็นเนื้อหาที่พัฒนามาจากรายวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยเนื้อหาย่อย 3 เรื่อง ดังนี้

(1) เรื่องที่ 1 กระแสไฟฟ้า	เวลา 2 ชั่วโมง
(2) เรื่องที่ 2 ความต่างศักย์ไฟฟ้า	เวลา 2 ชั่วโมง
(3) เรื่องที่ 3 ความต้านทานไฟฟ้า	เวลา 2 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้

4.2 ตัวแปรตาม คือ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

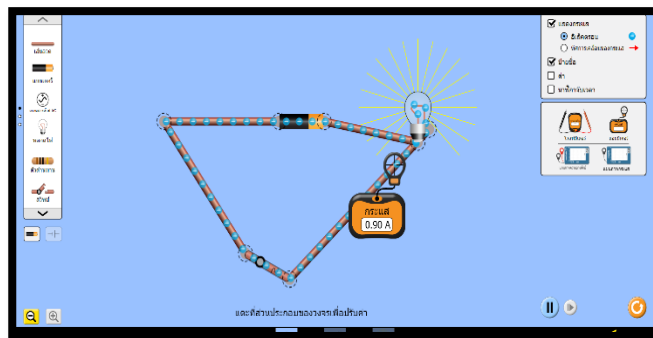
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

5.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้

- (1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนวังตาลวิทยา เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- (2) ศึกษาเนื้อหาเรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน
- (3) ศึกษาข้อมูลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกม เพื่อนำมาจัดทำแผนการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้
- (4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้
- (7) ศึกษาวิธีการสร้างเกมจากเว็บไซต์ Wordwall เพื่อนำมาจัดทำเป็นเกมปริมาณทางไฟฟ้า สำหรับใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์
- (8) จัดทำเกมปริมาณทางไฟฟ้า โดยแบ่งเนื้อหาเพื่อกำหนดจำนวนเกม ประกอบด้วยเกมย่อยจำนวน 3 เกม ได้แก่ เกมกระแสไฟฟ้า เกมความต่างศักย์ไฟฟ้า และเกมความต้านทานไฟฟ้า

ภาพประกอบ 2 เกมปริมาณทางไฟฟ้า

- (9) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งเกมปริมาณทางไฟฟ้า เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และความถูกต้องเนื้อหาในเกมเพื่อการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ และเกมปริมาณทางไฟฟ้า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- (1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการสร้างแบบทดสอบ และการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

(2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อกำหนดจำนวนข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(3) สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จำนวน 40 ข้อ (ต้องการใช้จริงจำนวน 30 ข้อ) แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้

(4) หาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการประเมินความสอดคล้องของข้อสอบในแต่ละข้อกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) F โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า (IOC) มากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

(5) นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ ซึ่งข้อคำถามนั้นต้องมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-1.00 ได้แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.26-68 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.84

(6) นำแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20 ได้แบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยดำเนินการตามรายละเอียด ดังนี้

6.1 ทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการทดลองเสนอต่อผู้บริหาร และขอความร่วมมือจากนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6.2 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง

6.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับการใช้เกม ปริมาณทางไฟฟ้า ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวม 6 ชั่วโมง โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนำเสนอเกมปริมาณทางไฟฟ้า ชี้แจงวิธีการเล่น และกติกาการเล่น (2) การเล่นเกมตามกติกา (3) การอภิปรายเกี่ยวกับผลการเล่นและวิธีการ หรือพฤติกรรมการเล่น และ (4) การประเมินผลการเรียนรู้

6.4 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ใช้เวลาทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

7.2 การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เรียน ใช้สูตรคะแนนพัฒนาการ และแปลความหมายตามเกณฑ์ระดับพัฒนาการ โดยใช้เกณฑ์ของ ศิริชัย กาญจนวาสิ [9] ดังนี้

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
79-100	พัฒนาการระดับสูงมาก
51-75	พัฒนาการระดับสูง
26-50	พัฒนาการระดับกลาง
0-25	พัฒนาการระดับต้น

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	30	13.63	2.30	39.49*	0.001
หลังเรียน	30	30	24.13	1.84		

* $p < .05$

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า หลังเรียน ($\bar{X} = 24.13$, S.D. = 1.84) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.63$, S.D. = 2.30) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า

ตาราง 2 ผลการศึกษาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนความแตกต่าง	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
1	14	23	9	56.25
2	12	23	11	61.11
3	13	25	12	70.59
4	13	26	13	76.47
5	15	25	10	66.67
6	14	23	9	56.25
7	14	24	10	62.50
8	13	22	9	52.94
9	13	25	12	70.59
10	13	24	11	64.71
11	12	22	10	55.56
12	13	22	9	52.94
13	16	25	9	64.29
14	12	24	12	66.67
15	14	23	9	56.25
16	12	22	10	55.56
17	16	25	9	64.29
18	14	24	10	62.50
19	15	26	11	73.33
20	16	29	13	92.86
21	10	22	12	60.00
22	9	22	13	61.90
23	16	25	9	64.29
24	12	24	12	66.67
25	11	23	12	63.16
26	10	22	12	60.00
27	15	25	10	66.67
28	15	24	9	60.00
29	17	26	9	69.23

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนความแตกต่าง	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
30	20	29	9	90.00
ค่าเฉลี่ย	13.63	24.13	10.50	64.81

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 64.81 อยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า หลังเรียน ($\bar{X}$ = 24.13, S.D. = 1.84) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 13.63, S.D. = 2.30) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 64.81 อยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้มีส่วนช่วยพัฒนาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกมจากเว็บไซต์ Wordwall มีแม่แบบให้ให้เลือกใช้งานได้หลากหลาย และผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาของบทเรียนได้ทุกช่วงเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็องฌัก กาคอสันต์ และชวณัฐ นาเคสันต์ [6] ที่กล่าวว่า เกมสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความสนุกสนาน และสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเพื่อนๆ เพราะเกมสามารถละลายพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า และนักเรียนจะรู้ด้วยตนเองว่าการเล่นเกมนั้นช่วยเสริมการเรียนรู้กับเพื่อนและครูมีความสุขมากกว่า ได้ทั้งความรู้และความสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษานางพางา สุวพิศ [7] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น โดยใช้เกมประกอบ เรื่อง สมบัติของสาร ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น โดยใช้เกมประกอบสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ดนุพล สืบสำราญ และอาภัสรา เพียงตา [11] ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชัน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ มีคะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 64.81 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง แสดงให้เห็นว่าเกมเพื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเว็บไซต์ Wordwall ส่งผลให้นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัดและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหา ของบทเรียน เรื่อง ปริมาณทางไฟฟ้า ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน เกี่ยวกับปริมาณทางไฟฟ้ามากขึ้นผ่านการตอบคำถามในกิจกรรมเกม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธ์ สีนธพานนท์ [5] ที่กล่าวว่า เกมช่วยให้นักเรียนมีความกระฉับกระเฉงในเนื้อหาของบทเรียนที่เรียนในแต่ละเรื่อง โดยผู้สอน สามารถใช้เกมในการทดสอบความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนได้โดยสังเกตจากการตอบคำถามในกิจกรรม ของเกมนั้นๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งทิภา จันทร์สุข และสุมาลี ชุกำแพง [11] ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้ บอร์ดเกม เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม มีพัฒนาการของการคิดเชิงระบบ โดยเฉลี่ยร้อยละ 63.10 มี พัฒนาการเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ ของนักเรียน โดยครูผู้สอนต้องเตรียมตัวก่อนด้วยการศึกษาขั้นตอนการใช้สื่อเกมเพื่อการเรียนรู้ให้เข้าใจ และควร สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เป็นกันเองกับนักเรียน สนุกสนาน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุก ขั้นตอน

2. ก่อนขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องมีการเล่นเกมจากเว็บไซต์ Wordwall นักเรียนบางคนอาจสับสนใน การวิธีการเล่น กติกาการเล่นต่างๆ ครูผู้สอนจึงควรอธิบาย สาธิต และแจ้งกติกาการเล่นให้นักเรียนทราบอย่าง ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในที่ตรงกัน เพื่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนำข้อมูลส่วนนี้ไปปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความจำระยะยาวในการเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ที่สร้างจากเว็บไซต์ Wordwall สำหรับนำข้อมูลในส่วนนี้มากปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียน หรือปรับรูปแบบเกมเพื่อการเรียนรู้เป็นเกมจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น Kahoot, Vonder Go, Quizizz เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561.
- [2] ชยานันท์ จันดี, “การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองแวม (สหราษฎร์บูรณะ) ที่จัดการเรียนการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและวิธีสอน), มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- [3] โรงเรียนวังตาลวิทยา, รายงานเปรียบเทียบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2563-2564, ราชบุรี: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวังตาลวิทยา, 2565.
- [4] รัตนา บำรุงจันทร์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2,” วารสารบริหารการศึกษา มศว., ปีที่ 16, ฉบับที่ 2, หน้า 188-200, มกราคม-มิถุนายน, 2562.
- [5] สุนันท์ สินธพานนท์, นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.(พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง, 2551.
- [6] ณัฐญา นาคะสันต์, และชวณัฐ นาคะสันต์, “นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์,” วารสารร่วมพถกษ, ปีที่ 34, ฉบับที่ 3, หน้า 159-182, ธันวาคม, 2559.
- [7] นงพงา สุวพิศ, “ผลการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น โดยใช้เกมประกอบเรื่อง สมบัติสาร ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร,” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561.
- [8] ทิศนา แคมมณี, ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 21), กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

- [9] ศิริชัย กาญจนวาสี, ทฤษฎีการประเมิน, (พิมพ์ครั้งที่ 8), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- [10] ดนุพล สืบสำราญ และอาภัสรา เพียงตา, “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ,” วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ปีที่ 12, ฉบับที่ 4, หน้า 85-98, ตุลาคม-ธันวาคม, 2565.
- [11] รุ่งทิวา จันทร์สุข และสุมาลี ชูกำแพง, “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 16, ฉบับที่ 3, หน้า 36-75, กันยายน-ธันวาคม, 2565.

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

489 ถนนประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

โทรศัพท์ : 02 172 9888 โทรสาร : 0 2172 9620

 BSU489.University

 @bsu.bkk

 www.bsu.ac.th

